Ro. Nr. 23/24

NUMĂRUL DIN DECEMVRIE 1942

Signal

NUMĂR DUBLU 30 lei

Belgia 4,50 fr. / Bohemia Moravia 6 kr. / Bulgaria 12 leva / Croația 10 kuna / Danemarca 1 kr. / Elveția 90 rape / Finlanda 7,50 mk. / Franța 7 fr. / Grecia 2,50 dr. / Italia 3 lire
Norvegia 1 kr. / Portugalia 3 esc. / România 30 lei / Serbia 10 dinari / Slovacia 3 ks. / Spania 2,50 pes. / Suedia 1 kr. / Turcia 30 kurus / Ungaria 60 filleri
Stiria Inferioară, Țările de Est 60 Pfg.

Infanteristul german

în campaniile a trei ani de război victorios pe toate câmpurile de bătălie

Fotografia: Hilmar Pabel, reporter de război (PK)

Cornul de sticlă... de Cubert

Ziarul moscovit „Pravda" anunța următoarele: „Stalin a înființat trei ordine noi, un ordin Suvorov pentru vitejie în fața inamicului, un ordin Cutusov pentru vitejie în spatele inamicului și ordinul Marele Duce Alexandru Nevski pentru trupele cărora

le-a reușit o încercuire.

Se vede că ordinele Lenin și Stalin nu sunt deajuns deși cel din urmă a fost conferit atât de des, încât în Uniunea Sovietică se spunea în batjocură că orice soldat îl primește în rană la prima plecare pe front și-l poate pune îndată ce a auzit primele împușcături. Perspectiva unor noi distincții urmează să contribue acum și mai mult la întărirea rezistenței.

Cu privire la ordinul Suvorov, ar fi oricum ceva de gândit, căci acest mareșal n'a pierdut decât o jumătate din bătăliile sale, deci a câștigat jumătate. Totuși e problematic dacă soldatului standard rus de astăzi îi mai poate servi în genere ca simbol un general mort încă din 1800.

Cutusov, despre care de sigur că majoritatea Rușilor nu prea știu multe, a ajuns celebru în bătălia dela Austerlitz a celor trei împărați, unde la 2 Decemvrie 1805 a fost nimicit de Napoleon. Faptul că el a încercat aci zadarnic să ajungă prin învăluirea ambelor aripi în spatele Francezilor, ceea ce a dat însă posibilitate lui Napoleon de a cădea în spatele Rușilor, ar putea să-l predestineze să dea numele unui ordin ce are să se confere pentru vitejie în spatele inamicului.

Dacă e atât de ciudat că primele două ordine au fost denumite de către Soviete după doi generali reacționari ai țarilor odioși atunci apare de-a-dreptul ca grotesc faptul că cel care dă numele celui de al treilea ordin e chiar un mare duce. Pe lângă aceasta în numele acestuia, Petru cel Mare a înființat pe

vremuri un ordin, care nu putea fi conferit decât membrilor nobilimii înalte.

Orisicum el a fost un mare duce remarcabil. În bătălia dela Neva își lăsă trupele să se roage atât de mult pe câmpul de bătaie, că Suedezii plictisindu-se nu-i mai lăsară pe Ruși să se roage până la sfârșit și îi atacară. Alexandru Nevski a fost mai târziu canonizat și, ca unul dintre cei mai mari sfinți ai bisericii rusești, a fost invocat pentru sprijin ceresc în toate bătăliile următoare.

El e deci omul potrivit să dea numele, în Rusia Sovietică, unui ordin ce se va conferi pentru izbutirea unei încercuiri, cu toate că bunul Alexandru n'a știut probabil nimic despre bătăliile de încercuire...

„New York Herald" a publicat o informație după care ministerul de război american a hotărît crearea câtorva armate de „supraluptători" echipați, ca soldații cei mai greu înarmați din lume, cu toate armele existente și care au să decidă soarta războiului.

După o vorbă veche, pentru ducerea războiului e nevoie de trei lucruri: în primul rând de bani, într'al doilea rând de bani și în al treilea rând încă odată de bani. Dar numai cu bani nu se câștigă niciun război. Cu piese de cinci mărci nu poți nimici pe inamic, deci, ca să poți duce războiul, trebue să cumperi ceva cu acești bani. Ce cumpără omul înțelept, care vrea să ducă un război? Arme. Foarte bine. Unul își cumpără un iatagan lung și greu și se năpustește cu el asupra inamicului. Însă între timp, celălalt și-a procurat cu

banii săi un pistol și trage cu el dela 20 metri depărtare asupra celui cu sabia. Acesta își asvârle arma, căci o sabie lungă de 20 metri nu a existat niciodată, și-și cumpără o pușcă. Cu un pistol mai poți nimeri dela 60 de pași, pe când cu o pușcă tragi până la o distanță de 1.200 metri. Dar în timpul acesta, celălalt și-a pus o cască de oțel și-și bate joc de gloanțele puștii.

Atunci primul ia o granată, celălalt o mitralieră, primul un aruncător de mine, iar celălalt un tun și astfel se merge la infinit peste obuziere, mortiere, bombe și avioane de bombardament în picaj.

Americanii gândesc altfel. Ei au inventat acum un soldat instruit și echipat cu toate armele, un suprasoldat care, firește, culcă la pământ orice inamic și câștigă orice război. Adică deocamdată suprasoldatul nu-l au încă, oamenii potriviți pentru aceasta trebuind să fie mai întâi căutați. Nu încape nicio îndoială că în țara posibilităților nemărginite se vor găsi oameni potriviți. Un asemenea suprasoldat trebue să fie de sigur foarte puternic, căci el poartă la șoldul stâng o baionetă și un revolver, la cel drept un pistol automat, pe un umăr o carabină, pe celălalt umăr o pușcă mitralieră, în jurul gâtului trei benzi cu 250 cartușe, pe cap o cască de oțel, care îi acopere și umerii, în spate masca de gaz și o mică lopată. Sub tunică o platoșă, la centură 20 granate, în cisme două pistoale cu gloanțe luminoase, un fierăstrău și o secure, în mâna dreaptă un aruncător de mine, în stânga ranița, sacul de merinde, cutia cu pansamente, rația de fier, un binoclu și un semn de recunoaștere.

Firește că fiind așa de bine echipat, el nu poate să facă niciun pas, dar nu poate nici să cadă, datorită corpului ajuns o masă de oțel. Și soldatul care nu cade trebue să câștige de sigur orice război.

COPYRIGHT 1942 BY DEUTSCHER VERLAG BERLIN

Comandantul în mijlocul soldaţilor săi

18 Martie 1949
citit

După trei ani...

La sfârșitul acestui an în care lumea a intrat într'un al patrulea an de război, care va da lumii o nouă față „Signal" publică pe lângă conținutul său curent o descriere surprinzătoare a evoluției strategice și politice a acestei lupte din primele ei zile. Mai întâi următoarele trei hărți arată schimbarea lucrurilor după cum a făcut-o în lupte o armată, care a fost creată în spiritul unei noi concepții sociale de viață

Europa în 1939

Planul. *Înainte de izbucnirea războiului, adversarii Reichului au încercat să repete ceea ce le reușise în primul război mondial: încercuirea Germaniei, atacarea ei din toate părțile și constrângerea ei să capituleze prin foamete. În spatele Liniei Maginot și a întăriturilor din Belgia și Olanda, stăteau Franța și Anglia și amenința politica lui Roosevelt. În Nordul Europei trebuia să treacă de partea Aliaților cel puțin Norvegia. La granița răsăriteană a Germaniei, Polonia trebuia convinsă să înceapă războiul, folosindu-se problema Danzigului. În Sud-Estul Europei lucra diplomația anglo-americană. Părți din Orientul Apropiat și Mediterana cu posesiunile britanice și franceze din Africa stăteau absolut la dispoziția Angliei. - Cercul părea închis*

Situația mondială de astăzi: *La începutul acestui război, Marea Britanie și Statele Unite erau stăpânitorii mărilor. Astăzi Germania ține sub ocupație coasta europeană dela Oceanul Înghețat de Nord până la Biscaia, conducând din aceste baze gigantice războiul submarin împotriva tonajului de comerț inamic. război care se întinde până la coasta americană, Marea Antilelor și până în America de Sud. Englezilor le-a fost închis drumul prin Mediterana, iar în Oceanul Înghețat de Nord se scufundă convoaiele americane destinate Sovietelor. La 8 Decemvrie 1941 Japonia a declarat război Statelor Unite și Angliei, după ce pierise și ultima posibilitate a unei înțelegeri pașnice cu Statele Unite. La începutul lui 1942 Tailanda intra în război de partea Japoniei. Prin acțiuni surprinzătoare Japonia își lărgi enorm bazele de operații din acest spațiu, iar astăzi, după trei ani de război, liniile de operații ale puterilor din Pactul Tripartit împânzesc oceanele pământului*

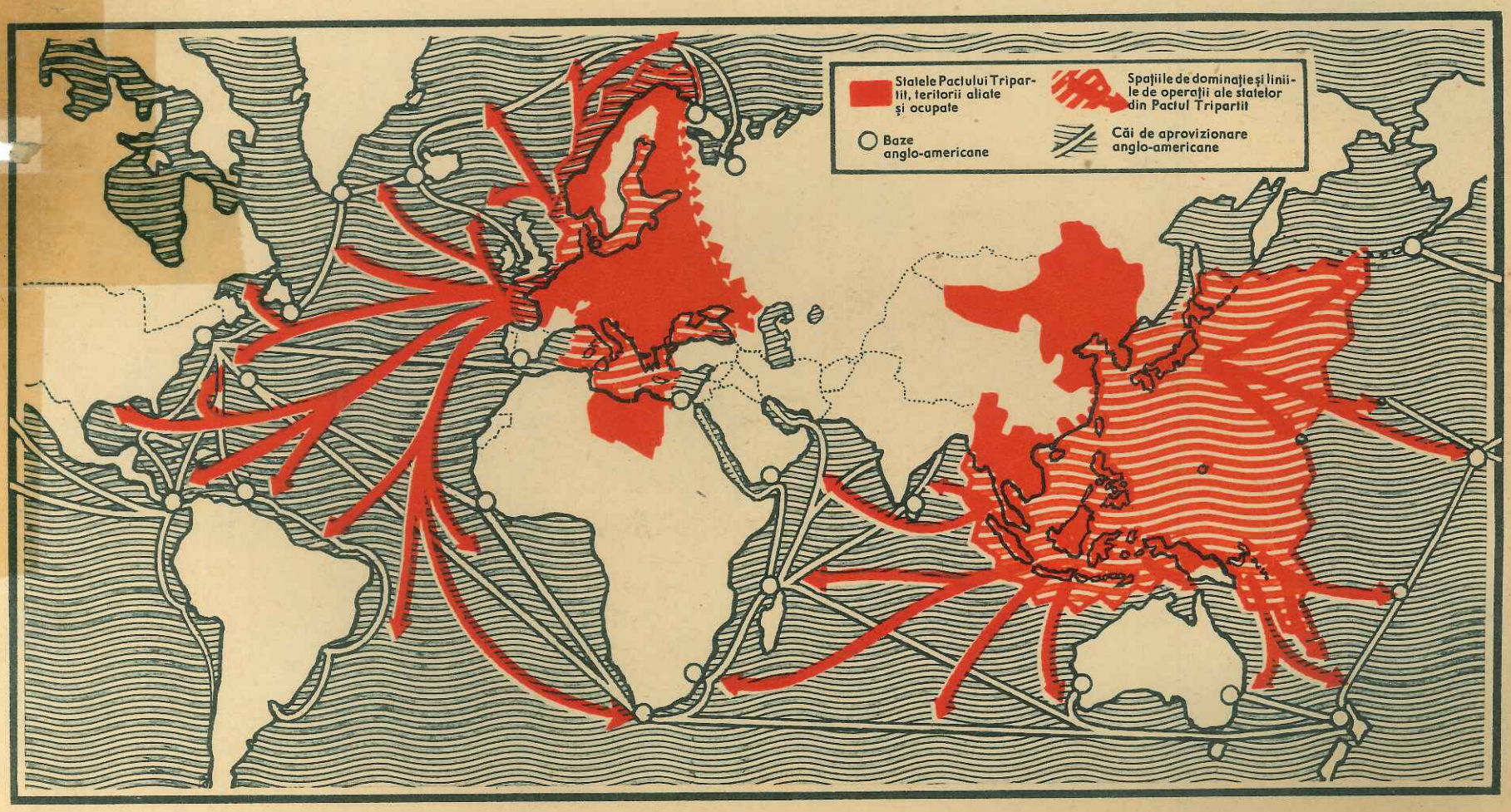

Europa în 1942

Realitatea. *După trei ani de război, cercul din 1939 a fost rupt. În patru campanii au fost eliminate din cercul inamic Polonia, Norvegia, Franța cu Olanda și Belgia, fosta Iugoslavie și Grecia, mai înainte ca să fi pornit la atac în spre Vest, cel mai înverșunat inamic al Germaniei și al culturii europene, Uniunea Sovietică. Odată cu începutul verii anului 1941, Germania a putut însă să întâmpine această primejdie amenințătoare cu toată armata sa. Acum, la începutul celui de al patrulea an de război, Germania a ocupat părți uriașe din Uniunea Sovietică, făcând accesibile aceste țări roditoare economiei europene. Italia, Finlanda, România, Ungaria, Slovacia și Croația s'au alăturat Germaniei ca națiuni aliate în lupta pentru Europa. Formațiuni de voluntari aproape din toate națiunile europene au aderat la această luptă. Armata blindată germano-italiană a deschis drumul spre Egipt. Dintr'o Germanie încercuită în 1939 din toate părțile, s'a născut un bloc european uriaș. În paginile următoare începe o descriere vastă a faptelor militare care au dus la aceste prefaceri intervenite pe continent. Chiar titlul trădează*

Secretul acestei prefaceri:

O STRATEGIE FERICITĂ

de colonelul Max Freiherrn von Pitreich

Folosind un material foarte vast, autorul face într'o formă foarte concisă o descriere a antecedentelor acestui războiu pentru ca pe urmă să schiţeze în linii generale şi clare evenimentele primilor trei ani de războiu. Dată fiind sumedenia noutăţilor zilnice şi povara crescândă a muncii cotidiene proprii, pentru cel ce a asistat şi a participat la aceasta este un lucru greu să-şi facă o dare de seamă generală asupra războiului pentru a-şi crea astfel o bază de orientare proprie. De aceea el va saluta faptul că mai jos s'a tratat această chestiune

Ceea ce s'a întâmplat la Versailles a fost o nedreptate. Până şi Lloyd George, primul ministru britanic de pe atunci, a fost de părerea că de aici nu poate rezulta nimic bun. Contrar asigurărilor preşedintelui american Wilson care au făcut ca Germania să depună armele, Reichului i s'a impus un dictat greu. A fost o nedreptate că s'a despărţit de Germania oraşul german Danzig, că s'au dat Poloniei ţinuturi germane — Prusia Occidentală, Posen şi Silezia Superioară Orientală, şi a fost un fapt insuportabil că Prusia Orientală a fost depărţită prin „Coridor" de ţara mamă. Robia datoriilor de război în care a fost aruncată Germania a sporit primejdia bolşevismului. Pe această bază s'a desvoltat în Germania naţional-socialismul, sub conducerea lui Adolf Hitler.

Desarmarea Germaniei n'a fost deajuns pentru Francezi. Pe deasupra, la Geneva ei lansaseră parolele securităţii colective şi a păcii indivizibile, ca un pretext pentru strategia de încercuire care a fost plănuită împotriva Germaniei. Sovietele au rămas la început în afara tuturor obligaţiunilor, dar îşi sporiră tot mai mult înarmările.

Încercuire ca în 1914 — dar . . .

Împresurată de state militare, Germania trebuia să fie înarmată pentru orice eventualitate. Numeroasele propuneri de desarmare ale lui Hitler au rămas la Geneva fără vreun rezultat. Ce e drept, Lloyd George şi-a exprimat mai târziu părerea de rău că la tratativele acestea nu s'a luat în considerare niciuna dintre propunerile germane. Nici avertismentul lui Mussolini că e o „pură iluzie" să se creadă că s'ar putea menţine poporul german veşnic desarmat n'a dat vreun rezultat. Germania a ieşit din Societatea Naţiunilor, şi-a proclamat suveranitatea militară şi a intrat cu armata în zona demilitarizată a Renaniei.

În Anglia guvernau în anul 1935 conservatorii din cabinetul Baldwin. Ei se aflau în faţa unui scrutin şi nu voiau să-şi creeze obstacole electorale prin probleme de desarmare nepopulare. Existau anumite indicii că în Anglia nu se vedea cu ochi răi crearea unei anumite contragreutăţi pentru Franţa. Marea Britanie se juca iarăşi, ca pe vremuri, de-a-politica de echilibru, prin care se rezerva Englezilor, ca şi odinioară, un rol comod de arbitri. Dar în curând izbucniră războaiele din Abisinia şi din Spania. În acesta din urmă, Anglia a luat în mod făţiş partea Roşilor. Locul Germaniei era în tabăra opusă, iar conflictul care mocnise până atunci între Germania şi Anglia, izbucni pe faţă.

Între timp Franţa se aliase cu Uniunea Sovietică, iar Cominternul începu să se agite iarăşi cu mai multă violenţă. La Moscova s'au proferat cuvinte ameninţătoare contra Germaniei. Stalin a declarat că Uniunea Sovietică se află în pragul unor evenimente mari şi că orice moment poate aduce apelul la armata roşie. Ministrul de război Vorosilov a fost şi mai drastic în declaraţiile sale: „Vom bate pe inamic pe teritoriul său."

În anul 1936 se încheie un acord germano-japonez contra uneltirilor Cominternului. Churchill a vorbit pe atunci despre „duşmanii libertăţii şi ai păcii, care sunt foarte sgomotoşi, bine organizaţi şi puternici." Şi Roosevelt începu să ia cuvântul. Făcând o aluzie vădită la puterile Axei, el vorbi de „naţiuni care sunt responsabile pentru faptele demente ale autarchiilor şi înarmărilor", „care urmăresc o aplanare prin sabie şi nu prin raţiune, şi care vor să obţină pieţi noi prin cucerire, nesocotind caracterul sacrosanct al tratatelor."

Acel „tratat", dictatul dela Versailles, fusese impus cu forţa, călcându-se promisiunile preşedintelui Wilson de către Clémenceau, primul ministru al Franţei. Din această cauză, preşedintele Wilson se îmbolnăvi şi muri. Statele Unite se retraseră din Europa, iar urmaşul lui Wilson, Roosevelt, încercă să prezinte dictatul dela Versailles ca pe un tratat sfânt. El fu aprobat de comisarul sovietic al externelor, Litvinov, care atacă guvernele despre care pretindea că îşi întemeiază politica externă „pe nesocotirea păcii şi pe agresiuni."

În anul 1936, coaliţia inamicilor Germaniei era complectată. Cu toate acestea, atitudinea Fuehrerului rămase neschimbată, în sensul păcii. Faptul că Germania a trebuit să se înarmeze a rezultat din necesităţile situaţiei. Justificarea obiectivă a acestui fapt a avut loc în curând după aceasta din partea unor politicieni englezi. În Anglia se accentua deodată că „naţiunile desarmate nu pot nici să împiedece ca statele înarmate să facă război şi nici nu-şi pot apăra libertatea sau integritatea."

Ce e drept, aceste cuvinte n'au fost pronunţate în favoarea Germaniei, ci din interesul propriu al Marii Britanii. După o călătorie în Germania din anul 1936, Lloyd George a scris următoarele: „Germanii vor rezista până la moarte dacă vor fi constrânşi să facă războiu, dar ei înşişi n'au poftă de cuceriri. Ei sunt tot atât de puţin dispuşi de o invazie în Uniunea Sovietică, pe cât de puţin dispuşi sunt să facă o expediţie militară în lună."

Între timp Anglia începu să se înarmeze şi ea. Anthony Eden, pe când era ministru de război, a declarat că o desarmare nu poate avea loc decât pe baza nivelului înarmărilor prezente ale Angliei Anglia urma să fie în frunte şi în acest domeniu, ca la toate conferinţele navale. „Germania devine prea puternică şi trebue distrusă", era încă de pe atunci părerea lui Churchill, şi că „într'un nou război vom rupe în bucăţi pe „boches", pentru a avea pace din partea lor timp de cel puţin un secol." Într-adevăr, atitudinea Angliei a fost determinată de acest obiectiv în anii care au urmat. Faptul acesta a mai fost confirmat de curând de un ziarist englez, care a relatat despre un interviev avut cu ministrul de externe britanic Anthony Eden că acesta a declarat că „încercările engleze de înţelegere cu Germania sunt calculate exclusiv în scopul câştigării de timp, pentru a da răgaz Marii Britanii să-şi complecteze armamentul."

În anul 1938 a avut loc unirea Austriei şi a regiunii Sudeţilor cu Germania, iar peste câteva luni, ocuparea Boemiei. Există documente care dovedesc că războiul contra Germaniei era hotărît în prealabil, iar Roosevelt uneltea încă de pe atunci, după cum rezultă din documentele aflate mai târziu la Varşovia. Convorbirile dela Godesberg şi München din 1938 n'au schimbat de loc intenţiile Aliaţilor, nici însufleţirea sinceră cu care fură primiţi Neville Chamberlain şi Daladier de către compatrioţii lor în ţară. Anglia şi Franţa se înarmară tot mai mult, iar în luna Aprilie 1939, Marea Britanie introduse serviciul militar obligatoriu.

Germania încheie la 23 August 1939 un pact de neagresiune şi consultaţie cu Sovietele. În acest pact, cele două puteri îşi exprimau dorinţa „de a nu lăsa ca popoare lor să mai lupte vreodată unul împotriva celuilalt." — „Germania n'are intenţia de a-şi exporta doctrina" a declarat Fuehrerul, şi că dacă nici Sovietele nu mai au de gând să-şi exporteze doctrina lor în Germania, atunci nu mai există niciun motiv de a mai lua vreodată o atitudine ostilă reciprocă.

Acum Germania se strădui să găsească o soluţie satisfăcătoare şi pentru frontierele orientale ale Reichului, după cum fusese cazul cu frontiera occidentală, prin declaraţia germano-franceză din 6 Dec. 1938. Germania nu putea renunţa la revendicarea Danzigului. Ea nu cerea decât realipirea acestui oraş, care de altfel nici nu făcea parte din Polonia, şi o şosea exteritorială prin Coridor. În schimb, Fuehrerul era dispus să garanteze timp de un sfert de veac frontiera occidentală a Poloniei. Astăzi, după desvoltarea deplină a puterii militare germane, după marile victorii care au început cu „campania celor optsprezece zile" contra Poloniei, lumea nu va mai putea înţelege cum de s'a putut ca inamicii Germ[illegible] să deslănţue războiul cu atâta lipsă de chibzuinţă. Cât de deosebită de atitudinea lor a fost voinţa de pace a Fuehrerului, care cu toate că ştia cât de mari sunt forţele Germaniei, a pus condiţiuni atât de moderate! Dar Varşovia primise o poliţă în alb dela Londra şi Paris şi de aceea refuză. Focul s'a încins prin teroarea contra populaţiei germane din Polonia şi prin agresiunile poloneze. La 1 Septemvrie 1939, Fuehrerul s'a văzut obligat să ordone intrarea trupelor în Polonia La 3 Septemvrie, Anglia şi Franţa au declarat războiu Germaniei.

Din „Daily Express" din 28 Octomvrie 1939

„Accidente mortale în timpul camuflajului! Viaţa la Londra pare a fi foarte periclitată, Billy!" — Aceasta se întâmplă în Linia Maginot, înainte de campania din Franţa . . .

Primii lauri ai victoriei

Marşul asupra Berlinului era lozinca principală a ataţării opiniei publice în Polonia. Erau la mijloc şi interpretări greşite ale unor noţiuni militare. Ca o reacţie la anevoiosul războiu de poziţie din 1914—1918, se manifestase nevoia războiului de mişcare. Dar s'a trecut cu vederea faptul că bătălia de poziţie

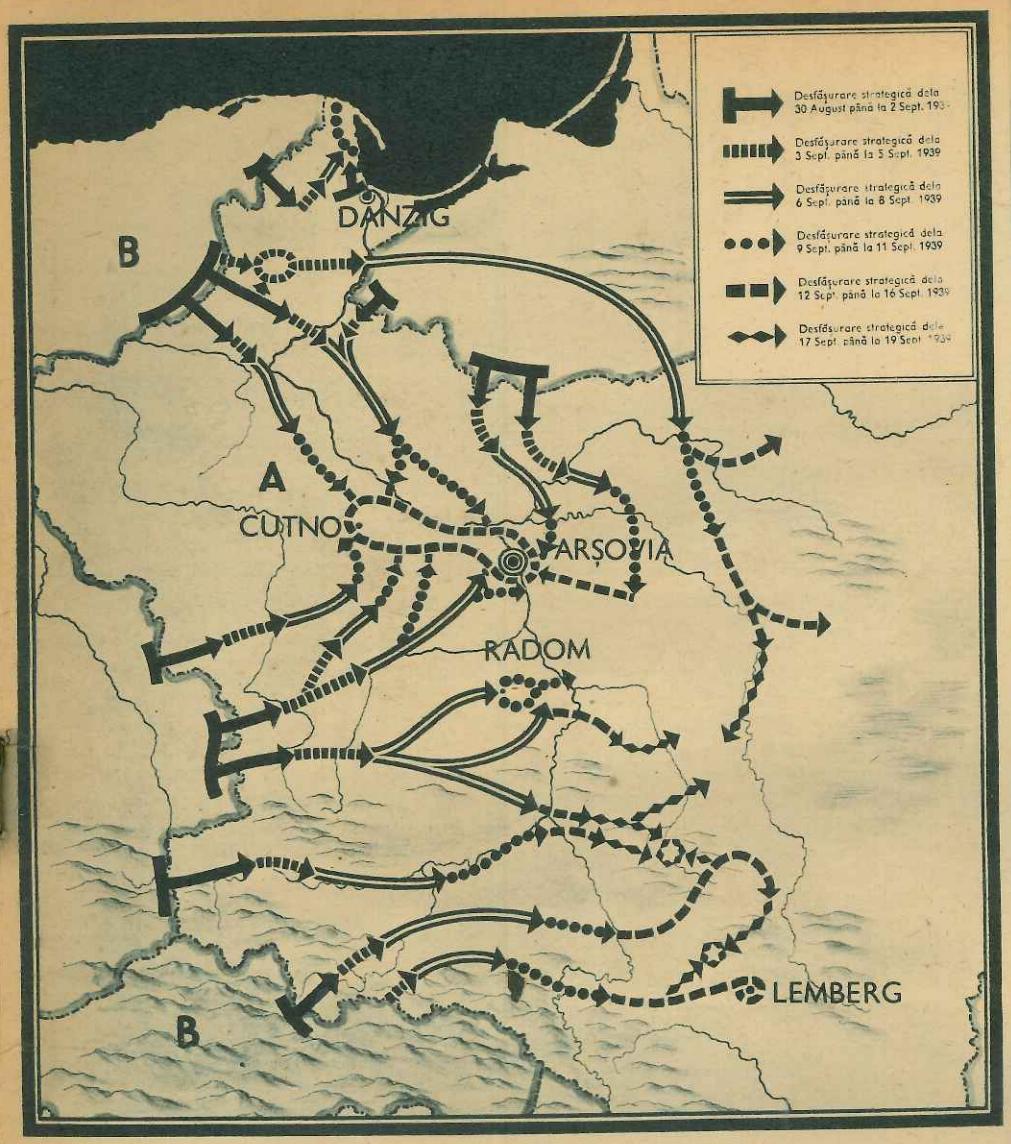

Polonia: Campania de 18 zile

Pentru a se pune capăt violenței poloneze, la 1 Septemvrie 1939, trupele germane trecând peste tot frontiera germano-polonă pornesc la atac prin participarea ofensivă simultană a puternicelor flotile aeriene. Intenția este, ca prin eliberarea Danzigului, să se încercuiască și nimicească printr'o învăluire de mari proporții, armata poloneză (A) concentrată în arcul Vistulei. Acest plan este executat printr'un șir de bătălii de nimicire dintre care cele mai decisive au avut loc la Kutno și la Bzura. Nicio singură divizie polonă și nicio brigadă n'au reușit să scape dela o nimicire completă sau de prizonierat. Ajutorul englez promis n'a fost dat. În timp ce bătălia din arcul Vistulei pecetluia soarta armatei poloneze, celelalte două mari armate germane de învăluire plecate din Prusia Orientală și Galiția (B) își dau mâna la răsărit de Vistula. În același timp este încercuită Varșovia care capitulează la 27 Septemvrie. Astfel campania poloneză în mod practic este terminată, iar încercuirea inamică plănuită a fost zădărnicită în urma îndrăsnețelor operațiuni germane

Pentru prima dată în istoria războaielor

Una dintre problemele cele mai discutate la începutul războiului a fost problema armelor noi și a noilor metode de luptă. Lumea întreagă se înarmase necontenit timp de 20 de ani. Germaniei, după desarmarea ei completă, îi rămăsese numai cinci ani pentru reorganizarea și reînființarea armatei sale. Ea și-a întrebuințat însă — și în aceasta constă una din cele mai mari surprize pentru adversar — timpul și posibilitățile ei cu mult mai bine decât s'ar fi bănuit. În campania din Polonia a început marșul eroic al blindatelor, care în Franța devenise o campanie triumfală. Cu ele apărură pentru prima oară și însoțitorii lor, grenadirii blindatelor, ajunși mai târziu niște trăgători atât de excelenți și tunurile de asalt. În Nordul îndepărtat din Norvegia au fost utilizate pentru prima dată pentru executarea operațiilor strategice, trupe debarcate cu avionul și parașutiști (fotografia din stânga), cărora le-au urmat acțiunile îndrăsnețe împotriva fortului Eben Emael și dela Rotterdam. Operațiunile pentru cucerirea Peloponezului și Insulei Creta au constituit de asemenea performanțe foarte viguroase și evidente ale acestor noi formațiuni. În organizarea tehnică, strategică și tactică a armelor noi, Germania și-a întrecut adversarul în toate privințele

Fotografia: Trapp, reporter de război (PK)

de patru ani din timpul războiului mondial n'a fost decât un război de mișcare „înghețat" din cauza lipsei de mijloace. Nu s'a recunoscut adevărul etern că orice război de mișcare trebue impus prin luptă, și că un adversar care devine inferior în luptă, va avea foarte repede interesul de a se crampona pe teren, paralizând atacurile superioare ca forțe ale inamicului printr'un război de poziție.

Prin supraevaluarea forțelor proprii și așteptându-se la un ajutor rapid din partea Aliaților, precum și probabil din convingerea că o mare parte dintre forțele germane vor fi neutralizate în Vest, comandamentul polonez avea de gând să întreprindă operațiuni ofensive „cel puțin într'o anumită măsură", să ocupe Danzigul și să atace Prusia Orientală din trei părți. Cea mai puternică armată poloneză a fost concentrată în regiunea Posen. Ea avea misiunea de a zădărnici din flanc un eventual atac german contra Coridorului sau din spre Silezia. Și aceasta era o idee de război ofensiv, cu toate că era determinată de o idee defensivă.

Scopul Fuehrerului era „de a ataca din toate părțile și a distruge enormele forțe poloneze concentrate în marele cot al Vistulei." Printr'o serie de bătălii coordonate s'a reușit să se decidă în mod practic chiar după opt zile soarta armatei polone și deci și a întregii campanii.

Înfrângerea armatei polone din Coridor a fost urmată chiar la câteva zile după împresurarea trupelor poloneze ce se retrăgeau, la Radom. Între timp, o

O STRATEGIE FERICITĂ

coloană blindată germană înaintă până aproape de Varşovia, tăind astfel dincolo de Vistula retragerea forţelor inamice ce se retrăgeau din Posen şi din Coridor. În multe locuri, trupele poloneze credeau că le vin în ajutor Englezii, dar nu erau decât trupele germane care îi atacau şi din spate. Diviziile poloneze înghesuite tot mai mult prin atacuri repetate, încercau să sfărâme prin atacuri disperate în diferite locuri brâul de fier care îi strângea lângă Kutno şi la Bzura; dar după cum forţa ofensivă a diviziilor germane se dovedise a fi excelentă, tot aşa ele au dat acum dovadă de o putere de rezistenţă tot atât de mare. Patru divizii poloneze şi câteva unităţi de cavalerie se năpustiră cu forţe de şase sau şapte ori mai mari asupra unei singure divizii germane, care trebuia să apere o linie de o lungime de aproape treizeci de kilometri. Cu toată istovirea trupelor pro-

Franţa: Attaque brusquée

În timp ce poporul polonez sângerează, Franţa, înarmată până în dinţi, încrezută în Linia Maginot stă cu „arma la picior". Planul de a invada ţinutul Ruhr pentru executarea căruia Olanda şi Belgia îşi deschid frontierele, vine prea târziu. La 10 Mai, aripa germană nordică porneşte la atac, cucereşte poziţia principală Eben Emael, străpunge la 16 Mai poziţia Dyle dela Sud de Louvain şi atacă în aceeaşi zi — complect prin surprindere — cu centrul de greutate situat în munţii Ardennes prelungirea Liniei Maginot pe o lărgime de 100 km. La 21 Mai se atinge la Abbeville coasta Canalului Mânecii, fără să se ţină seama de flancuri şi cu o cutezanţă unică. Astfel forţele inamice sunt tăiate în două. Belgia capitulează la 27 Mai. Dunkerque înseamnă sfârşitul trupelor britanice şi franceze din Flandra. (Harta din dreapta). A doua parte a operaţiilor începe la 5 Iunie. Linia Weygand se rupe. La 14 Iunie este ocupat Parisul, iar la 15 cade Verdunul, lângă care în războiul mondial sângerară amândouă părţile. În timp ce atacul în spre Sud este executat peste Loire şi în spre Sud-Est dela frontiera elveţiană, în răsărit Linia Maginot este luată cu asalt. Armatele din Alsacia şi Lorena trebue să se predea. Urmărirea se termină la 21 Iunie prin armistiţiu. Inamicului a pierdul toate premisele planului său de război, iar cercul din jurul Germaniei a plesnit şi în apus. (Harta de jos)

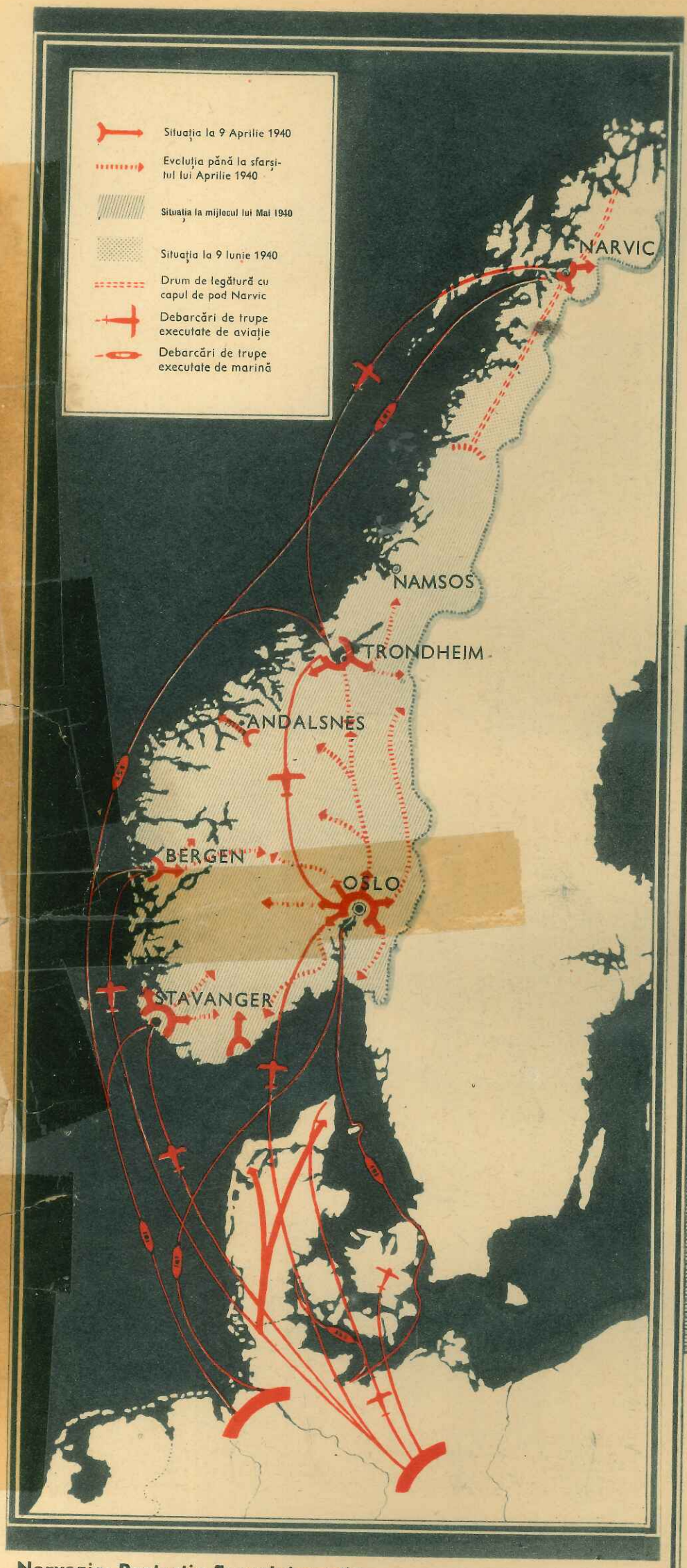

Norvegia: Protecţia flancului nordic

Printr'o unică colaborare operativă a forţelor aeriene, navale şi terestre, armata germană ia înainte în ultima clipă ocupării Norvegiei de către un corp expediţionar anglo-francez. Punctul de greutate al primei debarcări se află la marina de război germană, care execută transportul şi împreună cu aviaţia ia măsurile de siguranţă împotriva unui inamic mult superior pe apă. În timp ce în luptele de pe uscat rezistenţa inamică este înfrântă pretutindeni cu repeziciune, iar Britanii debarcaţi la Namsos, Andalsnes sunt puşi pe fugă sau făcuţi prizonieri, forţele aeriene navale şi germane pricinuesc flotei inamice pierderi foarte grele. La 6 Mai Sudul şi partea de mijloc a Norvegiei se găseau în mâinile Germanilor. Neutată a rămas şi lupta dela Narvic terminată de asemenea victorioasă. Flancul este asigurat, lupta în Vest poate să înceapa

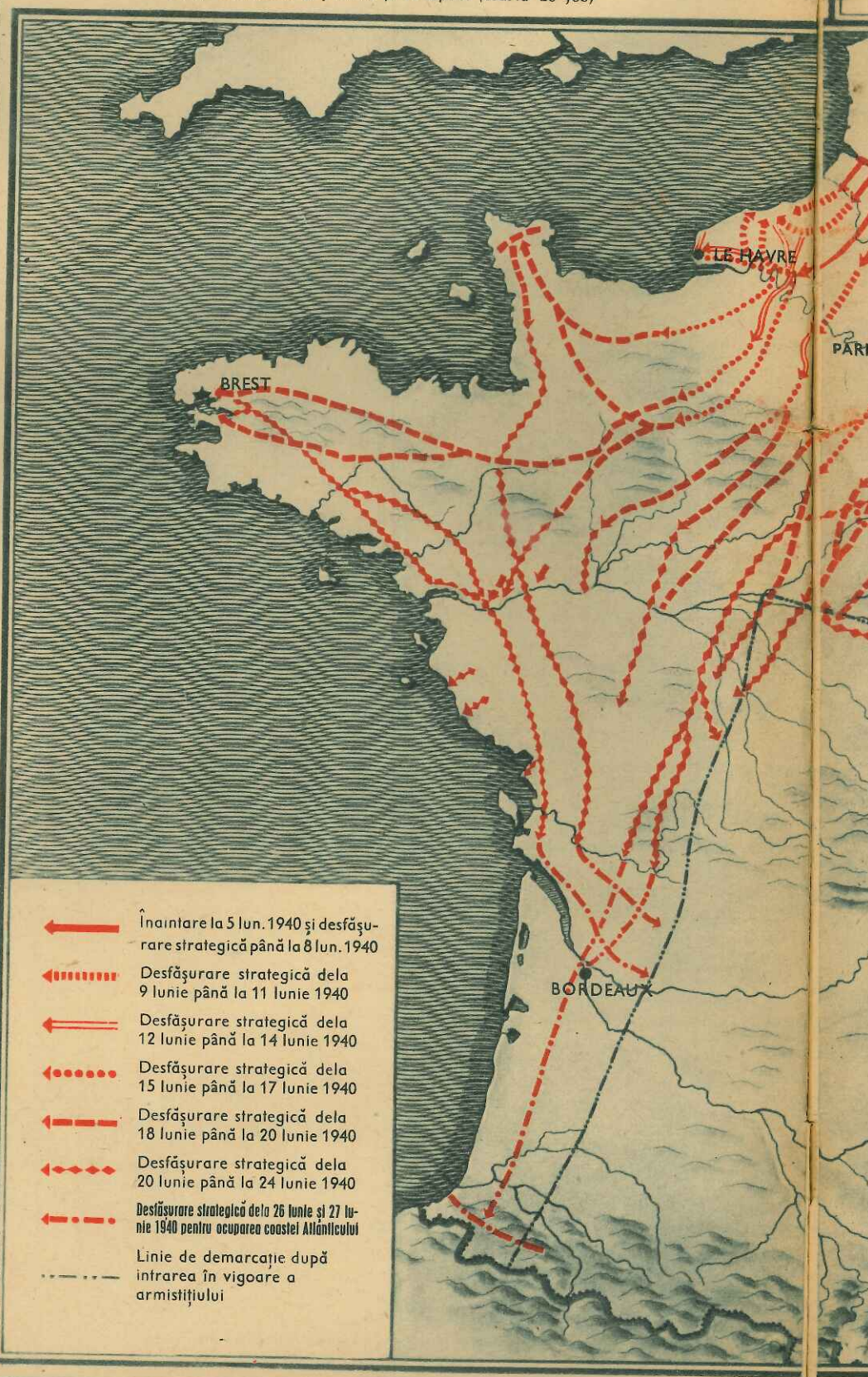

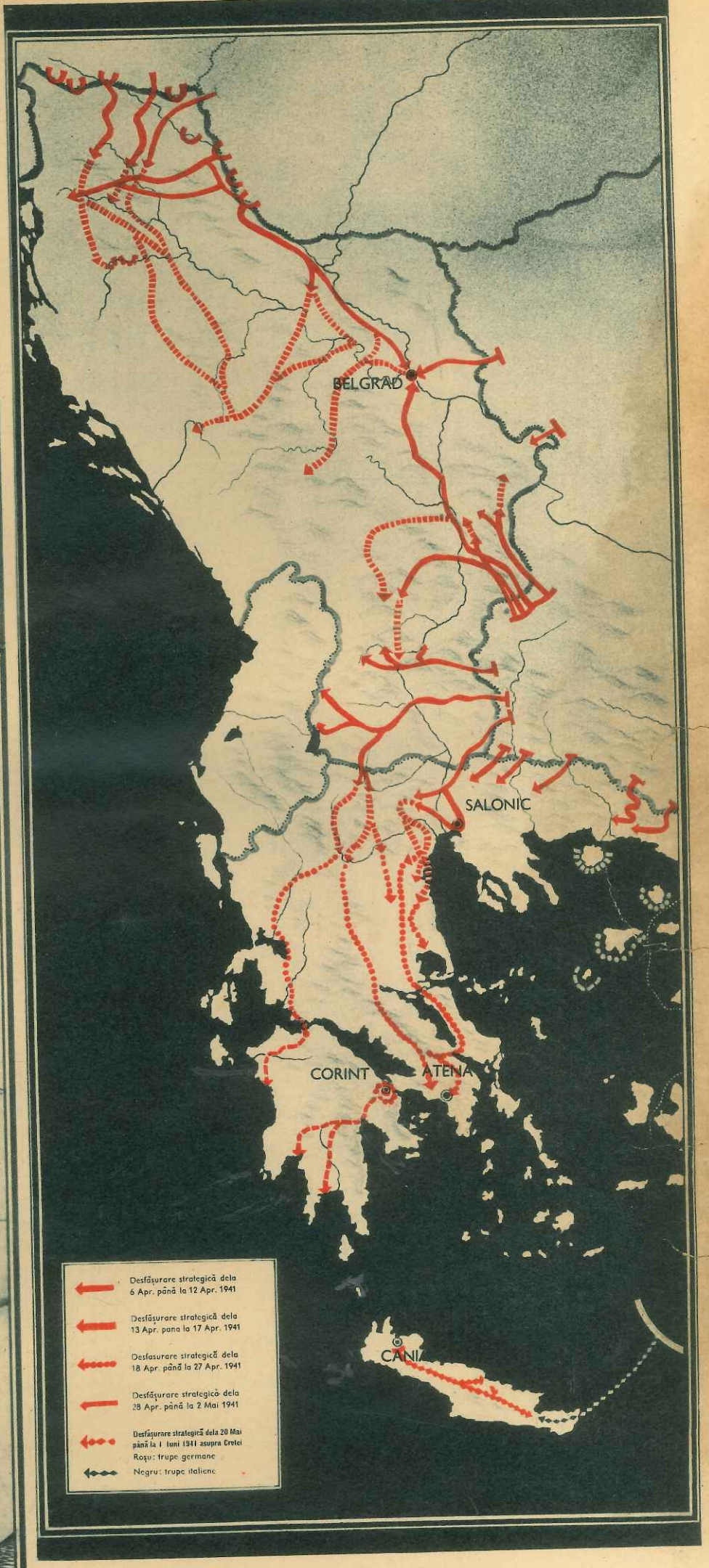

Peninsula Balcanică: Britanii fug pentru a treia oară

Aproape exact după împlinirea unui an dela campania din Norvegia, armata germană ia înainte inamicului și în Sud-Estul Europei pentru a-și asigura flancul amenințat. La 6 Aprilie 1941 trupele germane, alături de trupele italiene, în frăția de arme confirmată în Franța, trecură granițele statelor aflate la revoltă de Anglia și protejate în parte și de către Soviete. După trei zile armata de Est greacă capitulează. La 13 Aprilie 1941 este cucerit Belgradul. La 17, Iugoslavia a încetat să mai existe. Australienii și Neozeelandezii trebue să păstreze în Grecia raza unui ajutor aparent. Ei fug însă când situația devine amenințătoare. La 27 Aprilie este ocupată Atena, iar până la 2 Mai, războiul este încheiat prin atacul impetuos al soldaților germani și italieni asupra Peloponesului. Parașutiști germani, trupe aduse cu avionul și formații italiene ocupă Creta. Germania și aliații ei au în sfârșit mână liberă față de primejdia din spre răsărit

prii, această divizie opri atacul polonez, îl respinse și nu se clinti până când au putut fi aduse întăririle necesare.

Dar între timp se închiseseră și alte două mari brațe ale frontului de împresurare german, din Prusia Orientală și din Galiția, completând învăluirea definitivă a Polonezilor în spațiul dela Est de Vistula și izolând Varșovia din toate părțile. La 25 Septemvrie începu atacul contra orașului apărat. La 27 Septemvrie avu loc capitularea. Cu toate că dispuneau de 120.000 de oameni, Polonezii nu îndrăsniseră să execute o ieșire îndrăsneață, cum făcuse pe vremuri generalul Litzmann la Brzeziny, cu forțe cu mult inferioare. Aliații pierduseră cincizeci de divizii. 720.000 de Polonezi au fost făcuți prizonieri iar restul fugise sau trecuse la trupele sovietice care, conform celor convenite, au ocupat Polonia până la Bug. Fuehrerul a putut constata ca încheiere că „soldatul german s'a încununat acum iarăși cu cununa de lauri ce-i fusese răpită prin viclenie la anul 1918."

Ce a mai îndrăsneață faptă a istoriei

„Noi trebue să spunem neutralilor ceea ce le cerem și care este rolul pe care trebue să-l joace fiecare țară neutră în alianța care are de scop distrugerea Germaniei." Această declarație a lui Duff Cooper, ministrul britanic al informațiunilor, era o profesiune de credință caracteristică pentru Englezi. „Dacă vreunul dintre statele neutre dă vreun semn de șovăire, trebue să procedăm în așa fel, ca o astfel de șovăire să dispară imediat." Când s'au pronunțat aceste cuvinte, Marea Britanie dovedise de mult că este dispusă să treacă la fapte: în cazul vaporului german „Altmark", cu prilejul lansării de mine britanice în apele norvegiene și la 6 Aprilie, prin îmbarcarea unui corp expeditionar anglo-francez cu scopul de a ocupa Norvegia. Dar era prea târziu.

Guvernul german care luase cunoștință despre atacul plănuit de Englezi, a luat-o înainte Englezilor cu opt ore, pentru a apăra Norvegia de această lovitură engleză. Și Danemarca a trebuit să fie asigurată și ocupată. Germanii s'au fixat în șase puncte de-a-lungul coastei norvegiene prăpăstioase, lungă de peste 3.400 km, debarcând din spre mare. Pe alocuri au contribuit și debarcări din avioane. Cu toate că Anglia atâtase trupele norvegiene în prealabil, rezistența locală a putut fi înfrântă repede și în curând se revărsară noi forțe germane spre Oslo.

După ce Londra a aflat de contraacțiunea Germaniei, convoaiele au fost rechemate, în timp ce flota de război urmă să dea o lovitură decisivă acțiunii germane. Chiar în după amiaza zilei de 9 Aprilie au fost avariate grav de către aviația germană patru vase de linie și 5 crucișătoare britanice. Flota britanică fu silită să se reîntoarcă. Churchill vorbea oamenilor săi de „o luptă navală de zi și de noapte

Din „Daily Herald" din 9 Aprilie 1940

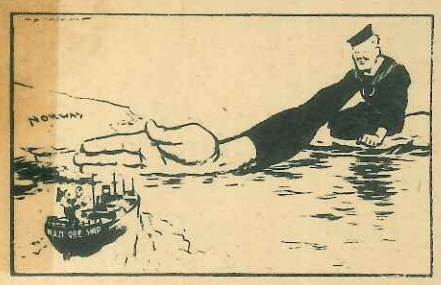

„Mâna Angliei barează mările" — sunt cuvinte publicate în ziua începerii campaniei germane împotriva Norvegiei

la Kattegat și Skagerrak", dar adevărul se află în curând. „Anglia are în față o misiune grea, dacă vrea să dea afară iarăși pe Germani. Tactica lui Hitler a funcționat după planul prevăzut." Așa scria un ziar londonez. Cu toate acestea, Englezii debarcară trupe pe teritoriul norvegian, de ambele părți ale Trondhjemului, la Namsos și la Andalsnes. Dar și aceste operațiuni s'au dovedit în curând a fi zadarnice.

În primul rând trebuia să se curețe de cuiburi de rezistență inamice regiunea din jurul Oslo-ului. Numai după aceea au fost atacați Norvegienii care se concentrau la Nord de Oslo, și Englezii care apăruseră între timp venind dela Andalsnes.

În munți, operațiunile se adaptează mai mult ca oricând la localitățile importante. Rolul principal revine acum marilor talveguri Hamar-Stören (Oesterdal), Lillehammer-Dombaas (Gudbrandsdal) și Drammen-Bergen (Hallingdal). În timp ce primele două văi au o direcție aproape paralelă spre Nord și spre Nord, Nord-Vest, permițând o operațiune coordonată, de-a-lungul văii Hallingdal a trebuit să se ramifice un grup deosebit.

Între 22 și 25 Aprilie, inamicul a fost dat peste cap la Nord de Hamar și la Lillehammer. Aici au fost făcuți prizonieri și primii Englezi, luându-li-se documente importante care dădeau informațiuni suficiente despre planurile Englezilor. Inamicul care se retrăgea fu urmărit fără întrerupere, iar după câteva zile mai târziu se terminară victorios luptele din regiunea Röros-Dombaas și Stören. Mai importantă decât evoluția exterioară a operațiunilor și decât localitățile în care aveau loc luptele, era voința comandamentului german de a găsi pe inamic, mai ales pe Englez, și de a-l bate în mod decisiv. Faptul acesta a și reușit. Englezii au trebuit să evacueze în fugă localitățile Stören și Dombaas, iar pe urmă și orașele Andalsnes și Namsos.

O glorie deosebită și-au cucerit trupele de munte germane din Alpi, în lupta lor eroică dela Narvik. Alături de ei au luptat soldații marinari dintr'o escadră de distrugătoare, ale cărei nave fuseseră scoase din luptă prin acțiunea focului inamic.

Atacurile de o îndrăsneală nemaipomenită din partea aviației germane au cauzat pierderi foarte grave flotei inamice. Anglia a pierdut peste 60 de vase de război; apoi au fost avariate de două ori atâtea alte nave de război și șapte vase de linie. Anglia a suferit pentru întâia oară o înfrângere simțitoare pe mare. Iar ca un desavantaj continuu pentru supremația navală britanică s'a dovedit faptul că de acum înainte cuirasatele n'au de luptat numai contra cuirasatelor, ci că și aviația inamică își are cuvântul, mai ales în mările mai înguste.

Fuehrerul introdusese un nou element exemplar în strategia navală: Era o faptă unică în anelele istoriei că un adversar mai slab pe mare a efectuat o operațiune de debarcare chiar în fața nasului unui inamic care pe mare era cel puțin de șase ori mai tare.

Pe drept cuvânt s'a spus că această campanie din Norvegia a fost „cea mai îndrăsneață faptă a istoriei".

Contrar planului Schieffen

Câtă vreme Franța putea să vorbească față de Germania desarmată într'un ton de superioritate, guvernele franceze aveau o misiune ușoară. Dar din momentul în care Fuehrerul a făcut apel la conștiința poporului german, scuturând lanțurile Versaillesului, clădirea puterii franceze începu să se clatine de-a-binelea. Guvernul francez nu putea și nu trebuia să se increadă prea mult în forțele militare ale țării, căci poporul nu voia un al doilea război contra Germaniei.

„Franța se simte obligată să dea ajutor Poloniei". Așa se spunea în declarația de război adresată Germaniei la 3 Septemvrie 1939. Urmarea necesară ar fi trebuit să fie o acțiune ofensivă din partea armatelor franceze; dar Franța n'avea vreun țel de război care să fi justificat deciziunile prea îndrăsnețe. Numeroasele propuneri de pace insistente ale Fuehrerului fuseseră auzite dincolo de granițe, iar dorința de a înfrânge Germania nu venea din sufletul poporului francez. Și apoi . . . Franța își avea doar Linia Maginot. Importanța sa pentru siguranța țării fusese repetată mereu poporului, dacă nu de altceva, din cauza sumelor enorme pe care le înghițise această linie de fortificații.

S'a resimțit cu deosebire faptul că Anglia nu trimesese pe continent decât vreo zece divizii, atât cât era deajuns pentru încurajare. Cu toate acestea se discutau idei ofensive. Ce e drept, în primul rând se întrevedea o lovitură contra Germaniei din spre Sud-Est, cu trupe din Siria și Egipt, și cu cele 60 de divizii ce se așteptau din țările balcanice. Dar exemplul Poloniei avertizase toate statele mai mici. În sfârșit, se credea că tot ar fi nimerit să se dea un atac asupra regiunii Ruhrului. Germania trebuia să previe această primejdie la 10 Mai 1940.

Abia acum la începutul celei de a noua luni de război avu loc acel „attaque brusquée" devenit aproape legendar, la care se așteptaseră Wevgand, Debeney și mulți alți generali francezi din partea Germaniei la începutul războiului. Acest atac s'a îndreptat într'un mod uimitor și neobișnuit contra fortificațiilor dela frontierele Olandei și Belgiei, care își deschiseseră frontierele pentru invazia forțelor franco-britanice. Fortificațiile au fost ocupate individual, rând pe rând.

S'au ocupat în curând fortificațiile belgiene de lângă Canalul Albert și fortul cel mai puternic al cetății Liège, Eben-Emael. Și linia Olandezilor fu străpunsă. Diviziile franceze mecanizate și motorizate se apropiară în grabă, dar ele nu putură lua contact cu tancurile germane decât la Sud-Est de Louvain. Amintindu-și de cuvintele fostului șef de stat major prusian Graf Schlieffen: „Întăriți-mi doar aripa dreaptă", comandamentul aliat își concentră forțele la Dyle. Între timp, Olandezii fuseseră izolați și capitulară la 15 Mai. Chiar în ziua următoare, atacul german străpunse poziția dela Dyle la Sud de Louvain și obligă pe inamic să se retragă și mai mult.

Deoarece surpriza este totdeauna elementul cel mai puternic al strategiei, Fuehrerul prevăzuse cea mai puternică lovitură de blindate prin munții Ardenne, contrar planului Schlieffen. La acest atac se așteptaseră cel mai puțin inamicii; lângă Meuza, la Sedan, se afla larg răspândită armata a IX-a franceză, compusă în general din trupe vechi. La Paris se spunea că „Germanii merg de-a-dreptul spre pieire". Dar frontul francez începuse să se clatine.

La 16 Mai avu loc străpungerea pe un front de o sută de kilometri, străpungerea prelungirii Liniei Maginot.

„Năvala diviziilor germane mecanizate și motorizate trebue oprită", ordonă Gamelin, dar îi și bătuse ceasul din urmă. Locul lui fu ocupat de Weygand, despre care Foch a spus: „Dacă Franța va fi în primejdie, chemați-l pe el". Parisul dăduse ordin să se renunțe la „metoda războiului de poziție, înlocuind-o prin războiul de mișcare în câmp deschis". Polonia pierduse războiul de mișcare și nu-i putea ajuta nici Marele Stat Major Francez.

Inamicii erau convinși că Germania, care e săracă în aur, nu va putea să suporte un război modern: „Războiul mecanic din 1940 se deosebește de cel din 1914 prin faptul că e cu mult mai scump și că Germania e cu mult mai săracă decât acum douăzeci și șase de ani".

Până la 21 Mai, corpurile blindate germane făcuseră bucăți frontul inamic și ajunseseră la coasta Canalului Mânecii, la Abbeville. Englezii, Belgienii și o parte dintre Francezi erau încercuiți în Flandra, în jurul Dunkerquelui. La 22 ale lunii, Churchill și generalul englez Dill sosiră la Marele Cartier General Francez. Weygang ceru dela Englezi un atac decisiv de ieșire prin Cambrai, în timp ce el se oferea să pună o armată franceză să atace din spre Sud pozițiile defensive germane dela Amiens. Ambele lucruri au avut loc, dar fără rezultat. Comandantul britanic din Flandra, Generalul Gort, declară brusc că i s'au terminat munițiile, și își retrase tancurile în direcția Dunkerque. Protestele franceze au rămas fără rezultat. Toate promisiunile lui Churchill se pierdură în vânt, ca de atâtea ori, și ultima cerere urgentă a Francezilor de a li se trimite avioane fu refuzată la Londra. Cooperarea militară dintre Englezi și Francezi era întreruptă. Aceasta era marele succes al victoriei germane din Flandra.

La 27 Mai au capitulat Belgienii. În fața atacurilor violente ale Germanilor, Englezii fugiră din Dunkerque. La 4 Iunie, cea mai mare bătălie de distrugere din istorie era terminată. Din această bătălie au rezultat 1,2 milioane prizonieri și un material de război enorm, printre care aproape întregul armament al Englezilor. Cel de al doilea mare efect al bătăliei, capitularea Francezilor părăsiți de aliații lor britanici nu se lăsă așteptat mult timp.

Din „News Chronicle" din 7 Mai 1940

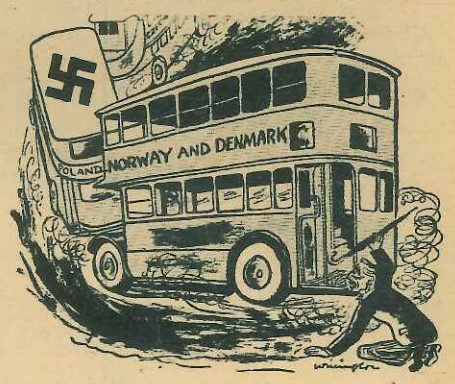

„. . . Orișicare vor fi motivele sale — probabil că Hitler s'a gândit că-și va putea atinge scopul fără luptă, sau poate pregătirile de război germane nu erau atât de mari după cum credeau toți — totuși un lucru este sigur: el a scăpat omnibusul . . ." (din cuvântarea lui Chamberlain rostită în fața comitetului central al Partidului Conservativ la 4 Aprilie 1940). Publicată la patru săptămâni după campania din Norvegia

Un tablou simbolic de neuitat al acestui război:

Podul de maşini făcut de Englezi la Dunkerque până la navele lor, puntea fugii lor din Europa, unde şi-au părăsit pe rând aliaţii şi popoarele auxiliare: Polonia, Norvegia, Olanda, Belgia, Franţa, Iugoslovia, Grecia şi în urmă Uniunea Sovietică

Fotografia: Schmidt, reporter de război (PK)

În zorii zilei de 5 Iunie, trupele germane deslănţuiră ofensiva pe Somme şi Aisne, contra „liniei Weygand". Chiar în ziua următoare, Francezii credeau că pot anunţa o rezistenţă reuşită, dar frontul lor era străpuns din nou încă dela 7 Iunie. Apoi lupta se extinse repede pe un front de 350 km, dela coasta mării până la Meuza. În dimineaţa zilei de 14 Iuni, trupele germane au intrat în Paris. În ziua următoare căzu Verdunul.

În anul 1916, tunurile germane lansaseră 1.350.000 de tone de oţel asupra Verdunului. Ocuparea anevoioasă a trei forturi proeminente şi câţiva kilometri câştigaţi în adâncime, dintre care o parte au trebuit să se cedeze în curând: iată rezultatele uneia dintre cele mai mari „bătălii de material" din primul război mondial. Dar de astă dată, datorită unei strategii şi înzestrării exemplare a armatei germane, această puternică şi modernă fortificaţie franceză a fost ocupată în termenul cel mai scurt posibil.

Din spre Paris, coloanele de şoc germane se îndreptară în direcţia Sud şi Sud-Est, spre Loire şi prin Bourgogne până la frontiera elveţiană. Dar s'a ocupat şi Linia Maginot, despre care Francezii spuneau că ar fi inexpugnabilă, şi au căzut şi toate marile fortificaţii din spatele acestei linii. Trei armate franceze care luptaseră în Alsacia şi în Lorena au fost înconjurate şi au trebuit să se predea. În timp ce în restul Franţei, masele desorganizate ale inamicului se revărsau spre Sud şi Sud-Vest, la 17 Iunie Francezii cerură armistiţiul. Armistiţiul intră în vigoare la 21 Iunie, fiind semnat în Compiègne, în aceeaşi localitate în care se încheiase armistiţul şi în anul 1918, ce e drept, pe atunci pe baza promisiunilor călcate mai târziu de Francezi fără niciun scrupul, ale presedintelui american Wilson.

Interceptarea unei artere vitale

Adolf Hitler a avut mereu marele principiu strategic de a nu admite niciodată înfăptuirea unei încercuiri a Germaniei. Polonia nu mai exista. Linia Maginot era sfărâmată. Acum urma să se dea o lovitură şi supremaţiei britanice pe mări. Prin ocuparea militară a coastelor europene, dela Capul Nord până la Golful Biscaia, se creaseră condiţiunile necesare pentru un război submarin de vaste proporţii contra Angliei. Chiar dela sfârşitul anului 1940 nu mai exista nicio îndoială în această privinţă, şi Statele Unite fiind de părere că Anglia singură nu mai putea rezista.

Campania din Franţa chemase în război tânărul imperiu italian. Atitudinea sa activă alături de Germania a însemnat un pas important înainte pe drumul solidarizării Europei în lupta contra Angliei, iar mai târziu şi contra bolşevismului. Ce e drept, Italia trebuia să se aştepte prin intrarea ei în război la o pierdere vremelnică a posesiunilor sale din Africa Orientală, care cu toată rezistenţa eroică împotriva Englezilor care acolo erau mult superiori ca forţă, nu puteau fi apărate. Şi Libia a fost ameninţată grav o vreme; dar acolo Englezii au putut fi în sfârşit respinşi adânc în teritoriul egiptean, prin lupta cot la cot a Axei.

O mare importanţă revenise faptului că Marea Mediterană încetase să mai fie un drum de trecere liber pentru Marea Britanie şi că inamicii trebuiră să-şi fărâmiţeze acum forţele. În acelaşi timp, ocolul ce li se impunea în jurul Africei, însemna o solicitare mai mare cu 30 % a tonajului lor comercial.

Churchill caută ajutoare

Pentru a apăra Mediterana orientală şi pentru a lupta împotriva Italiei, Churchill avea nevoie de peninsula greacă. La sfârşitul anului 1940 el îşi aservise Grecia. În capul premierului britanic se născu acum ideea de a proceda la realizarea mult trâmbiţatei lovituri spre Balcani contra Germaniei. El căuta în acelaşi timp şi ajutorul sovietic. Era tot socoteala cu cele 60 de divizii balcanice pe care Gamelin o făcuse încă la începutul anului 1940 şi pe care Roosevelt o aproba călduros prin colonelul Donovan al său.

Grecii au cerut participarea Iugoslaviei. Se urmărea construirea unei piramide militare care să-şi aibă baza la Marea Egee şi în Grecia, iar vârful în capitala iugoslavă. Slăbiciunea acestei poziţii iniţiale s'a văzut în momentul în care atacul german a străpuns prin surpriză şi copleşitor, din flanc, cu toate dificultăţile terenului, în baza acestei construcţii strategice.

Înainte de începerea operaţiunilor, cei dela Belgrad au stat pe gânduri, căci calculul strategic trebuia să aibă şi un substrat politic. Germania se afla pe liniile interioare ale războiului şi îşi putea concentra forţele. Iugoslavia era faţă de Reich pe o linie exterioară şi acest fapt putea avea drept consecinţă o izolare. Dar s'au impus anumite influenţe franceze de ani îndelungaţi. Probabil că au jucat un rol şi reminiscenţele ofensivei dela Salonic din anul 1918, căreia Sârbii pe atunci îi datorau restaurarea şi mărirea statului lor. Atmosfera populaţiei asmuţite prin agitaţie s'a putut menţine cu atât mai puţin în anumite limite, cu cât interveniseră în angrenajul maselor şi emisarii britanici şi influenţele sovietice. Generalul Simovici, care era dispus să pună totul în joc, veni la guvern, dar armata germană acţiona iarăşi mai repede decât inamicii ei.

La 6 Aprilie începură operaţiunile germane. Nu trecură decât trei zile şi trupele germane ajunseră pe Câmpia Mierlei, apoi ocupară Salonicul şi izolară armata greacă din Tracia. La 14 Aprilie se ocupă Belgradul, se proclamă independenţa Croaţiei şi la 17 Aprilie capitulă întreaga armată sârbă. Churchill n'a întârziat să facă Sârbilor imputarea că „au cerut prea târziu ajutor". În schimb, el îi mânase la luptă. În tocmai ca şi în Polonia, Anglia era în mare măsură complice la înfrângerea sârbească, căci fără promisiunea de ajutor din partea Angliei, războiul acesta balcanic n'ar fi izbucnit niciodată.

Între timp veniseră în Grecia trupe australiene şi neozeelandeze din Africa. Aceste trupe, care duceau peste tot greul războiului pentru Anglia, fuseseră aduse din Libia, căci se credea că după câteva succese trecătoare nu mai era nevoie de ele acolo. Dar Corpul African German, în colaborare cu Italienii, a pornit la contraofensivă în Cirenaica, ocupând la 7 Aprilie Derna, iar la 14 Aprilie localităţile Bardia şi Sollum.

Scurt timp după aceasta, când începu înaintarea germană contra Greciei, trupele britanice fugiră şi în curând capitulă şi grosul armatelor greceşti.

O STRATEGIE FERICITĂ

La 27 Aprilie trupele germane intrară în Atena. Peninsula fu ocupată până la capătul ei de Sud. Trupele italiene participară cu succes la operațiuni.

O parte dintre trupele britanice se întoarseră bătute și naufragiate la Alexandria, iar altele, împreună cu câteva trupe grecești luate cu ele, se stabiliră pe insula Creta. Dar nici distanța de peste o sută de kilometri pe mare nu oferi inamicului bătut vreo protecție, cu toate că natura, ca și în Norvegia, favoriza apărarea insulei. Trupele germane de parașutiști și trupele de aterisare au realizat aici o faptă fără precedent. Inamicul a fost bătut în cea mai mare parte prin lupte crâncene, iar restul fu silit să fugă și din Creta. Pierderile Australienilor și Neozeelandezilor erau de 64 %, ale Englezilor numai de 25 %. Și flota britanică din Mediterana Orientală a suferit pierderi mari. Asigurarea dată de Churchill la 7 Mai, că „Anglia va apăra Creta fără să se gândească la retragere", fusese iarăși o vorbă aruncată în vânt.

Primejdia bolșevică

Sufletul oriental de nuanță sovietică s'a dovedit a fi tot atât de nepătruns ca și întinderile nesfârșite ale răsăritului; el și-a găsit expresia deosebită într'o lipsă de sinceritate.

Sovietele încheiaseră pacte cu Germania în anul 1939, dar imediat după aceea Cominternul își desfășură agitația îndreptată împotriva Germaniei. În curând avu loc agresiunea asupra Finlandei, intrarea trupelor sovietice în statele baltice precum și în Bucovina și Basarabia, iar în anul 1941 se repetă ceea ce se afirmase încă din anul 1936: Armata sovietică era gata să atace pe dinamic pe teritoriul său. Cu câtva timp înainte, declarațiile lui Molotov, comisarul externelor, făcute cu prilejul vizitei sale la Berlin, au dat în vileag svonurile îndreptate impotriva Balcanilor ale Bolșevicilor. Ba la 5 Aprilie 1941 Sovietele mai încheiară și un tratat de amiciție cu guvernul revoluționar din Belgrad ostil Germaniei al lui Simovici, un tratat care a fost primit cu vii aprobări de către Englezi și Statele Unite.

În vremea aceasta, concentrarea a 150 de divizii sovietice la frontierele teritoriului de sub suveranitatea germană constituia un indiciu clar. O astfel de concentrare de forțe față de teritoriul propriu n'a putut fi ignorată până acum de nimeni, cu atât mai puțin de Fuehrer. Documentele aflate în curând au dovedit intențiile agresive ale Sovietelor. Săgețile de pe hărțile militare sovietice ilustrează brațele intinse ale bolșevismului pentru a da atacul asupra Europei Centrale.

A fost de sigur cea mai mare și grea deciziune a Fuehrerului care l-a făcut să dea ordinul de contralovitură împotriva amenințării sovietice, la 22 Iunie 1941. Această hotărire se reliefează în mod gigantic abia printr'o comparație cu ocaziile pierdute în istorie. O hotărîre de astfel de proporții nu-și putea asuma decât numai un om de stat care știa să prevadă consecințele și în cadrul evenimentelor mondiale generale, un om de stat care era în același timp și creatorul armatei sale și care știa până în amănunte la ce se putea aștepta din partea acestui instrument unic.

În răsărit, strategia și tactica se confundară. Sovietele își extinseră frontul de luptă chiar dela început la peste o mie cinci sute de kilometri, dela Marea Neagră până la Golful Finic. A trebuit să se rupă piatră cu piatră din frontul inamic, și datorită forței ofensive formidabile a coloanelor de șoc germane care intrau tot mai adânc în carnea inamicului și care provocau încercuiri pe fronturi largi, s'a creat posibilitatea unor succese extraordinare, dintre care se distinge mai ales victoria dela Bialistoc și Minsc.

Cea de a doua fază a luptei a adus străpungerea Liniei Stalin și o serie de alte mari succese: în August marile victorii dela Smolensc și Uman, apoi dela Gomel și Velichie Luchi, în Septemvrie bătălia gigantică dela Kiev precum și succese remarcabile în Ucraina de Sud și la Marea Azov, apoi în partea de Nord a frontului oriental, lângă lacul Ilmen, în zona baltică și lângă Volhov. Iarna începută timpuriu și deosebit de geroasă a impus o stagnare provizorie a operațiunilor victorioase alături de aliați. 2,5 milioane prizonieri, 17.500 de tancuri, 21.600 de tunuri, 14.200 de avioane erau încă din Octomvrie rezultatul campaniei răsăritene de patru luni.

Numerile citate se referă la bătălii de proporții necunoscute până atunci în istoria războaielor. Fiecare bătălie era un „Tannenberg" de proporții mărite, dar cu totul deosebit de exemplul din primul război mondial, prin felul operațiunilor din care a rezultat. Pe deasupra trebue să se țină seamă de faptul că aceste operațiuni au avut loc la latitudini diferite, adesea în împrejurările cele mai grele, dar coordanate în spațiu, constituind în totalitatea lor un marș triumfal unic al armatei germane.

Ochiul observatorului trebuia să se obișnuiască cu faptul că războiul din răsărit a avut o desfășurare deosebită față de campania precedentă din Franța. Sovietele creaseră din cele 180 de milioane de oameni din uniunea republicilor lor un instrument care ar fi putut deveni primejdios pentru întreaga Europă, după cum s'a dovedit prin luptele de până acum, dacă Fuehrerul n'ar fi recunoscut din vreme această primejdie.

Înfrângerile pe care le-au suferit Sovietele, au lovit și pe Churchill. El și agentul său Cripps au contribuit în mod esențial la întrarea în războiu a Bolșevicilor. Ministerul German al Afacerilor străine a dovedit în mod irefutabil uneltirile din Moscova ale Englezilor. Ghinionul nu-l părăsi pe primul ministru englez nici în răsărit. În luna Mai 1940, când Churchill, marele agitator la războiu, lua conducerea guvernului în Anglia, el prezise „sânge și lacrimi". De atunci a trebuit să mai adauge și „greșeli și insuficiențe" pentru a-și explica insuccesele. Alianța sa cu Sovietele dela 12 Iulie 1941 n'a însemnat o degrevare pentru Stalin. Churchill nu fu în stare să deschidă frontul al doilea, dorit de Moscova. Războiul german de submarine contra navigației de aprovizionare a Angliei își păstră efectele distrugătoare, astfel că Churchill se văzu silit încă din vara anului 1941 să se pună cu totul la cheremul președintelui Statelor Unite ale Americii de Nord.

Preludiul

În timp ce armata germană elimină Polonia, asigură apoi flancul nordic al Reichului prin campania din Norvegia și rupe cercul în apus prin eliminarea Franței, Uniunea Sovietelor se pregătește încet să atace Europa prin acțiuni izolate viclene, prin folosirea tensiunilor militare foarte încordate din acea vreme. Primul pas este făcut încă din primele zile ale campaniei contra Poloniei. Trupele sovietice intră în Polonia, iar la 22 Septemvrie 1939, se stabilește o linie de demarcație între teritoriul de interese german și sovietic (I). În iarna anului 1939/1940 Bolșevicii pătrund în Finlanda și după un război crâncen răpesc Finlandei la 13 Martie 1940 din teritoriu (II). La 28 Iunie 1940, sub presiunea amenințărilor sovietice, România e nevoită să cedeze Basarabia și Bucovina de Nord (III). La 3 August Lituania este incorporată în Uniunea Sovietelor (IV). La 5 și la 7 August urmează încorporarea Letoniei și Estoniei (V și VI). Marea bază a ofensivei contra Europei era creată. Apoi urmează încercarea de a răscula Sud-Estul-Europei împotriva Germaniei, dar care este înnăbușită repede prin campania din Balcani. Apoi veni timpul pentru contra lovitura germană care va salva Europa de invazia bolșevică

Lupta din răsărit

La 22 Iunie 1941 Germania trece împreună cu aliații ei la contraacțiune împotriva bolșevismului. Trei coloane de forțe germane pătrund adânc în mijlocul forțelor inamice și obțin în primul rând prin bătălia dela Bialistoc (A) și Minsc (B) primele mari succese. A doua fază se începe prin străpungerea Liniei Stalin (C) căreia i se adaugă o serie de bătălii succesive de nimicire. Aceste lupte ating punctul lor culminant prin cifra de prizonieri fără precedent în istorie dela Kiev (665.000) în timp ce la 8 Septemvrie se termină prin căderea localității Schlüsselburg încercuirea Leningradului. La 2 Octomvrie comandamentul german repurtează a treia mare bătălie a acestui an care se termină în general la 24 Octomvrie cu bătălia dublă dela Viasma (D) și Briansc (E) și cu bătălia dela Marea Azov (F) precum și cu cucerirea Harcovului (G). În acest timp viteazul popor finlandez și-a eliberat teritoriile sale pierdute în războiul din iarna lui 1939/40, ocupă Carelia și după lupte înverșunate își instalează la Svir un front stabil. Începerea unei ierni timpurii și foarte aspre constrânge deocamdată încetarea operațiilor. După ce însă Bolșevicilor nu le reușește în timpul iernii să străpame frontul german, în anul 1942 se pregătește marea ofensivă germană cu bătăliile dela Kerci (H) și Sevastopol (I). Între timp armatele sovietice pornite la atac în Ucraina sunt încercuite și nimicite în bătălia pentru Harcov (G). Atunci armatele germane și aliate pornesc la rândul lor la atac, înaintează spre Don și Volga (în direcția Stalingrad), iar la sfârșitul celui de al treilea an de război se găsesc în partea de Nord a Caucaziei. La 21 August se arborează pe Muntele Elbrus (K) steagul de război german. Cot la cot cu Germania luptă următorii aliați: Italia, România, Finlanda, Ungaria, Slovacia și Croația, vin apoi formațiunile de voluntari spanioli, francezi, danezi, norvegieni, olandezi, și belgieni. Nu de mult s'au alăturat frontului comun pentru apărarea Europei și formațiunile de voluntari ale Lituanienilor, Letonilor, Estonilor, Ucrainilor și Tătarilor eliberați

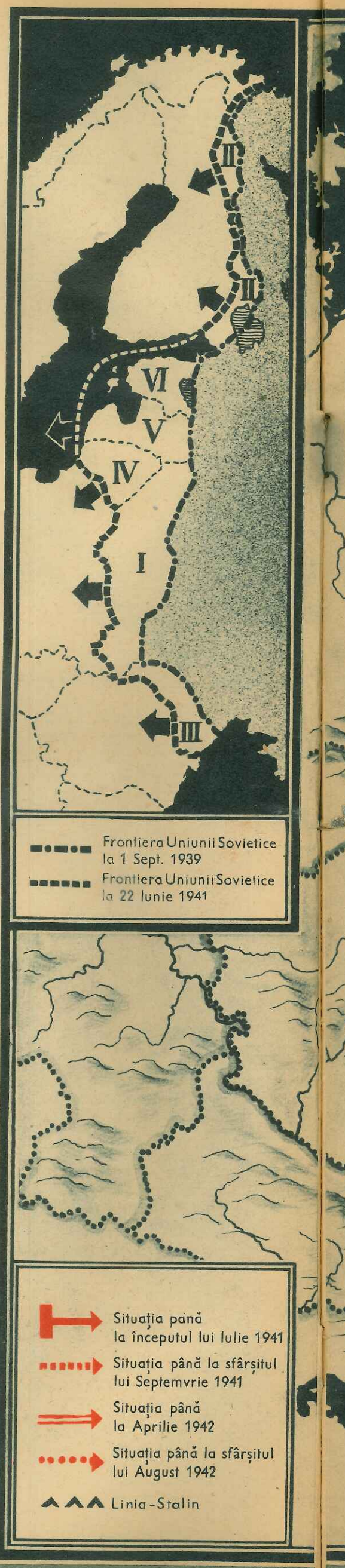

LENINGRAD
RIGA
A.
B
C
BREST-LITOVSC
D
MOSCOVA
E
KIEV
G
ODESA
ROSTOV
STALINGRAD
F
J
H
K

O STRATEGIE FERICITĂ

Ambiția lui Roosevelt

„Agitatorii belicişti europeni şi asiatici nu trebue să primească controlul asupra mărilor care scaldă emisfera noastră". Aşa spusese Roosevelt într'unul dintre discursurile sale rostite „la gura sobei". Prin aceasta se caracterizează problema strategică navală a Statelor Unite. Era vorba iarăşi de supremaţia navală americano-britanică, de controlul exclusiv al tuturor comunicaţiilor maritime, de dependenţa tuturor celorlalte puteri de superioritatea anglo-americană.

Dar atitudinea agresivă a preşedintelui şi a amicilor săi era oarecum în contradicţie cu opinia publică a ţării. Cunoscutul general american Johnson scria pe atunci următoarele, într'o scrisoare deschisă: Willkie, conducătorul republicanilor, ştie tot atât de bine ca şi el, că optzeci şi cinci la sută din populaţia Statelor Unite nu vrea să se lase târîtă în războiu, iar dacă Willkie ar fi dat în vileag punctul de vedere pe care îl susţine astăzi, niciun singur stat din cadrul Statelor Unite n'ar mai fi alături de el. Acelaşi lucru se putea spune şi despre Roosevelt. Un fost ambasador polonez scrisese următoarele despre conducerea democrato-liberală a Statelor Unite, într'un raport adresat guvernului său: Publicul din Statele Unite este cu totul neştiutor şi n'are habar de situaţia din Europa. Propaganda e în mâinile Evreilor în cea mai mare parte. Lor le aparţin aproape întreaga radiodifuziune, filmul presa şi revistele. Preşedintele este prezentat drept adevăratul apărător al drepturilor omului. Din punctul de vedere al politicii interne, acest fapt este un mijloc foarte comod pentru a deturna atenţia publicului dela antisemitismul care creşte mereu în America, şi dela eşecul total al programului „New Deal", creaţia preferată a lui Roosevelt.

Despre preşedintele Statelor Unite s'a afirmat din altă parte că „el e şiret ca o vulpe. Această şiretenie apare atât de adesea din cuvintele sale de implorare a păcii şi din faptele sale aducătoare de războiu". El s'a dedicat cu totul principiilor constituţionale anglo-liberale. Puterea preşedintelui Statelor Unite e fără îndoială mare, şi în afară de aceasta Roosevelt este un duşman de moarte al Germaniei şi al Japoniei.

După discursul citat dela gura sobei au urmat în curând legea privitoare la ajutorarea Angliei şi mutarea limitei serviciului de patrulare al Statelor Unite la o distanţă de o mie de mile marine, „pentru a ţine deschise căile navigabile pentru Anglia". În timpul verii s'a ocupat Islanda şi s'a dat ordinul de deschidere a focului asupra vaselor de războiu, submarinelor şi avioanelor germane, cu motivarea „de a păstra intacte cele două fortăreţe ale apărării: aprovizionarea cu material a inamicilor lui Hitler şi libertatea navigaţiei Statelor Unite". Cererea de ajutor urgent a lui Churchill a constituit de sigur un argument foarte bine venit pentru Roosevelt, care nu putea lua o atitudine prea făţişe contra promisiunilor sale date opiniei publice, de a nu duce Statele Unite la războiu. În August 1941, Churchill şi Roosevelt se întâlniră în largul Oceanului; acolo s'a proclamat „declaraţia atlantică", pentru a imita exemplul lui Wilson. Această declaraţie n'a dat rezultatele scontate nici măcar în metropola britanică, din cauza caracterului ei anost şi ireal.

Prin măsurile amintite, îndreptate împotriva Germaniei, Roosevelt sperase să poată provoca incidente pentru a putea declara războiu Germaniei. Lupta pe care o căuta preşedintele n'a întârziat prea mult; ea a izbucnit chiar la sfârşitul anului 1941, dar spre surpriza lui Roosevelt nu de partea atlantică, ci de cea pacifică a Statelor Unite.

Viteazul popor de pe insulele nipone ar fi fost obligat să renunţe la toate radele unui războiu greu de patru ani pentru spaţiul vital necesar, dacă s'ar fi supus voinţii lui Roosevelt. Dar fiindcă poporul japonez refuzase aceasta, fu atras într'un războiu economic serios. Când nu mai exista nicio speranţă de reglementare paşnică, la 7 Decemvrie, Japonia declară războiu, şi înainte ca Roosevelt să fi bănuit ceva, flota sa din Oceanul Pacific era lovită în inimă în portul Pearl Harbour. Peste câteva zile fură scufundate cele două vase de linie britanice „Repulse" şi „Prince of Wales", lângă coasta malaeză. Urmă stabilirea Japoniei în Asia Orientală, inclusiv insulele dintre Asia şi Australia, ceea ce constituia şi o ameninţare a Australiei şi Indiei.

Lupta de pe oceane se deslănţuise din plin, cu toate că motivele nu erau peste tot identice. În Atlantic şi în apele europene, din cauza marii inegalităţi navale, nu poate fi vorba de mari bătălii navale în largul mării. Aici războiul naval şi-a păstrat forma acţiunilor preponderante ale submarinelor în proporţii mari. El are ca obiectiv navigaţia de aprovizionare britanică şi toate transporturile inamicilor Axei. Dela intrarea în războiu a Statelor Unite, războiul german de submarine şi-a putut câştiga libertatea deplină, extinzându-se chiar de pe acum până la coastele Statelor Unite, în regiunile de vărsare ale fluviilor americane şi în Marea Antilelor. Dela începutul războiului până în luna Septemvrie a anului 1942 s'au scufundat în total 21 de milioane de tone de vase inamice.

Cu totul altfel apare situaţia din Pacific. Din clipa eliminării aproape complecte a puterii navale anglo-americane din apele care prezintă o importanţă vitală pentru Japonia, Japonia a devenit o ţară autarcă, la fel cum fuseseră Statele Unite. Războiul naval n'avea aici ca obiectiv principal distrugerea tonajului inamic, ci câştigarea de puncte de sprijin proprii şi eliminarea celor inamice, adică obţinerea libertăţii de acţiune a escadrelor de luptă. Între forţele navale japoneze şi americane avură loc cinci bătălii: le Pearl Harbour, lângă Java, la Midway, în Marea Coralilor şi lângă Insulele Solomon. În toate aceste bătălii s'au remarcat vasele port-avioane, căci raza lor de acţiune întrece bătaia celor mai grele tunuri. Aviaţia japoneză s'a dovedit a fi superioară în toate bătăliile.

Este neîndoielnic faptul că bazele aeriene de pe coaste permit o acţiune şi mai desvoltată a aviaţiei decât vasele port-avioane. Faptul acesta a fost dovedit atât în Oceanul Îngheţat de Nord, cât şi prin operaţiunile germano-italiene combinate în mod exemplar pe mare şi în aer, din Mediterană. Astăzi nu mai poate fi vorba de o supremaţie maritimă anglo-americană. În Asia Orientală ea e cu totul înlăturată. Principalul drum de navigaţie

Bătălia din Atlantic

În primii trei ani ai acestui războiu misiunile marinei de războiu germane au fost multiple. Acţiuni îndrăsneţe ale crucişătoarelor şi crucişătoarelor auxiliare, escortări de convoaie în Marea Nordului, în Canalul Mânecii şi în Marea Baltică, misiuni neîntrerupte, punerea şi culegerea minelor, apărarea coastei într'o măsură crescândă, toate acestea constituiau o muncă zilnică firească. Din acestea se evidenţiază performanţele izolate ca asigurarea campaniei din Norvegia împotriva flotei britanice, participarea marinei de războiu la campaniile din Polonia, din Peninsula Balcanică şi din răsărit şi în primul rând bătălia din Atlantic a cărei sarcină principală o poartă submarinele. Fotografia: OKM

prin Mediterană e blocat pentru inamicii Axei; ei au putut fi obligați la rezervă și în Oceanul Înghețat de Nord. Astfel ocuparea contrară dreptului internațional a Islandei a devenit în mare parte iluzorie, iar trupele de debarcare britanice nu îndrăsnesc să se apropie de coasta europeană decât în acțiuni atât de disperate, dictate de Stalin, ca cea dela Dieppe. Pe oceane, situația s'a schimbat fără doar și poate contra lui Churchill și Roosevelt.

Lupta din Marea Mediterană mai avea încă un sens. Dacă această mare era pentru Englezi o cale de comunicație, pentru Italieni ea constitue un spațiu vital. Imperiul fascist își câștigase cu trudă și prin lupte grele terenul din continentul negru, necesar pentru suprapopulația sa, și acum trebuia să-l apere cu îndârjire.

Situatia strategică din Africa nu putea ține pasul cu cea din Europa. Dependența ambilor adversari de aprovizionarea pe mare a limitat evoluția numerică a forțelor combatante, obligându-le să se mențină continuu pe lângă țărmuri. În același timp, eporațiunile erau limitate prin pustiu.

Războiul a trecut de patru ori în răstimp de un an și jumătate pe deasupra peisajului monoton al Cirenaicei, și ca totdeauna, intensitatea lui a crescut de fiecare dată, din dorința de a fi mai puternic decât inamicul. Energia și îndrăsneala din partea comandamentului puterilor Axei au putut face față în parte greutăților. Supremația pe mare a fost obținută prin luptă, iar rezistența pe care o opunea pustiul a putut fi slăbită printr'o motorizare pusă la punct cu o pricepere deosebită.

Caracterul războiului african a devenit deosebit de clar la începutul verii anului 1942. Lungimea frontului britanic care se întindea dela Bir Hacheim spre Nord, de-a-lungul coastei mării, era de numai o sută de kilometri. Întinderea frontului era atât de mică, încât pe orice teatru de război european ar fi avut loc repede o înconjurare. În Africa n'a fost cazul. Atacul germano-italian a început la 27 Mai frontal, iar câmpurile de mine britanice au putut fi trecute relativ repede în două locuri. Șocul sili pe inamic să-și întrunească forțele cele mai puternice în front. În jurul zonelor de străpungere s'au concentrat mase britanice de artilerie, încercându-se contraatacuri care au avut drept efect chiar felicitări din partea comandantului șef britanic din Cairo la adresa armatei sale a VIII-a. Strategii de blocadă ai Angliei considerau toate atacurile germano-italiene ca fiind eșuate și declarau că s'ar fi dus vremea războiului fulger german, „ceea ce are consecințe fatale pentru tactica puterilor Axei".

Dar mareșalul Rommel își și începuse executarea noului plan. În seara zilei de 5 Iunie, apărătorii localității Bir Hacheim, Francezi gaulliști și contingente ale altor națiuni, anunțară încercări de întoarcere germano-italiene la capătul de Sud al câmpului de mine. La 11 Iunie, un raport al Marelui Cartier General britanic confirma că Bir Hacheimu era ocupat de armata blindată Africa. De acolo, atacul german se îndreptă în spatele poziției inamice care trebui să fie evacuată în grabă de trupele britanice. Peste câteva zile fu ocupată și fortăreața Tobrucului, iar Englezii fură urmăriți peste Marsa Matruc până la El Alamein. Egiptul era grav amenințat.

Comandamentul suprem german, prin pregătiri amănunțite pe uscat, pe apă și în aer, crease bazele strălucitei victorii a Armatei Blindate Africa, în colaborare cu Italienii. Bătălia din Africa, prin elanul și prin efectele sale constitue unul dintre evenimentele cele mai importante ale războiului. Ea a sguduit adânc temeliile strategiei Angliei și a Statelor Unite.

Un tablou de pe teatrul de război african:

Un tun de infanterie în fața Tobrucului. — În bătăliile blindatelor din Africa, armata germană a întâmpinat pe adversar pentru prima dată pe un teritoriu în afara continentului european. Pe aceste terenuri pe care adversarul le cunoaște cu mult mai bine decât Germanii datorită bogatei sale experiențe, armata germană a ieșit de asemenea victorioasă și a ajutat Italiei să mute războiul dincolo de frontiera Egiptului. La începutul celui de al patrulea an de război, Canalul Suez este în mod practic închis, iar fosta poziție puternică a Angliei în Mediterana, e sdruncinată Fotografia: Moosmüller, reporter de război (PK)

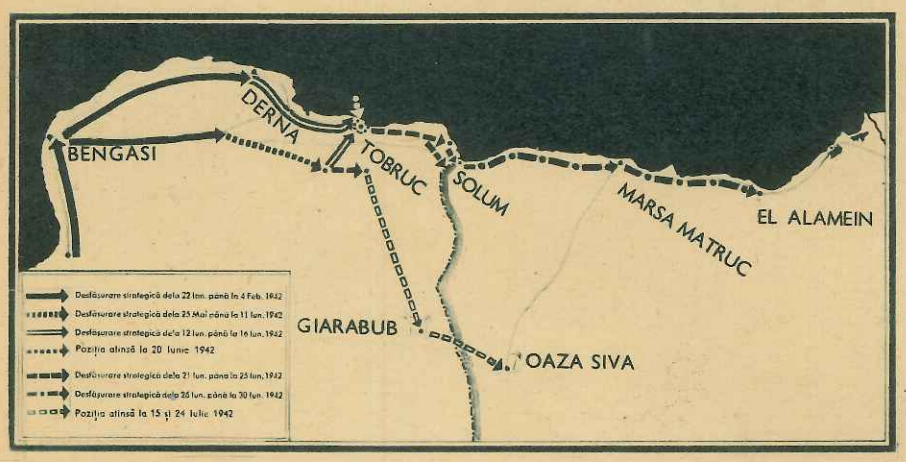

Africa de Nord:

La trei luni după intrarea în război a Italiei, pe la mijlocul lui Septemvrie 1940, Italienii au trecut granița Cirenaicei, ocupând localitățile Sollum și Sidi Barani. În Decemvri 1940 a început marele atac al forțelor britanice, din punct de vedere numeric cu mult superioare, în fața căruia Italienii au trebuit să se retragă după o luptă eroică. Marea ofensivă germano-italiană a început la sfârșitul lui Martie 1941. Agedabia, Bengasi, Derna, El Mechili, Bardia, fortul Capuzzo și Sollumul au căzut cu repeziciune. Un mare atac britanic executat la mijlocul lui Noemvrie 1941 s'a prăbușit două luni mai târziu în fața contraatacului germano-italian. La 25 Mai 1942 armata blindată italo-germană a atacat din nou. La 11 Iunie este luată cu asalt localitatea Bir Hacheim, iar la 15 Iunie se ajunge după o străpungere până la coastă. La 21 Iunie capitulează Tobrucul. Britanii sunt respinși dincolo de Marsa Matruc până la poziția El Alamein unde se stabilesc la 29 Iunie. În Iulie au fost cucerite localitățile Giarabub și Oaza Siva

Marea luptă se continuă

Gerul și zăpada avuseseră drept urmare la sfârșitul anului 1941 încetarea operațiunilor ofensive germane și în legătură cu aceasta numeroase scurtări ale frontului. Pe alocuri a fost nevoie de retragerea unor pene de șoc ce înaintaseră prea mult; Bolșevicii încercară pe alocuri să exploateze în avantajul lor mișcările de retragere ale trupelor germane. Pe de altă parte, ei întreprinseră și încercări de străpungere independente, de proporții mai mari. Presa inamică anunța de multe ori succese decisive, cu toate că rezultatele obținute de trupele sovietice n'au avut nicăieri mai mult decât o importanță locală. Fără să țină seamă de pierderi de oameni și material, Bolșevicii au încercat mereu din nou să sfărâme frontul german, prin atacuri în masă.

Comunicatele Înaltului Comandament German din Cartierul General al Fuehrerului caracterizează împrejurările în care au trebuit să lupte trupele germane în bătălia din timpul iernii. Liniile principale nu erau ocupate adesea decât în puncte de sprijin. Trupele erau dispuse în adâncime și dădeau contraatacuri prin surprindere din aceste poziții. În majoritatea cazurilor, inamicul a putut fi respins în primele linii de apărare. Mitralierele germane secerau rândurile inamicului care ataca venind pe suprafețele întinse de zăpadă, în timp ce tancurile din fruntea lor erau distruse de artileria anticar germană.

Și de data aceasta, toate speranțele lui Churchill într'o istovire a armatei germane prin greutățile iernii au rămas zadarnice. Rezultatul acestei bătălii de-

fensive, dusă într'un ger siberian în care rezistența germană a făcut întradevăr minuni a fost: 100.000 de prizonieri sovietici și o pradă de războiu de 2.167 tancuri și 2.519 guri de foc.

Când a început primăvara, Churchill a declarat următoarele: „N'am ajuns încă la culmea greutăților, dar vedem culmile în fața noastră." Peste câteva zile, victoria germană din peninsula Kerci a mai moderat această încredere, dar agenția britanică Reuter și ziarele engleze au anunțat că primul act al celei mai mari drame din câte a văzut lumea, a început pe teatrul de operațiuni din răsărit. Ei se gândeau la înfrângerea Germaniei.

„O nouă fază a războiului" anunțase mareșalul Timoșenco, când a început ofensiva sovietică dela Harcov. „E vorba de eliberarea Uniunii Sovietice de inamic. Nu aveți decât o misiune: „distrugeți armele inamicului!" Așa strigase mareșalul Timoșenco trupelor sale. Dar bătălia dela Harcov a devenit una dintre victoriile cele mai glorioase ale comandamentului german și ale armatei germane. Nu numai Stalin, ci și Churchill suferise o nouă înfrângere.

Apoi toate speranțele se îndreptară în direcția Sevastopolului. Dar căzu și „cea mai puternică cetate din lume", iar la 1 Iulie, lumea află că armata germană a pornit din nou la ofensivă. Inamicului nu i s'a făcut plăcerea unui atac frontal împotriva regiunii industriale a Donețului, atac pe care Timoșenco îl așteptase poate cel mai mult. Primul atac german a avut loc mai spre Nord, în mod surprinzător, între Harcov și Cursc.

O grindină de proiectile lansate de bombardiere în picaj, artileria grea și foarte grea, într'o poziție inamică bine organizată și pregătită cu grijă, căzu iarăși asupra inamicului. Aviația sovietică veni în grabă. Aviația de vânătoare germană interveni și avură loc lupte aeriene grele pe deasupra pozițiilor inamice. Infanteria, care împreună cu pionierii de asalt avea de dus greul războiului, porni la atac la ora prevăzută. La început trebuiau curățite câmpurile de mine, apoi se tăiară obstacolele de sârmă ghimpată, se introduseră încărcături de distrugere în adăposturile betonate. Toate acestea trebuiau executate sub focul violent al inamicului, de către pionieri pentru camarazii lor, infanteriștii, până când aceștia puteau să dea asaltul, ocupând adăposturile betonate, dând peste cap pozițiile inamice, respingând contraatacurile și ducând focul până în pozițiile inamice.

Străpungerea pozițiilor inamice a constituit o nouă dovadă a superiorității incomparabile a infanteriei germane atacante, ca și a aliaților Germaniei care au participat la luptă. Îndărătnicia cu care se apăra inamicul era o dovadă că de astă dată Bolșevicii nu voiau de loc să atragă pe atacanți în adâncimile teritoriului, ci că ei erau hotăriți să dea lupta decisivă în locul în care se aflau. Străpungerea a constituit o surpriză pentru inamic, iar Timoșenco se văzu nevoit să dea acel ordin de retragere despre care s'a vorbit mult: „Aveți de împlinit două misiuni: de a provoca pierderi cât mai mari inamicului și de a conduce operațiunile în așa fel ca să se evite încercuirile... Frontul trebue păstrat cu orice preț, menținându-se legătura cu unitățile învecinate". Evitarea încercuirilor înseamnă o deslipire și retragere din timp a frontului; menținerea legăturii înseamnă rezistență dacă este în interesul unităților vecine. Avioanele germane de bombardament în picaj și carele de luptă nu slăbiră pe inamic. Grosul trupelor inamice se îngrămădi la trecerile Donului și fu distrus.

Ofensiva germană avea la început direcția generală dela Vest spre Est. Această direcție se schimbă treptat-treptat și grupul de Sud al forțelor inamice fu atacat din flanc. Rostovul fu ocupat și Donul trecut pe un front larg, la Vest de Rostov. Acum ofensiva se putea extinde în două direcții. O

Din „Sunday Express" din 3 Decemvrie 1939

Stalin: Pentru D-voastră n'avem niciun loc liber, toate sunt ocupate.
Incornoratul: Vroiam să vă întreb, maestre, numai dacă nu puteți să mă lăsați cel puțin ucenicul D-voastră.

ofensivă se îndreptă spre Sud, prin Crasnodar și Voroșilovsc până adânc în Munții Caucazi și de-a-lungul coastei Mării Negre, unde în cursul luptelor următoare se ocupă portul de războiu sovietic Novorosisc. Între timp, trupele germane care înaintau de-a-lungul malului sudic al Donului la început spre răsărit, se îndreptară spre Stalingrad. Regiunea dintre Don și Volga, la Sud-Vest de Stalingrad, deveni focarul unor lupte înverșunate. Avangarda atacului intra în suburbiile Stalingradului, în timp ce un grup german ajunse la Volga la Nord de oraș. În marele cot al Donului se distruse o armată inamică lângă Calaci și se curăți de inamic malul apusean al fluviului.

Între timp, Stalin modifică ordinul lui Timoșenco de a apăra orașul printr'o rezistență mobilă, ordonând atacuri de diversiune pe alte fronturi. La Rjev și în altă parte au fost respinse toate atacurile sovietice. Inamicul fu bătut pe toată linia.

Ceea ce realizaseră ostașii germani în condițiunile groaznice ale vremii din iarna trecută, trupele sovietice cu mult superioare ca număr nu o pot realiza nici în împrejurările cu mult mai favorabile ale verii.

Spre o vreme nouă

Un războiu atât de gigantic ca cel pe care îl poartă Germania de trei ani, o astfel de serie de victorii presupune de sigur existența anumitor condiții preliminare. Numai strategia Fuehrerului a putut înălța diferitele faze ale războiului pe deasupra evenimentelor asemănătoare de mai înainte, obținând efectul maxim al tuturor operațiunilor militare într'un singur moment.

Strânsa solidaritate a poporului german pe bază naționalsocialistă a fost cel de al doilea factor care a dat Germaniei puterea sa incomparabilă. Iar poporului i se asigurase bazele de alimentație și producție necesare, printr'o conducere economică prevăzătoare. Numai astfel s'au putut da armatei germane acele arme superioare de care avea nevoie în drumul ei anevoios. În schimb, victoriile trupelor au deschis noi posibilități de plănuire economică și de constituire a unei Europe noi și unite.

Chiar primele campanii au însemnat inovațiuni revoluționare. În timp ce regiunile economice de sub controlul Germaniei se întindeau tot mai mult, Anglia fu cu totul izolată de continentul european. Campania din Norvegia și ocuparea necesară a Danemarcei au constituit primul pas în această direcție. Dar și Olanda făcuse parte dintre cei mai mari furnizori de alimente pentru insulele britanice. Belgia și Franța exportaseră în Anglia materii prime importante, căci Anglia nu are decât puține resurse proprii în afară de cărbuni.

Ori prin ocuparea porturilor de lângă Marea Mânecii de către trupele germane a rezultat nu numai o amenințare a Canalului ci și a gurilor Tamisei; Anglia a fost silită să-și mute importul pe coasta occidentală, de unde au rezultat mari desavantaje. Lipseau instalațiunile necesare pentru descărcarea și transportul mărfurilor. Urmarea a fost o reorganizare și o suprasolicitare a întregului sistem de comunicații. Anglia fu obligată să se bazeze pe importurile de peste ocean. Zăcămintele și rezervele inepuizabile de materii prime din dominioane nu puteau fi utilizate pentru metropolă decât în parte, din cauza războiului german de submarine. Flota comercială britanică nu era în stare nici în timp de pace să facă față singură necesităților importului. Nici tonajul sechestrat n'a fost suficient în acest scop.

Anglia sperase să poată înfrânge Germania prin vechea metodă a blocadei și a atacurilor teroriste ale aviației sale contra populației civile. În marile metropole comerciale nu se putea concepe faptul că un stat poate să se înarmeze serios fără mari rezerve de aur. Aceasta fusese o gravă eroare, căci programul de înarmări al Fuehrerului fusese împlinit în punctele sale esențiale, iar Anglia se văzu acum ea însăși blocată.

Atunci Marea Britanie își extinse blocada asupra întregii Europe, impunând astfel statelor de pe continentul nostru să se unească în domeniul economiei. Dar și războiul de ajutor al Sovietelor atât de dorit de Churchill, a contribuit mult la această unire, căci întreaga Europă s'a solidarizat cu Germania în lupta sa contra primejdiei bolșevice.

Siguranța bazei de materii prime și alimente este indispensabilă pentru o Europă viitoare. Necesitatea unei renunțări la politica economică dinainte de războiu, care sub influența Angliei era orientată mai mult în sens transoceanic, a fost înțeleasă și în statele participante ale Europei.

După datele statistice din anul 1937, Europa centrală, împreună cu teritoriile răsăritene limitrofe, are un înalt nivel de autarchie, în special în aprovizionarea cu cereale. Campania din Polonia a lărgit din anul 1939 teritoriul de sub controlul Germaniei în spre răsărit. Continentul nostru furnizează materii prime industriale în cantitate suficientă, chiar și fără teritoriile sovietice, iar economia alimentară poate fi îmbunătățită încă mult în anumite locuri. Ceea ce mai lipsește, va fi asigurat în răsăritul european.

Adolf Hitler și Benito Mussolini au dat continentului șansa de a deveni cu adevărat european. Vechiul continent primește o forță nouă, întoarsă spre răsărit. Enormele înarmări sovietice ne arată cât de mare poate fi producția din resursele de materii prime din Europa răsăriteană. Dacă se va pune în valoare solul fertil de cernoziom, Europa va rămâne în orice caz rezistentă la criză și blocadă. Dar pentru asigurarea solidarității vitale și economice europene nu este deajuns asigurarea numai a spațiului economic și vital, e nevoie și de dorința de a contribui la activitatea comună europeană. Aceasta înseamnă o străduință continuă de înțelegere și de adaptare în domeniul misiunilor viitoare. Ea înseamnă însă și dispoziția de a subordona interesele proprii intereselor comunității europene.

Au trecut trei ani de războiu. Cât de diferit este astăzi aspectul situației germane decât după aceeași fază a războiului mondial! În anul 1917, Puterile Centrale erau cu totul încercuite și de lipsea unitatea și forța de a obține libertate de acțiuni. Slăbiciunea internă a Germaniei se resimțea în toate domeniile. Ce e drept, pe atunci țarismul se prăbușise, dar el nu oferea Germaniei o libertate din spate.

Astăzi nu există o încercuire și un al doilea front, oricât de mult le-ar dori Stalin. Și ultima încercare dela Dieppe a dat greș, cu pierderi grele pentru inamic. Frontul al doilea nu poate fi înlocuit nici prin atacuri aeriene fără rost asupra orașelor germane. Cu toate că Anglia și-a retras capul din lanț cum a putut, punând numai popoarele auxiliare să lupte pentru ea, ea a fost grav lovită chiar de pe acum. Printre domenioane nu se află niciunul care să nu fie aservit încă de pe acum Statelor Unite; doar în India se mai menține cu forța o stăpânire sângeroasă. Ce e drept, Churchill a obținut intrarea în războiu a Americii, dar nu există vreo îndoială în privința faptului că Anglia avea mai multe avantaje pe vremea când primea numai sprijin material din partea Statelor Unite, căci acum Statele Unite au nevoie de mijloacele lor în primul rând pentru nevoile proprii. Dacă înainte vreme Anglia își vedea strategia în faptul că lăsa pe alții să lupte pentru ea, apoi acum condițiile s'au schimbat cu totul, căci Anglia se află încă de pe acum în serviciul Statelor Unite, decăzând astfel dela rolul de subiect, la acela de obiect al operațiunilor de războiu.

Dar și Roosevelt a trebuit să facă constatări dureroase. El a făcut marea greșeală că a crezut că Statele Unite pot stăpâni singure cele două oceane. Și el s'a înșelat mult în privința puterii Germaniei și a Japoniei. Dacă politica înseamnă arta posibilităților, atunci anul 1941 a fost anul în care politica externă a lui Franklin D. Roosevelt a suferit prima înfrângere mare, cu consecințe grave.

Germania, Italia și aliații lor europeni — Finlandezii, Ungurii, Românii, Slovacii și Croații — sunt puternici și uniți în cel de al patrulea an al războiului. În rândurile lor luptă și contingente ale altor puteri europene. O punte spirituală se întinde până la fii viteji ai Japoniei. Actualul războiu a fost deslănțuit de trufia Englezilor și a Statelor Unite. Strategia Fuehrerului a fost neglijată, câtă vreme era încă necunoscută. Ea a apărut într'o strălucire orbitoare când a fost vorba să se apere drepturile Germaniei, călcate în picioare. Un mănunchiu de noi idei strategice, de noi mijloace și metode de luptă, a creat posibilitatea de a sfărâma dela început încercuirea cu care ne amenințau dușmanii, înlăturând-o pentru viitor.

Calea Germaniei și a aliaților ei nu duce înapoi, peste puntea urii, ci înainte, spre o vreme nouă. Drumul nu e încă liber, dar el a fost străbătut cu conștiința țelului urmărit, și se va ajunge la capătul său prin curaj și perseverență. Pentru a atinge țelul suprem, o Europă nouă și unită, popoarele continentului nostru vor continua lupta până când va fi nevoie.

Sfârșit

Fotografia: Hanns Hubmann, reporter de război (PK)

„Aici suntem noi!“

Steagul cu svastică, semnul care face ca aviatorii germani să recunoască liniile proprii cele mai înaintate, simbolul victoriei pe care armata germană l-a purtat cu ea adânc în ţara inamicului, în toate campaniile acestui război

Şase dela unităţile de bombardement în picaj

Reporterul de război al „Signalului", Benno Wundshammer, povesteşte despre 6 ofiţeri ai unei flotile de bombardament în picaj

Sburătorii din „flotila Immelmann"

Comandantul flotilei, locotenent comandorul Paul Werner Hozzel

În luna August 1939 un tânăr locotenent a luat comanda unui grup de bombardament în picaj în locul comandantului bolnav şi l-a condus în campania contra Poloniei cu atât succes încât mai târziu i s'a încredinţat definitiv comanda acestui grup. Astăzi locotenent comandorul Hozzel este Cavaler al Ordinului Crucea de Fier şi comandant al uneia dintre flotilele de bombardament în picaj cele mai victorioase ale aviaţiei germane. Până la sfârşitul lunii Septemvrie 1942, această flotilă a fost distinsă cu următoarele decoraţii: Două Cruci de Fier în gradul de Cavaler şi cu Frunze de Stejar, 29 Cruci de Fier în gradul de Cavaler, 61 de Cruci Germane de Aur şi numeroase alte distincţii. Flotila a luat parte la luptele ce se dau pe toate fronturile şi a combătut numeroase divizii inamice până la nimicirea totală. Afară de acestea a mai putut raporta (până la sfârşitul lunii Septemvrie 1942) următoarele succese:

Obiective navale:	Scufundate:	Avariate:
Cuirasate	1	4
Crucişătoare grele şi uşoare	8	51
Distrugătoare	10	52
Vase petroliere	25.000	—
Tonaj comercial	218.100	375.800
Obiective terestre:	**Nimicite:**	**Avariate:**
Care blindate	850	937
Tractoare	88	19
Vehicule	11.137	4.769
Baterii	151	133
Tunuri	528	198
Poziţii antiaeriene	69	34
Tunuri antiaeriene	64	24
Gări	28	—
Trenuri blindate	22	—
Trenuri de transport	64	—
Poduri	43	21
Şlepuri	26	—
Depozite de carburanţi	24	—
Depozite de muniţii	42	—
Avioane doborîte	21	—

Aceste cifre sunt în realitate mai mari, deoarece o parte a succeselor raportate s'au pierdut în iarna 1941/42 şi n'au mai putut fi luate în seamă pe deplin.

Comandantul de grup lt. com. dr. Ernst Kupfer

Lt. comandorul dr. Ernst Kupfer a făcut înainte serviciu la cavalerie şi a fost înaintat în această armă până la gradul de căpitan. Fiind la început profesor de tactică la o şcoală de război, în anul 1938, a fost mutat după dorinţa sa în aviaţie. La începutul anului 1941 căpitanul de cavalerie a fost instruit ca pilot şi observator şi a fost repartizat unei flotile de bombardament în picaj. „În calitate de căpitan şi ca extremă dreaptă!" cum spune el.

Avansat în scurt timp comandant de escadrilă, cavaleristul de odinioară s'a distins prin vitejie personală excepţională şi neobişnuită. În Septemvrie 1941 a fost doborît de trei ori succesiv deasupra radei portului Kronstadt. El a reuşit să ateriseze de două ori în faţa şi în liniile proprii deşi avionul era grav avariat. „Daţi-mi avionul următor!" Şi el decola din nou. A treia oară căpitanul a fost grav rănit: o întreită fractură a bazei craniului, strivirea nervilor vizuali şi orbire temporară, scrântiri şi fracturi. „M'au lovit grozav", povestea comandantul, „nimeni nu mai credea că voi mai putea vreodată sbura. Cu ajutorul a 4 profesori şi 8 operaţiuni am fost din nou cârpit. Pe frunte am o bucată din pulpă, iar la nas o bucată dintr'o coastă!" Maiorul a fost decorat cu ordinul Crucea de Fier în gradul de Cavaler şi conduce astăzi cu ordinul Crucea de Fier în gradul de Cavaler şi conduce astăzi un grup de bombardament în picaj. El posedă insigna de aur a unui grup de bombardament în picaj. El posedă insigna de aur a răniţilor, o distincţie care se acordă în armata germană numai în caz de răniri deosebit de grele sau atunci când se totalizează nu mai mult de patru răniri. Cu toate acestea el are cu aproape 450 de decolări, numărul cel mai mare de ieşiri la inamic din grupul său. O performanţă ce denotă o energie neobişnuită!

Ofiţerul tehnic, căpitanul Walter Krauss

Căpitanul Walter Krauss provine din şcoala de recunoaştere la mari distanţe şi este în arma bombardamentului în picaj, cu 160 de sboruri la inamic executate cu avionul „stuka", încă un „băiat tânăr." În campania din Franţa fusese repartizat unui grup de armate şi a fost însărcinat ca observator cu misiuni speciale, periculoase şi pline de răspundere. În decursul executări acestor misiuni a fost de trei ori doborît de avioanele de vânătoare inamice.

Căpitanul a reuşit să se impună foarte curând în arma de bombardament în picaj fiind astăzi unul dintre cei mai buni aruncători ai flotilei. El este cunoscut din cauza distanţei mici până la care se năpusteşte asupra obiectivului. Superiorii săi îi încredinţează adeseori misiuni individuale îndrăsneţe. Cu toată tinereţea sa, are abia 24 de ani, a fost numit ofiţer tehnic al întregii flotile şi poartă răspunderea bunei funcţionări a acestui cuprinzător serviciu al flotilei de bombardament în picaj. El este acela care trebue să scoată aparatele ca din pământ, să construiască din frânturi avioane şi să-şi sacrifice adesea câteva ore din odihna de noapte cu ai săi „oameni negri". Totuşi Bavarezul liniştit a putut raporta comandantului său: „Aparatele flotilei sunt gata de sbor!"

El mai are timp şi să sboare totalizând 350 de ieşiri la inamic. Ca recunoştinţă pentru spiritului său combativ a fost decorat cu Crucea de Fier.

← **Ultima debarcare.** *Epava arzândă a unei nave bombardate este mânată spre ţărm. — Peste 21 milioane tone registru au fost scufundate de Germani în ultimii trei ani ai acestui război*

Fotografia: Liebig, reporter de război (PK)

Comandantul de grup, căpitanul Bruno Dilley

Reporterul revistei „Signal" a întâlnit pe comandantul grupului în apropierea aerodromului unde se construesc cazemate și adăposturi pentru echipajele sale de sburători. Cu fierăstrăul, ciocanul și bidineaua el lucra la construirea unui drăgălaș „blockhaus". „Trebue să avem o preocupație și în timpul liber!" a spus el stergându-și mâinile.

E și el un vechiu „Hozzelmann". (Așa își spun ei în glumă după numele comandantului lor de flotilă!) El a luptat pe toate fronturile: în Polonia, Norvegia, Franța, Anglia, în Peninsula Balcanică, în Africa și în Uniunea Sovietică. Este un Prusian liniștit, modest și aproape scump la vorbă, însă totdeauna prezent când este nevoie de el. Cu cei 30 de ani ai săi el nu mai este un sburător „tânăr" pentru bombardamentul în picaj. Acum o jumătate de an Cavalerul ordinului Crucea de Fier, căpitanul Dilley a fost numit comandant de grup. „Să mergem", spuse el reporterului de război după o mică convorbire camaraderească, „am o sticlă de lichior, atunci când îl bei și închizi ochii, crezi că te afli acasă sub un cais înflorit și că alături stau soția și copiii!" — El a sburat de mai bine de 500 de ori la inamic.

Comandantul de escadrilă, căpitanul Martin Möbus

Comandantul de escadrilă care abia a împlinit 25 de ani este unul dintre cei mai victorioși aviatori din arma de bombardament în picaj. Până în prezent a scufundat prin atacuri îndrăsnețe un cuirasat, un crucișător, un distrugător, iar în apropierea coastei norvegiene un vas de transportat trupe, care după declarațiile prizonierilor avea circa 10.000 tone și pe care se aflau îmbarcați mai bine de 15.000 de soldați din corpul expeditionar englez destinat Norvegiei. Dela începutul războiului el face parte din vechea gardă a comandantului, și atunci când acesta a luat în primire flotila „Immelmann", din bătrânul „Hozzelmann" a devenit un tânăr „Immelmann". Deși căpitanul a fost mult timp detașat în Germania ca profesor de bombardament în picaj, ca să pregătească echipajele tinere, el are notate în carnetul său de sbor peste 400 de misiuni și a fost decorat de Führer cu Crucea de Cavaler.

Comandantul de escadrilă, locotenentul Martin Thiede

Locotenentul Martin Thiede a împlinit de curând 25 de ani fiind nu numai cel mai bătrân comandant de escadrilă din „flotila Immelmann", ci și cel mai vesel. Reporterul revistei „Signal"l-a întâlnit între două sboruri. Lt. Thiede răsfoi în carnetul său de sbor în care se aflau notate aproximativ 500 de ieșiri la inamic și spuse: „Ah ce să vă spun, abia îmi mai pot aduce aminte de toate acestea! Aci stă scris un crucișător avariat, — era la Boulogne — un vas de transport grav avariat, — da, da Dunkerque, a fost o grozăvie atunci — un crucișător de 10.000 tone a fost scufundat — Să fi văzut cum ne goneau avioanele de vânătoare — Vreți să vă convingeți? A fost tot mereu cam același lucru, iar eu am dat întotdeauna ajutor!" (Vocea adjutantului, un Berlinez foarte tânăr adaugă din fund:) — „ați mai ajutat ca o mie de bărbați viteji să cadă pe sub mese!"

Acesta este ultimul ei foc: *Un avion de luptă german observă tragerea și explozia armei sovietice denumită „orga lui Stalin". Reporterul de război din avionul de luptă a reușit să prindă în fotografie descărcarea și explozia. În primul plan se vede un mare număr de explozii simultane, în fund aproximativ în mijlocul fotografiei, norul produs de descărcare. Pilotul însă acționează și se năpustește asupra tunului*

Ultimul ei foc

Fotografiile : Wundshammer, reporter de război (PK)

Astfel arăta „orga lui Stalin". *Avionul de luptă german a scos-o din luptă cu ajutorul armelor de bord. Reporterul de război o fotografiază ceva mai târziu din sbor dela mică înălțime. Arma numită „orga lui Stalin" este montată pe un car de luptă și este prin aceasta, mobilă. Ea poate trage simultan 72 de focuri. Sgomotul straniu și sunetele multiple, produse de cartușele ei atunci când se apropie bâzâind, i-au dat numele „orga lui Stalin"*

În zona de luptă „Baricada Roșie“

Aspecte din bătălia dela Stalingrad de reporter de război slt. Benno Wundshammer

Autorul, care a luat parte mai multe săptămâni împreună cu o flotilă de bombardament în picaj la misiunile asupra Stalingradului, a vizitat teatrul de luptă pe care sburătorii de altfel nu-l văd decât dela înălțimi mari. El descrie un fragment din această luptă despre care un ofițer german a spus următoarele: Stalingradul este o fortăreață, dar ea se deosebește în mod esențial de o adevărată fortăreață. O fortăreață adevărată are un sistem al cărui secret poate fi descifrat. Și atunci este atacată în mod sistematic. Stalingradul nu are însă niciun sistem, Stalingradul este un talmeș-balmeș de instalațiuni de fortificații, și te găsești ceasuri întregi în fața unor probleme noi. Acest lucru face ca lupta să fie atât de grea . . .

„Du-te de vezi lucrurile și de jos!“, mi-a ordonat comodorele flotilei mele de bombardament în picaj, „și în două zile ai grijă să te întorci!“

Mă găsesc la postul de luptă înaintat al corpului de aviație și văd ruine de case, un acoperiș, o lunetă foarfecă, iar în față o culisă întinsă de case, în spate ondulări de teren și pădurici.

Acolo unde turnul de apă construit din fier își întinde degetul său deasupra înălțimii împăienjenită de aburi, se află terenul de luptă. Prin urmare acesta este „obiectivul Dora șapte“ pe care noi l-am atacat chiar ieri în picaj.

In oraș

Un miros pătrunzător de incendii ajunge până la noi. Stârvurile cailor morți, cu burțile umflate răspândesc un miros urât. Grupuri de prizonieri și refugiați ne întâmpină clătinându-se. Apoi intrăm în oraș. Am mai văzut multe orașe bântuite de focul războiului, dar niciodată n'am văzut o distrugere mai desăvârșită. Organizarea și instalațiile tehnice complicate ale unui oraș industrial modern zac arse și sfărâmate în grămezi de ruine. Gări întregi nu sunt decât un morman de fiare ruginite încâlcite. Alături de drum zace un soldat mort. Deși e mort el mai ține încă strâns în mână pistolul automat și nu-mi pot călca pe inimă să i-l scot din mâinile sale împietrite.

Ne târîm înainte pe lângă ruine. Inamicul poate să vadă peste tot, iar proiectilele artileriei sale grele vâjâie neregulat în spre noi. În pivnițe și în boltele de pe sub dărâmături mișună ostași germani, își gătesc mâncare și stau pregătiți ziua și noaptea. Un infanterist povestește: „Fiecare casă era o fortăreață. Inamicul trăgea din beciuri și dela etaj. De cele mai multe ori erau grupuri mici de 15 oameni puși sub conducerea unui ofițer sau comisar. Pentru nimic din lume ei nu ieșiau din găurile în care erau ascunși! Cu multă greutate trebuia să te apropii de ei ca să le trimeți plocon câteva grenade de mână. Apoi ei se așterneau pământului dându-și sufletul. Dacă aviația distrugea la pământ străzi întregi, atunci Bolșevicii își clădeau în străzile următoare din ruine fortărețe noi, ne puneau în fața nasului baricade, încât ni se tăia respirația!“ . . .

Ne apropiem pe furiș de terasa Volgei, ascunzându-ne prin salturi după fiecare zid dărâmat. Cel mai mare fluviu din Europa curge prin fața noastră. În mijlocul fluviului se mai găsesc încă inamici stând bine camuflați în spatele tufișurilor și pădurii, urmărind cu atenție fiecare mișcare de pe celălalt mal. Oamenii noștri stau în cazemate, supraveghiază fluviul și nu se interesează de altfel decât cel mult de mâncare.

La o sută de metri în fața inamicului

O mașină blindată radiotelegrafică a grupelor de transmisiuni din aviație, care are de rezolvat în primele linii ale infanteriei probleme importante de tactică, ne ia cu ea. Nu sunt în stare să spun mai mult despre serviciul acestor oameni. Faptele trebue să ajungă. Un locotenent este comandantul mașinii și întâmplarea face ca să recunosc în el pe caporalul instructor de pe timpul când eram recrut.

„Ne ducem în partea de Nord a orașului, acolo vom putea să fim foarte aproape de prima linie!“ Mașina o ia razna, iar huruitul metalic al șenilelor acoperă orice alt sgomot. Drumuri umblate ne duc înainte. La dreapta și la stânga se află poziții de artilerie. Bubuiturile se aud regulat. Treptat, treptat nu mai vedem nicio țipenie de om. Numai cratere, cadavre, vehicule distruse de obuze, blindate și tunuri. Câmpul de bătaie pare că zace lipsit de orice mișcare. Pe alocuri se ridică în aer din mormanele uriașe de moloz un nor alb, apoi îl aud spunând pe locotenent: „Aruncătoare de grenade!“ Nu se aude nimic.

Cu ochii noștri exersați de aviatori, noi nu suntem în stare să distingem amănunte. Huruind trecem printr'un oraș fantomatic tot o ruină. Foarte rar văd câte un infanterist. Ei poartă căști de oțel și aleargă aduși de spate. De se ascund ca fulgerul într'o groapă de obuz, atunci în clipa următoare se ridică negreșit încă un nor alb de praf.

Mașina noastră oprește între niște case de lemn pe jumătate arse. O părăsim. Câteva sute de metri mai departe se află inamicul. Este invizibil! Aceasta este cea mai mare surpriză pentru noi. Mormanele de ruine zac ca moarte și numai pe ici pe colo recunoaștem după multă trudă intrările în adăposturile în care locuește infanteria. Fața mirată a unui ostaș se uită după noi un răstimp până când un pufăit șuierător îl gonește înapoi în subterană.

Zona de luptă „Baricada Roșie“

Trecem peste un șanț de legătură. Aruncându-ne privirea dincolo de taluz vedem Volga în spatele gardurilor și

Două fotografii care sunt tipice pentru felul de luptă din Stalingrad și împrejurimile orașului

Între grupurile de case ale orașului și țărmul Volgei, blindatele și artileria au curățit în fund o porțiune de câmp. O echipă de grenadiri de blindate înaintează încet și cu precauțiune spre Volga pentru a intra în curând iarăși în poziție ↓

O altă echipă de grenadiri de blindate s'a strecurat până la un șanț din mijlocul orașului și este întâmpinată cu focuri. Echipa nu pornește însă la asalt, ci rămâne în acoperire până când blindatul care vine din urmă va nimici cuibul de rezistență Fotografiile: Herbert, reporter de război (PK)

→

Țara nimănui, străbate Stalingradul. *Astfel a văzut și fotografiat, sublt. de aviație și reporterul de război al revistei „Signal“ Benno Wundshammer, prin luneta foarfecă a avanposturilor în decursul luptelor dela Stalingrad. În momentul prezenței sale în oraș se da încă lupta pentru cucerirea uriașelor uzine de tunuri „Baricada Roșie“. În spatele locuințelor sărăcăcioase ale muncitorilor se înalță una dintre halele cele mai uriașe. Punctul german de straje cel mai înaintat este indicat prin săgeată*

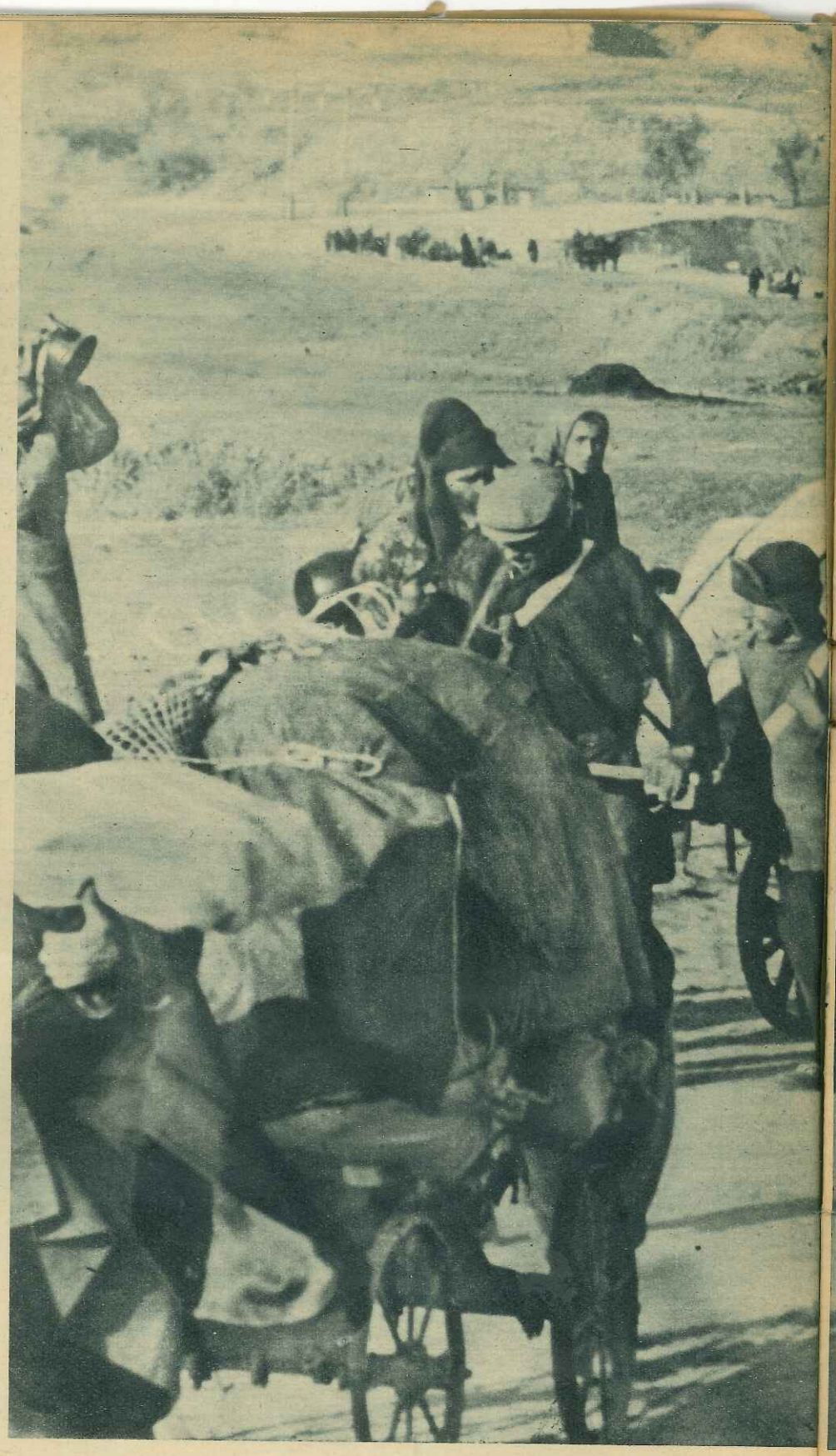

Când un oraş deschis este fortificat fără a fi evacuat . . .

Reporterul revistei „Signal" scrie referitor la fotografia din dreapta: „Noi suntem mereu adânc impresionaţi când vedem populaţia acestui oraş." În Nordul oraşului Stalingrad o stradă se află sub focul inamic intens de aruncătoare de grenade şi deodată îşi face apariţia ieşind din coliba sa un civil, care după ce a trăit săptămâni întregi de groază şi griji trebue totuşi să se refugieze cu ultimul său avut. Femei vin spre noi la o depărtare de numai 400 de metri de linia de bătaie. Ce vor oare? Speriate de focul de obuze care cade la întâmplare, când ici când colo, una şi-a pierdut copiii, care sunt ascunşi cine ştie în ce pivniţă. Cealaltă vine plângând. N'a mâncat de trei zile. Îi dăm pâine. Încet, încet se strecoară pe rând femei, bătrâni şi copii prin linia noastră de foc şi se strâng în apropierea oraşului la marginea drumurilor noastre de aprovizionare şi înaintare, ca apoi să meargă către Vest. (Fotografia de sus). Acest fluviu de nenorociţi ajunge chiar până pe malul Donului, la depărtare de sute de kilometri . .

halelor de fabrici. Case înalte cuprinse de flăcări roşii se ridică la cerul albastru. De undeva se aude răpăitul unei mitraliere cu încetineli apoi fluierături de greier străbat grădinile. Vum, vum, fac aruncătoarele de grenade. Iarăşi se aude o detunătură scurtă, ascuţită. Sunt trăgătorii!

Apoi ne înghite o pivniţă. În întunerec văd o ladă cu grenade de mână, pistoale automate şi un pistol de semnalizare, toate la îndemână. Un asemenea arsenal de arme ce ne stă la dispoziţie ne linişteşte complect. O scară conduce pe acoperişul podului casei de lemn, care nu mai are peretele din spate. De sus raportează un subofiter. Pe coama acoperişului ascuţit se află o lunetă foarfecă la care stă un caporal. Privesc prin ea străzile, unde la câteva sute de metri în faţa noastră se află adversarul. Nu văd decât colibe de lemn şi acolo în spate o mare fabrică, uzinele de tunuri „Baricada Roşie" care au dat numele lor întregului cartier. „În case stau Sovieticii", spune caporalul. Nu zăresc nimic. Niciun om. Numai acolo văd ridicându-se puţin praf. „Da, acolo stă unul", îmi spune caporalul. „Iar în faţă, dincolo de bulgării de pământ galben se află cel mai înaintat post al nostru."

Pentru câteva secunde se zăreşte lucind mat o cască de oţel germană. Te-

renul de luptă este părăsit ca și când aici nu ar mai fi niciun om. Numai huruitul aruncătoarelor de grenade și țăcănitul mitralierelor invizibile trădează lupta. Adversarii se pândesc îndârjiți și vicleni din ascunzișurile lor sigure.

Îmi opresc privirea asupra fabricii. Aburi albi se ridică din hale. „Acolo am descoperit mai multe aruncătoare de grenade", ne explică caporalul. După câte văd nu zăresc decât pe ici pe colo câte un singur nouraș de praf printre colibele învechite. „De altfel e de ajuns. Mai mult nici nu ne trebue", mă consolează subofițerul. Un vâjâit neplăcut ne face să ne aruncăm la pământ, încât formăm un ghem care se rostogolește; se aude apoi o detunătură fulgerătoare și ascuțită. „A fost alături," spune caporalul și se ridică din nou în picioare. La 20 de metri mai departe în spre stânga se aprinde o baracă de lemn — caporalul stă din nou în spatele lunetei foarfecă, iar subofițerul face de serviciu la telefon.

Ne târîm, sărim și ne strecurăm înapoi. Din nou se aude vâjâind în apropiere, iar deasupra noastră sgomotul a câtorva explozii urmate de fum alb. Artileria antiaeriană participă la lupta terestră! Schijele trosnesc lovindu-se de lemnul putred al casei. Doi infanteriști poartă pe un al treilea căruia îi atârnă capul nemișcat, și un păr fin blond îi flutură în vânt. Mergem mai departe. Numaidecât în spatele zidului de cărămizi următor, văd un soldat care scrie pe o ladă o scrisoare. El nu ia în seamă artileria și obuzele, are ceva mai bun de făcut.

Când l-am întrebat cum îi merge, mi-a răspuns, „mulțumesc, foarte bine! Suntem ce e drept bine îngrijiți și pe lângă aceasta astăzi este o zi foarte liniștită. Dar după masă o să avem de lucru. În fața noastră au pornit la atac avioanele de bombardament în picaj. Curagioși băieți!"

Nu mă încumet să spun omului că cred despre el același lucru. De altfel nici nu m'ar crede.

O porțiune din strada pribegilor *văzută din avion. Un grup de refugiați a observat că autocamioanele germane goale ce se întorc înapoi duc pe civili o bucată de drum, scoțându-i astfel din zona periculoasă. În timp ce lângă un car blindat sovietic avariat, ultimul camion al unei coloane este încărcat cu avutul pribegilor, ceilalți așteaptă o altă ocazie de transport*

Într'un sat de stepă dela Nord de Terec s'a fixat un regiment de cavalerie sovietic. Un mic grup de luptă german a descoperit poziția și a atacat forțele inamice superioare ca număr

REFUGIUL ÎN MOARTE

Fotografiile: Artur Grimm, reporter de război (PK)

O fotografie făcută prin periscop: În cârduri sălbatice soldații sovietici încearcă să fugă. Ei au luat-o spre dreapta și au nimerit în focul german. Înapoi către stânga (fotografia de jos) se află de asemenea trăgători germani. Toate laturile sunt închise, fiecare colină este ocupată. Sovieticii se prăbușesc, cad unul după altul de pe cal și rămân la pământ. Cai fără călăreț gonesc peste câmp. Apoi e liniște ...

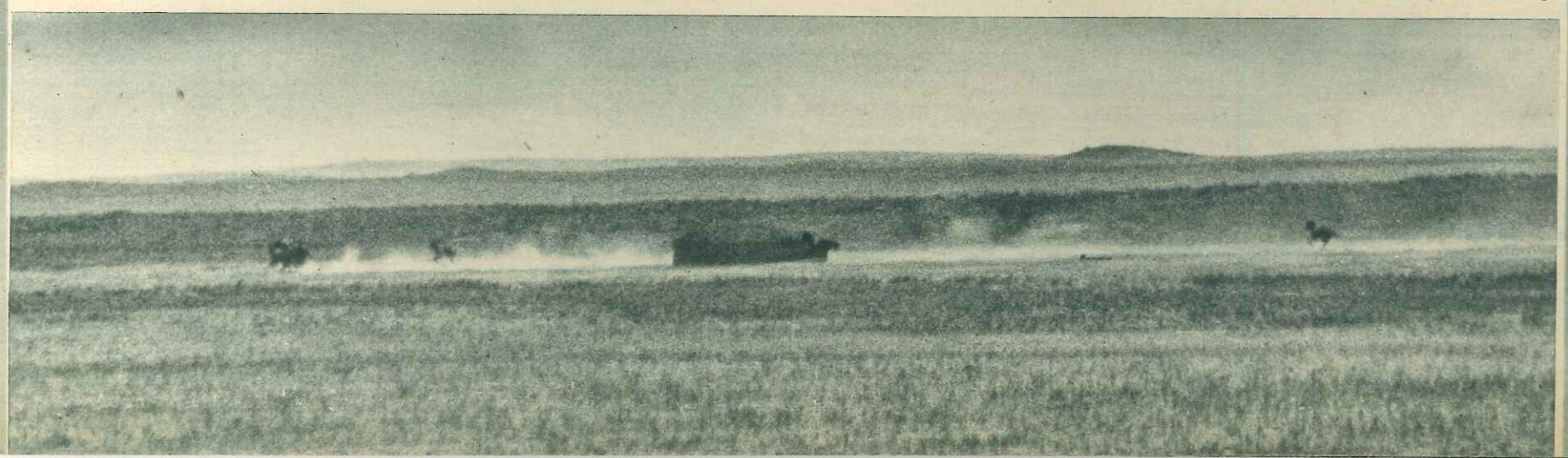

INFANTERIA

REGINA BĂTĂLIILOR

„Cine se referă la infanterie se referă totodată la poporul întreg. Cine vorbește de infanterie, vorbește de deciderea bătăliei!"

Mussolini

Führerul în calitatea sa de comandant suprem al armatei a decretat la 1 Noemvrie 1942, ca toate regimentele de infanterie, cu excepția regimentelor de vânători de munte, să poarte în viitor numele de regimente de grenadiri. Prin această distincție se accentuează caracterul de elită al infanteriei germane. Articolul nostru explică semnificația cuvântului grenadir

Nașterea fiecărei arme noi înseamnă moartea infanteriei. Ce e drept, această moarte nu se produce niciodată, căci infanteria nu ține seama de anunțul ei de deces. Ea renaște mereu din cenușa sa, ca un fenix. Viitorul ei va fi la fel cu trecutul. Ea va fi mereu condamnată la moarte și cu toate acestea va continua să trăiască cu atât mai vârtos, și nu va muri definitiv decât după ce popoarele însăși se vor pregăti de mormânt.

Istoria infanteriei este însăși istoria omenirii. Durerile și patimile națiunilor, voința și energia lor vitală, se oglindesc în arma infanteriei.

Când omul se visează în trecut, el se vede călărind în manej îmbrăcat în zale de cavaler, sau păsind prin orașele antichității pe tocurile roșii de senator. Nici prin gând nu-i trece că înaintașii săi ar fi putut fi și niște infanteriști simpli, cum fusese și Socrate. Visul în care s'ar vedea infanterist, nu i se pare destul de frumos. Sunt foarte rari oamenii cu o imaginație suficientă pentru a-și închipui farmecul și frumusețea luptei pe jos. Feldmarșalul german von der Goltz-Pașa, evocând odată amintirea lui Alexandru cel Mare a spus că noi am ști cum a fost Alexandru cel Mare, dacă cel mai mic infanterist al său s'ar scula din mormânt și ar putea apare în fața noastră. Din pași, din gesturile, din privirile, din zâmbetul și din mânia acestui infanterist s'ar recunoaște întreaga fire a lui Alexandru cel Mare.

Napoleon, infanteristul

Napoleon, pe vremea când se pregătea să devină zeul bătăliilor, lupta ca locotenent-colonel la Toulon, Asediul și ocuparea acestei cetăți maritime l-a consacrat în meseria sa. Fratele renumitului Robespierre îl observă în aceste zile și fu cuprins de admirație văzând că Napoleon lupta în rândurile infanteriei, fiind rănit de două ori. Bonaparte nu făcu acest lucru numai de dragul fratelui foarte influent al celebrului avocat, ci deoarece el trebuia să se confirme ca infanterist, pentru a deveni ceea ce a devenit mai târziu. Majoritatea biografiilor sale ni-l prezintă într'o epocă mai târzie, pe când era deja general de brigadă și ședea prin cafenelele Parisului. Biografii ne vorbeau despre genialul artilerist, fără a ne aminti că genialitatea sa era o consecință a experienței sale în domeniul infanteriei. Dacă Napoleon n'ar fi ajuns poate niciodată la ideea bateriei masate din o sută de țevi, care obținea breșa pentru infanterie, „mustățile vechi", din marea armată. Soldații săi nu-i dădură porecla de „marele artilerist", ci aceea de „micul caporal". Grecadirul francez dela 1806 era străbătut de suflul acestui geniu.

„In timp de război sau de pace, fiecare trebue să privească, mai întâi la Führer și să-și lase condus fiecare pas al său în viață de el până în cele mai mici amănunte . . . pe scurt el trebue să-și educe sufletul prin obișnuințe bune, astfel încât nici să nu îi treacă prin gând a face ceva care să-l deosebească de colectivitatea celorlalți, ci viața tuturor trebue să formeze pe cât posibil o mare și solidă colectivitate. Deoarece acesta este mijlocul cel mai bun, cel mai propice pentru purtarea cu succes a războiului și pentru câștigarea victoriei." (din „Nomoi"' cartea a 12-a, Plato)

Un împărat pe jos

Împăratul Maximilian, „ultimul cavaler", era un om frumos și înalt. Îi plăcea să se laude cu vânătorile cu șoimii și cu concursurile cavalerești. La un turneu, când Claude de Barré, cel mai bun cavaler al Franței, a provocat la duel pe toți cavalerii germani cu prilejul Reichstag-ului dela Worms, Maximilian intră mascat în manej și răsturnă la pământ pe campionul francez. Dar pe la anul 1500, împăratul Maximilian intră în Colonia, înconjurat de prinți și duci, iar el ca și toți ceilalți conducători, mergea pe jos, purtând pe umăr sulița de infanterist. Faptul acesta nu era doar o simplă glumă. Maximilian nu era numai lăudăros, ci și înțelept. El știa prea bine că zilele cavalerilor erau numărate. În anul 1386, cavaleria germană unită fusese bătută în bătălia dela Sempach. Elveții opuseseră cavalerilor germani o armată de pedestrași disciplinați, înarmați cu topoare fixate de niște prăjini lungi. Aceste baltage numite „Helmbart", sau „Hellebarde" (alebardă), aveau lungimi până la 7 metri. Când lupta pedestrimea forma un aricin, un fel de oval, din care nu ieșiau decât baltagele și sulițele. Zalele înmuiate în aur ale cavalerilor se sfărâmară de țepii groaznici ai acestui aricin.

În anul 1485, comandantul spaniol Consalvo de Cordova își organiză pedestrașii după modelul Elveților și îi conduse în bătălia în care a înfrânt pe cavalerii mauri. Consalvo spunea despre soldații săi că sunt copiii lui, și începând de atunci, luptătorii pedeștri sunt numiți în lumea întreagă „infanterie", dela cuvântul spaniol „infant", care înseamnă un prunc ce nu poate vorbi încă. Dar nu noua tactică a infanteriștilor contra cavalerilor făcuse pe împăratul Maximilian să se îmbrace ca infanterist, ci el voia să cinstească pe lăncieri. „Lanzknecht" era un nou cuvânt german, iar cel care nu cunoștea exact această limbă se putea înșela ușor, crezând că acest cuvânt vine dela „Lanze" (suliță), baltagul cu coadă lungă pe care îl purta prostimea. Dar „Lanzknecht" era în realitate „Landsknecht", pedestrașul indigen, omul dela țară (Land), care lupta pentru țară. Elveții se angajau ca mercenari la orice stăpân, pe când un „Lanzknecht" nu lupta decât în rândurile Germanilor.

Infanteristul german poartă și astăzi numele de „Landser"

Când împăratul Maximilian intră în Colonia ca pedestru, el era în drum spre Țările de Jos, pentru a se impune ca împărat german. El merse pe jos, pentru a dovedi că vine în calitate de German. Dar nu era important faptul că mergea pe jos, ci faptul că mergând pe jos purta lancia, pentru a exprima caracterul politic al gestului său. Însemnătatea revoluționară a acestui marș a fost redescoperirea pedeștrilor antichității, a hopliților, care luptau pentru poporul lor. Cetățeanul din antichitate nu era un mercenar ci un ostaș care își servea țara în mod obligatoriu.

Hoplit Grec. *Cetățean obligat la serviciul militar și care se înarma singur, a luptat în falangă și a învins acum 2.500 de ani pe Perși*

Arcaș egiptean. *El pleca la luptă, sub regele Ramses, acum 3.000 de ani, în pași egali după tactul tobei și sunetele de flaut*

Prăștiaș de pe Baleare. *Întrebuințat de Hanibal ca să asigure aripile. Prașția este premergătoarea grenadei de mână*

Triar roman. *Bărbatul care făcuse armata lupta cu sabie scurtă și suliță (pilum), ca susținător al armatei, la ariergardă*

Luptător pedestru german. *Vânător cu suliță și cască de blană, nu lupta în câmp deschis ci în păduri*

Infanterist franc. *Combinație de Roman și German, a luptat în secolul al V-lea contra Hunilor*

Oricum s'ar interpreta istoria, un lucru rămâne cert, oricare ar fi perspectiva din care îl privim: soldatul cel mai bun e soldatul politic, adică ostașul care luptă pentru națiunea sa și pentru ideile națiunii sale.

Maximilian evocase amintirea soldatului politic de odinioară, care din acest moment începu să strălucească tot mai puternic de-a-lungul veacurilor. Mauriciu de Saxonia, mareșal al Franței, a introdus acest cult din Germania în Franța, cerând în „reveriile" sale introducerea serviciului militar obligatoriu universal. Frideric Wilhelm I, tatăl lui Frideric cel Mare, a introdus pentru întâia oară serviciul militar obligatoriu ca sistem cantonal. Frideric cel Mare câștigă lupta dela Leuthen, cel mai mare triumf al artei războiului în secolul al XVIII-lea, cu ajutorul soldaților „cantoniști". Când a murit Frideric cel Mare, Mirabeau se adresă Francezilor prin următoarele cuvinte: „Priviți Brandenburgul. Steagurile sale sunt paladiul libertății voastre!" Revoluția franceză introduse serviciul militar obligatoriu universal, iar în canonada dela Valmy, la anul 1792, „sansculottes" au rezistat pentru întâia oară în fața mașinii de război prusiene. Conducătorii Prusiei pierduseră legătura cu idealurile și cu voința poporului, și de aceea Francezii putură să înfrângă pe Prusieni în bătăliile dela Jena și Auerstädt. Nu dăduse greș soldatul prusian. El era tot atât de viteaz ca și înainte. Lipsea însă legătura și armonia dintre conducere și națiune. Abia revoluția prusiană pornită de sus în jos și reînvierea și aplicarea serviciului militar obligatoriu au dus la trezirea națională a Germanilor.

Grenadirii „Maria Luiza", ultimii grenadiri

Napoleon luptă în bătăliile dinainte de prima sa abdicare, de pildă în timpul gloriei sale din Italia, cu o mică armată, care însă era o armată franceză, iar nu un amestec de națiuni oprimate, cum fusese mândra armată din anul 1812, cei 600.000 de oameni pe care îi duse la pieire în Rusia. În anul 1814, când Napoleon luptă în Franța pentru resturile existenței sale, inamicii săi comandă o armată de 350.000 de oameni contra lui. Napoleon nu luptă decât cu o armată de 125.000 de oameni, dintre care cel mult zece mii sunt bărbați adevărați. Grosul e format din copilandri. Parizienii dădură numele de „Maria Luiza" — după soția austriacă a lui Napoleon — acestor infanteriști cărora abia le mijea mustața și cavaleriștilor care abia știau să se țină în șea dar care cu toate acestea dădeau atacuri vijelioase. Pe un desen de Raffet se vede un veteran care comandă pe acești tineri „Maria Luiza" în bătălie și le strigă: „Atenție, împăratul ne vede!" Cu această armată ciudată, Napoleon repurtă timp de trei luni victoriile cele mai frumoase. El învinse pe inamici rând pe rând. Gloria sa nu fu niciodată mai strălucitoare decât înainte de sfârșitul carierei sale. Victoriile dela Champaubert, Montmirail și Craonne sunt demne de a fi amintite alături de Marengo, Jena, Ulm și Wagram. Blücher recunoaște abia în ultimul moment slăbiciunea lui Napoleon și trece pe lângă el spre Paris. Napoleon trebue să plece pe insula Elba, iar tinerii „Maria Luiza" au voie să se întoarcă la mamele lor. Dar ei se întoarseră ca eroi.

Infanteristul este soldatul propriu zis

Toate armele celelalte utilizate pe uscat sunt supuse fatalității de a fi absorbite mai curând sau mai târziu de către infanterie. Până la apariția infanteriștilor în primele bătălii din vechime, nici nu existau soldați, ci numai luptători individuali care se lăsau transportați la duelurile lor de către o ceată de servitori. Ce e drept, uneori aceste dueluri degenerau în dueluri în masă, dar adeseaori numai în înjurături în masă. Primul infanterist este cetățeanul grec, hoplitul, un bărbat distins, care în timpul său liber se ocupa cu grelele discipline ale pedestrașului, cu ținerea pasului, cu formarea coloanelor de marș și cu dispozitivul de bătălie. Hoplitul își procura singur armamentul: sabia scurtă, lancea, scutul și platoșa de piele, pe care le păstra acasă la el, la fel cum fac și astăzi Elveții cu armamentul lor. Pentru servicii personale, hoplitul avea voie să ia cu el un om în bătălie. Acestui om i se dădea de obiceiu o armă ușoară sau o praștie, născându-se astfel o nouă categorie de luptători, tiraliorii, care cu armele lor neliniștea frontul inamic. Sulițele și pietrele nu trebuiau aruncate asupra inamicului decât în momentul în care el era atât de aproape încât i se vedea albul ochilor. Expresia îngrozitoare „a-i vedea albul ochilor" a fost la început doar o unitate de măsură pentru distanță. Privilegiul de a vedea albul ochilor dușmanului este în majoritatea cazurilor și astăzi încă rezervat infanteriei.

Odată cu inventarea prafului de pușcă, la cele două categorii de pedestrași — ușoară și grea — se mai adăugă un al treilea tip: grenadirul. El arunca grenada de mână. Într'un manual german dela 1726, „Der vollkommene Teutsche Soldat" de Fleming, se scriu următoarele despre grenadă și grenadir: „Grenadele de mână (granate) își trag numele dela merele numite „Granatäpfel". Căci în tocmai după cum acest fruct e umplut cu semințe, tot așa și aceste grenade scot la iveală niște semințe de foc foarte primejdioase, când se sparg..." „Un grenadir nu trebue să aibă un aspect feminin, cu unul groaznic, să aibă fața oacheșe, părul negru și o barbă puternică. El nu trebue să râdă ușor sau să facă fasoane. Grenadirii se află de cele mai multe ori în fruntea asalturilor; ei sunt miezul infanteriștilor".

Boneta de noapte și muscheta

Grenadirul apăra flancurile liniilor de trăgători și colțurile careului de trăgători în fața cavaleriei. Grenadirul trebuia să aibă mâinile goale dacă voia să-și arunce grenada asupra inamicului. De aceea el își purta arma cu o curea peste umăr. Pălăria cu borurile largi pe care o purtau pe atunci infanteriștii îi împiedeca adesea la aruncarea grenadei. De aceea ei își puseră o bonetă de noapte. Deoarece colțurile acestei bonete puteau cădea peste ochii grenadirului, partea frontală a bonetei fu fixată de o bucată de tablă, legându-se vârfurile de ea, și se născu astfel casca de grenadir. Un vechiu proverb francez spune: „Il est brave comme un grenadier!" În vechea armată austriacă, grenadirul era numit până la războiul mondial „der Zipfel", dela „Zipfelmütze" (bonetă).

Infanteristul de rând al epocii armelor cu pulbere se numea „mușchetar". „Mosquito" înseamnă în limba spaniolă țânțar, iar „muscetus" este și numele unei specii de păsări utilizate pentru vânătoare. Micile proiectile erau numite de soldați „muscetus", chiar înainte de introducerea armelor de foc. Primele puști erau foarte grele. Ele trebuiau sprijinite pe o furcă. Din „arc" Francezii au făcut cuvântul „archebuză" și „archebuzier", un nume de onoare pentru trăgători, care a persistat mult timp în Germania și Austria. Cortez a cucerit Mexicul cu archebuzele.

Armele mai ușoare care apărură pe urmă au fost numite de Spanioli „musqueta"; ele erau mai ieftine decât archebuzele și de aceea ele puteau fi mânuite nu numai de câțiva trăgători excelenți ci în general de orice pedestraș. Așa se iviră primii mușchetari. Aceasta avu loc în secolul al XVI-lea. Peste alți o sută de ani se iviră puștile cu cremene — fusil — iar de atunci mușchetarii își schimbară numele în multe țări în „fusiliers" sau „Füsiliere". Dar de fapt sunt tot mușchetari. Aceste nume sunt titluri onorifice.

În antichitate au existat hoplitii, adică soldații greu înarmați și velitii („velox" — repede), adică cei ușor înarmați. La aceștia se adăugară „funditores", aruncătorii. În epoca armelor cu pulbere întâlnim pe mușchetar și pe grenadir. Dacă vrem să facem acum o comparație cu modul de luptă din antichitate, atunci hoplitului îi corespunde mușchetarul, iar fundatorului, grenadirul. Velitul părea a fi dispărut. Dar n'a fost așa. Soldatul cel iute de picior s'a ivit iarăși, după ce a dormit doar câteva sute de ani, până în clipa în care s'au inventat în Germania armele cu țeava ghintuită.

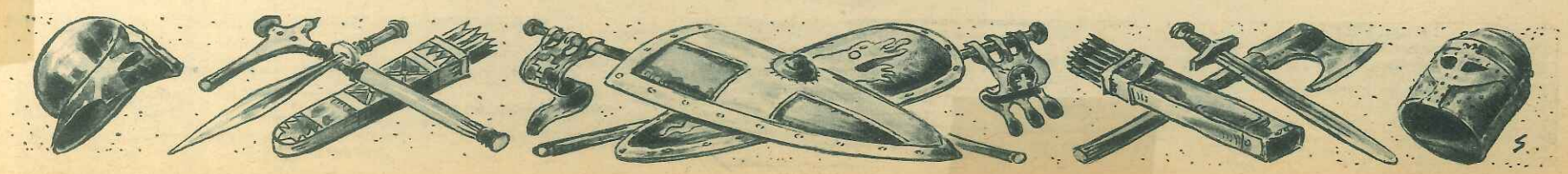

Elveţian din Sempach. *El a învins în 1386 cu alebarda pe cavaler. Lancea lungă până la 7 metri servea la apărare*

Lăncer pedestraş german. *Armă pentru ambele braţe. Pe la 1500 a fost îmbrăcat ca luptător al împăratului, în purpură*

Arcaş scoţian. *Soldat foarte căutat înainte de apariţia armelor de foc, făcea parte din garda personală a Stuarţilor*

Archebuzier spaniol. *Primii trăgători cu arma, au cucerit sub Cortez Mexicul. O sută de ani mai târziu o armă decisivă*

Muşchetar din Brandenburg. *Purta, ca semn al libertăţii sale, haina albastră a cetăţenilor*

Grenadir prusian din 1700. *Căciula cu moţ şi vestonul suflecat uşurează mişcările la aruncarea grenadei*

Un salut pentru cei necunoscuţi

Un autor german din anul 1582 spune că după cum nu e greu să trăieşti bine dacă ai vin, tot aşa nu e greu nici să tragi bine „cu un glonţ bun, dintr'o ţeavă ghintuită". Ce e drept, treaba nu e tocmai atât de uşoară, şi se dovedi că puştile bune, care în anumite state erau interzise din cauza avantajului lor nepermis, nu puteau fi încredinţate decât unor trăgători buni. Cei mai potriviţi se dovediră a fi vânătorii, şi prin urmare principii îşi înfiinţară mici secţii de vânători, a căror misiune era de a înainta ca tiraliori în afara coloanei de marş şi de a împuşca pe comandanţii duşmani.

Cei mai buni vânători au fost urmaşii foştilor lănceri germani. Când împăratul Maximilian defilă prin Colonia pe jos, el introduse în ţara sa, în Tirol şi în Vorarlberg, serviciul militar obligatoriu. Legea obligativităţii serviciului militar, numită „libelul de unsprezece ani" rămase în vigoare peste trei sute de ani. Din rândurile bărbaţilor iscusiţi în mânuirea armelor, din Tirol, din lăncerii cu pofta vânătorii, ieşiră primii trăgători buni. Ei deveniră la rândul lor strămoşii Corpului Vânătorilor Germani, care s'a luptat în războaiele contra Turcilor, şi ai trăgătorilor tirolezi numiţi „standschütze". Dintre aceştia se formară renumitele patru regimente de vânători imperiali tirolezi şi batalioanele de vânători de câmp nr. 1 până la 9 austro-ungare, după introducerea serviciului militar obligatoriu în Austria. Apoi din aceste batalioane au rezultat actualele unităţi de munte austriace care şi-au cucerit o glorie nepieritoare la Narvic, sub comanda generalului Dietl, care apoi luptară alături de Finlandezi şi care au înfipt drapelul german pe cel mai înalt pisc al Caucazilor. Pe muntele Isel, de pe care Andreas Hofer a cucerit de trei ori cu trăgătorii săi tirolezi Innsbruck-ul ocupat de Francezi, se înalţă monumentul lor, cerând trecătorului să pronunţe un „Ave Maria" pentru cei fără de nume.

Inima desvălue o taină prusiană

Cel care se gândeşte la infanteristul prusian, acela vede în faţa ochilor săi pasul de defilare prusian. S'ar putea crede că toată lumea ştie de ce e vorba, căci de două sute de ani se vorbeşte foarte mult de el în afara frontierelor Germaniei. Pentru a lămuri noţiunile, trebue să spunem că Germanii n'au inventat „ţinerea pasului". Este probabil o invenţie grecească. Despre Spartani ştim că ei se duceau la luptă în sunetul flautului. Lupta în falangă, atât de preferată de Greci, nu se poate imagina fără ţinerea pasului. Romanii au învăţat pasul cadenţat dela Greci. După decăderea Imperiului Roman, pasul cadenţat fu uitat pentru mai multe secole, iar în anul 1495, când mercenarii elveţieni ai lui Carol al VIII-lea al Franţei trecură în marş cadenţat prin Roma, Romanii fură foarte miraţi. Pasul se executa după loviturile ritmice ale tobei mari. Pornirea se făcea cu piciorul stâng.

Prusienii au făcut din pasul cadenţat un pas de marş. Pasul cadenţat a devenit cunoscut în Prusia pe la anul 1730, şi anume printr'un ofiţer care servise în armata din Hessa. Cei din Hessa la rândul lor învăţaseră pasul cadenţat în Sicilia. Pasul de marş prusian se deosebeşte de pasul cadenţat obişnuit prin faptul că el se execută în bătaia inimii unui om sănătos. Inima bate de 72 de ori pe minut. Tot atâţia paşi face şi infanteristul prusian. Pasul se execută cu piciorul întins, lovindu-se pământul puternic cu talpa. Acest pas incet face vizibilă bătaia inimii umane. Această legătură cu natura îi dă efectul său specific şi neimitabil. Efectul acesta e de natură morală şi de aceea este de cel mai mare preţ. La Leuthen, infanteria prusiană înaintă în pas cadenţat spre inamic, cântând un imn religios. Ne putem imagina uşor efectul ei paralizant şi turburător asupra inamicului. „Bătrânului din Dessau", marelui maestru al instrucţiei armatei prusiene îi reuşi să-şi retragă trupele din bătălie în deplină ordine într'o pădure protectoare. Trupele se retraseră ţinând pasul, şi nu se lăsară ademenite nici prin focul inamic să tragă la întâmplare, fără ordin. La urmă, inamicul era atât de uimit, încât încetă focul.

Cum se îmblânzesc saboteurii

Se afirmă de multe ori că Prinţul de Dessau ar fi fost inventatorul pasului cadenţat. Această afirmaţie e inexactă. El a inventat vergeaua de fier şi a înălţat pasul de marş la valoarea operativă. Până atunci, vergelele erau de lemn. Soldaţii aveau nevoie de vergele, fiindcă armele se încărcau pe la gura ţevii. Vergeaua servea la îndesarea pulberii şi a glonţului. Dacă se frângea vergeaua, soldatul era incapabil să mai continue lupta. Saboteurii se foloseau de această împrejurare; în tocmai după cum îşi scoteau şi dinţii din faţă pentru a nu mai putea muşca cartuşul, ei îşi frângeau vergelele. Vergeaua de fier era de cel mai mare folos pentru soldatul care avea bunăvoinţă, şi nu putea fi frântă de saboteuri.

Ritmul de marş adaptat bătăilor inimii, un ritm care în realitate era un pas de luptă, a permis subofiţerilor şi ofiţerilor să-şi dispună şi să-şi deplaseze unităţile de bătaie exact în felul în care erau utilizate. Flintele de pe atunci, cu paturile lor drepte, nu erau arme exacte. O tragere asupra unui punct era imposibilă. Se trăgea drept înainte. Prin faptul că subofiţerul sau ofiţerul îşi îndrepta şi îşi mişca oamenii exact în felul în care îi utiliza, el ochia pentru toţi.

Câtă vreme grenadirii prusieni făceau doar o instrucţie paşnică, toată lumea îşi bătea joc de „parada gărzii din Potsdam". Dar când Frideric cel Mare îşi duse la război muşchetarii, fusilierii şi grenadirii, câştigând cu ei victorii răsunătoare, bătaia de joc făcu loc groazei. Armata lui Frideric fu supranumită „maşină de război".

Cel care spune că inima omului nu e decât o maşină, acela este considerat drept un materialist searbăd. Dar nu trebue să uităm faptul că la masa lui Frideric, în palatul Sanssouci, mânca şi filoscful francez care a comparat pe om cu o maşină. Dar şi omul acesta a trebuit să considere inima omenească drept un organ de maşini însufleţit într'un mod ciudat. Dacă nu alta, cel puţin faptul că maşina de război prusiană era în stare să cânte imnuri religioase trebuia să fi pus lumea pe gânduri.

Inima nu poate fi constrânsă

După ce groaza dispăruse puţin, se încercă să se copieze maşina, dar nu se reuşi. De exemplu, Frideric cel Mare ordonase o mărire a cadenţei pentru bătălie la 75 de paşi pe minut. El ar fi putut ordona şi 80 sau 77, dar nu făcu aceasta, căci 75 de bătăi de inimă pe minut înseamnă chiar o uşoară emoţie. Era starea extremă pe care o putea aştepta dela trupele sale pentru a-i da elanul de care avea ea nevoie pentru mişcările sale în bătălie. Despre acestea vom mai vorbi. Dacă rămânem deocamdată la pasul de marş, trebue să recunoaştem că el nu putea fi fixat în mod arbitrar, ci trebue să fie executat într'un ritm care corespunde legilor tainice pe care le poartă omul în pieptul său.

Curtea cazărmii nu e un loc potrivit pentru excese sentimentale, dar în ea fac instrucţie oameni în carne şi oase. Inima omului nu poate fi constrânsă fără urmări grave, şi oricât de curios s'ar părea, oamenii cruzi şi cei calculaţi, dau greş mai des în curtea cazărmii decât chiar în budoaruri. Aceasta s'a dovedit mai târziu şi în Prusia, când urmaşii genialului Frideric nu văzură din moştenirea sa decât cifrele seci, crezând că pot comanda succesul, mărind numărul.

O bătălie care n'a avut loc niciodată

Înclinarea omului de a forma legende se manifestă mai ales în privinţa unei bătălii dela sfârşitul secolului al XVIII-lea. Este canonada dela Valmy, din anul 1792, în care armata prusiană, condusă de Ducele de Braunschweig, întărită cu emigranţi francezi, se întâlni cu armata revoluţionară franceză, comandată de Kellermann. Evenimentul a fost consfinţit prin participarea unui poet: Goethe. Acesta se îngropă printre tunurile prusiene şi rezistă vitejeşte. Mai târziu scrise eseul celebru care se termină prin cuvintele: „De aici şi de astăzi începe o epocă nouă a istoriei universale, iar voi puteţi spune cu fală că aţi fost de faţă!"

Poetul fu atins în adâncul sufletului său. Ducele de Braunschweig, când ordonă retragerea trupelor prusiene

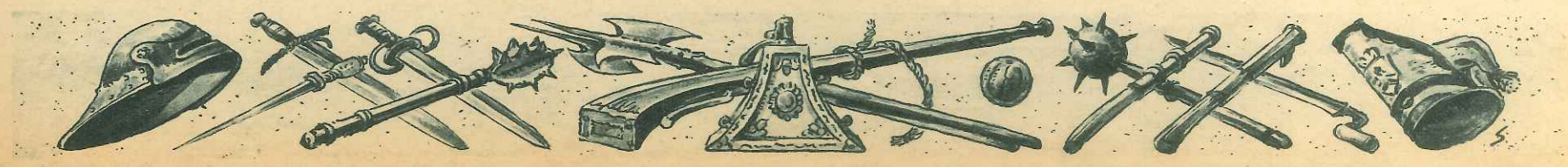

Puşcaş friderician. *Flinta uşoară cu cremene, baioneta şi pasul egal îi sunt emblemele victoriei*

Sansculotte. *Entuziasmul şi atacul în masă îi aduceau victoria. El nu se pricepea prea mult să folosească armele*

Vânător francez din 1800. *Ca luptător izolat, cercetaş şi om de legătură, tot atât de vestit. Vânătorul este soldat de elită*

Sapeur napoleonian. *Primii pionieri cu secure, căciuli şi şorţuri de piele. Mergeau la atac şi la paradă înainte*

Tirailor tirolez din 1806. *Trăgători vestiţi, moştenesc tradiţia „landsknecht"-ului. Primii revoltaţi în contra lui Napoleon*

Grenadir napoleonian. *„Bătrânii mustăcioşi". Erau consideraţi ca invincibili. Au pierit în Spania*

spuse că omenirea va avea nevoie pe urmă de treizeci de ani de război pentru a repara urmările celor întâmplate în această zi. Întradevăr războaiele revoluţiei au durat aproximativ trei decenii după aceasta, iar cuvintele impresionante ale poetului au contribuit mult la formarea legendei despre Valmy.

Legenda Valmy-ului este afirmaţia că trupele revoluţionare, „sansculottes", ar fi oprit maşina de război prusiană prin elanul lor ce sfida moartea; că ei ar fi opus tacticii lineare a absolutismului coloana plină de avânt a armatei naţionale, sfărâmând linia dresată şi înfrângând despotismul prin setea de libertate a sufletului.

Evenimentele dela Valmy n'au fost lămurite nici până azi. Doar câteva fapte sunt certe: 1) pe atunci nu exista încă o tactică a coloanelor; b) la Valmy n'a avut loc un contact între trupele franceze şi prusiene; c) la Valmy nici n'a avut loc vreo bătălie, căci tocmai în momentul în care trebuia să de dea bătălia, Ducele de Braunschweig dădu ordinul de retragere.

La Valmy n'a fost decât un duel de artilerie fără efecte mari. Regele prusian Frideric Wilhelm al II-lea dăduse ordinul de a ataca pe Francezi. Aceştia stăteau într'o poziţie foarte precară, cu un efectiv de 50.000 de oameni, şi în mod normal ar fi trebuit să fie daţi peste cap de Prusieni. Se zice că Ducele s'ar fi supărat atât de mult din cauza desbinării şi a certurilor emigranţilor din tabăra sa, încât se săturase de întreaga acţiune. În orice caz, după duelul de artilerie, Prusienii îşi desfăşurară doar linia de bătaie şi apoi opriră maşina. Apoi avură loc tratative privitoare la armistiţiu, şi Prusienii se retraseră. Să nu fi avut oare încredere în puterea maşinii lor, să nu mai fi dispus de vechile secrete, sau să le fi fost milă de Francezi? Nu ştim decât că ei nu primiră lupta.

Din punct de vedere moral, Francezii erau învingători, dar nu în urma unei bătălii. Napoleon, admirabilul psiholog, numi mai târziu pe bătrânul Kellermann Duce de Valmy, acordând astfel evenimentului o importanţă pe care nu o avusese niciodată. Dar prin cinstirea lui Kellermann el nu făcu decât să continue legenda pe care o găsise de-a-gata. Napoleon ştia prea bine că tactica pe coloane a Francezilor nu fu arătată decât cu doi ani mai târziu pentru întâia oară, în bătălia dela Fleurus.

Carnot, instructorul Francezilor

În această bătălie, Francezii luptară contra Austriacilor, şi cu toate că Francezii făcură adevărate minuni de vitejie, situaţia lor era foarte defavorabilă. Un civil, Carnot, creatorul propriu zis al armatei naţionale franceze pe care o utiliză în urmă Napoleon, merse în fruntea trupelor cu sabia ridicată pe care înfipsese o pălărie. Aripa stângă precum şi cea dreaptă a Francezilor erau în cea mai mare primejdie. Dar deodată, prinţul Josias de Saxa-Coburg, care comanda pe Austriaci în centru şi care avea şi comanda supremă, dădu pe neaşteptate ordinul de retragere. Vestea capitulării dela Charleroi ajunsese până la el şi îl turburase. Astfel el scăpă din mâini victoria, lăsând pe Francezi să culeagă roadele marilor lor jertfe.

Abia în anul 1806 se ajunse la un conflict real şi apreciabil între şcoala veche şi cea nouă. În acest an, Napoleon bătu pe Prusieni la Jena şi îi distruse după o urmărire exemplară. Se dovedi că Goethe n'avusese dreptate. Chiar dacă Prusienii ar fi învins la Valmy, naţiunile n'ar fi fost ferite nici de conflictul sângeros cu revoluţia, nici de cel moral. Forţa militară care se manifesta în Franţa, avea cauze sufleteşti profunde. Dar şi admiratorii militari ai revoluţiei şi adoratorii lui Napoleon se înşelau când credeau că victoria franceză ar fi desmintit concepţia militară a lui Frideric cel Mare şi că ar fi pus capăt sistemului său politic. Deoarece istoria infanteriei este însăşi istoria popoarelor, trebue să aruncăm o privire obiectivă asupra contribuţiunilor Franţei şi ale Germaniei la evoluţia infanteriei.

Cătelul printre dulăi

Exclamaţiei lui Ludovic al XIV-lea „L'Etat c'est moi!", Frideric cel Mare îi opuse cuvintele: „Vreau să fiu primul servitor al Statului meu!" Prusia era un stat bazat pe justiţie, iar cunoscătorii istoriei revoluţiei franceze ştiu câtă înflăcărare a produs în rândurile parizienilor vodevilul francez „Morarul din Sanssouci", în care se enunţase cu o acuitate agitatorie respectul regelui prusian în faţa legii egale pentru toţi. Una dintre revendicările principale ale revoluţiei franceze — egalitatea tuturor cetăţenilor în faţa legii — era de mult îndeplinită în Prusia. Obligativitatea serviciului militar pentru toţi cetăţenii, tot o cucerire a revoluţiei franceze, fusese declarată în Prusia în principiu chiar cu cincizeci de ani mai înainte, prin sistemul cantonal; ce e drept, aplicarea acestui sistem nu era prea riguroasă. Situaţia europeană a Prusiei era ca aceea a unui foxterier înconjurat de dulăi. În comparaţie cu dulăii din jurul său, foxterierul nu era decât un biet cătel.

Dacă Prusia voia să se răfuiască cu adversarii săi, ea trebuia să o ia dela început pe căi diferite de acelea ale celor puternici şi bogaţi. Felul său de luptă trebuia să fie ofensiv, suplu şi economic. Prusia nu putea opera cu mase mari de oameni. Ea nu putea obţine decât victorii prin surprindere. Pentru a preciza noţiunile, trebue să amintim faptul că o victorie prin noroc nu e identică cu o victorie prin surprindere.

Dar cum poate fi surprins un inamic mai puternic? Prin concentrarea forţelor proprii, inferioare, într'un anumit punct, cu intenţia de a forma un centru de greutate care să răstoarne echilibrul forţelor inamice. Dar se mai pune întrebarea: Cum se poate obţine formarea centrului de greutate? Frideric şi-a câştigat o glorie nemuritoare de comandant, găsind un răspuns satisfăcător la această întrebare capitală. El reînvie arta războiului din antichitate, smulgând din întunerecul istoriei tainele lui Epaminonda, Alexandru Macedon şi Scipio. Pentru a le putea aplica, el avea nevoie de o armată care să fie instruită ca un balet. Armata prusiană pe care o mostenise dela tatăl său, îndeplinea aceste condiţiuni. Restul îl realiză Frideric, prin marşul în ritmul bătălilor inimii şi prin arta sa de război. El n'ar fi putut realiza succesele imposibilie din punct de vedere teoretic, dacă n'ar fi avut infanteria pe care i-o dădea poporul său şi pe care o formase el.

Arta de a forma un centru de greutate

El trebuia să ceară, mai mult decât alţi comandanţi, dela trupele sale: renunţări, inteligenţă, energie şi curaj în faţa mortii. Ca răsplată n'avea să le dea bogăţii, ci numai glorie şi dreptate, iar mai târziu şi pâine. De aceea el trebuia să trăiască în armonie cu poporul său mai mult decât alţi monarhi. El nu trebuia numai să pună trupele sale să meargă în ritmul bătăii inimilor proprii, ci trebuia să şi acţioneze în conformitate cu inimile acestea. Napoleon a spus că nu solda de câţiva gologani şi speranţa că vor primi o decoraţie ieftină îi face eroi pe soldaţi. Soldatul devine un erou, când comandantul său izbuteşte să-i electrizeze inima. Frideric a fost un maestru al acestei arte. Toleranţa sa, fanatismul dreptăţii sale şi îndrăsneala sa se înfipseseră în inimile Prusienilor. De aceea el a putut să facă din ei instrumentul de război cel mai subtil.

Marii comandanţi din antichitate observaseră mişcările proprii ale falangei şi le utilizaseră în scopul formării centrului de greutate. Prin mânuirea suliţei şi a scutului, falanga se întorcea cu încetul în jurul axei proprii. Împiedecându-se prin instrucţie această mişcare şi întărindu-se aripa spre care înclina falanga inamică prin mişcarea sa proprie, centrul de greutate era obţinut aproape fără dificultate, realizându-se o superioritate asupra inamicului la aripa decisivă. Acest proces a intrat în istorie sub denumirea de ordinea de bătălie înclinată a lui Epaminonda. Frideric cel Mare obţinu acelaşi rezultat prin eşalonarea oblică a detaşamentelor sale. Muşchetarii luptau în rânduri de câte trei. Două detaşamente erau trimese în luptă, iar unul rămânea în rezervă. Pe grenadiri, Frideric îi ţinu în flancuri, căci chiar după ce nu mai obişnuia aruncarea grenadelor de mână, ei trebuiau să îndeplinească cea mai grea misiune, luând primul contact cu inamicul în flanc.

„Glonţul e un nebun ..."

În secolul al XVIII-lea nu exista încă un acord atât de perfect asupra utilizării armelor de foc ca şi astăzi. Într'o vreme, chiar Frideric cel Mare era de părere că baioneta face mai multă treabă decât glonţul sau grenada de mână, care pe atunci avea o greutate de două sau trei livre (1—1,5 kg) şi care nu putea fi aruncată totdeauna atât de departe încât să nu se primejduiască muşchetarii proprii în înaintare. După războiul de şapte ani, Suvorof, cel mai mare general al Rusiei, a spus că „glonţul e un nebun, dar baioneta e înţeleaptă". Fapt cert e că grenadirii lui Frideric cel Mare atacau cu baioneta unde puteau. Lucrul cel mai greu în modul de luptă al lui Frideric, care urmărea mereu formarea centrului de greutate în flancul inamicului, era desfăşurarea măiastră a coloanei de marş în ordinea de bătaie. Dispozitivul oblic al trupelor presupunea din partea ofiţerilor şi a subofiţerilor o mare artă de a comanda, iar din partea trupei se cerea nu numai disciplină, ci şi o judecare instinctivă sigură a situaţiei, o bănuire a celor ce aveau să se întâmple în momentul următor.

„Frecuşul" lui Frideric cel Mare avea scopul de a face prin armonia dintre pas şi inimă ca soldatul să trăiască în bătălie totdeauna în conştiinţa inimii sale. Pasul de marş îl făcea calm, iar instrucţia îl educase să facă nu ceea ce dorea să facă, ci ceea ce trebuia să facă. De exemplu, el n'avea voie să tragă când se credea în primejdie, ci numai când i se dădea ordin să tragă.

Încărcarea armei şi tragerea trebuia

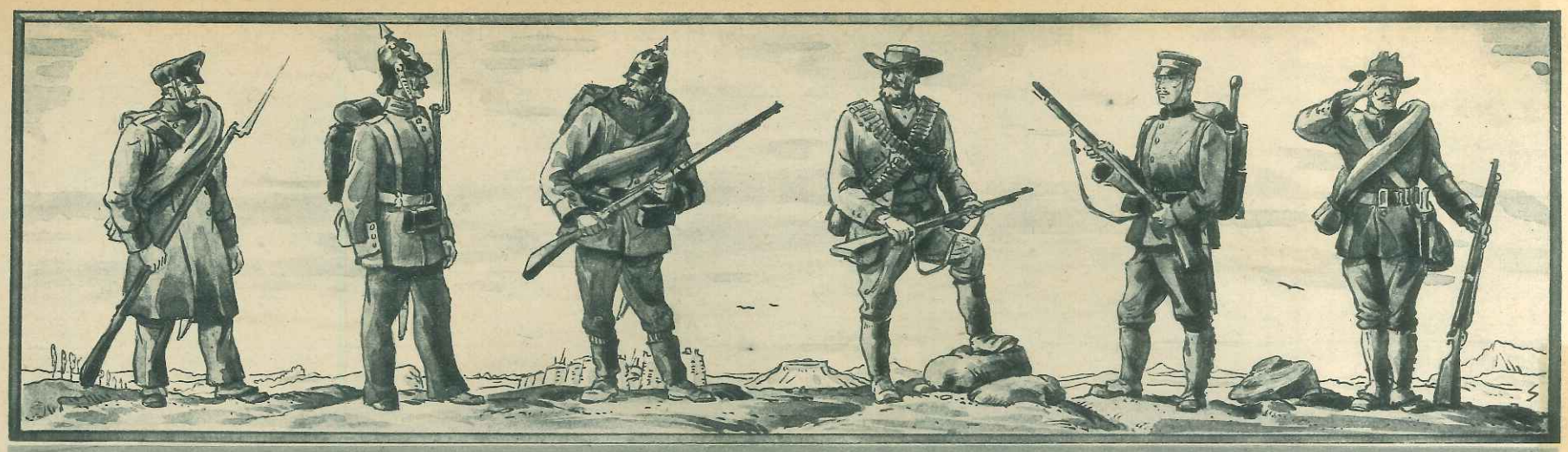

Miliţian prusian din 1813. *Au purtat, ca primii soldaţi europeni, mantale lungi. Învingătorii lui Napoleon*

Grenadir din anul 1818. *Cască cu vârf, amestec romantic al căştii antice a Hoplitilor şi casca cavalerilor germani. Vestonul scurt este practic*

Muşchetar prusian din 1866. *Se aduna pentru luptă în pas alergător. Cisma de infanterie este o inovaţie*

Luptător bur din 1900. *Tiraliori vestiţi, ţărani şi ciobani care au ţinut piept mitralierelor*

Japonez din anul 1904. *Ghetre şi lopată. S'a ţinut tot mai mult seama de teren. Au fost descoperite tranşeele*

Luptător filipinez. *Tot pe la 1900 şi-a făcut apariţia şi primul soldat de pustiu echipat în uniformă pământie*

să aibă loc în comun şi la ordin. Un om care ar fi acţionat izolat, ar fi scos din echilibru întreaga linie. Numai vânătorii şi grenadirii desemnaţi în acest scop aveau să tragă focuri individuale. Bătălia îşi avea ordinea graţioasă dar severă, în tocmai ca şi grădinile, jocurile de apă şi muzica epocii rococo. Arta militară a lui Frideric cel Mare n'a desfiinţat această ordine, dar ea a mişcat totul cu mare putere. Marşul camuflat, marile mişcări ale cavaleriei şi rotirea în bătălie în jurul centrului de greutate din flanc, constituiau acţiuni grandioase dar totuşi calculate. Crochiurile pline de curbe ale bătăliilor din acea vreme ar fi putut fi desenate de Bouché sau Watteau şi ar fi putut constitui ornamentaţia unor covoare artistice.

Viţeii tineri şi boii bătrâni

Frideric cel Mare s'a născut în anul 1712, Napoleon în anul 1768. Cei 50 de ani ce s'au scurs între aceste două date au fost suficienţi pentru a arunca un văl de nepătruns asupra epocii marelui rege prusian. Napoleon a studiat bătăliile lui Frideric cel Mare, fără a le putea înţelege. Singurul om din acea vreme care le înţelegea a fost bancherul elveţian Jomini, care a servit ca general ad hoc în armata lui Napoleon şi care în anul 1812 a trecut de partea Ruşilor. Jomini încercă să iniţieze pe Napoleon în tainele lui Frideric cel Mare. Dar străduinţele lui au fost zadarnice. Marele Corsican se supără şi decise scurt că ordinea de bătălie oblică n'a fost decât un bluff, o afirmaţie făcută cu scopul de a introduce în eroare pe inamic. În această imposibilitate de a înţelege se manifestă legile curioase ale diferenţei dintre generaţiuni, opoziţia din cauza imposibilităţii de a înţelege, a fiilor contra părinţilor. Un proverb spune: „Viţeii tineri spun că înaintaşii lor n'au fost decât nişte boi bătrâni." Mai târziu, pe Sfânta Elena, Napoleon deveni mai conciliant şi spuse despre Jomini: „Acest general nu e un trădător. Lui i s'a făcut o mare nedreptate."

Revoluţia a făcut accesibile pentru comandanţi mase de oameni atât de largi, cum nu visaseră nici fantaştii cei mai îndrăsneţi. Odată cu numărul mare al oamenilor totul deveni mai simplu, şi cu cât Napoleon avea oameni mai mulţi, cu atât mai grob devenea felul lui de a proceda. Un singur lucru a primit epoca nouă dela cea veche: arta concentrării dispozitivului.

Figura de comandant a lui Napeleon nu se poate imagina fără Berthier, şeful său de stat major, un om mic de stat, îmbrăcat în fireturi de aur şi având un cap mare lungăreţ. El îşi rodea unghiile dela degetele mâinilor sale greoaie şi roşii, cu care desena linii atât de delicate pe harta Europei, ca şi cum ar fi fost nişte mâini de fată.

Napoleon îşi câştigă bătăliile prin marşuri şi prin atacuri în masă fără a ţine seamă de vieţele omeneşti Infanteriştii săi trebuiau să ştie să mărşăluiască şi să moară. Ei nu mergeau în luptă după bătaia calmă a inimii, ca grenadirii prusieni, ci se îndreptau cu paşi grăbiţi, în ritmul strident şi grabnic al Marseiezei spre hecatombele lor.

Apoteoza gloriei

Trupele acestea n'au fost întrecute niciodată în epoca lor, în ceea ce priveşte curajul şi vitejia. Dispreţul lor faţă de moarte, plin de convingere şi ardoare, a rămas neîntrecut până în momentul în care Japonezii apărură la orizontul european. Să ne amintim că aceşti soldaţi au luptat timp de ani îndelungaţi pe toate teatrele de bătălie din Europa. Chiar şi actele de eroism de mai târziu ale Prusienilor, moartea eroică a pionierului Klinke în anul 1864, asaltul la baionetă dela St. Privat, actele de eroism din păduricea dela Nachod şi dela Gravelotte, nu erau decât înfăptuiri efemere în comparaţie cu jertfa îndelungată a grenadirilor napoleonieni. Încărcătura de explozibil şi baioneta erau armele lor. Pedestrimea lui Napoleon se compunea din pionieri bărboşi prevăzuţi cu un şorţ mare, cu târnăcoape şi cu saci de pulbere, grenadirul cu baioneta la armă şi cetele de tiraliori care năvăleau ca nişte roiuri uriaşe de bondari în faţa coloanelor grele de baionete, care se aruncau la pământ şi se sculau iarăşi, când vroiau.

Jocul de linii lungi al bătăliei fridericiene se spulberă în faţa forţei neîmblânzite a acestor coloane chiuitoare. În faţa strigătului lor de „Ça ira!" amuţiră coralurile protestante.

Ordinea de bătaie fridericiană era lungă şi îngustă. O eşelonare în adâncime nu exista decât în punctul destinat pentru formarea centrului de greutate. Ordinea de bătaie a lui Napoleon era adâncă şi îndesată. Această ordine făcea ca flancurile să fie aproape invulnerabile. Napoleon urmărea formarea centrului de greutate la mijlocul bătăliei. Scopul său nu era darea peste cap a inamicului din flanc, ci străpungerea, sfâşierea inamicului în mai multe părţi, care pe urmă erau distruse izolat. Mijlocul obţinerii breşei era concentrarea artileriei de câmp la mijlocul bătăliei. Arta de concentrare a lui Napoleon pe câmpul de bătălie era străduinţa de a cădea în spatele inamicului, pentru a-i intercepta calea de retragere în capitala proprie şi pentru a-l sili să lupte în orice caz. Aplicarea acestui plan cerea pregătiri foarte amănunţite din partea statului major şi cea mai mare îndrăsneală din partea comandantului. Pe Sfânta Elena, în exil, Napoleon a spus următoarele:

„Sunt poate generalul cel mai îndrăsneţ din toate timpurile"!

Adevăratele elemente ale artei sale militare trăiesc încă şi astăzi. Dela el au învăţat comandanţii marşurile forţate pentru a opri pe inamic în mod surprinzător precum şi străpungerea. Erorile sale constitue tot atâtea avertismente eterne. Un plan de operaţiuni întocmit sub criteriul cooperării penibile a diferitelor armate şi arme n'are voie să fie executat decât în regiuni în care clima şi drumurile nu se sustrag aprecierilor. Ca exemplu avem campaniile lui Napoleon din Spania şi Rusia. Napoleon n'a luptat niciodată mai bine decât în Franţa, Germania şi Italia, adică în ţări cu clima şi cu drumurile bine cunoscute. El s'a împiedecat pentru întâia oară de noroaiele incalculabile ale iernii regiunilor polone.

Sunt nemuritoare geniul său militar şi virtuţile poporului său, dar a fost muritor elanul revoluţiei. Gloria şi oboseala au constituit moştenirea omului acestuia, tuns mărunt, care s'a priceput mai mult ca oricare altul să apară ca un părinte faţă de soldaţii săi, cu toate că — după cum spune Generalul Weygand în „Istoria Armatei Franceze" — în războiul civil din Corsica a ştiut să-şi lepede ultimele resturi ale acelei sensibilităţi care l-ar fi putut împiedeca în desvoltarea geniului său militar. Blücher l-a putut învinge de două ori, fiindcă idealurile pentru apărarea cărora pornise la luptă Napoleon nu se mai păstrau sub tricolorul francez, ci sub drapelurile Brandenburgului.

Perfecţionarea armei de foc creează oameni noi

Secolul al nouăsprezecelea, epoca personalităţii civice, a transformat şi pe infanterist. Până atunci, infanteristul trebuia să-şi folosească toate calităţile sale sentimentale şi intelectuale la înfrânarea oricărei emotivităţi individuale. Personalitatea sa era eroismul său, rezistenţa la durere şi înfrângerea tuturor acceselor de slăbiciune în timpul marşului. Arma sa era un instrument impersonal, care nu era eficace decât dacă se utiliza în masă. Un soldat n'o putea încărca decât stând în picioare. Arma nu putea trage decât un singur foc, şi apoi trebuia reîncărcată într'un mod anevoios. Patul puştii şi baioneta erau mai utile decât glonţul. Astfel infanteristul se asemăna încă cu hopliţii din antichitate, înarmaţi cu suliţe.

Dar se inventară apoi armele automate, arma care se încărca pe la capătul ţevii şi care era prevăzută cu o mare magazie. Aceste invenţii schimbară faţa războiului. Infanteristul deveni personalitatea dominantă a câmpului de bătaie, subordonându-şi cu încetul toate armele celelalte. Muşchetarul îşi cuceri în primul rând terenul. Până atunci, terenul era duşmanul său, căci omul care îşi încărca arma în picioare, putea fi observat din toate părţile. Acum terenul deveni un prieten al infanteristului, căci orice cută a terenului însemna o armă protectoare pentru soldat, o poziţie din care putea trage culcat. Avantajul de a putea încărca arma în poziţie culcată făcu accesibil câmpul de bătaie infanteristului, cu excepţia a câteva sute de metri. Fâşia critică pe care n'o domina infanteria erau cei trei sute de metri din faţa frontului inamic, acea prăpastie pe care Francezii o numesc „zona albastră". Dar infanteristul învaţă să învingă şi această zonă prin înaintarea prin salturi şi prin asaltul final.

Bilanţul învingătorului

În secolul al nouăsprezecelea, armata franceză a lansat vorba că „infanteria e regina bătăliei". Ce e drept, infanteria a trebuit să mai lupte multe decenii pentru a i se recunoaşte supremaţia faţă de celelalte arme. Artileria şi cavaleria crezură încă multă vreme că ele ar fi armele decisive ale bătăliei. Se putea oare să fie altfel, când însuşi marele Napoleon fusese artilerist, şi când soldaţii cei mai străluciţi au ieşit din rândurile cavaleriei, cum a fost bunăoară Murat, care călărea în faţa oştilor lui Napoleon pe o blană de leopard, împodobit cu nişte pantaloni azurii şi dichisit cu pene de struţ prinse cu agrafe ce străluceau de diamante. Nu se putea închipui ca atacul cavaleriei grele să nu mai decidă bătălia, după cu Murat condusese un astfel de atac chiar de pe o cămilă. Ei bine, războiul fratricid german din anul 1866 a fost decis numai de infanteria singură. Contele Hellmuth von Moltke, generalisimul învingător al acestui război, a făcut bilanţul prin următoarele cuvinte:

„Infanteria a realizat performanţe excelente în toate privinţele, atât în marş, cât şi în luptă... Ea întâmpină atacurile batalioanelor austriace cu salve pustiitoare, iar efectul bateriilor

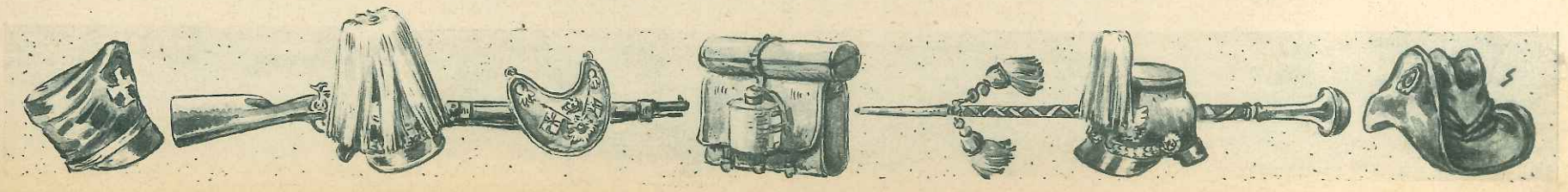

Infanterie germană din 1914. *Compromis între uniforma de paradă și uniforma de campanie*

Soldat de asalt 1916. *Cască de oțel, grenade, saci pentru grenade, apărători de piele, moletiere, apariția soldatului modern*

Luptător de tranșee din 1917. *Produs al ideii defensive, protejat prin cuirasă frontală și pectorală, și de scut. Luptător foarte puțin mobil. Mască de gaze!*

Mitralior. *Stăpânul „câmpului de luptă deschis". Carul blindat și soldatul de asalt luptă contra lui*

Pionier de asalt din 1918 *nimicește moralul soldaților din cazemate și din tranșee cu aruncătorul de flăcări*

German din Africa de Est 1916. *Primul luptător „all-round" ce folosește în deșert toate armele chiar și tunul*

inamice este anihilat, prin faptul că tiraliorii infanteriei se apropie până la bătaia armei de ele, culcând la pământ servanții și tunurile, și capturând tunurile. Cavaleria este atât de convinsă de superioritatea ei, încât în multe cazuri ea nici nu mai crede că e nevoie să formeze careuri și ghemuri."

Fridericus redivivus

Moltke, învingătorul dela Sedan și Königgrätz, a fost dramaturgul teatrelor de război din veacul al XIX-lea. El era un elev al lui Clausewitz. Clausewitz era elevul lui Scharnhorst. Scharnhorst a fost elevul Prințului Wilhelm de Lippe, care învățase arta războiului dela Frideric cel Mare. Napoleon, comandantul maselor, omul jertfelor umane ne mai pomenite, era înlocuit iarăși de un geniu al artei militare subtile. Timpul impunea o sinteză între Frideric și Napoleon. Marșurile forțate ale lui Napoleon, oprirea inamicului printr'un marș de apropiere surprinzător care îl silea să dea lupta acolo unde o dorea comandantul strălucit, puteau fi puse în aplicare și mai bine prin căile ferate.

Desvoltarea personalității infanteristului a permis comandantului să desfășoare iarăși linia fridericiană. Moltke căuta formarea centrului de greutate iarăși în flancuri. Lui îi plăcea jocul friderician al învăluirii inamicului din flanc, și ura asaltul la baionetă, care costase atâtea victime din rândurile gardei prusiene în anul 1870 la St. Privat. Cu toate acestea, asaltul în masă era inevitabil. El era puternica lovitură de pumn care trebuia să culce la pământ pe inamicul manevrat într'o poziție defavorabilă.

Tactica infanteriei rezultată din toate aceste elemente era un amestec între vitesa suplă și forța concentrată. Coloana trebuia să se transforme după nevoie, într'o linie de trăgători largă, sau într'o formație adâncă. Aceasta însemna pentru infanterist că trebuia să învețe să meargă în marș și în pas alergător. Infanteria prusiană, după modelul căreia se instruiră în curând toate infanteriile din lume, executa acum două feluri de pași, vechiul pas friderician în ritmul inimii, de 75 de pași pe minut și pasul alergător de 112 pași pe minut. Trecerea dela o formație la alta se făcea în pas alergător. Batalionul se compunea din patru companii. La desfășurarea formației de bătaie se înaintau în primul rând companiile dela cele două aripi și se formau din ele linii de trăgători. Celelalte două companii urmau ca rezerve la o distanță de 150 de metri.

Ademenirea la atac a inamicului constituia marea artă a trăgătorului. El încerca să-l ademenească până la trei sute de metri. Abia după ce inamicul se afla în această zonă se deschidea salva de foc asupra lui. Câtă vreme inamicul păstra tactica de ciocnire a lui Napoleon și se lăsa atras în interiorul zonei albastre, el era pierdut mai în totdeauna; căci o retragere ar fi însemnat sinucidere, căci armele aveau o bătaie mare și trăgeau cu mult mai repede decât se putea retrage inamicul.

Natural că la acest mod de luptă elastic nu se mai putea folosi linia rigidă a lui Frideric cel Mare. Forța intrinsecă a noii linii o constituia acțiunea omogenă instinctivă, învățată la instrucția din curtea cazărmii. Instrucția severă prusiană era elementul supra-personal care păstra legătura între personalitățile luptătoare. Instrucția infanteriei, această exersare mereu repetată a acelorași mișcări, socotită drept stupidă, constituia o garanție a faptului că individul va face ceea ce e just, chiar în momentele cele mai groaznice, cele mai sfâșietoare și cele mai sguduitoare ale bătăliei în toiu.

Instrucția e o pavăză invizibilă

Ea apără pe om în bătălie, împiedecându-l să facă ceea ce nu trebue și să meargă spre pieire. Instrucția n'are rostul de a înnăbuși personalitatea, ci de a-i da puterea de a face ceea ce e just, în mod automat. Ce e drept, automatele nu pot fi utilizate în luptă, dar omul trebue să se obișnuiască să acționeze contra oricărui instinct de panică ce se mai ascunde în sufletul său ca o moștenire dela strămoșii săi, și care se trezește cu o sguduitură violentă în bătălie. Rostul instrucției este de a face ca luptătorul să fie „gata oricând" chiar în primejdie. El trebue să reacționeze la comenzile superiorului său și să nu facă decât ceea ce este util. Pentru ca soldatul să reziste în bătălie, el trebue instruit. Soldatul neinstruit e ca o vită dusă la tăiere, care în clipa primejdiei aleargă ca un nebun în toate părțile.

Arma automată a făcut din teren un prieten al infanteristului. Dar această prietenie ascundea o mare primejdie. Pentru ca să poată utiliza tot mai bine terenul, în armata prusiană fiecare infanterist fu înarmat cu o lopată sau cu un târnăcop. Astfel infanteristul învață arta săpării tranșeelor, care a condus la înghețarea fronturilor în războiul mondial. Arma automată, care paralizase tactica brută a penelor de șoc ale lui Napoleon, a avut drept consecință logică mitraliera, care trăgea și mai repede. Mitraliera a făcut să se nască tancurile, așa că misiunea vechiului mușchetar nu mai era numai aceea de a-și cuceri cavaleria și artileria, ci și cele două arme noi. Pentru a putea face toate acestea, infanteristul inventă două lucruri: tunul de însoțire și echipa de șoc.

Cei trei giganți

Fronturile de pe teatrul de operațiuni din Franța se fixaseră rigid în pământ. Atunci se iviră pentru întâia oară cei trei bărbați care au devenit germenul noii infanterii. Aceștia trei se opuseră tuturor elementelor care erau blindate, care purtau arme sau care se îngropaseră în pământ. Primele echipe de șoc, constituite totdeauna din trei oameni, au fost înființate în anul 1914 în pădurea Argonne. Ei erau specialiștii pentru darea peste cap a tranșeelor inamice. Prințul Oskar de Prusia descrie în felul următor una dintre aceste echipe, în cartea sa intitulată „Die Winterschlacht in der Champagne": „La un alt regiment, la astfel de atacuri se formau echipe de câte trei oameni. Cel din mijloc, cel mai puternic, purta în mâna stângă două plăci protectoare de mitralieră îmbinate între ele, iar în cea dreaptă, târnăcopul. În dreapta și în stânga el era urmat imediat de ceilalți doi, dintre care unul purta un număr mai mare de grenade de mână, iar celălalt era înarmat cu baioneta. Așa înainta această treflă ciudată pe drumul său sângeros, lovind, aruncând și împungând, spre groaza Francezilor, și făcându-ne servicii excelente. Purtătorul de plăci se prezenta voluntar în fiecare seară pentru această misiune primejdioasă. La întrebarea dacă n'ar vrea să se odihnească o vreme sau să lucreze cu arma sau cu grenada, el spunea că nimeni nu poate mânui ca el placa și târnăcopul, căci aceasta e funcțiunea lui, iar ceilalți știu să tragă cu arma și să arunce grenadele tot atât de bine."

Căpitanul Rohr

Atacurile acestor echipe de șoc aveau loc la început totdeauna din flanc. Flancurile erau punctele cele mai slabe ale inamicului și în sistemul de tranșee. Bine înțeles că inamicul a recunoscut în curând primejdia și și-a constituit o apărare corespunzătoare a flancurilor. Echipelor de șoc le mai lipsea un tun mic pe care să-l poată lua cu ei. Frima Krupp a fabricat în anul 1915 un tun relativ ușor, cu un calibru de 37 mm, prevăzut cu un afet cu placă. Acest tun părea a fi arma potrivită. Comandamentul armatei germane începu atunci să reorganizeze echipele de șoc, care fuseseră până atunci o improvizație a infanteriei. El însărcină pe pionieri cu constituirea unei secții de asalt experimentale. Încercarea reuși. Constituirea secțiilor de asalt definitive fu lăsată apoi în seama infanteriei. Căpitanul Rohr deveni inima și motorul acestor secții de asalt. Acest Rohr era un om ciudat. Era ofiter activ, și cu toate că în calitatea sa de comandant al secțiilor de asalt se afla aproape continuu în ploaia de gloanțe, a scăpat teafăr din războiul mondial. Rohr muri în anul 1930 la Lübeck, având rangul de locotenent-colonel. Era un om svelt, înalt, cu o față ironică. Priceperea sa tactică era tot atât de mare ca și cunoștințele sale tehnice. El umbla printre tranșee, prin atelierele de muniții și prin laboratoarele chimice, luptând, discutând, reflectând și biruind. El creă aspectul luptătorului modern și armamentul său. La Rohr s'au experimentat, inițiat și perfecționat casca de oțel, aruncătorul de flăcări, grenada, încărcătura concentrată, încărcătura alungită (cu care se distrug obstacolele de sârmă ghimpată).

Ceilalți vedeau salvarea războiului în perfecționarea tehnică, în timp ce Rohr o vedea în perfecționarea omului. Concluziile sale le rezumă în următoarele cuvinte: „Toate mijloacele auxiliare și toate mașinile nu vor putea face atâta treabă ca o mână de oameni curagioși".

Un apel către toți

Această frază însemnă o revoluție. Infanteristul care năzuia să învingă războiul de tranșee, mai avea un pas, cu care se adresă tuturor oamenilor. El îndeplinea voința vremii, primind lupta contra materialismului. El dădu omenirii o pildă care se înalță la cer din mijlocul tranșeelor: „Uită-te la mine, omule", spunea infanteristul, „eu am făcut imposibilul, îndrăsnind să lupt contra mașinilor, contra automatelor, contra roboților care după dorința unei ideologii îmbătate de tehnică urmau să devină stăpânele câmpurilor de bătaie și deci și ale lumii. Eu am îndrăsnit, acum îndrăsniți și voi! Recunoașteți că omul e stăpânul mașinii. Mașina e pentru om, iar nu omul pentru mașină."

Astfel se născu pe câmpurile de bătaie ale războiului mondial, revoluția secolului nostru, încercarea biruirii capitalismului și a instaurării dreptății sociale. Cei trei oameni curagioși care au pornit din tranșeele pădurii dela Argonne înarmați cu scutul, cu târnăcopul, cu grenada și cu baioneta, au fost reprezentanții și protagoniștii idealurilor pentru care se duce lupta în veacul nostru.

Şef de grupă german din 1940, *cu pistoale automate din războiul mondial, perfecţionate*

Pionier de asalt din 1941, *atacă cazematele cu prăjina cu pachet exploziv*

Vânător de munte german. *Au înfipt steagul de război german pe Olimp şi pe Elbrus*

Corpul african din 1941 *a cucerit Tobrucul şi luptă acum în Egipt*

Patrulă de infanterie germană de şoc din 1942. *Cu feţele brăzdate de durere şi oţeliţi în luptă biruitorii sunt mereu gata de atac. Însoţiţi de privirile iubitoare ale patriei ei riscă totul: Saltul împotriva măştii de oţel a bolşevismului, în contra furiei nimicitoare*

Pentru a putea face faţă misiunilor, secţiunile de asalt se înarmară înainte de toate cu calm. Ele fotografiau poziţia pe care voiau să o atace şi o reconstruiau în mărime naturală în spatele frontului. Apoi reflectau asupra modului în care s'ar putea face faţă acestei probleme.

Deci războiul fu început da capo. Motivul acestui mod de a proceda a fost faptul că situaţia de pe front se împotmolise nu numai într'un singur loc, ci în mii de locuri. Războiul se îngropase în pământ pretutindeni. Infanteristul trebui să înceapă nu numai să înveţe totul dela început, ci trebui să dea mai departe imediat tot ce învăţase. Misiunea secţiilor de asalt era de a culege şi de a da învăţătură în acelaşi timp. Ele trebuiau să fie dispuse să renunţe la tot ce nu se mai putea utiliza. Astfel se renunţă întâi la tunul de 37, care era prea uşor, adică efectul său era prea slab. Se construi tunul de însoţire cu calibrul 75.

Dintre primele fapte ale secţiilor de asalt a făcut parte atacul asupra poziţiei „Schratzmännle", care fu executat la 12 Octomvrie 1915 în patru ore şi care a putut fi terminat victorios, jertfindu-se numai patru morţi şi unsprezece răniţi. Apoi a urmat atacul dela „Hartmannsweilerkopf". Această poziţie se pierduse înainte de Crăciunul din anul 1915 şi fu recucerită în zilele de 22 şi 23 Decemvrie de către secţia de asalt Rohr, în colaborare cu Batalionul 8 Vânători de Rezervă.

Un tablou dintr'o carte

Detaşamentele de asalt se compuneau în majoritate din tineri cărora li se urîse cu strâmtoarea şi întunerecul tranşeelor. Ei voiau să vadă „albul ochilor inamicului" şi primeau o instrucţie specială temeinică în secţiile de asalt. Secţiile de asalt au fost complectate din nou de cinci ori în timpul războiului mondial. S'au găsit mereu voluntari care se îmbulzeau pentru locurile celor căzuţi. La sfârşitul războiului, grenadirul de asalt era format. Franz Schauwecker îl descrie în cartea sa intitulată „Im Todesrachen" în felul următor: „Luptătorul din Vest se deosebeşte chiar la exterior de soldatul dela începutul războiului mondial. În forma sa cea mai perfecţionată, soldatul combatant din „batalionul de asalt" nu mai poartă arma la umăr, ci carabina în bandulieră. Genunchii şi coatele îi sunt protejaţi cu bazoane. El nu mai poartă cartuşiere, căci muniţia o ţin în buzunarele vestonului. De umeri îi atârnă doi saci înguşti pentru grenadele de mână. Cismele cazone, altmintrelea inevitabile, au dispărut, fiind prea greoaie. El poartă bocanci uşori şi moletiere."

Misiunea a fost îndeplinită

Mai rămâne chestiunea cum de nu le a reuşit oamenilor acestora să obţină victoria. Numărul lor era prea mic, şi înainte ca ei să-şi poată extinde doctrina asupra întregii armate, a venit armistiţiul. Secţiile de asalt erau elita infanteriei, nişte tineri atleţi care mergeau în fruntea unei armate asupra căreia apăsau nevoile şi desnădejdea a patru ani de război de tranşee. Grosul armatei şi-a dat partea de contribuţie, aprovizionând mereu cu sânge secţiile de asalt. A fost o contribuţie mândră a infanteriei germane, de a fi format pe noul luptător care putea îndrăsni să combată noile produse ale tehnicii războiului. Dar infanteria realizase şi mai mult. Ei îi reuşise să atragă toate celelalte arme în sfera misiunilor infanteriei. Artileria elaborase un sistem prin care se urmărea o cooperare precisă între infanterie şi artilerie la acţiunile în stil mare şi o străpungere a frontului înghetat. Acest sistem fu încercat cu un succes strălucit în ultima ofensivă germană din războiul mondial. Cavaleria descălecase chiar în al doilea an al războiului, iar multe regimente renunţaseră definitiv la călărie, pentru a se dedica unor misiuni noi, purtate de vechiul spirit ofensiv: aviaţie, care de luptă şi transmisiuni. Pionierii, legaţi definitiv cu infanteria prin înfiinţarea secţiilor de asalt, au desvoltat noul tip al pionierului combatant, fără de care nu se poate imagina războiul modern.

Glorioasa armată germană putu depune armele fără ruşine, căci ea lăsă generaţiei viitoare un testament de natură sufletească, ştiinţa şi doctrina privitoare la omul nou. Această moştenire fu proclamată pretutindeni, pe arenele sportive, în armata de o sută de mii de oameni, la birourile scriitorilor, pe estradele politice, păstrându-se neştirbită. După ce Germania îşi cuceri iarăşi suveranitatea militară, noua armată se întemeie în sensul acestei doctrine.

Infanteria merge în frunte.

Axioma cea mai importantă a armatei este următoarea:

Terenul care nu a fost ocupat de infanterie, nu e cucerit

Organizaţia infanteriei merge de jos în sus. Baza ei este unitatea cea mai mică, grupa. Ea se compune din nouă oameni, dintre care unul e comandantul, subofiţerul. Trei oameni deservesc mitraliera. Ceilalţi sunt luptători individuali. Grupele sunt întrunite în plutoane comandate de ofiţeri. Mai multe plutoane formează o companie. Comandantul companiei este de obiceiu un căpitan. Companiile fac parte din batalioane. Mai multe batalioane formează un regiment. Din fiecare regiment face parte o companie de guri de foc, cu tunuri de infanterie şi obuziere şi o companie anticar, cu mici tunuri speciale.

Fiecare grupă face la scară redusă ceea ce este misiunea întregii armate, anume să întoarcă pe inamic din flanc, să formeze pungi şi breşe în frontul inamic. Fiecare regiment de infanterie îşi are mijloacele de transmisiune proprii şi pionierii săi. Fiecare om învaţă dela început să privească totul cu ochii subofiţerului. Fiecare şef de grupă poate înlocui pe comandantul plutonului, şi fiecare comandant de pluton pe comandantul companiei. Fiecare caporal poate lua locul subofiţerului, şi fiecare soldat poate înlocui pe caporal în caz de nevoie. Lozinca acestor ostaşi este: „Degetul drept, nu strâmb!" Aceasta înseamnă că se trage numai când nu se poate altfel. Când se trage, fiecare glonţ trebue să nimerească. Baza instrucţiei este vechiul pas de manevră friderician în ritmul pulsului. Întreaga armată mărşăluieşte în ritmul bătăilor inimii unui bărbat sănătos. Şi aviatorul învaţă acest pas de manevră înainte de a învăţa altceva. La fel şi soldaţii din carele de luptă, din cavalerie, din pionieri şi transmisionistii. Fiecare om primeşte întâi instrucţia infanteriei. Nu există nicio unitate din armată în care să nu se găsească infanteriştl. Şi carele de luptă îşi au grenadirii lor. În tocmai după cum în oştirile Germanilor din vechime, tinerii se agăţau de coamele roibilor pentru a alerga în luptă împreună cu călăreţii, tot aşa şi infanteriştii înaintează astăzi împreună cu tancurile. Infanteria este măseaua care macină ceea ce au rupt dinţii incisivi.

Orice armă nouă înseamnă moartea infanteriei — aşa afirmă cei deştepţi de tot. Infanteristul continuă să-şi fumeze calm ţigara şi zâmbeşte. El ştie că această armă nouă mâine îi va aparţine. Nu există decât o singură inovaţie în domeniul tehnicii războiului, o inovaţie care va trăi mai mult decât toate invenţiile. Această inovaţie este infanteria, copilul mereu tânăr al războiului, omul pedestru, cum a fost şi Socrate, singurul şi eternul oştean care priveşte pe vrăjmaş în albul ochilor.

P. K. Kiaulehn

TONAJE în cătușe

De locotenent comandor Krohne

Tonajul naval nu-şi atinge scopul decât atunci când este deplin încărcat şi pe drum. Un specialist calculează aci cât mai poate fi şi astăzi „efectiv" în acest sens, tonajul american şi englez

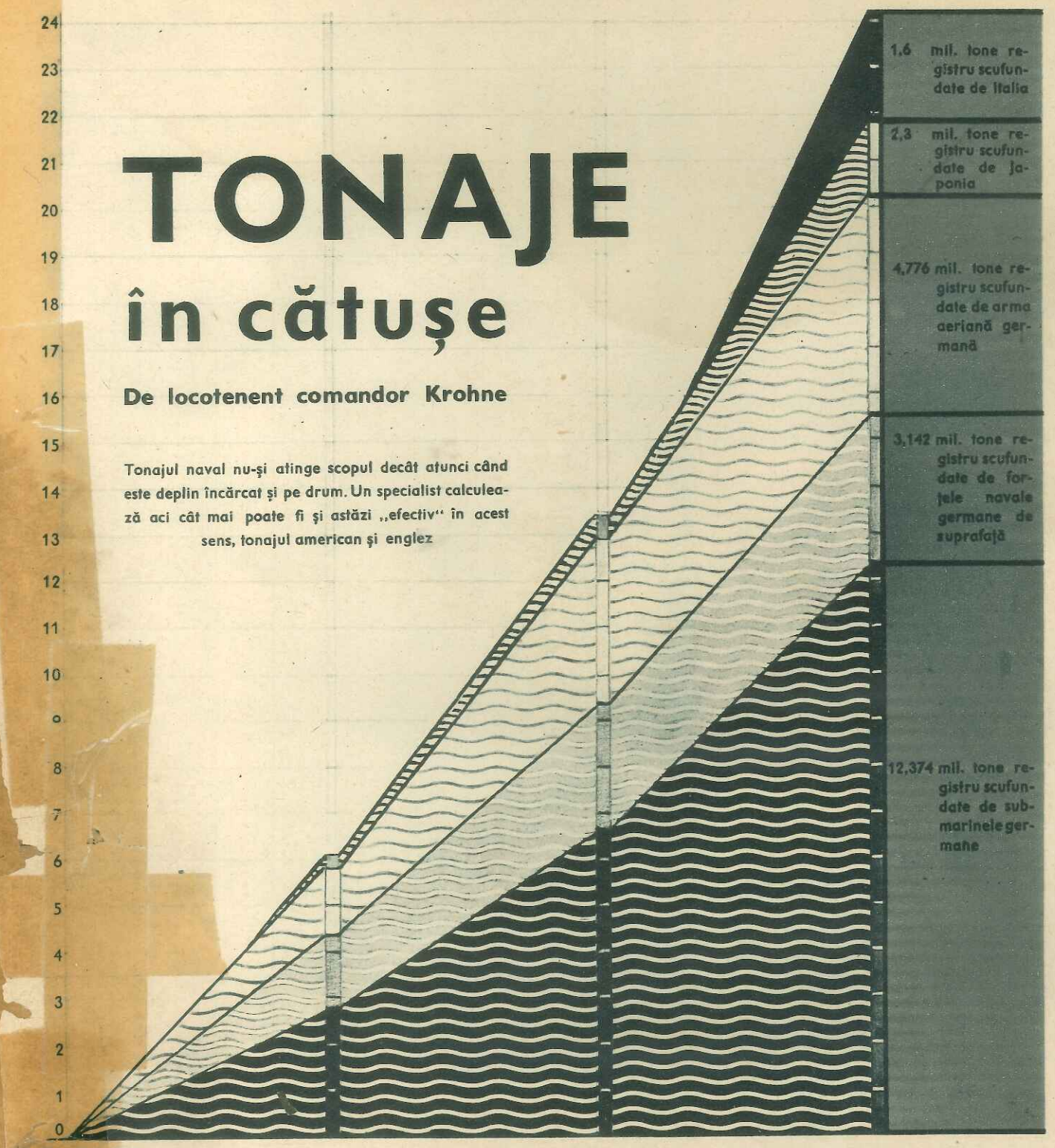

În primii trei ani de război au fost scufundate de forţele navale germane, japoneze şi italiene, aproximativ 24.192 milioane tone registru

Agitatorii şcolii Churchill şi Roosevelt fac din totalul înfrângerilor neîntrerupte o victorie — întocmai ca şi acel negustor care dădea din buzunar la fiecare articol pentru ca totodată să declare vesel: „Lasă că o să câştig la toată vânzarea!" Această concepţie lipsită de orice temeiu este argumentată în felul următor: „Şi în 1914/18 am pierdut toate bătăliile şi totuşi am câştigat războiul. Şi de astă dată se va întâmpla la fel, căci — până acum aproape că am pierdut toate bătăliile." Ce putem să spunem la aceasta?

Spaţiul — ajutorul Angliei?

Războiul din 1914/18 a fost numit război mondial şi merita această denumire pentrucă la izbucnirea războiului se găsea în luptă cu forţele germane aproape toată lumea: Escadra din Asia Orientală „Graf Spee" a nimicit la Coronel după traversarea Oceannului Pacific o puternică escadră britanică. — Crucişătorul „Emden" a dus în Oceanul Indian un război comercial victorios. — În coloniile germane, în primul rând în Africa Orientală germană sunt angajate forţe puternice inamice. — Escadra „Graf Spee" lichidează la Falkland cu o formaţiune navală de vase mari de luptă britanice, care trebuiseră să fie retrase din flota britanică din patrie. — În mijlocul Atlanticului, crucişătorul „Karlsruhe" angajează într'un război comercial încununat de succes puternice forţe navale britanice. În acelaşi fel activează crucişătoarele auxiliare germane pe toate mările. — „Goeben" şi „Breslau" reuşesc să ajungă până la Constantinopol.

După trei ani de zile acest teatru de război mondial s'a micşorat înspăimântător de mult, transformându-se în acel cerc nemilos care se strângea în jurul Germaniei. Barajele dintre Scoţia—Norvegia şi Dover—Calais, precum şi minarea Mării Nordului îngreunează operaţiile submarinelor germane tot mai mult. În acest timp Britania putea folosi aproape nestingherită spaţiul lumii pentru navigaţia sa de aprovizionare cu importanţă de război.

Spaţiul — un inamic al Angliei?

Exact invers se desfăşoară războiul din 1939, pe care Britania l-a provocat cu multă uşurinţă deoarece s'a încrezut în avantajul întinderii globului pământesc, un avantaj altădată confirmat: Incendiul izbucnit în Polonia a fost stins în 18 zile. — Ocuparea Norvegiei de către Germania ia înainte doar cu câteva ceasuri intenţiilor britanice. — Prin aceasta şi prin ieşirea la coasta franceză a Atlanticului s'a înlăturat definitiv o împresurare din spre Ocean, iar dela Capul Nord şi până la Biscaia, Comandamentul Marinei Germane a intrat în posesia unor baze cu importanţă covârşitoare. — Prin intrarea în război a Italiei a fost deschisă artera vitală din Mediterana a Imperiului Britanic. Mai înainte ca decizia să fi trecut definitiv de partea Axei, intră Japonia în război şi taie legătura cu importanţă vitală dintre Pacific şi Oceanul Indian. — Submarinele germane stau în faţa coastei orientale a Americii, stăpânirea Mediteranei trecând definitiv în mâinile Axei. Drumul spre Anglia, spre Murmansc, prin Mediterana, spre Africa de Vest şi ruta prin jurul Africei de Sud spre Suez, spre Golful Persic şi India sunt ameninţate de submarinele germane.

Din acelaşi spaţiu care în 1914/18 a însemnat pentru Anglia şi pentru aliaţii ei un izvor de forţă, creşte acum o mulţime de griji pentru inamicii Germaniei.

Nicio altă dovadă nu poate fi mai potrivită pentru a ilustra grijile britanice şi americane decât problema transporturilor transoceanice: Pentru Anglia şi pentru Statele Unite, aprovizionarea insulei britanice cu materii prime şi alimente, aprovizionarea contingentelor de trupe nordamericane, livrarea de material de război aliaţilor, şi posibilitatea înfiinţării unui al doilea front, sunt probleme vitale. Pentru Germania, graţie planului de patru ani al Führerului şi ocupării Ucrainei, a regiunii Donului şi Cubanului, o navigaţie de aprovizionare transoceanică nu este de importanţă vitală.

Ţinându-se seamă de starea de astăzi a tehnicii şi a consumului pentru aprovizionarea transoceanică cu mărfuri în masă, nu poate fi vorba decât de transporturi cu ajutorul vaselor de comerţ. Avioanele de transport nu sunt în stare să aducă o uşurare vizibilă. Capacitatea flotei de comerţ

Urmare în pagina 58

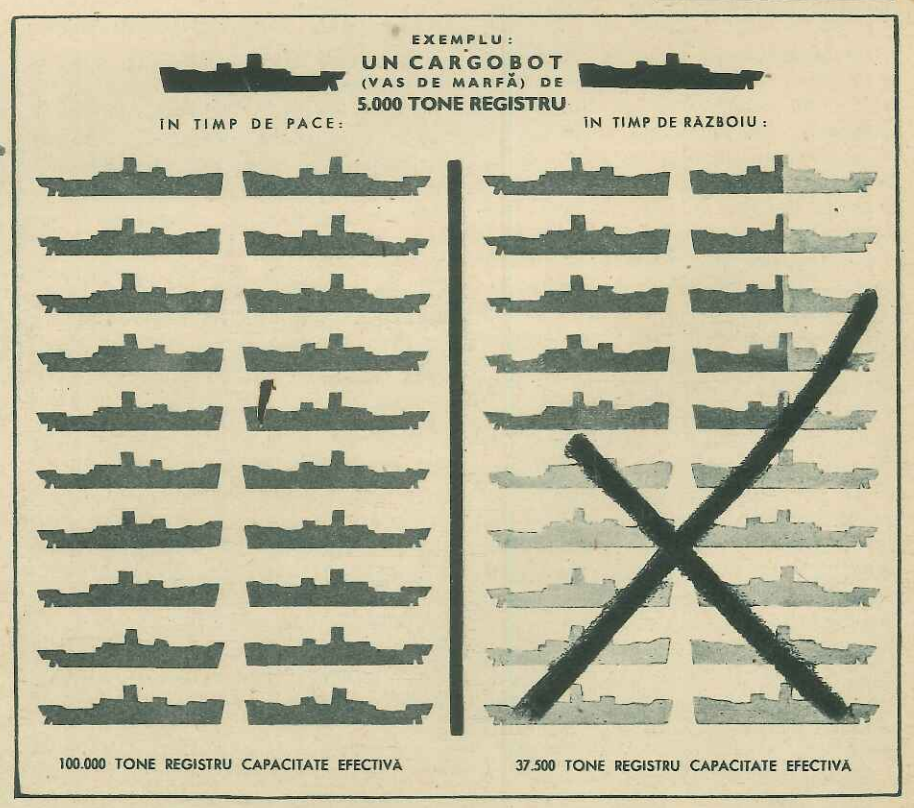

Un vapor de 5.000 tone registru, care făcea de exempu în timp de pace, complect încărcat, zece călătorii dus şi întors între America şi Marea Britanie va reuşi în timp de război să facă maximum cinci călătorii dus şi întors (călătoriile la întoarcere la faceîncărcat pe jumătate!)

În grânarul Uniunii Sovietice

Infanteria piaptănă o porumbişte, un teren de luptă care este tot atât de viclean ca şi pădurea

Fotografia din paginile următoare:

Blindate la poalele Caucazilor

Fotografiile: A. Grimm, reporter de război (PK)

1001

1001

1001

Trei fotografii și o lovitură de grenadă

Mașina de comandă a plutonului anticar a plecat singură în recunoaștere pe o șosea. Deodată începe să tragă un tun anticar rus. Mașina lovită în șenilă se oprește, oamenii sar jos din vehicul căutând să se pună la adăpost . . .

Stăpâni pe orice situație . . .

← *Undeva în munții Caucazi se oprește un blindat însoțit de cinci grenadiri. Comandantul carului de luptă vrea să se orienteze din turela carului asupra inamicului aflat pe panta din față. Tocmai atunci se auzi vâjâitul unei grenade care căzu la cinci metri depărtare de blindat. Reporterul fotografic din compania de propagandă a reușit să fixeze această clipă. În fotografie îl vedem pe comandant aplecându-se în blindat. Cei cinci grenadiri au fost prinși în clipa în care s'au aruncat fulgerător la pământ*

← *Acum, după o fracțiune de secundă, au început să țâșnească schijele și să sară în aer bucăți de pământ și pietre. Dar prea târziu: comandantul a dispărut în turelă, trei grenadiri se ascund după blindat, ceilalți doi au rămas întinși, fiind protejați de porumbiște și de pământ*

← *Și iarăși o fracțiune de secundă mai târziu: pericolul a trecut. Grenadirii se ridică, unul dintre ei se întoarce și-l privește râzând pe reporterul fotografic, care a prins această lovitură de grenadă. Iarăși le-a mers bine*

Fotografiile: Arthur Grimm, reporter de război (PK)

← *Iată-i că văd la ... părtare de ei ... țeava îndreptată spre ... ei stau lăzile de muniție ... douăzeci 76,2 milimetri. După o scurtă înțelegere soldații se reped la tun . . .*

← *. . . îl pun în poziție și trag în direcția din care focul dela gura tunului inamic își trădează amplasamentul. S'au tras două focuri . . .*

Fotografia:
Rühle, reporter de război (PK)

↓ *. . . și vânătorii de blindate știu că au ochit bine. Inamicul nu mai răspunde. Întocmai ca acum, soldații germani au știut de multe ori să iasă din situații cu totul neobișnuite*

VÖGELE

Maşini pentru construcţia de străzi

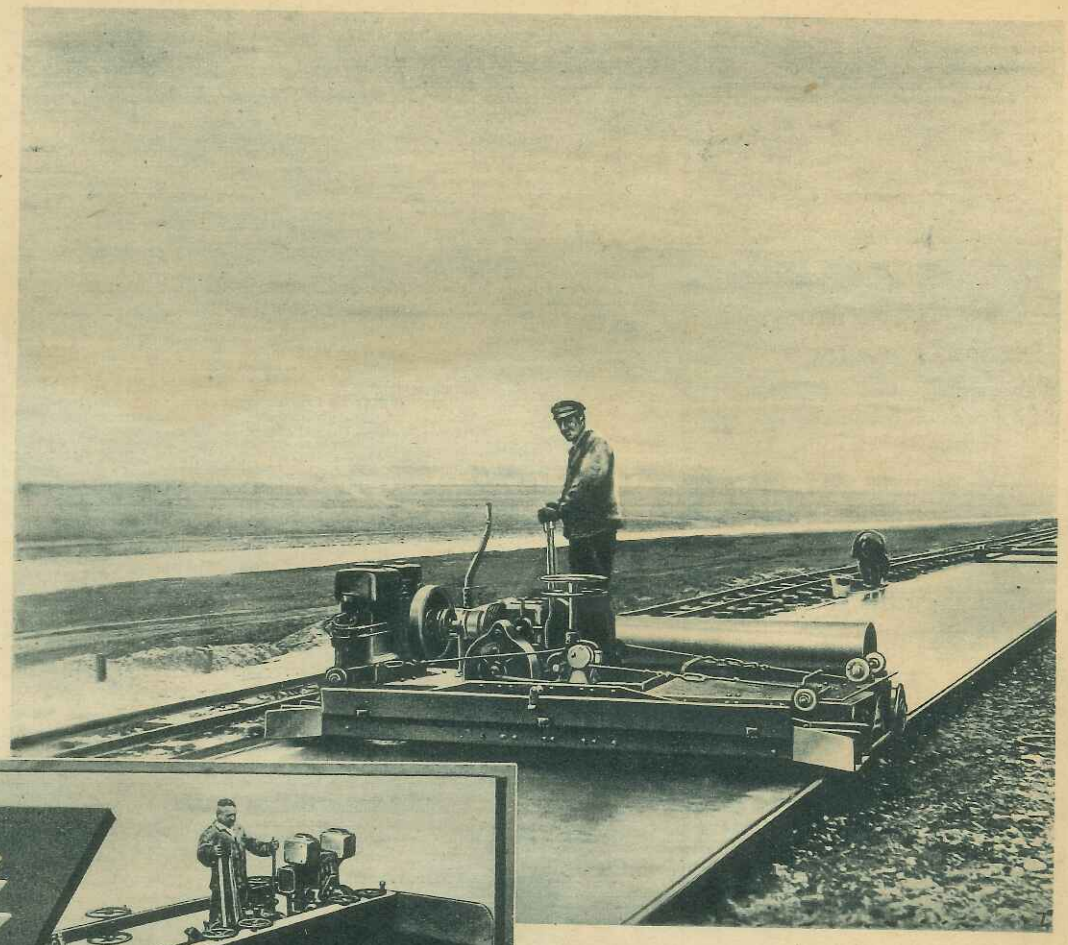

JOSEPH VÖGELE
A. G. MANNHEIM

Telefon: 45241 · Adresa cifrată: Bahnfabrik

ZEISS IKON

Ikonta

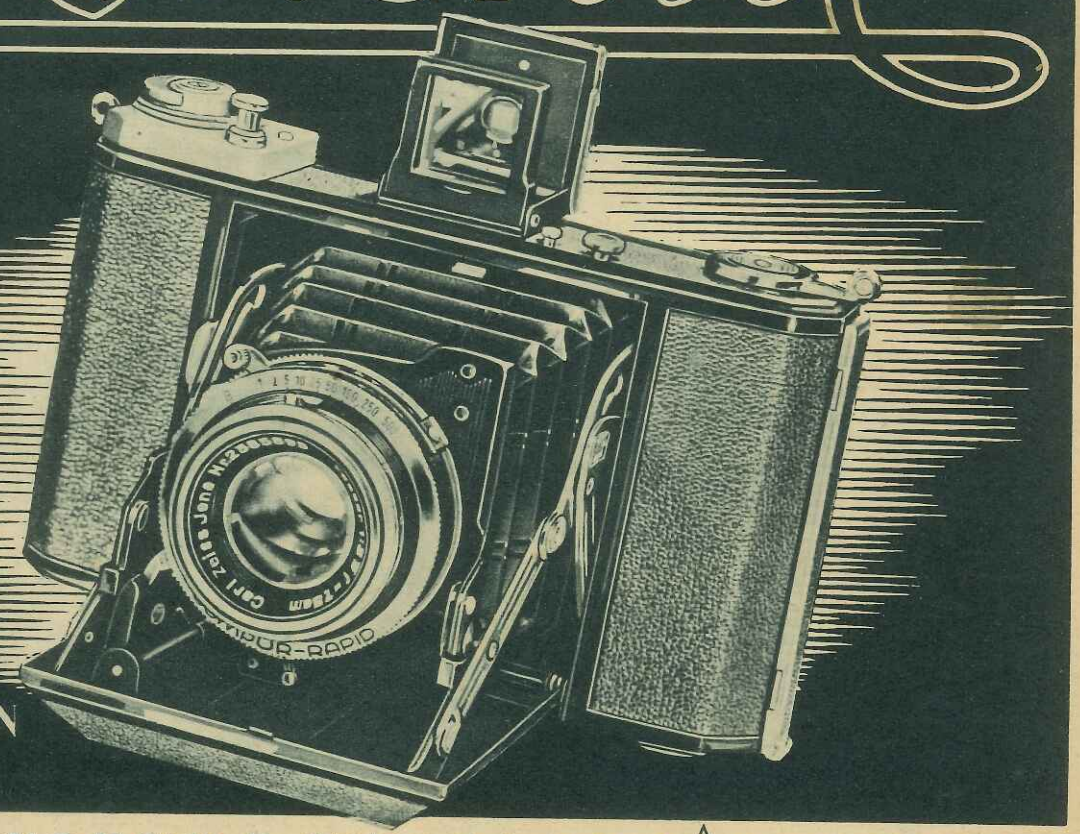

ZEISS IKON AG. DRESDEN

STEFAN L. SCHERER, BUCUREŞTI I, STRADA DR. RÂUREANU 4

LA ÎNĂLȚIMI SOLITARE...

Politica externă și strategia

De Colonel Baron Rüdt von Collenberg

Autorul articolului următor desvălue cu ajutorul comparației istorice secretul personalității predestinate în care frații inamici, pacea și războiul, politica externă și strategia, devin o unitate care scrie istoria. El desvălue astfel unul din cele mai mari secrete ale succesului politic

Antiteza dintre politică și strategie e tot atât de veche ca și istoria războaielor. A fost totdeauna greu să se găsească un echilibru între aceste două elemente, cu toate că ambele sunt într'o legătură directă și indisolubilă între ele. După Clausewitz, războiul este continuarea politicii prin alte mijloace. Aceste alte mijloace sunt mijloacele forței armelor. Politica nu încetează odată cu începutul războiului, ci ea îl străbate în tot timpul duratei sale.

Când se duce un război, conducerea sa trebue să treacă în mâinile celui care are misiunea de a conduce politica, adică în mâinile omului de stat. Dar în același timp trebue să se comande și armata în luptă contra inamicului. Aceasta este misiunea comandantului. Teoria și practica și-au pus mereu întrebarea care sunt relațiunile dintre aceștia doi, dintre omul de stat și comandant. Ambii sunt siliți să colaboreze, dar interesele lor par a fi foarte divergente. Multe lucruri care se recunosc ca fiind necesare din punct de vedere militar, ascund primejdii politice intrinseci care pot solicita la extrem Statul, mai ales în încordarea războiului. Considerațiunile politice pot constitui un obstacol pentru deciziunile militare care au fost socotite drept imperioase; dar se poate ivi și cazul în care prudența și rezerva militară sunt cât se poate de indezirabile pentru omul de stat care tocmai într'o astfel de împrejurare vrea să apară puternic față de alte puteri.

Omul de stat și comandantul

Deoarece politica are primatul, s'a spus câteodată că omul de stat dă ordine comandantului. Ce e drept, în felul acesta se pot preciza întrucâtva competențele și atribuțiunile fiecăruia; dar n'avem de a face decât cu un punct de plecare. În orice caz, misiunea pe care o dă omul de stat comandantului nu trebue să fie doar de natura unor directive generale, cum ar fi bunăoară misiunea de a câștiga războiul început odată. Clausewitz spune că ar fi absurd „să se ceară sfatul militarilor în privința planurilor de război, pentru ca ei să judece din punct de vedere pur militar ce are de făcut guvernul". Și mai absurdă este după Clausewitz pretenția de a cere ca „mijloacele de război disponibile să fie puse la dispoziția comandantului pentru a se întocmi apoi un plan pur militar al războiului sau al campaniei".

Dacă se urmărește ca războiul să corespundă cu totul intențiilor politicii și ca politica să fie adaptată la mijloacele de război, adaugă Clausewitz, atunci acolo unde omul de stat și comandantul nu sunt întruniți în una și aceeași persoană, nu mai rămâne decât o singură soluție bună, anume de a face din comandant un membru al guvernului. În acest caz el va putea participa la ocazii importante la consfătuirile și rezoluțiile guvernului.

În felul acesta se presupune o colaborare activă între personalități diferite. Dar istoria ne învață că aceasta nu s'a realizat decât rareori. De aceea, Schlieffen a declarat odată că comandantul trebue să aibă în mâinile sale toate puterile Statului; el trebue să fie rege. Ca dovadă, spune Schlieffen, cei mai strălucițí comandanți, ca Alexandru cel Mare, Gustav Adolf, Frideric cel Mare, au fost monarhi. Cezar a încercat să se faca monarh, iar Napoleon s'a înălțat singur la acest rang.

Dar există situațiuni în care există un suveran, un rege care nu posedă calități de comandant, fără ca comandantul de sub ordinele sale să-i poată lua locul. Pentru acest caz, propunerea lui Clausewitz de a primi de comandant în consiliul regelui ascunde anumite primejdii. Schlieffen scrie: „Moștenitorii gloriei fridericiene socoteau drept o obligație a lor să plece la luptă odată cu armatele lor. Dar deoarece nici Frideric Wilhelm al II-lea și nici Frideric Wilhelm al III-lea nu simțeau în ei vreo urmă de talent de comandant, ei îl numiră comandant suprem pe Ducele de Braunschweig. Se constituiră două cartiere generale, unul regal și unul ducal, care se întruneau adesea în ședințe comune. Firește că hotărîrea din urmă o dădea regele. Rămânea la latitudinea Ducelui de a executa cele nedorite sau neaprobate. Asupra acestui comandament decadent a dat năvală Napoleon.

S'a dovedit că starea aceasta nu era bună. Încetul cu încetul s'au tras concluzii din experiența făcută. Regele Wilhelm I se simțea fără îndoială un șef de Stat plin de răspundere. Când a plecat în război, îl luă pe generalul von Moltke, ale cărui calități de comandant urmau să se dovedească în curând, ca șef al Marelui Cartier al Armatei, alături de el. În persoana lui Bismarck avea pe omul de stat. Conducerea Statului, care avea misiunea de a conduce războiul, era reprezentată printr'un triumvirat.

Acum trebuia ca generalul care avea o influență decisivă asupra comanda-

În războaiele din 1864, 1866 și 1870/71, împăratul de mai târziu, Wilhelm I, predă conducerea armatei celui mai capabil general al său, contelui Helmuth von Moltke, Șeful Marelui Stat Major. De obiceiu, Șeful Marelui Stat Major avea numai o funcție de consilier, fără să aibă și puterea de a comanda. Fotografia din dreapta îl arată pe bătrânul mareșal în vârstă de 86 de ani, la moșia sa din Kreisau

Numai de două ori în istoria Germaniei, Șeful Marelui Stat Major a fost în același timp și comandantul întregii armate. Mareșalul von Hindenburg era comandant suprem în răsărit când, la doi ani după începutul primului război mondial, a fost numit Șef al Marelui Stat Major și însărcinat cu conducerea supremă a armatei

Șef de Stat Major și comandant

Vezi articolul alăturat asupra comandamentului și asupra personalității comandantului

mentului armatei, și ministrul care conducea politica — în această ordine de idei mai ales politica externă — să se informeze reciproc asupra situației și asupra intențiilor fiecăruia, pentru ca fiecare să ia hotărîrile juste în resortul său și să le pună în aplicare de acord cu ceilalți, după ce au fost expuse regelui. Numai așa se putea ca „războiul să corespundă intențiilor politicii, iar politica să fie la înălțimea mijloacelor de război".

Războaiele pentru unitate au avut un succes deplin. De aceea contemporanii și urmașii nu și-au dat seama decât de părțile bune. Numai încetul cu încetul s'a văzut că lupta dintre politica externă și strategie a fost dusă pe atunci cu înverșunare.

Bismarck și Moltke

În timp ce Bismarck și Moltke înainte de războiul din 1866 trăiau în bună înțelegere, raporturile dintre ei au fost turburate chiar în timpul plecării în campanie. Primul ministru a convins pe rege să lase la Rin, un corp de armată în contra Germanilor din Sud, cu toate că acesta fusese destinat pentru Halle. Șeful Marelui Stat Major a reușit să obțină retragerea acestui ordin. Atunci Bismarck a făcut ca generalul von Falkenstein să primească o informație în Vest, care îl făcu să o ia într'o altă direcție decât cea dorită de Moltke. Acesta interveni și aici. În sfârșit, după Königgrätz, Bismarck a fost contra părerii Marelui Stat Major de a ataca fortificațiile din fața Vienei. Faptul că el a avertizat Statul Major din cauza timpului necesar asediilor, amintind primejdia unei intervenții din partea Franței și faptul că nu dorea o intrare în Viena din cauze politice, era dreptul celui responsabil pentru politica externă. Dar el pretindea că făcuse și o propunere mai bună pentru continuarea operațiunilor. Din această cauză, Moltke a ajuns la concluzia că primul ministru se amestecă fără drept în operațiuni. În anul 1870 el a reușit să realizeze faptul că Bismarck, care în cercurile armatei era numit „Questenberg în tabără", să nu mai fie chemat la conferințele șefului Marelui Stat Major la rege. Ministrul nu mai era informat asupra situației, iar desacordul personal turbura colaborarea.

Chiar dela mijlocul lui August 1870 Bismarck, ajuns cancelar federal, necunoscând situația militară, își exprimă îngrijorările serioase din cauza marilor pierderi care ar putea împiedeca armata să apară cu prestanța necesară față de neutrali. După lupta dela Sedan, Bismarck propune o retragere în Alsacia și Lorena, pentru a ocupa acolo o linie defensivă. El crede că Francezii vor fi istoviți prin lupte interne, în timp ce un marș asupra Parisului ar solidariza toate partidele într'o apărare. După împresurarea Parisului, când asediul se prelungește, el se teme de întărirea inamicului în provincii și amestecul străinătății. El pretinde să se tragă asupra cetății, cu toate că aceasta e deocamdată imposibil, din motive militare, printre altele lipsa de munitii. Mai târziu, când bombardamentul n'are succesul scontat de el, el face noi reproșuri Marelui Stat Major. Un caz izolat îl face să pretindă să fie prezent la conferințele militare dela rege. Cu toate că regele ordonă o informare mai bună a cancelarului, acesta crede totuși că nu află destul de multe. Un alt caz izolat în sfârșit, face ca la sfârșitul lui Ianuarie 1871 să izbucnească un conflict grav, în care Moltke are intenția serioasă de a cere regelui să pună în viitor pe cancelar să conducă operațiunile. Ce e drept, feldmareșalul a evitat să meargă atât de departe. Cu toate acesta, la sfârșitul campaniei victorioase a rezultat o criză gravă în sânul „triumviratului", o criză care a fost soluționată numai prin faptul că „politețea constantă de gentilom a Contelui Moltke găsise un corectiv", după cum spune Bismarck. În orice caz, tensiunea nu poate fi explicată numai prin nesuferința personală, mai ales din partea lui Bismarck. Obiectul conflictului se include în însăși natura lucrurilor. Ca încheiere, Schlieffen își dă părerea că „în anul 1866 și 1870 s'a reușit să se constitue comandantul printr'un triumvirat". Dar el adaugă, avertizând: „Dar aceasta nu înseamnă că se va reuși totdeauna."

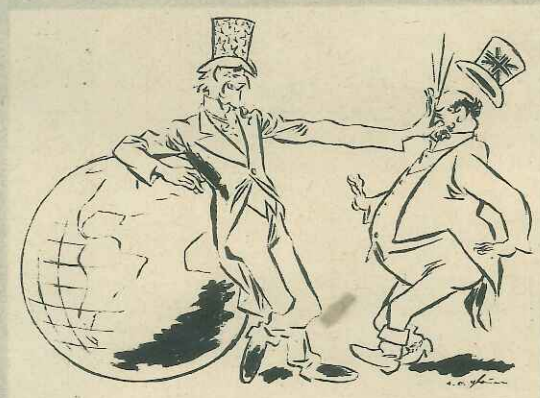

Din „scrisoarea deschisă către poporul britanic" din numărul 14 (Vol. 13) 1942 al revistei americane „Life":

„... Noi Americanii poate că sunten de păreri diferite privitor la scopul luptei noastre. Suntem însă siguri de un lucru: noi nu luptăm pentru menținerea imperiului britanic. Nu ne place să numim dintrodată pe față lucrurile, dar nu am dori să vă faceți iluzii. — Dacă strategii D-voastră urmăresc să ducă războiul pentru menținerea imperiului britanic, mai târziu sau mai de vreme au să rămână singuri cu strategia lor. Ca aliații noștri, vă cerem o concesie obligatoare. Renunțați la războiul pentru menținerea imperiului și intrați în rândurile noastre, cu Rusia și ceilalți aliați, ca să putem duce războiul până la victorie. Dacă vă bizuiți pe socoteala victoriei națiunilor aliate, veți pierde războiul. Și astfel ne veți pierde și pe noi.

După războiu, Moltke și-a exprimat următoarea părere? „Politica se servește de războiu pentru atingerea scopurilor sale. Ea are o influență decisivă asupra începutului și sfârșitului războiului, și anume în așa fel încât ea își rezervă o sporire a pretențiilor sale în timpul războiului sau că se declară satisfăcută cu un rezultat mai clar. Având în vedere această nesiguranță, strategia nu își poate îndrepta străduințele decât mereu spre țelul suprem care poate fi obținut prin mijloacele date. Astfel ea sprijină cel mai bine politica, numai pentru scopurile sale, dar cu totul independentă de politică în acțiunile sale." Mai târziu el a limitat acest enunț, spunând că pentru evoluția războiului cea mai mare importanță o au motivele militare, iar exploatarea succeselor sau a insuccesele sale face parte din domeniul politicii. Bismarck spunea: „Stabilirea și limitarea obiectivelor ce urmează a fi atinse prin războiu este și rămâne în timpul războiului ca și înaintea lui o misiune politică, iar felul soluționării sale nu poate fi lipsită de influență asupra felului de a duce războiul. Mijloacele și metodele operațiunilor vor depinde totdeauna de faptul dacă s'a dorit mai mult sau mai puțin să se obțină rezultatul obținut la urmă... Pentru aceasta este nevoie de cunoștințe în privința situației europene, cunoștințe care nu trebue să fie neapărat la îndemâna militarilor, de informațiuni care nu-i pot fi accesibile." Concepția lui Bismarck corespunde concepției lui Clausewitz.

Problema în timp de pace

Problema „politica externă și strategia" prezintă o mare importanță nu numai în războiu, ci și în timp de pace, când e vorba de o desvoltare și organizare a armatei ca instrument de luptă pentru războiul viitor.

Bismarck a sprijinit mult desvoltarea armatei după anul 1871, limitând-o la cadrele ce le socotea ca fiind necesare având în vedere situația politică externă. În modul acesta el s'a împăcat cu o superioritate numerică a inamicului.

Pe la sfârșitul cancelariatului său, în anii 1877—78, a luat naștere o criză europeană primejdioasă. Cu toate că războiul a fost evitat, în cercurile militare germane, mai ales în sânul Statului Major, se punea întrebarea care ar fi fost situația dacă nu s'ar fi păstrat războiul. S'a chibzuit în afară de aceasta, în mod îndreptățit, dacă destinderea care a urmat nu va fi eventual de natură trecătoare și dacă războiul ar fi de așteptat într'un timp nu prea lung. Situația militară nu prezenta de loc aspecte liniștitoare. Tripla Alianță era cu mult inferioară ca număr față de Franța și Rusia. În afară de aceasta, Rusia concentrase încă din timp de pace multe forțe la frontiera germană. Izbânda în cazul unui conflict erau îndoielnică. Se iviră îndoieli în privința politicii cancelarului îmbătrânit, punându-se întrebarea dacă această politică mai corespundea împrejurărilor prezente. Aceste îndoieli au contribuit și ele la înstrăinarea dintre Bismarck și Wilhelm II.

Critica manifestată împotriva cancelarului ne este cu totul inexplicabilă. Cu toate acestea ea nu era îndreptățită. Ea nu aprecia suficient contraponderile pe care le crease politica sa externă și care trebuiau considerate drept o complectare a forței militare germane. Politica sa a înarmărilor, care accelera sau reținea înarmările după împrejurări, nu poate fi înțeleasă decât în cadrul politicii sale generale pe care el o ducea pentru o Germania „saturată". Succesul artei sale politice i-ar fi dat dreptate. Sub urmașii săi lucrurile s'au schimbat.

Pe la începutul secolului al XX-lea înarmările germane erau încă suficiente. Dar peste un deceniu, în urma unor măsuri de economie nejustificate, armata germană rămăsese în urmă față de inamicii ei probabili. Nu se lucra cu zel decât la desvoltarea flotei. Dela anul 1910, înarmările europene își pierdură în aparență caracterul lor calm iar peste doi ani, Germania ajunsese cu totul în inferioritate. Europa se afla acum într'o înlănțuire primejdioasă de crize politice și înarmări sporite.

Memoriul lui Ludendorff

În această situație, Ludendorff — care în timpul primului războiu mondial a condus dela 1916 operațiunile germane alături de Hindenburg — fiind pe atunci omul competent din Marele Stat Major, a încercat să facă totul pentru a ajunge din urmă pe inamici. În anul 1912 el a descris amănunțit situatia politică și militară într'un memoriu adresat cancelarului Reichului, punând condiții grele, pe care le apăra cu energie. Dar el nu se putu impune deplin, și fu îndepărtat din Marele Stat Major, ca un nesuferit. Anul 1913 a avut ca rezultat o sporire a armatei, dar ea nu era însă suficientă.

În anul 1914 armata germană a pornit la războiu ca un instrument de războiu excelent. Străduințele de a-i da un nivel calitativ cât mai înalt au fost încununate de succes, dar ea era prea slabă ca număr față de superioritatea inamicului.

Tragedia germană în primul războiu mondial

În primul războiu mondial, colaborarea politicii externe cu strategia a devenit o tragedie a Germaniei.

Prima criză a rezultat din trecerea trupelor prin Belgia. În loc să apere și să justifice această acțiune, ceea ce ar fi corespuns întru toate situației de fapt, cancelarul von Bethmann-Hollweg acuză Germania de „nedreptate". Astfel a început conducerea politică a Reichului, războiul în care era vorba de însăși existența Statului.

Al doilea exemplu îl constitue războiul comercial al submarinelor. Cancelarul a trebuit să se ocupe de această chestiune dela începutul lunii Noemvrie 1914. El făcea mari rezerve, mai ales din cauza dificultăților față de puterile care erau încă neutre, în deosebi față de Statele Unite. Cu toate acestea, la începutul lunii Februarie 1915,

Urmare în pagina 50

FRONTUL CONTRA BOLȘEVISMULUI

Sensul campaniei contra bolşevismului este clar: nu are de scop protecţia unor ţări, ci este o chestiune de existenţă a întregii Europe. Bărbaţi ce aparţin aproape tuturor naţiunilor de pe continent şi-au dat seama de gravitatea momentului şi s'au decis să acţioneze. Ei luptă alături de Germania

Aliaţii, unităţile de legionari şi de voluntari ai armei ϟϟ în lupta contra bolşevismului

I. Aliaţii în răsărit

„Pe acest front nu se decide o chestiune de politică a forţei, ci destinul a 3.000 de ani de cultură apuseană"
Contele Ciano

FINLANDEZII

Micul şi viteazul popor finlandez se află de 25 de ani într'o luptă continuă contra unui duşman de o putere covârşitoare şi care ameninţa libertatea sa prin spionaj, sabotaj, atâţare şi chiar prin forţă. Acum el a recucerit Carelia pe care o pierduse în 1939-40 şi se află chiar pe teritoriul sovietic

ROMÂNII

Sub presiunea Uniunii Sovietelor, România a fost silită să cedeze în luna Iunie 1940 Basarabia şi Bucovina de Nord. Era foarte aproape ocuparea de către Soviete a Peninsulei Balcanice până la Dardanele. Acum după faptele de arme glorioase dela Odesa şi Sevastopol, trupele române luptă în sectorul sudic al frontului din răsărit până adânc în Caucaz ia

ITALIENII

În momentul în care Bolşevicii au ocupat poziţiile situate la graniţa Germaniei, Italia s'a declarat gata să ia parte şi la această luptă alături de Germania. Contribuţia sa la succesele obţinute în sectorul sudic al frontului din răsărit, va rămâne înscrisă pentru totdeauna în istoria acestui războiu

UNGURII

Ca şi Finlanda, Ungaria este unul dintre statele europene, pentru care noţiunea de „bolşevism" este de mult legată de mari vărsări de sânge. Guvernul bolşevic a lui Béla Khun din anul 1919, nu poate fi uitat. Odată cu intrarea Ungariei în lupta contra Uniunii Sovietelor, această ţară a ţinut să urmeze hotărîtă politica sa tradiţională de salvare a culturii europene

Fotografiile: Adendorf, Leher, Rauchwetter, Springmann, Gebauer, Volkmann, Schürer, Pfitzner, Brantsen, reporteri de război (PK)

SLOVACII

Forţa armată a Slovaciei ia parte la lupta aliată alături de Puterile Axei. Ea apără pe câmpurile de luptă din răsărit tânăra independenţă a statului său şi îşi cucereşte printr'o probă de încercare sângeroasă existenţa sa

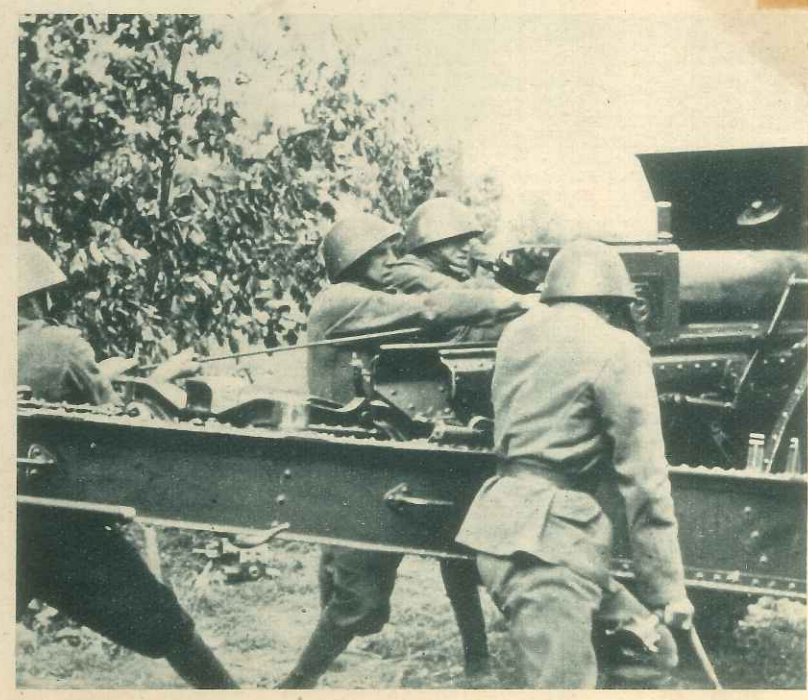

II. Legionari

și legionari din răsărit

SPANIOLII

Puțin timp după izbucnirea războiului în contra bolșevismului, Spania a format sub conducerea generalului Munoz Grande o legiune de voluntari, sub numele de „Divizia Albastră", care a plecat să lupte în răsărit în contra vechiului dușman, care odinioară adusese patria până la marginea prăpastiei

VALONII

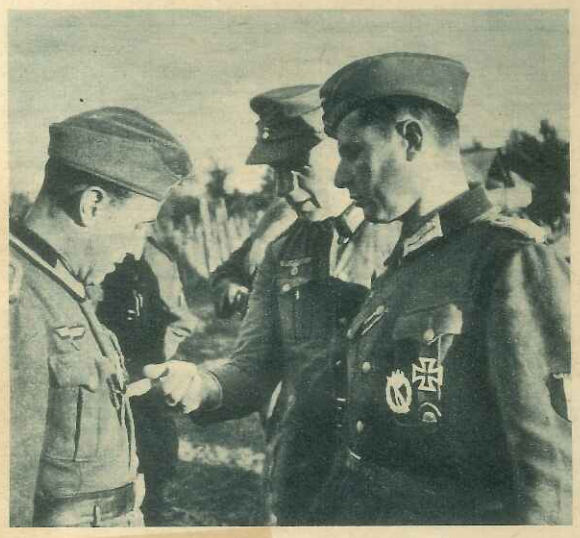

Corpul Voluntarilor Valoni, în care luptă și conducătorul Rexiștilor Leon Degrelle (sus), a participat în mod hotărîtor, după campania din iarna 1941/42, la lupta dela Harcov, la trecerea Donețului, la cucerirea orașului Rostov și la luptele din basinul Cubanului

FRANCEZII

În luna August 1941 a fost formată în Versailles prima legiune franceză al cărei luptători s'au înmulțit cu fiecare lună. Lupta lor în răsărit, care a pretins eforturi aproape supraomenești a fost încununată de victorii superbe

CROAȚII

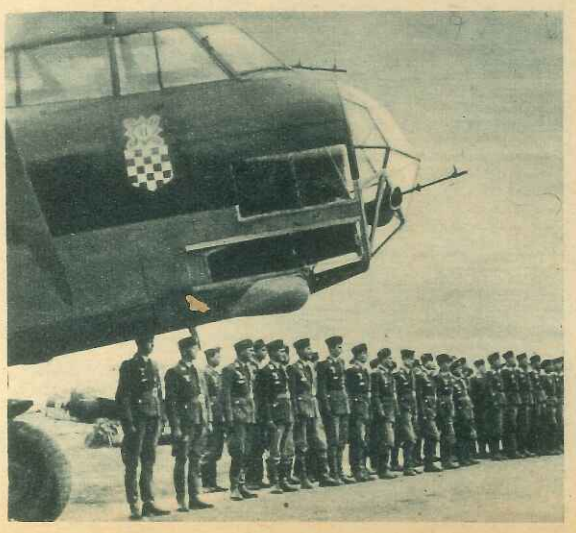

Alături de Croații voluntari din infanterie, au intrat în luptă și oameni din aviație. Multe mii de sboruri la inamic și numeroase victorii aeriene, sunt rezultatul voinței lor de a contribui la apărarea Europei

CAZACII

Poporul de călăreți, cunoscut în lumea întreagă, din câmpiile dela poalele Caucazilor dovedește acum, din nou, în slujba luptei în contra asupririi roșii, deosebitele sale virtuți militare moștenite din moși, strămoși

LOCUITORII DIN TURCHESTAN

Locuitorii din Turchestan, călăreți nu tot atât de îndrăsneți cum sunt Cazacii, acești urmași ai lui Ginghis-Han se numără printre cei mai buni cavaleriști ai stepei asiatice. Acum ei călăresc în luptă contra Moscovei

TĂTARII DELA VOLGA

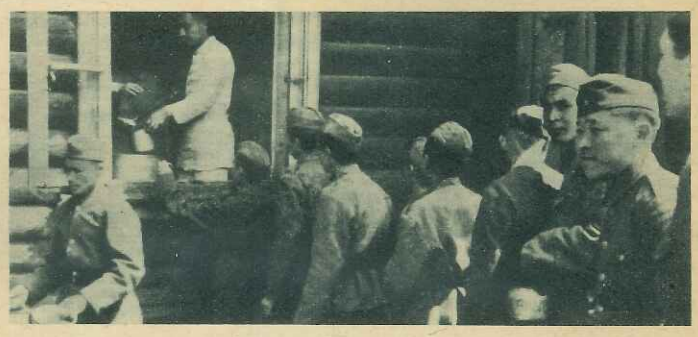

Tătarii dela Volga sunt cunoscuți din vechime ca războinici îndrăsneți. Legiunea lor de voluntari luptă acum cu arme germane, pentru libertatea poporului lor

LOCUITORII DIN AZERBEIGEAN

Azerbeigeanii din ținutul estic al Caucazilor au fost instruiți militărește de către soldați germani și luptă acum ca voluntari în contra inamicilor sovietici ai poporului lor

ARMENII

Armenii stabiliți din vechime în Caucazia și-au păstrat naționalitatea lor în ciuda tuturor asupririlor. Voluntarii din fotografia alăturată fac instrucție militară

GEORGIENII

Istoria Georgienilor poate fi urmărită mai bine de două mii de ani. De asemenea ei iau parte la lupta dusă în contra asupritorilor de altădată

CAUCAZIENII DIN NORD

În legiunea Caucazienilor din Nord sunt înrolați voluntari ce provin din toate popoarele din regiunea de Nord a Caucazilor. Și ei luptă acum în uniforme germane și cu arme germane

III. Voluntarii din arma ᛋᛋ

„Norvegia ar fi descalificată ca națiune dacă ar lipsi dela locul în care se decide soarta Europei"
Quisling

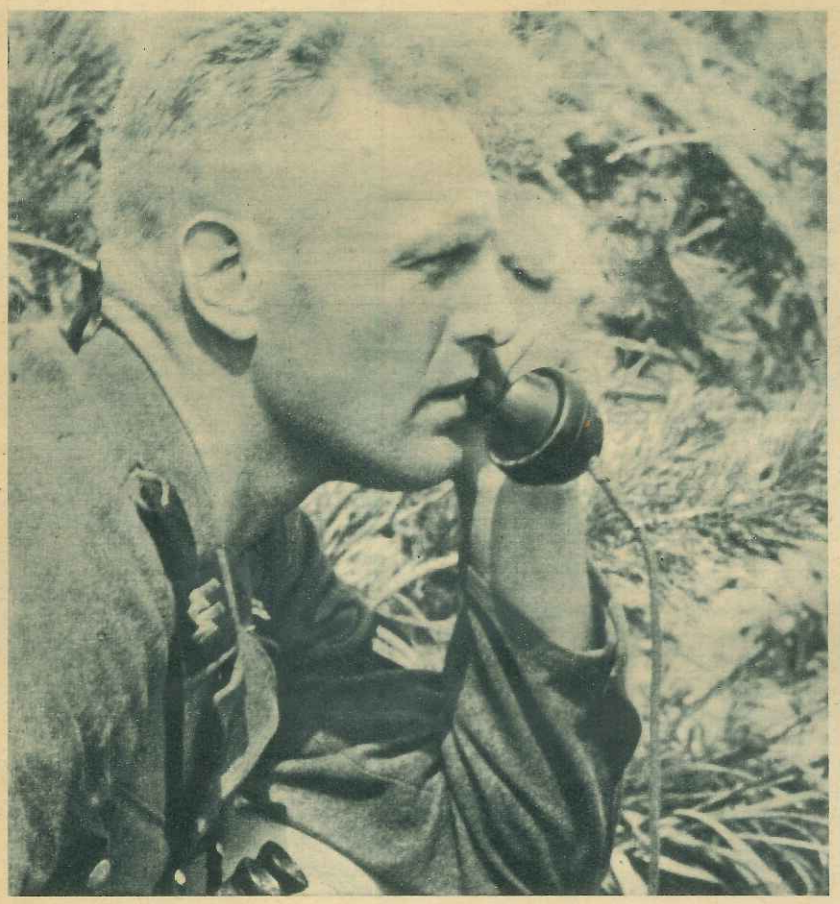

DANEZII *Voluntarii din Danemarca luptă dela 20 Iulie 1941 în sectorul de Nord al frontului din răsărit. Spiritul acestor bărbați vorbește limpede din cuvintele unuia dintre conducătorii lor: „În lupta aceasta este vorba de existența Europei — noi nu putem răbda să rămânem inactivi"*

NORVEGIENII *În decursul primelor trei săptămâni ale luptei europene de apărare, s'au înscris în Norvegia mai mulți voluntari decât în primele trei luni ale războiului finlandez din 1939-40. Multe alte mii de tineri norvegieni luptă astăzi în sectorul de Nord și central al frontului din răsărit. Există batalioane de skiori numai de Norvegieni*

FLAMANZII *Atunci când conducătorul Uniunii Naționale flamande Staf de Clerq a dat semnalul de luptă contra bolșevismului apelul său a avut mare ecou. Astăzi Flamanzii sunt încadrați pe front în propria lor legiune și în unitățile armei ᛋᛋ. Multe femei și fete ce aparțin Uniunii Naționale s'au înscris voluntare ca surori de caritate în răsărit*

OLANDEZII *După ce foarte mulți tineri olandezi intraseră chiar în standartele formațiunilor ᛋᛋ „Westland" și „Nordwest", a putut fi formată încă o legiune de voluntari numită „Niederland". Comandantul ei este fostul șef al M.S.M. olandez, gen. de brig. Seyffardt. Două companii formate din acești Olandezi au luat prizonier un regiment sovietic, în luptele din sectorul sudic al frontului*

... cum de s'a tolerat așa ceva ...

De general de brigadă Theiss

Niciodată însă nu poate fi făcută rea o marfă bună, iar o marfă rea, bună. Cumpărătorul face totuși diferență între ce este bun și ce este rău, își formează convingerea sa și cumpără potrivit judecății sale. Autorul articolului următor în calitate de specialist în materie de care de luptă a găsit un exemplu foarte interesant cu ajutorul căruia confirmă din nou această veche înțelepciune a propagandiștilor experimentați. Cu ajutorul acestuia el va da cititorului european cu atât mai ușor o imagine a metodelor de propagandă ale adversarilor Germaniei, cu cât acesta a trăit însuși în fiecare fază a evoluției faptele descrise

Propaganda inamică din primul război mondial a fost o armă foarte eficace, deoarece poporul german nu se așteptase la un fel de luptă atât de mârșav și nici nu și-l putea închipui. De aceea nici nu avea mijloace de apărare, iar inamicului îi reușí prin pretinse atrocități să atâte lumea întreagă contra Germaniei iar în sfârșit, prin promisiuni mincinoase și prin agitație, se obținu o renunțare la rezistență din partea Germaniei. Deci adevărul este că această propagandă a contribuit mult la deciziune și că de aceea ea a fost numită „general" în Anglia.

Dar a fost o eroare din partea inamicului că a crezut că acum nu va mai avea decât să pună în funcțiune pe acest „general" pentru a obține cu el aceleași succese ca și înainte vreme. Întradevăr, de astă dată poporul german era cu totul pregătit pentru a face față acestui mijloc de luptă. Poporul german fiind lămurit asupra tuturor problemelor importante, convins de necesitatea de a-și cuceri prin luptă spațiul vital și egalitatea de drepturi cu celelalte națiuni și mândru de înfăptuirile fără precedent de până acum ale armatei sale, orice încercare de atâtare sau de insultă rămâne fără rezultat.

Propaganda contra tancurilor

Dar nu numai atât, ci aceste încercări se întorc asupra capului inamicului, provocându-i pierderi mari. Afirmația aceasta o putem dovedi ușor dacă privim mai de aproape propaganda cu care combat inamicii Germaniei arma sa blindată atât de eficace.

Faptul că această nouă armă a armatei germane a contribuit prin elanul său deosebit la deciziunile rapide ale acestui război, a făcut ca propaganda inamică să-i acorde o atenție deosebită. Deoarece inamicul nu poate opune acestei arme niciun mijloc eficace pe câmpul de luptă, el crede că o poate combate prin afirmațiuni. Rezultatul este sguduitor — pentru inamic. Pentru Germania el este sguduitor cel mult pentru diafragma oamenilor.

Încă de acum câțiva ani, când în cadrul armatei de 100.000, căreia îi era interzisă orice armă blindată, inamicii Germaniei își băteau joc de faptul că la manevre se utilizau niște automobile obișnuite cu o caroserie în formă de tanc, pentru a reprezenta un atac blindat. Mai târziu, când Fuehrerul a proclamat suveranitatea armată a Reichului, inamicul credea că poate considera iarăși drept atrape fără nicio valoare carele de luptă noi ale Germaniei, care după părerea inamicului nu erau destul de puternic blindate.

După ce Englezii reușiseră să bage pe Polonezi în război, ei se simțiră obligați din punct de vedere moral să le dea un sprijin. Dar nu-i sprijiniră decât moral, afirmând că tancurile germane n'ar fi decât niște

atrape de tinichea.

Rezultatul acestei propagande a fost distrugător. Călărețíi polonezi atacau tancurile germane cu sabia scoasă. Infanteria poloneză dădea atacuri la baionetă contra tancurilor. Polonezii au trebuit să constate cu mari pierderi de sânge că au fost mințiți.

După aceasta a trebuit să ne așteptăm ca inamicul să tragă anumite consecințe. Dar el nu se învață minte. Chiar la începutul războiului contra Sovietelor, propaganda inamică răspândi știrea că din 20 de tancuri germane numai unul este veritabil, iar celelalte nu sunt decât niște cutii de scânduri. Și această minciună s'a răzbunat amarnic.

Inamicii Germaniei n'au tras învățăminte, nici din utilizarea operativă a marilor unități blindate în Polonia. Ei anunțaseră cu îngâmfare înainte de campania din Polonia că o astfel de utilizare ar fi cu totul exclusă mai ales în Polonia, din cauza drumurilor proaste, a pădurilor întinse și a mlaștinilor. După campania din Polonia spuneau că acest succes al armei blindate germane n'a fost posibil decât numai în Polonia și că este cu totul exclus în Vest. Ei credeau că pot fi iarăși ironici. Afirmau că fortificațiile lor puternice ar opri orice atac blindat, dar că acesta nici n'ar putea avea loc, deoarece aviația lor ar face praf în prealabil tancurile germane. Inamicul afirma că pentru tancurile proprii, care și așa erau superioare celor germane în orice privință, nu mai rămânea nimic de făcut. Spuneau că tancurile germane le-ar face o mare plăcere dacă i-ar ataca așa cum i-au atacat pe Polonezi.

Germanii le făcură această plăcere. Diviziile blindate atacară în linia întâia tocmai bastioanele cele mai puternice ale fortificațiilor lor „inexpugnabile" dela Sedan și le cuceriră. După aceasta, după ce se făcuse o breșă până la Maubeuge, diviziile blindate germane revărsându-se ca un puhoiu de neînvins spre mare, Anglia tot mai vorbea de vehicule izolate care ar rătăci ca niște copii pierduți în spatele frontului și care în curând vor fi nimicite. Adică tot mai erau ironici. Dar această ironie o exprima o față crispată de groază. Cuvântul german

„Panzerdivision"

(divizie blindată) trece ca o noțiune deosebită în vocabularul francez, devenind strigătul de spaimă al poporului francez, la fel ca vechiul „Hanibal ante portas". Nici Englezii nu-și mai bat joc. Ei afirmă doar că n'ar fi avut ocazia să dea piept cu tancurile germane, pentru a constata cine are superioritatea în privința calității luptătorilor ca indivizi și a armamentului. Dimpotrivă, Germania avuse cea mai bună ocazie de comparare a materialului, deoarece Englezii lăsaseră la fața locului întregul lor armament. Armata germană nu avusese prilejul de a constata de care parte sunt luptătorii mai buni, dar de sigur victoria ei avea mai multă valoare decât chiar cea mai glorioasă retragere din toate timpurile.

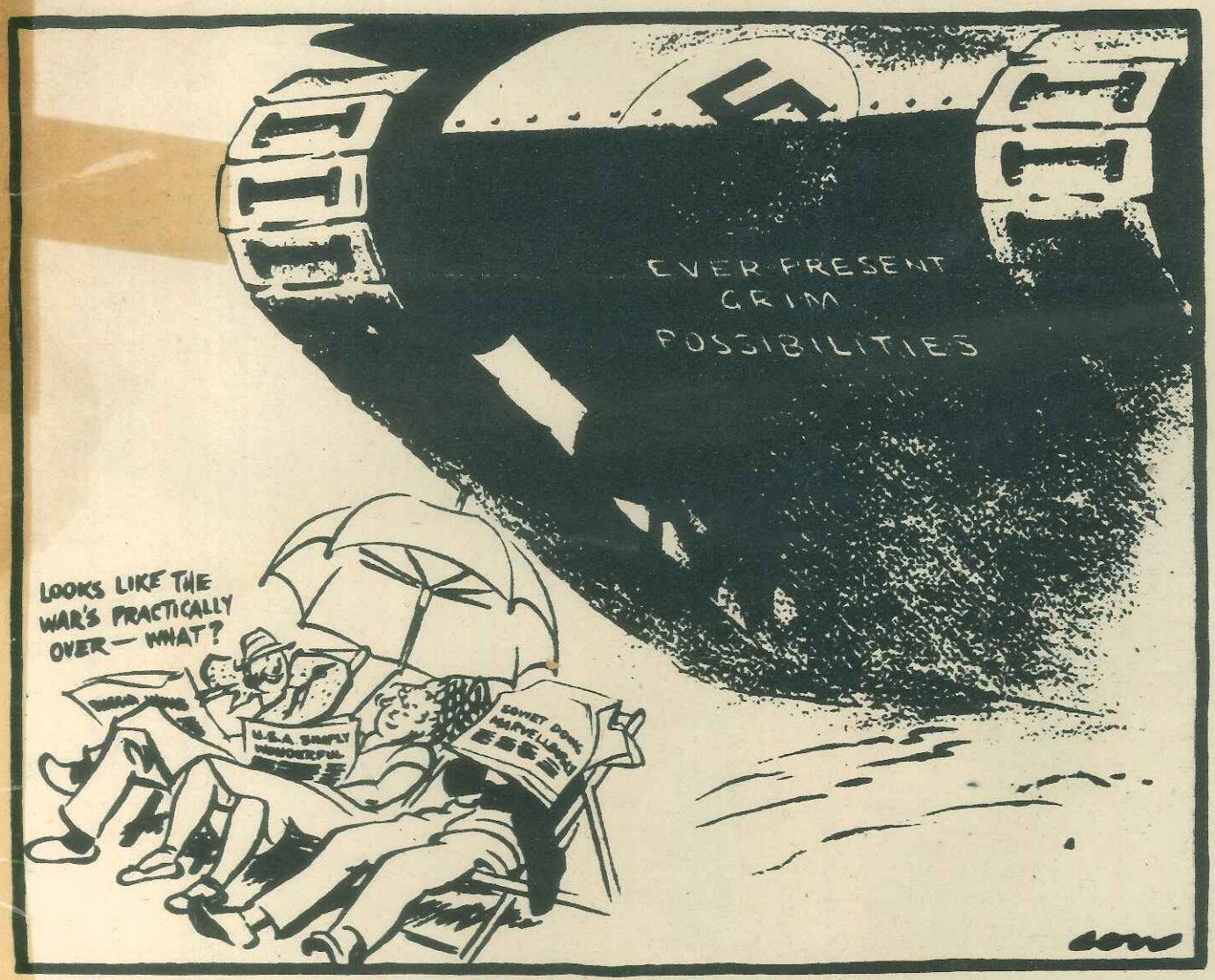

O excepție. *Un desenator englez îi previne pe Englezi să nu se lase prea mult conduși de sentimentul încrederii după placul propagandei lor și totodată îi mai previne să nu se încreadă în „posibilitățile în permanență strașnice". Cum a funcționat și ce efect a avut această propagandă, atacată aici de un Englez, asupra aliaților Angliei și restului lumii, în cei trei ani de război se va vedea în reportajul alăturat*

După terminarea campaniei din Vest, ironia propagandei britanice făcu loc unei desorientări generale. Nu se știa ce acțiune să se întreprindă contra armei blindate germane.

Nu se știe încă nici astăzi.

Dar Anglia recăzu în curând în vechiul păcat, după ce generalului Wavell îi reuși să respingă pe Italieni — ce e drept cu pierderi grave și numai temporar — dintr'o parte a Libiei, punând în joc o mare superioritate numerică, în special o puternică armată motomecanizată, o superioritate numerică în aer și supremația navală în această zonă atât de importantă a mării. Era un triumf de nedescris în Anglia, această primă victorie care acum deodată trebuia să devină

victoria victoriilor

Acum propaganda engleză afirma iarăși că Englezii și-au rezervat monopolul adevăratei strategii a blindatelor și al adevăratei tactici motomecanizate. Ea începu să se laude iarăși, afirmând că Englezii n'ar avea altă dorință mai înfocată decât să dea ochii pe acest pământ african cu arma blindată germană pentru a o distruge. Dar, exclamau ei, Germanilor de sigur le lipsește curajul necesar.

Germanilor nu le-a lipsit însă curajul. Rămâne de neuitat printre altele triumful rapid al generalului Rommel, prin care el alungă pe Englezi din Libia în abia 12 zile, restabilind situația inițială dela frontiera egipteană. Propaganda inamică n'avea ce să mai spună și de aceea atrase atenția asupra Balcanilor, unde reușise să producă un nou incendiu, care i se părea foarte promițător. Aici în Balcani, în aceste lanțuri de munți impracticabili trebuia să se nască în sfârșit un război „încet", în care urmau să fie neutralizate puternice forțe germane, până când Sovietele vor putea cădea în spatele Germanilor. Armata germană distruse și această mare nădejde, căci arma blindată desăvârși distrugerea Iugoslaviei în 12 zile, iar a Greciei în alte 10 zile suplimentare.

Ce e drept, în timpul campaniei, propaganda inamică tot mai era ironică. Ea povestea că armele britanice ar fi tăiat în tancurile germane „ca în brânză", dar chiar un American confirmă faptul că tancurile germane ar fi spart pe cele engleze ca pe niște „coji de ouă". În fața acestor victorii germane inexplicabile din Balcani, propagandiștii ironici nu-și mai putură păstra atitudinea lor falsă. Ei începură să înjure, fără să se gândească că o supărare neputincioasă este semnul cel mai sigur al fricii. Germanii deveniseră deodată

Hunii tancurilor.

S'a întâmplat de multe ori în istorie ca poreclele și injuriile să se transforme în renume. Hunii erau în orice caz niște luptători viteji. Faptul că se spune că ei ar fi jefuit teritoriul inamic, constitue o ademenire la a face comparații. Dacă ținem seama de modul cum s'au purtat Englezii în țara aliaților lor, în Belgia, Franța și Grecia, atunci îi putem considera drept „Huni împiedecați", care în țara inamică de sigur s'ar purta foarte „hunic" — n'avem decât să amintim profanările de morminte din Cirenaica — dacă li s'ar oferi prilejul. Astfel agitația britanică prezintă un aspect foarte variat de argumente, dela „atrapele de tinichea" până la „Hunii tancurilor". Englezii ar vrea bucuroși să mai poată fi ironici, dacă li s'ar oferi cel mai mic prilej pentru aceasta. Ei n'au recunoscut nici măcar faptul că această ironie a fost mult în detrimentul lor. Dar acest exemplu confirmă o veche povață: inamicul nu trebue desconsiderat niciodată.

Agitația engleză se joacă cu noțiunea de

superioritate numerică.

Germanii nu numai că nu înțeleg scopul, dar nici împrejurările faptului că inamicii Germaniei își permit aceste relatări ce se bat cap în cap. Dar aceasta e treaba lor.

Înainte de războiu, Anglia a ațâțat Polonia la o îngâmfare nemărginită, cu rezultatul că Polonezii nu numai că vorbeau de un marș asupra Berlinului, dar chiar pregătiseră în realitate trupe în acest scop. Apoi când se împlini destinul Poloniei Englezii spuneau că a fost doar foarte simplu să se distrugă, cu o superioritate numerică atât de mare, un inamic atât de slab. Principiul acestei propagande britanice este: la început suntem totdeauna noi cei superiori la număr, pe urmă inamicul.

În Vest a fost la fel. Inamicul se credea în siguranță absolută, spunând că Germanii nici n'ar îndrăsni să-l atace, deoarece el ar fi superior în toate privințele. Ca pretinși „părinți ai tancurilor" Englezii credeau în special că ar fi superiori armei blindate germane atât în privința numărului și a calității, cât și din punct de vedere tactic și operativ. Apoi după distrugerea armatelor de Nord din Flandra, se putu auzi că nu-i vorba, arma blindată germană ar fi fost superioară, dar că acum 75 % ar fi distruse, iar restul ar fi atât de avariat încât de sigur nu va putea fi utilizat decât abia după câteva săptămâni sau poate chiar după câteva luni. Este o adevărată ironie că această afirmație a apărut tocmai în ziua de 5 Iunie, adică tocmai în ziua în care armata germană — și odată cu ea și o parte a armei blindate — porni la asalt contra mult lăudatei Linii Weygand și o și distruse imediat. Atunci propaganda inamică afirmă imediat că Germanii ar fi trimis în luptă iarăși 4.000 de tancuri noi și se întreba naivă și surprinsă de unde aveau Germanii acest număr formidabil de tancuri noi?

Dar ce înseamnă 4.000 de tancuri pentru propaganda britanică?

Ea distruse chiar din prima zi câteva sute de tancuri, a doua zi câteva mii, iar a treia zi adevărate hecatombe! În sfârșit, în ziua a patra, postul de radio din Boston anunța triumfător că cele 4.000 de tancuri germane ar fi distruse.

Apoi bătaia de joc se repetă. În aceeași zi, la 9 Iunie, forțele mecanizate germane reținute până atunci în regiunea Rethel, intervin în operațiuni. În ziarele inamice se putu citi iarăși că ar fi fost aruncate iarăși în luptă încă 4.000 de tancuri. Cum s'a putut crede o asemenea afirmație? Agitația anglo-americană ar fi distrus de sigur și aceste 4.000 de tancuri, dacă ele n'ar fi înaintat într'un marș triumfal irezistibil până la frontiera Elveției și dacă n'ar fi hotărît astfel soarta campaniei.

Acum se recunoscu în tabăra inamică faptul că arma blindată germană ar putea fi eficace

„în anumite condițiuni"

dar bine înțeles numai din cauza superiorității sale numerice. Se mai recunoștea că acest „mod german" ar avea ceva bun care nu s'ar putea imita sau neutraliza, admițându-se astfel în realitate și superioritatea tactică. Dar se spunea că în privința valorii combative morale individuale, adică în lupta corp la corp și tanc contra tanc, Englezul ar fi cu mult superior Germanului. Ei se plângeau doar de faptul că nu s'ar fi ivit ocazia de a dovedi această superioritate. În această ordine de idei n'avem decât să amintim luptele dela Arras, Abbeville, și St. Valéry, unde adversarul armatei germane nu numai că avut ocazia de a-și dovedi superioritatea, ci a fost chiar silit să primească lupta, fiind totuși învins.

Urmare în pagina 66

Aceste două tablouri fastuoase, apărute în revista americană „Esquire" nr. 105 din 1942 reprezintă, după cum spune revista, pe doi Americani înaintea victoriei: sus Mac Arthur în Australia, jos Washington în timpul trecerii peste Delware . . . numai că pagina de glorie a lui Washington a fost pictată pentru victoria sa istorică de acum 159 ani, în timp ce a lui Mac Arthur a fost proiectată pentru victorii pe care el urma să le repurteze în 1942 . . .

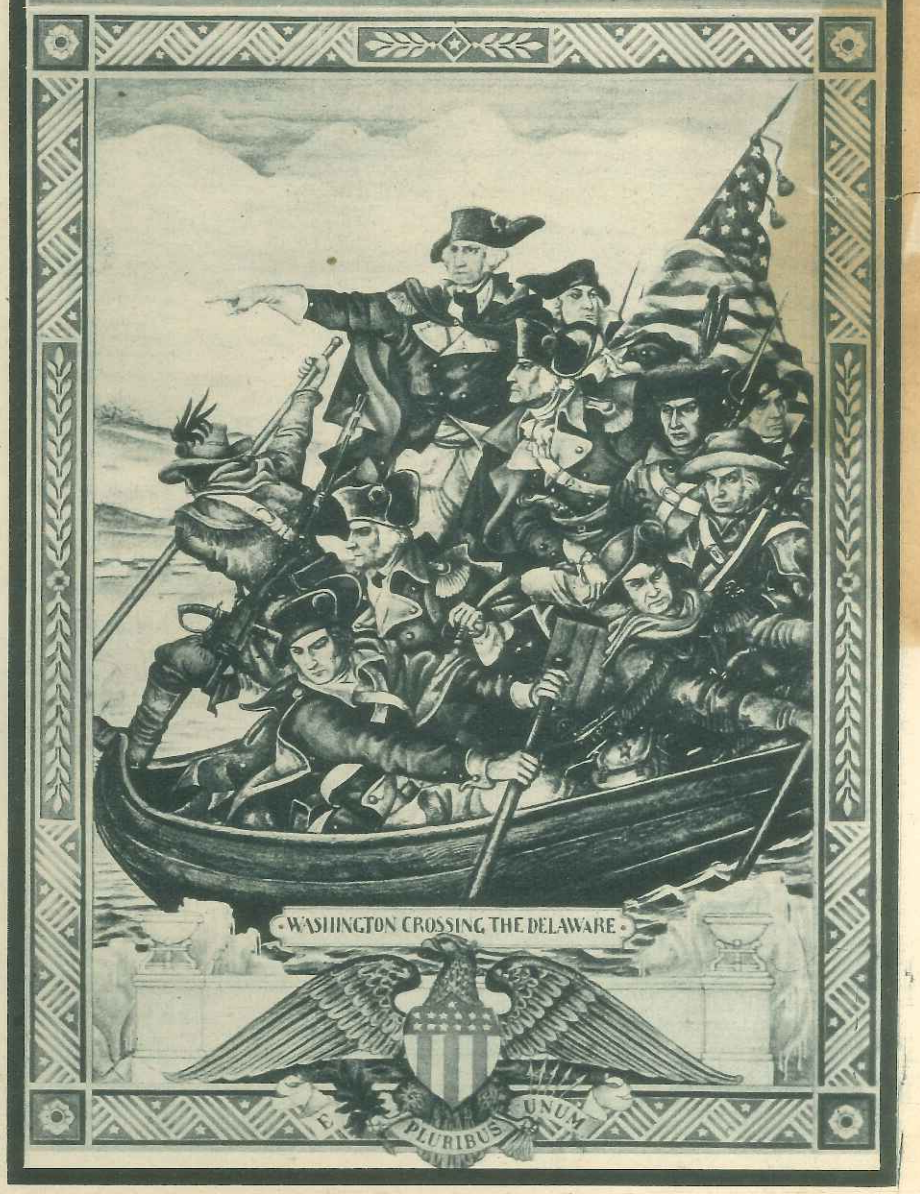

ÎNTRE CAUCAZIA ȘI EGIPT

II. IRACUL

HEINZ MEDEFIND, reporter special al revistei „Signal", a descris amănunțit în numărul 22 stările de lucruri din Siria sub dominația britanică. În articolul de mai jos, autorul ne desvălue intrigile pe care le țese Anglia de mai multe decenii în Irac și importanța strategică a Iraculuí pentru operațiunile Aliaților

O țară petroliferă care importă produse petrolifere

Dela Iskenderun nu sunt decât vreo 150 de kilometri până la malurile Eufratului. Izvoarele acestui fluviu sunt situate pe teritoriul Turciei, iar pe apele sale înnoată până în zilele noastre plutele de piele de capră din vremuri biblice. Dar dacă politicianul imperialist britanic Cecil Rhodes a menționat în testamentul său după „întregul continent african și Locurile Sfinte", la locul al treilea, „valea Eufratului" spunând despre ea că ar fi un teritoriu neapărat necesar pentru un imperiu britanic, atunci el nu s'a gândit la sălbaticul curs superior al fluviului din interiorul Turciei de astăzi. El s'a gândit la largul basin al Eufratului și Tigrului, la vechea Mesopotamie care astăzi este partea componentă principală a Iraculuí.

În această regiune Englezii n'au avut parte de mult de vreo concurență serioasă din partea altor mari puteri. După ce planurile lui Napoleon de a schimba din Siria fața lumii dăduseră greș, el nu mai făcu decât o încercare de a lovi imperiul britanic din India. Dar această încercare el a pornit-o mai din spre răsărit, din Persia. La început, această acțiune se îndrepta și împotriva Rusiei, dar mai târziu, dela pacea dela Tilsit, Napoleon lucra mână în mână cu Rușii. Totuși aceste planuri în stil mare n'au fost realizate.

„Periculoasa" cale ferată a Bagdadului

În orice caz, Anglia avea mână liberă în „valea Eufratului". Pe la mijlocul secolului al XIX-lea, ea își dădea seama de importanța teritoriului irachian ca zonă de trecere spre India. Această importanță crescu paralel cu desvoltarea comunicațiilor din secolul trecut. La anul 1860, Anglia puse mâna pe monopolul navigației pe Eufrat și pe Tigru. Importanța extraordinară pe care o acorda Marea Britanie văii Eufratului rezultă din numeroasele dificultăți pe care le punea Anglia în calea construcției căii ferate a Bagdadului, executată de Germani, înainte de războiul mondial. Politicienii imperialiști britanici din acea vreme considerau posibilitatea unei continuări a căii ferate până la Basra drept o amenințare serioasă a poziției britanice în Golful Persic. Ei au devenit nervoși la ideea că vapoarele germane ar putea încărca la Basra mărfuri pe calea ferată care ducea direct spre Europa Centrală. Ei au recunoscut încă de pe atunci avantajul atât de important în acest război al „manevrei pe linii interioare". Numai după ce Germania a recunoscut în mod expres poziția excepțională a Angliei lângă Golful Persic, Anglia s'a declarat în anul 1914 de acord cu construirea căii ferate spre Bagdad. Până astăzi, pe vagoanele expresului de Taurus, urmașul de astăzi al expresului de Bagdad, sunt atârnate tăblițe care nu poartă decât numele a trei stațiuni: Haidar Pașa (Istanbul) — Ankara — Bagdad. Trenul nu duce nici astăzi până la Basra.

În timp ce propaganda oficială britanică vorbea încă de „eliberarea Arabilor" și de „unitatea arabă", politicienii englezi și francezi din timpul războiului mondial își împărțiră încă din luna Mai a anului 1916 teritoriul Siriei și al Mesopotamiei. Siria urma să rămână o zonă de influență franceză. Mesopotamia, adică Iracul, Transiordania și Palestina, trebuiu să treacă asupra Englezilor. Harta care a fost stabilită pe atunci de expertul britanic pentru Orient, Sir Mark Sykes, și de către fostul consul general al Franței la Beirut, F. G. Picot, prezintă frontierele actuale, cu o modificare foarte importantă în Nordul Iracului. Astăzi situația e așa că teritoriul din jurul Mossulului nu face parte din Siria, după cum se stabilise pe harta acordului Sykes-Picot; el este o parte integrantă a Regatului Irac, pe care a primit-o ca mandat Marea Britanie în anul 1920.

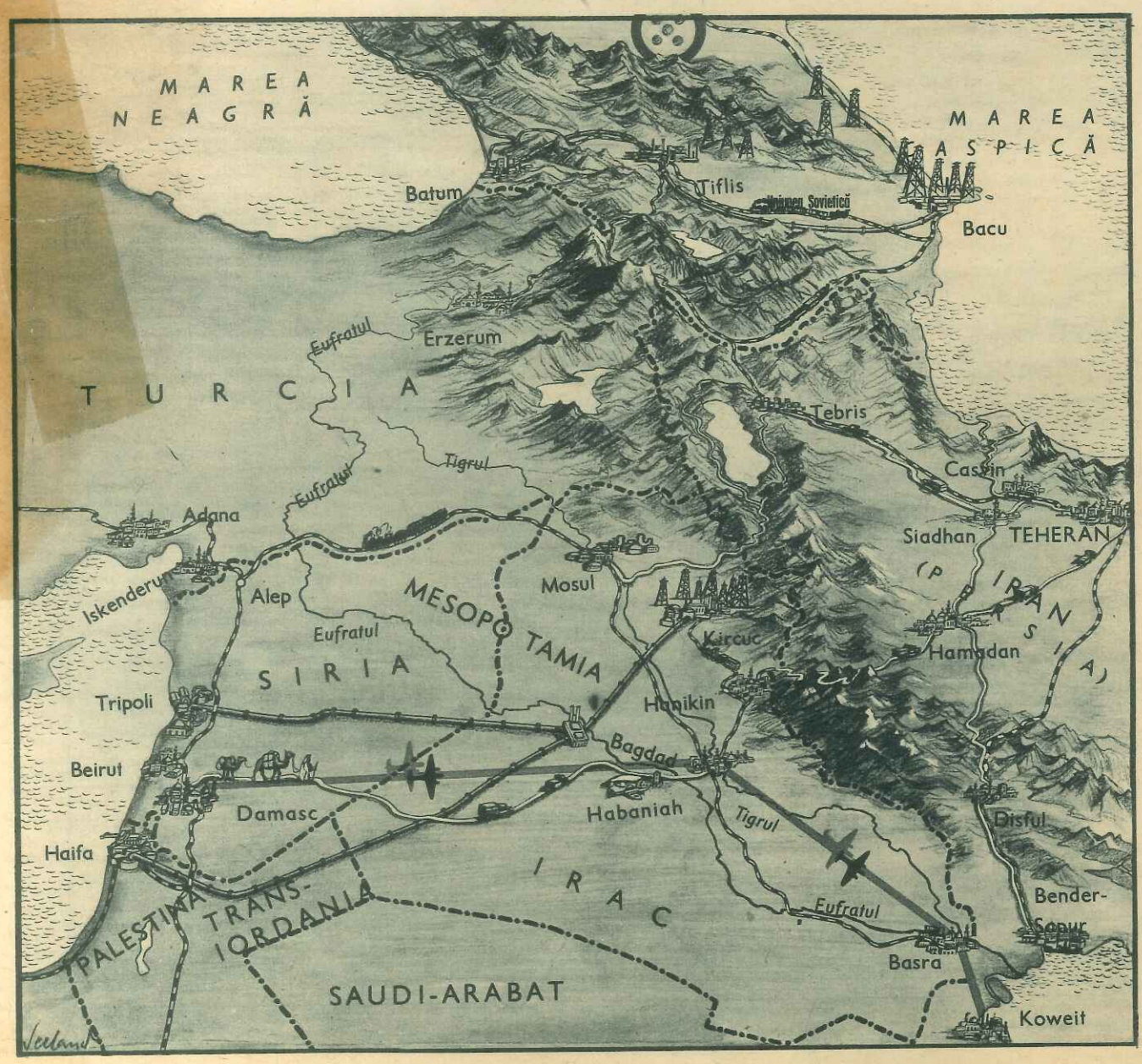

Mossul, mărul discordiei

Regiunea aceasta a Mossulului a fost marele măr al discordiei între politicienii francezi și britanici în epoca imediat următoare războiului mondial. Pe atunci, Angliei îi reușì să silească Franța să renunțe la acest teritoriu care îi fusese promis de Anglia în mod solemn. Anglia a păstrat regiunea Mossul mai târziu și contra revendicărilor Turciei, căreia îi aparținuse în mod oficial acest teritoriu înainte de războiul mondial, ca și întreaga Mesopotamie. În momentul încheierii armistițiului dela Mudros, prin care s'a terminat la 30 Octomvrie 1918 participarea Turciei la războiul mondial, regiunea Mossul nu era ocupată de Englezi. Pe baza pactului național turc dela 19 Ianuarie 1920, care a devenit baza Turciei noi create de Kemal Atatürk, Turcii considerau Mossulul ca făcând parte din Turcia nouă. Dar Englezii au protestat în mod violent. Cearta a continuat până în anul 1926. Ea s'a terminat printr'un tratat între Anglia, Irac și Turcia, prin care întreaga regiune Mossul a fost acordată Iracului, făcând parte astfel din teritoriul de sub mandat englez.

La societatea Irak Petroleum Company, care exploatează terenurile petrolifere, au participat în părți egale câte o societate engleză, franceză, americană și olandeză, în timp ce un armean a obținut mica participare de cinci procente. S'au instalat conducte dela Kirkuk la Haifa pe teritoriul englez și la Tripoli pe cel francez. Prin ocuparea Siriei în luna Mai 1941, Anglia a pus mâna și pe conducta ce duce la Tripoli. — Aceasta a fost unul dintre motivele principale ale invaziei engleze în Siria.

S'ar putea crede că în urma faptului că Iracul a obținut regiunile petrolifere dela Mossul cu ajutorul Angliei, el a ajuns la prosperitate, sau cel puțin are acum benzină. Dar aceasta nu e cazul. Anglia a înrânat producția de petrol, atât de mult, încât cu toate că se vorbește mereu de „petrolul dela Mossul", ținuturile petrolifere dela Mossul nu sunt exploatate deplin. Puțurile sunt situate mai ales în regiunea Kirkuk. Dar lipsesc rafinăriile. Cele existente, din Hanikin, nu sunt suficiente nici pentru consumația proprie din Irac. Cu toate că Iracul ar putea înnota în petrol, el a fost silit mereu să importe benzină. Acest import a fost în anul 1940 de aproape 9 milioane litri, dintre care 7 milioane au fost importate din Persia, iar 2 milioane din Borneo de Nord.

Iracul este un membru al punții terestre dintre Mediterana și India. *Însemnătatea lui ca drum de aprovizionare pentru Soviete a dus la pierderea țării de când înaintarea germană a întrerupt linia ferată dintre Munții Caucazi și Stalingrad*

Anglia își continuă politica din Irac

Politica engleză n'a dus Regatul Iraculuí la prosperitatea pe care ar putea-o avea pe baza bogăției sale de petrol și a fecundității sale naturale. Ce e drept, Iracul este primul și singurul teritoriu sub mandat din Levant care a devenit un stat independent, prin faptul că la 3 Octomvrie 1932, mandatul a fost desființat, de acord cu Anglia, și Iracul a putut intra în Societatea Națiunilor Dar nesfârșitele lupte politice de care a fost nevoie pentru a sili Marea Britanie să renunțe la mandat au sguduit țara în repetate rânduri atât de mult, încât activitatea productivă a suferit mult de pe urma acestor sguduiri. Anglia și-a păstrat cu îndărătnice supremația din Irac. Ceea ce s'a întâmplat și se mai întâmplă dela ocuparea din Aprilie 1941 a „regatului independent" de către trupele britanice, este o continuare directă a politicii britanice urmărite dela războiul mondial încoace. Ne putem aminti această politică dacă ne ne gândim la anumite personalități.

Iată de exemplu Faisal, primul rege al Iraculuí. El a fost adus pe tron de Englezi, după acea memorabilă conferință dintre ministrul britanic al coloniilor de pe atunci, Winston Churchill, colonelul T. E. Lawrence și orientala britanică Gertrude Bell, care în timpul războiului mondial a sfătuit politicește în Mesopotamia pe generalii englezi. Cei trei se întâlnesc în anul 1921 la Cairo. Faisal le pare deosebit de potrivit pentru tronul statului cu mandat britanic, deoarece el a avut în Siria conflicte violente cu Francezii și a devenit astfel un inamic îndârjit al Franței. Dela 1918 până la începutul anului 1921 a fost principe al Damascului. Dar Francezii l-au alungat și el a trebuit să fugă în Palestina.

Ce e drept, Faisal este simpatic Englezilor, dar Irachienii nu vor să audă de el. Cu toate acestea, la sfârșitul lunii Iulie 1921, Englezii aduc pe noul rege al Iraculuí cu un vas de război britanic la Basra, iar la 23 August 1921 are loc proclamarea solemnă a urcării sale pe tron. În discursul său de încoronare, Faisal declară că Înaltul Comisar britanic al statului-mandat Irac este instanța supremă în Regatul Iraculuí.

Cine nu vrea să joace, trebue să moară

Opoziția populației contra lui Faisal este foarte puternică. Cu toate acestea, în timpul domniei sale au loc toate luptele care în sfârșit, în anul 1932, au condus la desființarea mandatului. Cu un an mai târziu, când Faisal moare la Geneva, se recunoaște că el s'a impus în sufletul poporului său, că a devenit un rege iubit. El s'a priceput să-și câștige autoritate, iar cu această autoritate pe care o avea în popor, a putut rezista multor presiuni britanice.

Toate acestea se schimbă în clipa morții sale, când se urcă pe tron singurul său fiu, Ghazi I. Englezii îi arată imediat cât pot. Urmează mari conflicte politice interne, în care devine foarte renumit în afară de Faisal și Ghazi un al treilea nume: acela al generalului curd Bekr Sidky. Țelul acestui om, care în Octomvrie 1936 înscenează o lovitură de stat pentru a înlătura tensiunile politice interne precum și presiunea britanică, este o independență reală a Regatului Irac. Dar Englezii nu-i dau răgaz să-și împlinească opera; la 13 August 1937, generalul patriot este ucis de niște agenți ai serviciului secret britanic. Iar tânărul rege Ghazi, care a fost atât de neprevăzător încât s'a pronunțat adesea contra Angliei mai ales în numeroasele sale discursuri rostite la postul de emisiune pe unde scurte național-arab. moare în Aprilie 1939 în urma unui misterios accident de automobil dintr'o noapte întunecoasă. Modul cum este primită această nouă jertfă de către Irachieni rezultă din faptul că la Mossul, o mulțime agitată ia cu asalt casa consulului britanic și omoară pe reprezentantul Marii Britanii.

Fiul lui Ghazi, pe atunci în vârstă de patru ani, devine acum Regele Feisal al II-lea. Englezii împiedecă pe strămoșul micului rege, pe regentul de drept Șeriful Șaraf, să-și exercite funcțiunile, și îl instalează în Regență pe emirul anglofil Abd Ilah. Șeful guvernului la moartea lui Ghazi, din Ianuarie 1939, este Nuri Pasa es-Said, despre care se afirmă că ar fi fost timp de ani îndelungați un agent plătit al serviciului secret englez. Nuri es-Said pășește în Irac mereu pe planul întâiu în epocile în care Anglia vrea să-și exercite puterea fără limite. Nuri es-Said este și astăzi primul ministru al Iraculuí. El se complace în parolele date de Anglia. La telegrama lui Winston Churchill, dela începutul lunii Septemvrie a. c., în care primul ministru britanic constată „importanța primordială a Iraculuí pentru Aliați", Nuri es-Said a răspuns prin vechea frază britanică: „Pe victoria Aliaților se întemeiază speranța Arabilor în realizarea unității lumii arabe..." Speranța realizării aceleiași parole de propagandă nu s'a împlinit după războiul mondial. Pentru Irachieni există tot atât de puțin ca și pentru restul lumii arabe speranța că de astă dată ar putea fi altfel.

Urmează lupta pe față

Lupta pe care au opus-o Irachienii Englezilor anul trecut este o dovadă că Irachienii nu cred în promisiunile britanice. De această luptă se leagă numele unui alt politician irachian: Rașid Ali el-Kailani. El ia guvernul la începutul lunii Aprilie din anul 1941, după lovitura de stat a șefului Marelui Stat Major Irachian, Anim Zaki, care astfel o ia înainte planurilor de lovitură de stat ale lui Cornwallis, ambasadorul britanic la Bagdad, ale lui Nuri es-Said și ale regentului anglofil Abd Ilah. Abd Ilah, care sperase ca Englezii să-l facă rege al Iraculuí, fuge într'un automobil al ambasadei britanice la Habania, baza aeriană britanică situată la o sută de kilometri de Bagdad, care are loc pentru 5.000 de oameni încă din timp de pace. În locul său se instalează regentul de drept Șeriful Șaraf.

Guvernul lui Rașid el-Kailani accentuiază chiar dela începutul guvernării sale că este dispus să îndeplinească obligațiunile asumate de Irac în tratatul iraco-englez. Din aceste obligațiuni face parte în primul rând admiterea terenurilor de aviație britanice pe teritoriul Iraculuí. Dar acum se manifestă adevăratele intenții ale Englezilor. Ei roagă guvernul Iraculuí — pe care, ce e drept, nu-l recunosc în mod oficial — să le dea dreptul să transporte trupe britanice dela Basra prin Irac spre Palestina. Guvernul Iraculuí își dă apro-

↑ **Mai 1939:** *Tineretul irachian demonstrează împotriva tutelei engleze. Din 1932 Iracul este în mod formal un regat independent, dar în realitate el e stăpânit militarîcește de Anglia care se amestecă cu toate mijloacele în chestiunile interne ale țării*

Mai 1941: *Trupele armatei irachiene pornesc la luptă contra Englezilor care au împins* ↓ *războiul până în Irac*

barea. La 18 Aprilie se debarcă la Basra primii 8.000 de oameni. Li se împlineşte chiar şi încă o dorinţă: trupele britanice primesc dreptul de a rămâne zece zile pe teritoriul Iracului, pentru aclimatizare.

Trec cele zece zile, dar trupele nu mai pleacă. Sosesc mereu contingente noi la Basra. Englezii nu răspund la un protest al guvernului Iracului. Iar după ce în consecinţă sunt trimese trupe irachiene în apropierea bazei aeriene britanice dela Habania, la 2 Mai Englezii pun să se deschidă focul asupra acestora. Astfel începe lupta pe faţă. Ea durează până la sfârşitul lunii Mai şi se termină prin ocuparea completă a ţării de către Englezi. Regentul, Şeriful Şaraf şi Raşid el Kailani sunt alungaţi. Abd Ilah se întoarce şi nu trece mult timp până când Nuri es-Said ajunge iarăşi prim ministru.

Amintirea lui Lawrence

Astăzi Iracul stă tot acolo unde stătea în războiul mondial: el e ocupat de Englezi. Iar Englezii stau în privinţa raporturilor lor cu Iracul tot acolo unde stăteau în timpul războiului mondial: ei sunt priviţi cu ură. Colonelul britanic T. E. Lawrence care înscenase pe atunci „răscoala din pustiu" contra stăpânirii otomane, s'ar putea plânge astăzi tot atât de amarnic din cauza rolului Englezilor în Mesopotamia, după cum a făcut-o în războiul mondial. Nu-i vorba, propaganda britanică vorbeşte astăzi iarăşi de „eliberare", dar pentru Irachieni situaţia se prezintă aşa cum este: Anglia a ocupat iarăşi ţara. N'au venit nişte „liberatori" ci cuceritori. De ce pacoste ar fi putut elibera acum Englezii Iracul? Cel mult de tutela britanică. Căci Iracul nu mai era, ca în războiul mondial, o provincie arabă a imperiului otoman, ci un stat „independent".

Dar Irachienii şi-au dat seama în luna Mai a anului 1941 — în momentul pe care Englezii l-au crezut potrivit pentru a ocupa militaricește ţara — de felul independenţei pe care o acordase Anglia statului de sub mandat. Iracul a fost cea dintâi ţară sub mandat care şi-a primit independenţa; dar el a fost şi cea dintâi ţară ocupată dintre ţările Orientului Apropiat.

Ce e drept, pregătirile acestei ocupări au început din vreme. Să spunem oare că ele au început în luna Februarie a anului 1941, când ministrul de externe britanic Anthony Eden a încercat la Cairo să sileaască pe ministrul de externe al Iracului, Tevfic Suedii, să bage Iracul în războiu în mod activ contra Germaniei? Sau să mergem şi mai înapoi şi să ne amintim de linia directă a politicii britanice din Irac, care nu mai poate ascunde de loc faptul că Anglia nu consideră Regatul Iracului decât drept un teatru de operaţiuni în care se poate intra în orice moment?

Lagărele de concentrare se ţin lanţ

Astăzi Englezii urmăresc în Irac o politică de răzbunare brutală contra tuturor elementelor naţionaliste. Ei lucrează cu executări, arestări şi exproprieri. Ei au instalat în Amara un mare lagăr de concentrare pentru patrioţii irachieni, în care se internează mereu victime noi. Ei au alte lagăre mari în întreaga lume arabă, în Fao, la gurile Şat el-Arabului, în el-Ahwas, unde stau mulţi adepţi ai lui Raşid el-Kailani, refugiaţi în Persia, în et-Tor, pe Sinai, unde într'o singură zi a lunii Iunie a fost aduse 2.000 de victime noi, în Palestina şi în Libanul de Sud. Aici se arată Arabilor importanţa promisiunilor britanice în privinţa „libertăţii şi unităţii".

Şi în Irac, ca şi în Siria şi Liban, odată cu trupele britanice a intrat şi foametea şi excrocheriile. Am descris mai amănunţit stările din Siria. Ele sunt la fel şi în Irac. Şi aici se proclamă mereu că „dificultăţile de aprovizionare vor fi soluţionate în curând". Dar trupele aliate, care în ultimul timp au fost iarăşi sporite, consumă cereale şi carne proaspătă în cantităţi cu mult mai mari decât posibilităţile ţării. La toate acestea se mai adaugă şi faptul că o mare parte a alimentelor pleacă şi acum în Palestina, unde preţurile sunt mai mari. Abundenţa peştelui din Eufrat nu mai este de mult un avantaj pentru populaţia Iracului. Iar în Irac se află, ca şi în întregul Orient Apropiat, reprezentanţii societăţii U. K. C. C. (United Kingdom Commercial Corporation), societate care a fost întemeiată la scurt timp înainte de campania din Balcani, cu scopul de a cumpăra mărfurile din Balcani şi de a lipsi astfel Europa de produsele acestor ţări. Această societate, care pe lângă aceasta este şi cea mai mare organizaţie politică de spionaj, îşi urmăreşte acum scopurile în Orientul Apropiat. În Turcia dai la tot pasul de aceşti agenţi camuflaţi în negustori, al căror şef din Ankara se simte atât de sigur pe el, încât se foloseşte de poziţia sa pentru a face propagandă politică. În luna August a declarat că Germania şi-a încetat livrările în Turcia, dar că în schimb Anglia ar furniza mari cantităţi de mărfuri. El a ştiut să strecoare în presa turcă aceste declaraţii. Era evident că se căuta o compensare a informaţiunilor despre furnizarea unui mare număr de locomotive şi a mari cantităţi de alt material de cale ferată.

Calea spre aliatul sovietic

Din punct de vedere strategic, ocuparea Regatului Irachian de către Englezi a avut mai ales scopul de a asigura puntea de trecere pe uscat spre Indii. Dar Anglia şi-a asigurat astfel în acelaşi timp o comunicaţie cu aliatul său sovietic chiar înainte de deslănţuirea luptei Europei contra primejdiei bolşevice. Calea ferată Basra-Bagdad-Hanikin a fost calea iniţială a furniturilor britanice pentru Uniunea Sovietică. Dela Hanikin, camioanele treceau munţii şi drumul ducea peste Hamadan, pe teritoriul persan, şi de aici spre Nord, în Caucazia. Dar de când armata germană a întrerupt linia de cale ferată din Caucazi spre Stalingrad, calea aceasta e blocată. Transportul prin Irac al aprovizionărilor pentru Soviete şi-a pierdut importanţa dela o vreme. Iar eventualele speranţe sovietice de a primi petrol dela Mossul şi Kirkuk după pierderea regiunilor petrolifere din Caucazi, sunt lipsite de sens. Petrolul din Mossul se scurge spre Haifa şi Tripoli, adică în sens contrar. În afară de aceasta, el nu poate fi rafinat pentru a obţine benzina de avion şi de tancuri atât de importantă pentru Soviete. Apoi lipsesc şi posibilităţile de transport.

Prin urmare, Iracul nu mai poate fi un teritoriu de comunicaţie cu Uniunea Sovietică. El îşi păstrează importanţa ca centru al ţărilor din Orientul Apropiat, ca legătură între Mediterana şi Africa şi între Indii. Aceasta este „importanţa primordială" de care a vorbit Churchill.

Dar şi Iracul este situat între Caucazia şi Egipt, între cele două regiuni în care stau şi înaintează luptând trupele germane — ca o ameninţare tot mai mare pentru poziţia britanică din Levant.

Cum stau astăzi lucrurile în Iran? — Răspunsul îl dă acelaşi autor în numărul viitor

LA ÎNĂLŢIMI SOLITARE ...

Urmare din pagina 42

şefului Amiralităţii îi reuşi să-şi impună hotărîrea de a bloca comerţul Angliei prin submarinele germane. Bethmann-Hollweg îşi retrase rezervele. Dar după ce veni protestul american aşteptat, el bătu imediat în retragere. Ordinele restrictive pe care le dădu el au avut ca urmare o înfrânare a noii metode de luptă chiar înainte de ce începuse, şi în sfârşit o încetare a ei la sfârşitul verii anului 1915.

Dacă ţinem seamă de faptul că situaţia armatei germane trebuia considerată ca fiind încordată la începutul anului 1915, că în afară de aceasta noua armă avea o mare valoare materială şi o valoare morală şi mai mare, atunci nu putem decât să spunem că ea a fost introdusă într'un mod cu totul nefericit în operaţiuni.

O altă încercare făcută în prima jumătate a anului 1916 de a recurge în mod eficace la submarinele germane dădu eşec încă odată din cauza protestelor americane. Pe la sfârşitul anului 1916 şi începutul anului 1917, când trebuia hotărîtă din nou această chestiune, cancelarul, care se temea de o răspundere proprie, căută acoperire în Reichstag. Fracţiunea Centrului, care era decisivă, declară: E drept că răspunderea o are cancelarul, dar deciziunea sa „va trebui să se sprijine în general pe deciziunea Înaltului Comandament". Dacă acest războiu de submarine, lipsit de orice consideraţie, va fi evitat, cancelarul poate fi sigur de aprobarea Reichstagului.

Înaltul Comandament era pe atunci Hindenburg şi Ludendorff. Comandamentului militar i se dăduse astfel decizia asupra uneia dintre cele mai importante chestiuni politice de războiu şi externe. După Clausewitz, aveam de a face aici cu situaţia „absurdă", că se cerea sfatul militarilor asupra planurilor de războiu, pentru ca ei să judece din punct de vedere pur militar ce trebue să facă guvernul.

Având în vedere această evoluţie a lucrurilor, nu este de mirare faptul că Înaltul Comandament a provocat în vara anului 1917 demiterea cancelarului. Influenţa sa asupra politicii deveni tot mai puternică, căci nu se mai găsea nimeni care să fi luat frânele în mâinile sale energice, până când la sfârşitul toamnei anului 1918, Înaltul Comandament impuse guvernului pretenţia unei oferte de armistiţiu şi pace.

Prăbuşirea finală se explică mai ales prin slăbiciunea guvernului de pe atunci al Reichului, un guvern care s'a dovedit că nu era în stare să colaboreze energic cu Comandamentul Militar. „Triumviratul" războaielor pentru unitate exista oarecum şi în războiul mondial. Dar el n'a putut da un rezultat satisfăcător.

Ofertele de desarmare ale Fuehrerului

Putem trece peste problema desarmării în epoca guvernului weimarian. Această problemă a primit însă un nou aspect din momentul în care Fuehrerul îşi asumă guvernarea Reichului, la 30 Ianuarie 1933. El făcu cele mai mari oferte ce se pot închipui în privinţa desarmărilor, cu singura condiţie ca acordurile ce urmau a fi încheiate în această privinţă să fie valabile pentru toate Statele; adică el cerea o egală îndreptăţire a Germaniei, necondiţionată şi de fapt.

Când s'a dovedit că celelalte puteri nu erau dispuse să primească această ofertă, Germania s'a retras dela conferinţa desarmării şi apoi din Societatea Naţiunilor. Dar Fuehrerul a declarat ca şi înainte vreme că el nu urmăreşte înarmarea, ci înţelegerea, şi că este dispus să renunţe la ultima mitralieră dacă celelalte State ar face acelaşi lucru. Dar ceilalţi nu voiau să-l audă.

Astfel a început în primul rând o sporire treptată a armatei de 100.000, până la 16 Martie 1935, când s'a proclamat legea pentru desvoltarea armatei, introducându-se serviciul militar obligatoriu şi stabilindu-se în mod provizoriu efectivul de pace al armatei la 12 corpuri de armată cu 36 de divizii. La începutul lunii Octomvrie 1937 existau 100 de regimente de infanterie, 43 de regimente de artilerie, 11 regimente de care de luptă, 14 regimente de călăraşi şi cavalerie, 55 de batalioane de pionieri, şi un număr mare de secţii de artilerie, de secţii de recunoaştere motorizate, batalioane de trăgători motociclişti, batalioane de mitraliori, secţii de transmisiuni, trupe de instrucţie etc. Paralel cu aceasta a avut loc desvoltarea aviaţiei şi a marinei de războiu.

O singură voinţă

Acum nu mai existau certuri între Ministerul de Războiu, Marele Stat Major, Ministerul Afacerilor Străine, Ministerul Finanţelor şi alte foruri care înainte de războiul mondial îngreunaseră înarmările ca şi conflictele din Reichstag. Nu mai guverna decât o singură voinţă, voinţa Fuehrerului. În timpul acestei desvoltări a armatei avu loc îndrăsneaţa ocupare militară a Renaniei, reunirea cu Austria, alipirea teritoriilor germane sudete şi a Memelului, precum şi eliminarea Cehoslovaciei. Toate acestea au avut loc prin recurs la armată şi cu sprijinul acesteia, dar fără războiu. Era de sigur una dintre înfăptuirile cele mai miraculoase ale istoriei, executate de omul care ca bărbat de stat şi Comandant Suprem al Armatei sa află în fruntea Reichului care acum a devenit Marele Reich German. Creşterea teritoriului şi a populaţiei a creat în acelaşi timp posibilitatea unei sporiri şi mai mari a armatei.

Următorul conflict cu Polonia era inevitabil. Fuehrerul făcu Poloniei şi în acest caz ofertele cele mai favorabile ce se pot închipui, pentru a se ajunge la o soluţie paşnică. Dar inamicii credeau că de acum pot îndrăsni să înceapă războiul. Armata germană porni iarăşi la luptă într'o condiţie excelentă, dar de astă dată nu după o lungă evoluţie organică, ci după o organizare de câţiva ani, din cadrul cel mai restrâns. Era o înfăptuire politică şi militară fără precedent, şi iarăşi un merit personal al Fuehrerului.

Războiul cere un maximum de sforţări din partea întregii naţiuni ca şi din partea individului. El cere acelaşi lucru şi din partea Fuehrerului.

Adolf Hitler conduce cu aceeaşi energie atât politica, cât şi strategia. Dar antiteza dintre aceste două elemente nu este anihilată prin faptul că acum hotărîrea depinde de unul singur. Fuehrerul trebue să ducă acum lupta la înălţimi solitare, el singur, unde înainte vreme soluţia era căutată prin schimburi de idei şi sforţările comune ale mai multora.

Nesiguranţa şi hazardul domnesc în războiu. Ele zămislesc îndoiala în obscurităţi de nepătruns. Numai o voinţă superioră o poate înfrânge. Fuehrerul ştie să o înfrângă. În geniul omului politic s'a desvoltat în acelaşi timp geniul comandantului. Încrederea în sine şi conştiinţa unei mari misiuni sunt izvoarele din care îşi trage el forţele ca om politic şi comandant, forţele prin care rezolvă misiunile pe care i le impune destinul.

Pelikan

Cerneală pentru toc rezervor

RENUMITĂ DIN 1889

GÜNTHER WAGNER · HANNOVER · FUNDAT 1838

MAUSER

Arme de vânătoare,
sport şi apărare
unelte de măsurat de precizie
maşini de contabilitate
şi calculat

MAUSER

MAUSER-WERKE AG OBERNDORF / NECKAR

F. OLLERICH

Acest „tors" este o operă după natură a sculptorului berlinez Arno Breker, din timpul șederii sale la Paris

←

Portretul soției artistului, Mimina Breker, de asemenea din epoca pariziană, în același timp studiu după natură și de material (marmură)

↓

Portretul unui băiat (1934) în genul unui studiu impresionist formulat cu mânuiri îndrăsnețe prin trăsăturile esențiale

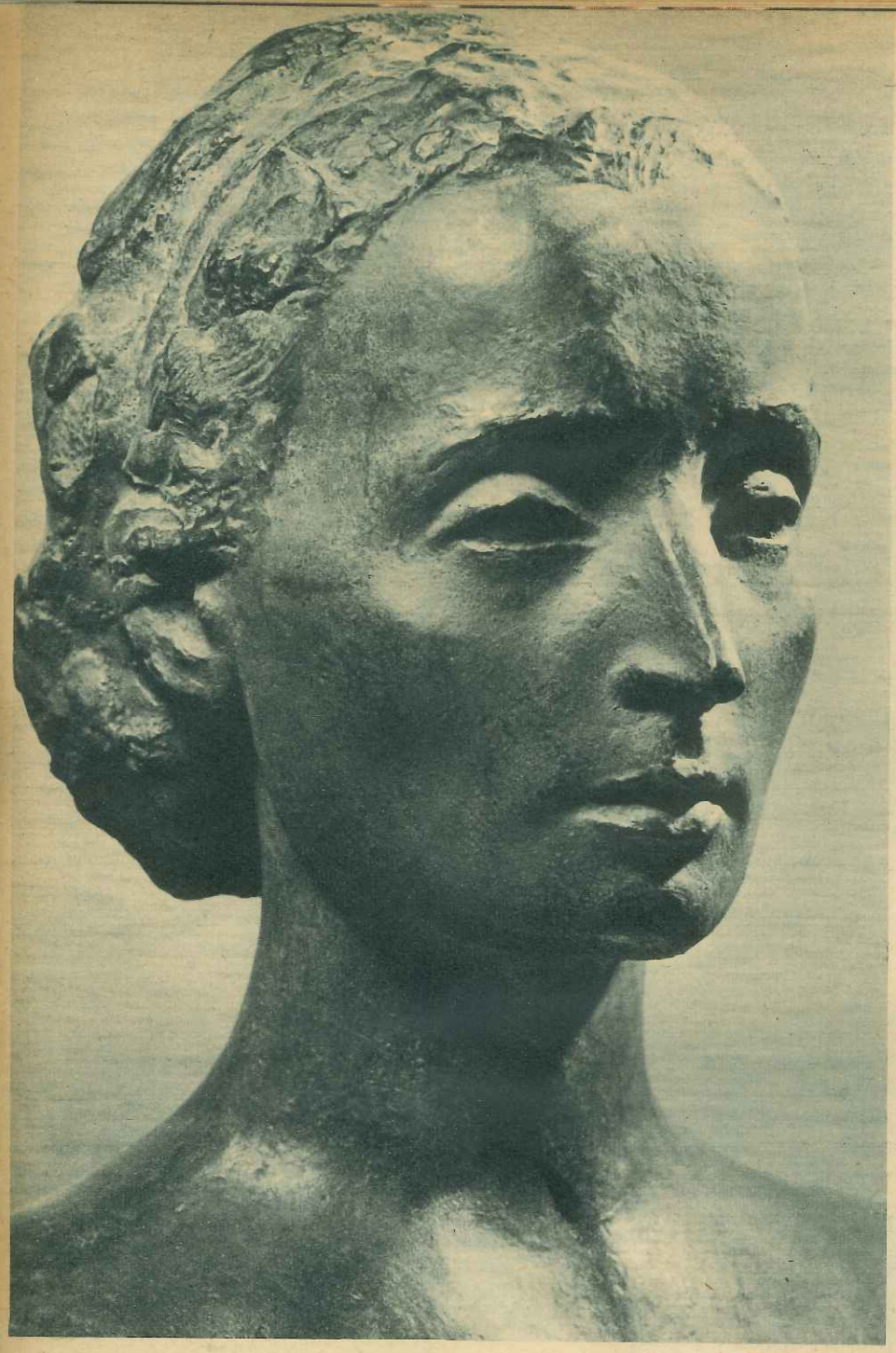

Un portret de femeie provenit din primul atelier din Berlin, încă mic, al lui Arno Breker (1934): drumul către atingerea idealului din natură este urmat cu consecvență. Simplificarea extremă a limbajului formelor s'ar putea spune că se unește cu o fidelitate firească a naturii. Adică la portret: asemănare, putere de expresie și revelare a individualului prin esențial

ARNO BREKER

DRUMUL SĂU

Portretul este temelia și școala înaltă a oricărei arte plastice. În fond fiecare din lucrările mele are caracterul portretului, chiar și întreaga figură, nudul și compoziția monumentală; căci ele stau sub legea studiului după natură, căreia mă supun mereu și cu o obligație crescândă." Aceasta este profesiunea de credință a sculptorului Arno Breker care, plecând dela portret și dela studiul după natură, a ajuns un maestru al formei mari. Astăzi îi sunt încredințate în Germania cele mai mari teme ale stilului monumental. În tocmai după cum se poate spune că înfățișările sale monumentale au păstrat caracterul sculpturii portretistice, mulțumită fidelității sale față de natură, tot așa o privire aruncată asupra figurilor sale arată că pe de altă parte se poate simți în ele chiar și legendara „ghiară a leului": măreția concepției, care ridică portretul în sfera monumentului. Drumul acestui sculptor, dela atelierul său particular până la cel al statului, a cărui însemnătate o vor arăta următoarele două pagini, este deci un drum al evoluției organice.

Acest portret al unui tânăr, executat puțin mai târziu ca și portretul de femeie de alături, arată capacitatea matură a sculptorului de a subordona impresia tipicului și legii severe a formei plastice a individualului

Una din cele mai noi lucrări: portretul fiicei Mareșalului Reichului, Edda Göring. O capodoperă: ca portret prin asemănarea sa, iar ca formulare artistică prin simplitatea sa ideală

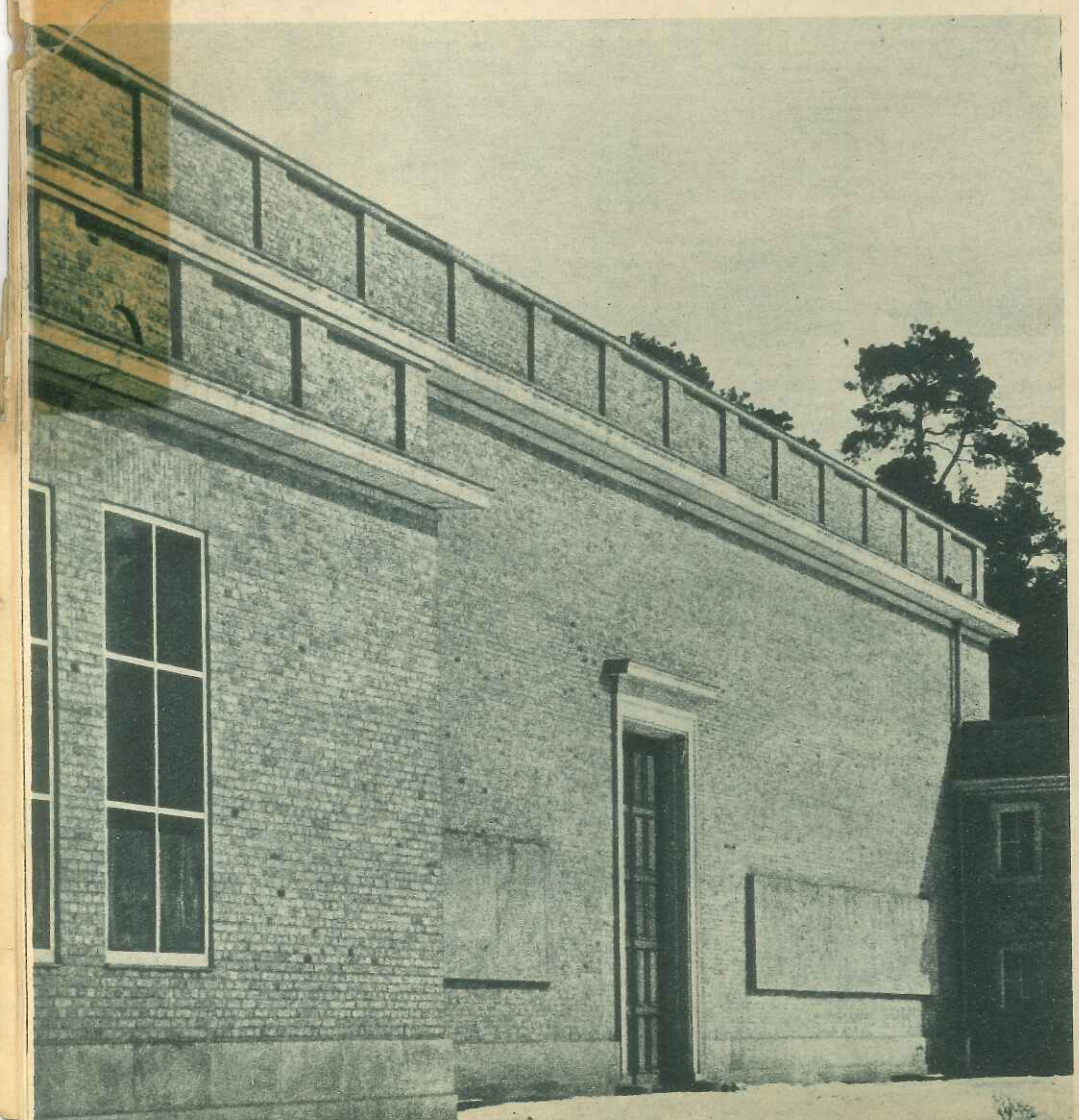

Atelierul Statului

Relațiile dintre artist și stat au fost în toate secolele istoriei ciudate și de aceea interesante. „Signal" vorbește despre un moment economic și spiritual absolut nou al acestei evoluții bogată în transformări, care — născut în Germania — se documentează în noțiunea de „Atelierul Statului"

Un vizitator al atelierului din Jäkelsbruch al sculptorului Arno Breker fu surprins de bogăția de trandafiri ce înfloresc în grădină. El aminti sculptorului faptul că Gerhart Hauptmann a spus într'o conversație că trandafirul este lucrul cel mai perfect pe care îl poate produce natura noastră nordică. „Asta mă interesează", spuse sculptorul, „căci tocmai de aceea trandafirii sunt florile pe care le prefer."

Această mărturisire amabilă, neînsemnată doar în aparență, aruncă o lumină foatre semnificativă asupra personalității lui Arno Breker. Ea ne lămurește iubirea sa față de ceea ce este perfect, evidențiind astfel idealul care îi călăuzește activitatea. Se știe că Policletet, creatorul tipului ideal pur al sculpturii antice, al „Doriforos"-ului, a stabilit prin măsurători sistematice asupra unor oameni cu trupul frumos, proporțiile ideale ale corpului omenesc, trecându-le prin prescripție atelierului și școlii sale. Se poate că în viitor, admirarea operelor lui Arno Breker vor constitui prilejul unei tradiții asemănătoare. Și Arno Breker caută să creeze în sculpturile sale tipul perfecțiunii care realizează idealul rasial al epocii sale și care nu poate și nu trebue să fie înțeles ca un eveniment unic și individual, ci ca însăși chintesența tuturor proporțiilor posibile în mod ideal și deci comprehensibile.

Vizitatorul Atelierului Statului din Berlin-Grunewald, pe care Führerul l-a pus la dispoziția tânărului sculptor, este cuprins de un sentiment de emotie inevitabil, dându-și seama că asistă la un astfel de act de concepție spirituală a idealului. Aceasta se accentuiază și mai mult, dacă vizitatorul e un oaspe din străinătate, care vine aici în mijlocul unui popor a cărui luptă nu se duce numai pentru existența sa, ci pentru existența întregului său cerc cultural, văzându-se într'un atelier al spiritului, pentru care misiunile artei nu se limitează de loc la mijlocirea unor efecte estetice, ci își au scopul principal în creația ideilor creatoare culturale. Și din declarațiile multor vizitatori străiui, mai ales ale artiștilor, care au fost oaspeții lui Breker, rezultă că ei au înțeles acest obiectiv al activității sale reprezentative, trăgând de aici multe concluzii asupra ceasului fatal sub legea căruia Germania și-a asumat lupta pentru a fi sau a nu fi nu numai pentru sine, ci pentru întreaga cultură europeană.

Noțiunea de „atelier al Statului" își capătă abia la lumina acestor considerente întreaga importanță intrinsecă, a cărei vehiculare conștientă și rațională nu e deloc numai o pură chestie de ambiție artistică personală. Pentru aceasta e nevoie de un înalt nivel de conștiință spirituală a răspunderii și de abnegație la culme în serviciul ideii. Și chiar de mai mult decât aceasta: de o coincidență totală a „poruncii interne", dela a cărei executare adevăratul artist n'are voie să se abată nicio clipă, cu misiunea impusă de destin.

Fără îndoială că în trecut n'a existat această noțiune a atelierului de Stat în sens literal. Dar atelierele în care un Michel Angelo și-a ridicat monumentele ingeniului său creator, nu mai puțin în serviciul clienților săi decât sub imboldul propriului suflet, în care un Fidias a creat sculpturile pentru clădirea Partenonului, nu se deosebeau de atelierul Statului decât în sens juridic și economic. Pe atunci, ca și de altminteri și astăzi încă, clienții, chiar dacă erau reprezentanții voinței culturale a Statului, răsplăteau pe artist prin bună învoială; modul executării tehnice și economice rămânea în grija artistului. Și a rămas, întradevăr, mereu o adevărată grijă pentru artist, mai ales pentru sculptorul la care instalarea și întreținerea atelierelor cer sume considerabile.

Este caracteristic pentru concepția raportului dintre artă și Stat, care s'a impus în Germania nouă datorită înțelegerii și intențiilor conducerii sale, faptul că în acest domeniu a avut loc o transformare radicală. Statul, care trage folosul din activitatea artistului, își asumă tot mai mult grija materială a acestuia. În anumite cazuri — ca în acela al lui Breker — în care artistul se identifică așa zicând cu artistul, deoarece el își rezervă pentru sine toată activitatea acestuia, principiul acesta a condus la instalarea atelierului Statului, a cărui conferire a fost concepută de sigur în primul rând ca o disincțiune. Dar în mod practic, această distincție scutește pe artist de grijile materiale în privința instalării unui atelier propriu. Ea îi permite să-și concentreze întreaga energie exclusiv asupra operei sale. Ce e drept, numai astfel se crează posibilitatea executării unor misiuni atât de gigantice, cum sunt de exemplu cele impuse lui Arno Breker printr'un relief în piatră de o lungime de 260 metri și de o înălțime de 10 metri (pentru artera de circulație „Nord-Süd-Achse" din Berlin). Pentru aceasta trebue să se creeze mașini speciale pentru prelucrarea pietrei, săli de lucru pentru ajutoare, instalații de transport etc. Cu vremea se va naște un orășel întreg pentru a se crea posibilitatea executării tehnice a acestei opere. Toate acestea sunt proiecte de antrepriză a căror executare ar absorbi complect capacitatea creatoare a celui mai vital artist. De aceea cu drept cuvânt apare în locul său Statul ca organizator; artistul are astfel posibilitatea de a rămâne „obiectiv", ferit de problemele realității. Pentru el, grija ce i-o poartă Statul nu e decât o obligație de a crea.

Se poate închipui oare un raport mai ideal între artă și comandă?

Atelierul statului din Berlin al profesorului Arno Brecker: *Sus: privire în sala în care sunt executate în mărime naturală dela machetă până la forma definitivă de sculptură, operele monumentale. Jos: fațada severă a clădirii măreție a atelierului din Grünewald. La dreapta: sculptorul modelând un bust al generalului armei SS, Sepp Dietrich*

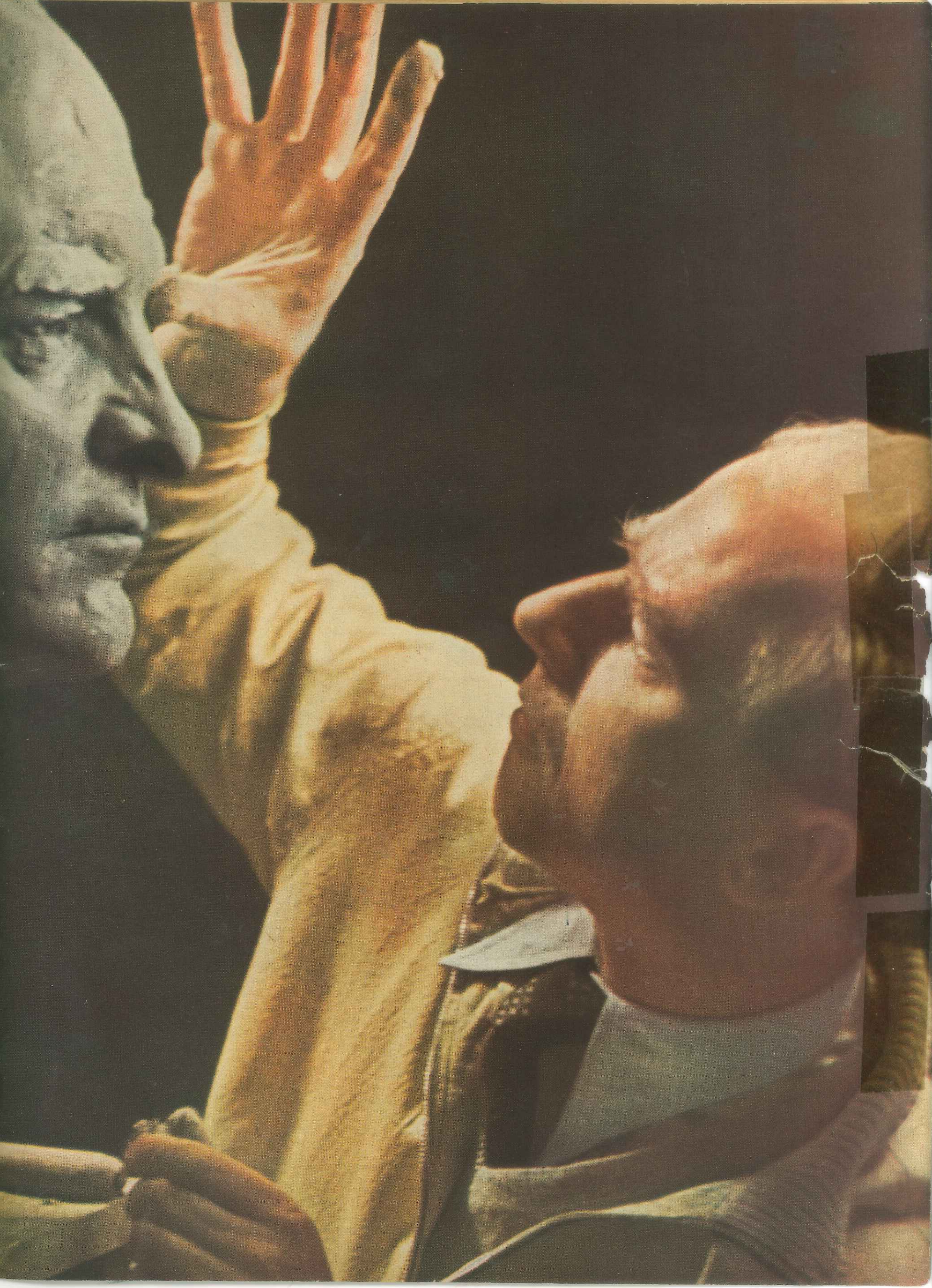

Casă țărănească din Saxonia de Jos *a cărei formă sobră și ale cărei încăperi spațioase și impozante corespund neamului de oameni din această regiune*

Curți regale țărănești

În toate țările Europei trăiește o nobilime a cărei putere și durată nu se întemeiază decât pe veșnica muncă a pământului. Această nobilime este pătura țărănească, o pătură care a rezistat la toate vicisitudinile istoriei. Ea trăiește ca și acum o mie de ani în reședințele sale gospodărești, semănând pâinea cea de toate zilele și păstrând cu sfințenie izvoarele oricărei culturi. În cele ce urmează, vom descrie reședințele unuia dintre cele mai vechi neamuri din acestea din Europa Centrală: casele țăranilor din Saxonia de Jos

Meridionalului îi place să acorde scărilor locul de cinste în casa sa. Scara este pentru el un mijloc comod pentru a intra în casă și în același timp centrul larg și demn al vieții de toate zilele și al primirii solemne. Scara italiană servește și reprezintă.

În Nord-Vestul Germaniei, ale cărei câmpii largi sunt udate de vechile cursuri de apă ale Elbei, Weserului și Ems-ului, pe un pământ moștenit din moși, strămoși, trăiește neamul țărănesc al Saxonilor de Jos. Acest neam de oameni mai mult tăcuți și calmi care își muncește cu credință pământul strămoșesc, dar care a trimes mereu din rândurile lui marinari, războinici și coloniști peste mări și țări, are un talent deosebit pentru arhitectură. O mărturie a acestui talent sunt impozantele biserici de cărămidă arsă, cu trei naose, din orașele sale. Iar în satele sale se înalță casele pitite subt un acoperiș gros de paie, care întrunesc de multe veacuri între cei patru pereți ai lor pe țăran cu uneltele sale, recolta și animalele de casă. Forma casei din Saxonia de Jos a fost creată de țăran, — iar nu de vreun artist sau arhitect recunoscut. Ea e frumoasă și utilă. Ea se integrează în peisaj ca și arbustul de salcie și ca și stejarul, devenind un adevărat simbol al caracterului neaos.

După cum renumita arhitectură a Sudului a născocit scara măreață, tot așa și arta populară a Nordului saxon inferior a creat o încăpere lungă și întunecoasă numită „Diele". Această sală este nucleul, miezul casei. Botezurile și nunțile se serbează în această sală. Tot aici se instalează catafalcul țăranului când moare, după cum și căpeteniile seminților germanice își aveau catafalcul în hală. Carul cu recolta intră prin poarta cea mare, din spre stradă, în „Diele", unde pe vremuri îl așteptau îmblătitorii cu îmblăcii în mâini, iar astăzi treierătorii. În dreapta și în stânga acestei încăperi alungite sunt construite grajdurile asemenea navelor laterale ale catedralelor gotice. De o parte sunt caii, de cealaltă vacile.

La capătul sălii, în podul căreia se înmagazinează fân și cereale, șade gospodina lângă vatră, putând supraveghea cu privirile casa, curtea, argații și servitoarele. Țăranul din Saxonia de Jos e un om tăcut și gânditor, căruia îi place să stea singur cu familia lui. Casa și curtea lui cuprind între pereții și gardurile lor toate cele trebuincioase pentru traiu. El își iubește libertatea, pentru care de multe ori și-a lăsat casa plecând la luptă. Îi place să se consacre neturburat lucrurilor pe care le socotește drept bune și folositoare. El e un rege în gospodăria sa. El și-a creat fără multă senzație și podoabă o casă care este tot atât de neoșă ca și el, fiind de o formă unitară și ferită și izolată de lumea din afară. Dimensiunile acestei case sunt încăpătoare, acordând un loc larg sălii goale și constituind o cetățuie bine ferită a vieții rustice.

Locuitorul din Saxonia de Jos nu vrea să pară mai mult decât este. Casa sa e supusă integral necesităților gospodăriei țărănești. Încăperile de locuit, înguste și joase, se înghesuesc între ele, dar vatra care păstrează focul sacru pentru toate națiunile a fost instalată la un loc de cinste.

Simplicitatea țăranului nu exclude plăcerea ornamentației delicate. Fațada de sub acoperișul tuguiat este împodobită cu zăbrele, plecând dela simplul motiv de eșichier până la formele cele mai artistice. Regiunile mai bogate se disting în ornamente și înfloriturî față de cele mai sărace. Astfel satul „ușilor nupțiale", Jork, din regiunea bogată în livezi de pomi a mlaștinilor Elbei, a dat viață materialului simplu al cărămizilor din poligoanele dintre zăbrelele de grinzi, transformându-le în mozaicuri multicolore ce strălucesc în bătaia soarelui. Ușile și grinzile sunt împodobite cu rune, maxime și iscălituri frumoase. Scândurilor care apără de vânt streașina de deasupra porții, cuțitul le-a dat forma unor capete de cai, caracteristica milenară a caselor din Saxonia de Jos.

Pe la sfârșitul secolului trecut, după ce Francezii descoperiseră pictura în aer liber, o mică ceată de pictori se stabili într'un sat de pe malul mării, în apropiere de Brema. Pământul acestui sat e atât de sărac încât țăranii trebue să treacă apa unui râu în fiecare an pe deasupra lui. Pictorii dela Worpswede, o colonie căreia liricul german Rainer Maria Rilke i-a dedicat o carte, s'au simțit atrași de peisajul sumbru al mării. Ei au redat acest peisaj așa cum este, și multe dintre picturile lor ne arată casele cu grinzi în zăbrele pe movilele artificiale, în jurul cărora toamna curge apa. Sunt casele în care au tras în gazdă la țărani artiștii, mijlocind amatorilor de artă din Europa o impresie despre arhitectura Saxoniei de Jos.

Bunul simț al locuitorilor a păstrat forma casei încercată de-a-lungul vremurilor și desvoltată cu mult simț artistic. Pretutindeni în ținutul șes sau întrerupt de mici coline, străbătut de păduri și presărat cu pășuni și ogoare roditoare, se întâlnesc izolate, în sate rotunde și în sate alungite, casele cu grinzi în zăbrele și cu acoperișuri de paie, vestind cultura veche a unui neam muncitor și înstărit, mai modeste decât casele din multe colonii unde cerul e mai senin, dar neîntrecute în utilitatea lor simplă și în frumusețea lor austeră.

Dr. W. D.

„Ușa nupțială"

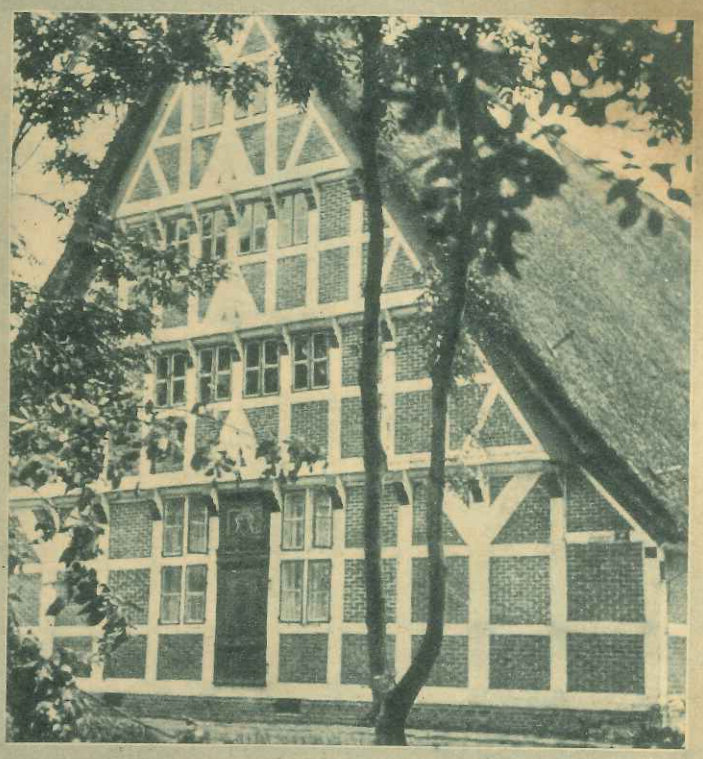

Casele în zăbrele ale roditoarei regiuni a Saxoniei de Jos din jurul Hamburgului au câte o ușă care nu se deschide decât la ocazii deosebite. Prin portalul bogat împodobit cu ornamente, se aduce zestrea miresei în vechile lăzi și dulapuri din odaia sa. Țăranul sau țăranca părăsesc casa după moarte tot prin această ușă. Ea este și ușa de incendiu a casei.

Încărcare ciudată: cu maiul

SALUT de Crăciun

Bubuiturile de salut răsună prin văi

În Ajunul Crăciunului, pușcașii se strâng din satele mici ale Alpilor la lacul Königsee, în Berchtesgaden, după obiceiul străvechiu bavarez. Ei încep sărbătorile cu salve de foc trase din archebuze. Aceste împușcături de Crăciun încetează de îndată ce au început să sune clopotele la miezul nopții

TONAJE ÎN CĂTUȘE

Urmare din pagina 34

necesară pentru aceasta este măsurată cu unitatea de volum, tona registru. Cifra totală a tonajului registru disponibil pentru transportul transoceanic nu ne dă însă în niciun caz nici cea mai aproximativă idee asupra capacității absolute. Ea este și rămâne o măsură de volum. Pentru a înțelege potențialul tonajului trebue să se știe iuțeala cu care se face transbordarea mărfurilor. Prin urmare pe lângă volumul naval exprimat în tone registru, factorii iuteală și timp (it) joacă un rol decisiv. Dar tocmai acești factori nu sunt luați în seamă la redactarea cifrelor care privesc vasele scufundate de submarinele germane și nici noile construcții de vase anunțate de adversarii noștri, sau la clasificarea tonajului de care mai dispun.

Tonaj mort și tonaj efectiv

Valoarea pe care o are noțiunea „it" (iuteala și timpul) în problema tonajului, o recunoaștem imediat dacă ne gândim că volumul exprimat în tone registru rămâne o noțiune goală atâta timp cât vasele corespunzătoare nu sunt încărcate. Dar chiar această încărcare nu presupune numai existența mărfurilor dorite, ci și timpul necesar încărcării. Dar și atunci acest tonaj nu este decât o noțiune moartă care devine vie, adică „efectivă", de îndată ce tonajul navigă. Iar tonajul efectiv (ton. ef.) este cu atât mai prețios cu cât se deplasează mai repede. Exprimând aceasta printr'o formulă, obținem:

ton. ef. = tone registru . it

Să presupunem că dintr'un punct A trebue transportată într'un punct B o cantitate de mărfuri de 5.000 tone. În timp de pace când asemenea mărfuri sunt transbordate numai după legile rentabilității și prin supercargoboturile companiilor de navigație se accelera cât mai mult cu putință încărcarea în A și descărcarea în B (și bine înțeles după ce se descărcase mai întâi mărfurile în A și după ce se încărcase imediat alte mărfuri noi în B pentru întoarcere), se ajungea datorită acestei evoluții nestingherite a transbordării în A și în B și grație iuțelii vasului în timpul călătoriei dintre A și B de pildă în cursul unui singur an la o transbordare înzecită în A și în B.

Deci dacă punem în formula de mai sus unitatea it, care provine din iuteala vasului și iuteale transbordării mărfurilor în A și în B, egală cu 10, vom obține următoarea formulă:

ton. ef. 5.000 tone registru . 10 (it)
= 50.000

50.000 tone registru sunt transbordate prin urmare în fiecare direcție într'un an! Capacitatea tonajului efectiv al acestui vas ar fi deci în total de 100.000 tone registru cu toate că el nu posedă decât un volum de 5.000 tone! Acest calcul, în timp de pace nu numai că este fundamental pentru calculul rentabilității companiei de navigație, dar cu această cifră de 100.000 tone registru care stau în fiecare an la dispoziția transbordării mărfurilor, cargobotul (sau petrolierul) de 5.000 tone registru participă la capacitatea tonajului mondial. Așa dar cu cât este mai mare factorul it pentru tonajul mondial total cu atât mai mic poate să fie tonajul mondial, față de volumul exprimat în tone registru pentru a face față capacității mărfurilor necesare, în traficul transoceanic. Din această recunoaștere și pe baza progresului în construcțiile navale dela războiul mondial din 1914/18 încoace, calitatea tonajului s'a ameliorat enorm (iuteala vaselor, capacitatea instalațiunilor de încărcare, a telegrafiei fără fir pentru pregătirea mărfurilor ș. a. m. d.), astfel că în ciuda sporirii uriașe a consumului de materii prime și de mărfuri, din punct de vedere al volumului exprimat în tone registru, tonajul n'a sporit de loc, totuși a putut face cu putință o intensificare enormă a transbordării mărfurilor. — Dacă punem, în formul a noastră it = 0, obținem: ton. ef. = 5.000 tone registru . 0 (it) = 0. Vedem așa dar că tonajul efectiv al unui cargobot de 5.000 tone registru căruia îi corespunde anual 100.000 de tone registru, nu există dacă cargobotul nostru de 5.000 de tone registru nu circulă.

Căpitanul Enzo Grossi *este primul comandant de submarin, care a reușit să nimicească în acest război două cuirasate. În noaptea de 20 Mai 1942, el a scufundat cuirasatul nordamerican „Mariland", iar în noaptea de 6 Octomvrie 1942, alt cuirasat american de clasa „Mississippi". Ca recunoștință, viteazul ofițer a fost răsplătit de Italia și Germania cu conferirea Medaliei de Aur pentru Vitejie cum și a Crucii de Cavaler la Crucea de Fiier și cu avansarea la gradul de comandor*

Convoiul pune cătușe tonelor registru

Dacă înlocuim A cu America și B cu Britania și trimetem cargobotul nostru de 5.000 tone registru — care trebuia să navige de zece ori pe an dus și întors între Statele Unite și Anglia, pentru a participa la traficul transoceanic cu capacitatea tonajului total cu care este trecut în registru! — în condiții de război și în convoiu și îl lăsăm să facă parte din acele vase norocoase care scapă submarinelor germane în Atlantic sau bombelor aeriene germane în fața Angliei, el nu va reuși totuși să facă zece călătorii pe an. Fiindcă vaporul trebue să aștepte convoiul, în convoiu el trebue să se acomodeze vasului cel mai încet, convoiul trebue să facă ocoluri foarte mari, în timpul călătoriei se merge neîntrerupt în zigzag, în porturile de sosire instalațiunile de descărcare sunt în parte distruse sau supraîncărcate, mărfuri noi nu sunt pentru încărcat sau numai într'o cantitate insuficientă, reparațiile răpesc foarte mult timp sau nu pot fi executate, prin aceasta capacitatea tonajului efectiv este însă diminuată și mai mult. Din toate aceste motive se vede că nici nu poate fi vorba că o navă de marfă de 5.000 de tone registru poate să atingă măcar jumătate din ton. ef. = potențialul ei. Dar să presupunem că e vorba de cinci călătorii pe an dus și întors. În acest caz formula noastră se prezintă astfel:

ton. ef. = 5.000 tone registru . 5
= 25.000

Dacă considerăm pentru întoarcere jumătatea acestei sume (ceea ce avându-se în vedere lipsa de mărfuri de export britanice este un lucru foarte nesigur), atunci cargobotul de 5.000 tone registru a întrebuințat în decursul anului numai 25.000 tone registru + 12.500 tone registru = 37.500 în loc de 100.000 tone registru ca în timp de pace! Pentru un cargobot care se află pe drum aceasta este însă o pierdere de aproximativ două treimi, într'un timp când fiecare tonă transportată este de importanță decisivă față de marile pierderi de vase, suferite până acum! Dacă acest cargobot ar fi scufundat exact după un an de zile, atunci nu s'ar pierde numai un vas de 5.000 tone registru, ci mai mult, adică 100.000 tone registru minus 37.500 tone registru = 62.500 tone registru, despre care însă nu se vorbește nici în datele privitoare la scufundările submarinelor, dar nici în veștile exagerate ale adversarilor noștri privitoare la noile construcții! Chiar dacă adversarilor noștri le-ar reuși să înlocuiască cele 5.000 de tone registru scufundate (în aceeași calitate), ceea ce refuzăm să credem, totuși este imposibil să se înlocuiască cele 62.500 tone registru pierdute în fiecare an — prin caracterul acestui război de comerț pentru învingerea spațiului oceanic. (Vezi reprezentarea din pagina 34).

O problemă care privește Statele Unite: cum vin armele la soldați?

Dar întocmai ca și problema tonajului se prezintă pentru adversarii noștri și problema înarmării, care nu poate fi rezolvată, fiind încâlcită cu legile nemiloase ale războiului comercial din spațiul oceanic. Presupunând că Statele Unite ar fi în adevăr în stare să execute pretinsul lor uriaș program de înarmare — the biggest (!), cum ar putea să fie altfel — atunci, fără să țină seamă de învingerea spațiului, acest lucru va rămâne ca o amenințare îngâmfată, cu care în cel mai bun caz n'ar putea fi înfricoșați, un timp mai îndelungat decât niște neinițiați cu orizonturi mici.

Cum se prezintă în realitate această problemă? Chiar și potențialul de armament cel mai mare și cel mai bun este în mod practic fără nicio valoare atâtă timp cât el nu se găsește în mâna unor trupe bine instruite, care (în măsura în care există) pot întâmpina pe inamic cu armele multiple ale acestui potențial de armament cu o putere suficientă! Aprovizionarea enormă în potențial de armament trebue asigurată pentru a se putea obține și specula eventuale succese. Abia după ce sunt realizate aceste premise se poate spune că potențialul de armament a devenit efectiv. Pentru aceasta e însă nevoie de un tonaj enorm, care însă — chiar dacă ar exista — ar rămâne fără valoare atâta timp cât n'ar fi efectiv!

Prin urmare atâta timp cât problema tonajului efectiv nu este rezolvată — și nu greșim când spunem că adversarul a rezolvat-o mai puțin decât oricând! — orice speranță în realizarea unui al doilea front, s'au într'o sprijinire eficace a aliaților bolșevici și Ciungking-Chinezilor va rămâne un bluff sau un vis, ba chiar mai mult, aprovizionarea proprie cu materii prime și cu mărfuri vitale, aprovizionarea cu lucruri de primă necesitate a trupelor americane și britanice răspândite pe tot globul, devine tot mai grea.

Așa se prezintă lucrurile după trei ani de război oceanic. Legea învingerii absolute a spațiului își dictează singură cursul și este stăpânită de puterile Pactului Pripartit. Britania și Statele Unite n'au ajuns la nimic și nici nu vor putea să ajungă nici în viitor.

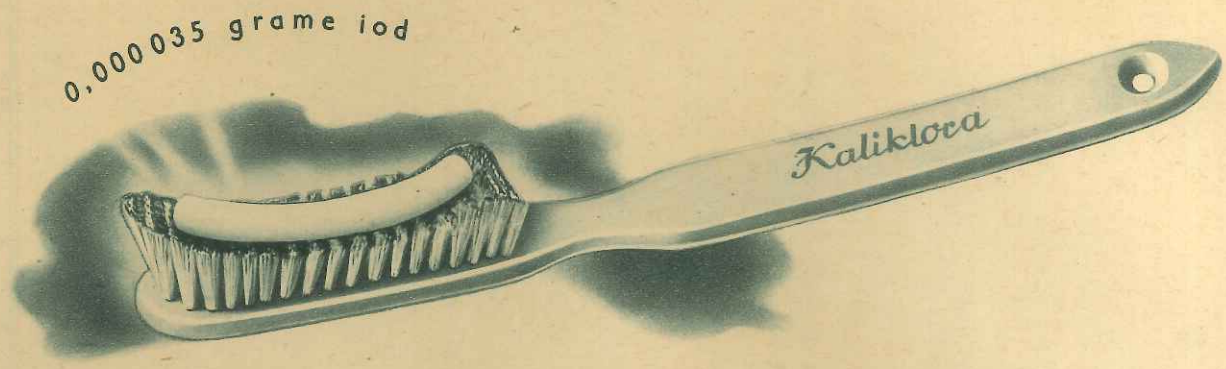

Numai o mică cantitate de iod

pătrunde în timpul îngrijirii dinţilor cu Jod-Kaliklora în mucoasele gurii şi mai departe în sânge şi totuşi efectul e uimitor. Pentru prevenirea şi vindecarea inflamaţiilor gingiilor care sunt adesea în legătură cu o slăbire a dinţilor (paradentoză), precum şi contra „gâtului sensibil" al dintelui, pe baza literaturii medicinale şi recomandaţiilor multor mii de medici stomatologi nu există un alt mijloc mai bun. Dacă e nevoie de un efect mai intensiv se întrebuinţează în urma recomandaţiei medicale „Jod-Kaliklora-Forte".

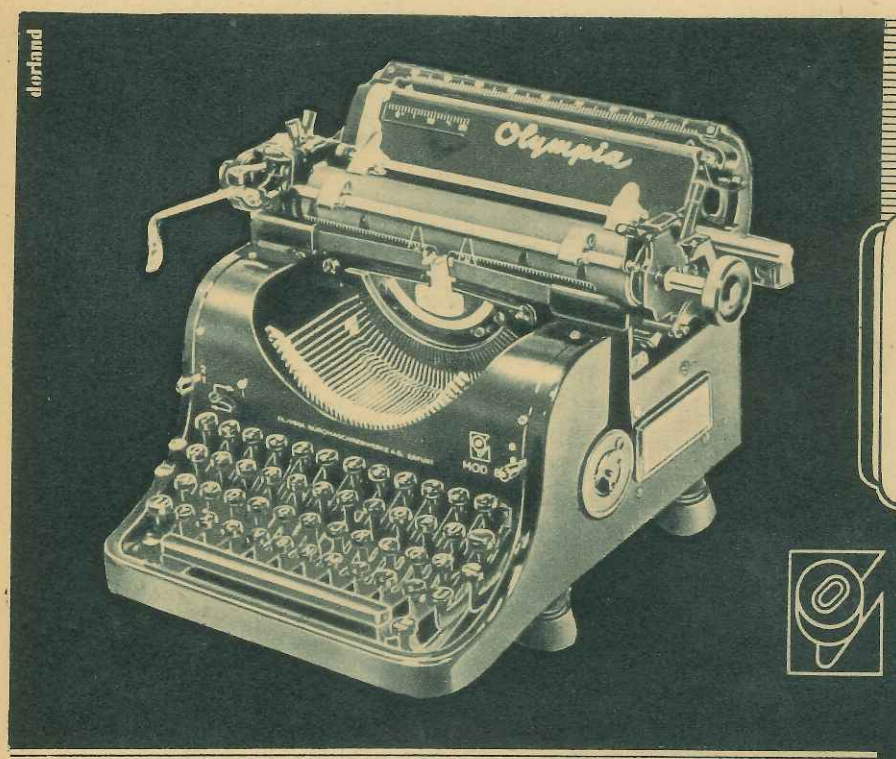

Olympia

MAŞINI DE SCRIS DE BIROU
ŞI DE VOIAJ

Maşinile de scris OLYMPIA sunt fabricate de Olympia Büromaschinenwerke AG., Erfurt

Societatea de vânzare pentru România:

OLYMPIA MAŞINI DE BIROU S.A.R. BUCUREŞTI

Alte societăţi de vânzare pentru maşinile Olympia: Amsterdam, Belgrad, Budapesta, Copenhaga, Madrid, Paris, Rio de Janeiro, Stockholm, Zagreb. Reprezentanţe Olympia în toate oraşele mari depe glob.

1112

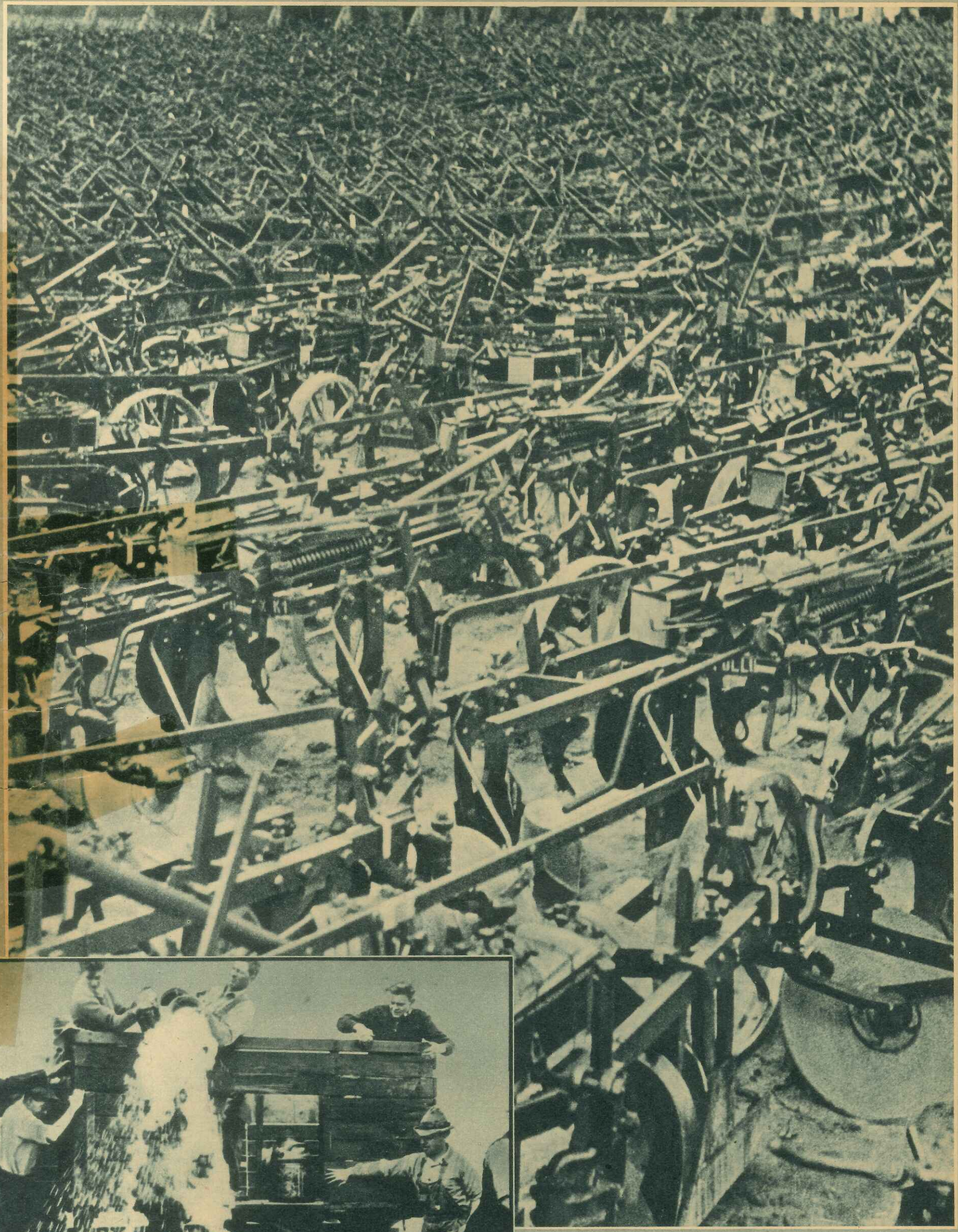

O armată care a urmat armatele din răsărit:

Un document fotografic privitor la cele trei capitole alăturate despre economia mondială: Lapte vărsat pe ← stradă

Mii de pluguri au fost pregătite către sfârșitul toamnei și în iarna anului 1941 și au fost transportate în răsărit pentru a-și afunda cuțitele lor de oțel în ogoarele mănoase ale ținuturilor sovietice cucerite, dar mai ales în Ucraina. Europa își începe munca pașnică la grânarul ei. Astfel războiul actual desvoltă evoluția începută de mult într'un nou sistem economic mondial care duce dela economia mondială liberă la economia marilor spații

PÂNĂ ACUM – ASTĂZI – MÂINE

Trei capitole asupra problemelor actuale economice ale continentului

De pe urma blocadei engleze din 1914 până în 1918 au murit din mijlocul populației civile germane 800.000 oameni. Acest mijloc de război putea fi întrebuințat atunci cu atât succes pentrucă Germania depindea de economia mondială și de comerțul mondial. Astăzi Germania și cu ea și Europa se găsesc în plină evoluție către marele spațiu autarhic luând prin aceasta inamicului premisa celei de a doua încercări de constrângere prin foamete cu ajutorul blocadei. Totuși cea ce se întâmplă astăzi în economie nu sunt măsuri defensive condiționate de război, ci o transformare revoluționară a sistemului economic mondial. Următoarele trei capitole vorbesc despre aceasta pe larg

CAP. I

AMURGUL PRODUCȚIEI MONDIALE

Acum un secol, când liberalismul deschise lumea întreagă pentru toți cei lipsiți de scrupule, imaginea pe care o prezenta pentru viitor era impunătoare. Teritorii imense așteptau să fie puse în valoare. Dintr'o puzderie de sisteme economice mărunte, izolate față de lumea din afară, trebuia să ia naștere o economie mondială unică, în care forțele eliberate trebuiau să restabilească echilibrul în mod automat.

Acest sistem economic a realizat fără doar și poate în scurt timp mari înfăptuiri istorice. Se puseră bazele unei diviziuni a muncii care avea proporții neobișnuite până atunci și care cuprindea tot globul. Invențiile și-au dat și ele partea lor de contribuție. Se explorară continente întregi, iar micile sisteme economice care lucraseră până atunci numai într'un teritoriu propriu, restrâns, începură deodată să ia parte la evoluția comerțului mondial. O vreme, lucrurile merseră așa. Pământul era larg. Interesele nu se ciocneau numaidecât. Dar apoi totuși avură loc carambolaje și se născură primele crize economice. Atunci se dovedi că acestui sistem economic îi lipsea cu totul orice idee că'ăuzitoare: Forțele care se deslănțuiseră una contra alteia nu mai provocau un echilibru armonic, ci avură drept urmare o concurență nesăbuită a tuturor contra tuturor.

Popoarele europene au suferit cele dintâi de pe urma acestei concurențe. În această privință există un exemplu clasic în istoria economiei: Era pe la anul 1848. Continentul european e străbătut mereu de sguduituri politice. Cel care are bani, nu-i plasează aici, ci caută alte posibilități. Pe atunci se începură în America de Nord construcții de căi ferate în stil mare. Societățile anonime apăreau rând pe rând, ca din pământ, și toate aveau nevoie de bani.

Producția totală a Europei

Zahăr	6,67 mil. t
Sfecla de zahăr	52,59 mil. t
Sămânță de in	223.000 t
Lână	83.000 t
Mătase	3.460 t
Celofibră	297 mil. t
Animale	279.000 t
Celuloză	6,7 mil. t
Untdelemn	644.000 t
Aur	14.000 kg
Argint	432 t
Petrol	7 mil. t
Minereuri de fier	74 mil. t
Fier si oțel	70 mil. t
Cupru, plumb, zinc, staniol	1,3 mil. t
Cocs	65 mil. t
Cărbuni	645 mil. t
Magneziu	17.000 t
Bauxită	2,1 mil. t
Aluminiu	297.000 t
Cereale	109 mil. t
Orez	840.000 t
Porumb	18,73 mil. t
Cartofi	165 mil. t
Grăsimi comestibile	3,5 mil. t

În cifrele de mai sus nu se cuprinde producția teritoriilor cucerite din răsărit

Europa își face inventarul

A se vedea textul din pagina 62

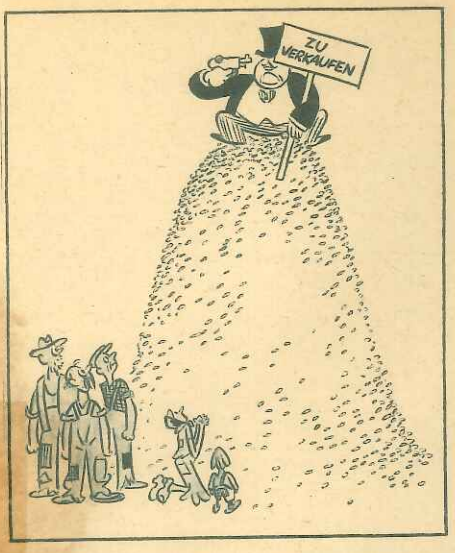

Economie mondială: sinucidere pe munţele de grâu. *O prăbuşire a preţurilor putea să devalorizeze în cazul comerţului mondial liber toată recolta de grâu. Totuşi în aceeaşi ţară mii de oameni nu aveau să mănânce nici măcar pâine uscată*

Europa dă sumele necesare. Acţiunile de căi ferate se vând ca pâinea caldă. Dar majoritatea societăţilor americane începuseră construcţiile cu prea mare uşurinţă lipsindu-le capitalul necesar. După ce căile ferate sunt terminate, societăţile dau faliment, iar acţionarii europeni rămân cu buzele umflate. Dar dincolo de ocean, noi societăţi cumpără masa creditată pentru o sumă de nimic, şi pe deasupra mai cumpără şi toate terenurile din imediata apropiere a căilor ferate — profitând de învăţămintele din trecut — şi le colonizează. Transporturile pe căile ferate proprii sunt ieftine, aşa că în curând ei pot concura uşor preţul cerealelor pe piaţa mondială. Agricultorii europeni care au devenit dependenţi de piaţa mondială nu pot face faţă preţurilor scăzute şi ajung la faliment. Mii de agricultori îşi pierd gospodăriile, plecă la oraş sau emigrează în America. Când sosesc acolo, aceleaşi societăţi de căi ferate care îi aduseseră la sapă de lemn, le oferă de bună voie teren de colonizare. Iar ţăranii care sunt obişnuiţi să lucreze cu hărnicia europeană, culeg recoltele cele mai îmbelşugate, fără să bănuiască ce nenorocire produc. Sporirea enormă a producţiei declanşează o nouă prăbuşire a preţurilor pe piaţa mondială. Agricultorii europeni dau iarăşi faliment cu duiumul. Un nou gros de colonişti emigrează în America. Pe atunci agricultura din Lumea Veche începu să decadă. Europa deveni dependentă de importul transoceanic în privinţa aprovizionării cu grâne. Ţelul grandios al economiei mondiale libere, schimbul reciproc al bogăţiilor pământului în toate continentele, începu să-şi dea roadele practice groteşti.

Economie mondială: aurul devine scopul în sine. *Aurul care la început trebuia să servească oamenilor a ajuns să pună stăpânire pe oameni*

Criza sistemului — un sistem al crizelor

Câte furtuni şi crize au avut loc în acest sistem economic! Câte experienţe economice disperate au fost făcute pentru a-i păstra tronul! Câte absurdităţi au fost sancţionate! În ţara cea mai bogată în grâu din lume, în Canada, cantităţile enorme de grâu ce nu puteau fi vândute umpleau giganticele silozuri, în vreme ce în acelaşi timp şi în aceeaşi ţară sute de mii de oameni n'aveau nicio bucată de pâine uscată! Aceasta se întâmpla pe vremea crizei economice mondiale din anul 1931. Continentele trosneau din încheieturi, şi nimeni nu ştia care era adevărata cauză a răului. Se începură experienţele: Argentina îşi ardea porumbul, Brazilia îşi vărsa cafeaua în Ocean, America de Nord plătea prime pentru cerealele necultivate, nimeni nu se mai gândea să mulţumească lui Dumnezeu pentru recolta îmbelşugată, ca pe vremuri, căci o recoltă bună era lucrul cel mai groaznic ce se putea întâmpla cuiva. Pâinea se făcea, dar lumea murea de foame. Se dovedi că aşa numitele „crize" nu erau nişte turburări trecătoare, ci simptomele unei boale grave a întregului sistem. Economia mondială liberalistă dădu greş. Ea nu fu în stare să distribue bunurile pământului.

Continentul se desprinde din economia mondială

Faptul că acest sistem economic se mai bucură şi astăzi de un credit moral oarecare, se datoreşte în general numai încetinelii firesti cu care au loc revoluţiile economice de mari proporţii, precum şi anumitor motive psihologice. Este dela sine înţeles că o veche formă economică îşi apără poziţiile cât poate, că ea încearcă să discrediteze noile forme economice care i se opun. Susţinătorilor economiei mondiale libere nu le vine greu să înfiereze toate străduinţele de autarhie ca un lucru înapoiat, egoist şi ca o reîntoarcere la primitivism, deoarece economia mondială liberă are întradevăr — ce e drept la întâmplare şi la exterior — nimbul unei ideologii largi, libere şi universale. Ar însemna întradevăr un pas înapoi dacă astăzi vreun stat mai mic sau mai mare din Europa ar dori să devină autarh. Niciun stat european nu va face această experienţă dacă nu va fi silit de împrejurări. Ceea ce anunţă astăzi în Europa ca o formă economică nouă, nu e o autarhie a anumitor state europene, ci autarhia întregului spaţiu continental european.

Cum se prezintă premisele exterioare a spaţiilor mari pentru economia Europei: Poate oare continentul să se hrănească singur şi are materii prime necesare? Reprezentarea din pagina 61 dă un răspuns pe baza cifrelor, iar capitolul următor se ocupă mai în deaproape cu aceste probleme

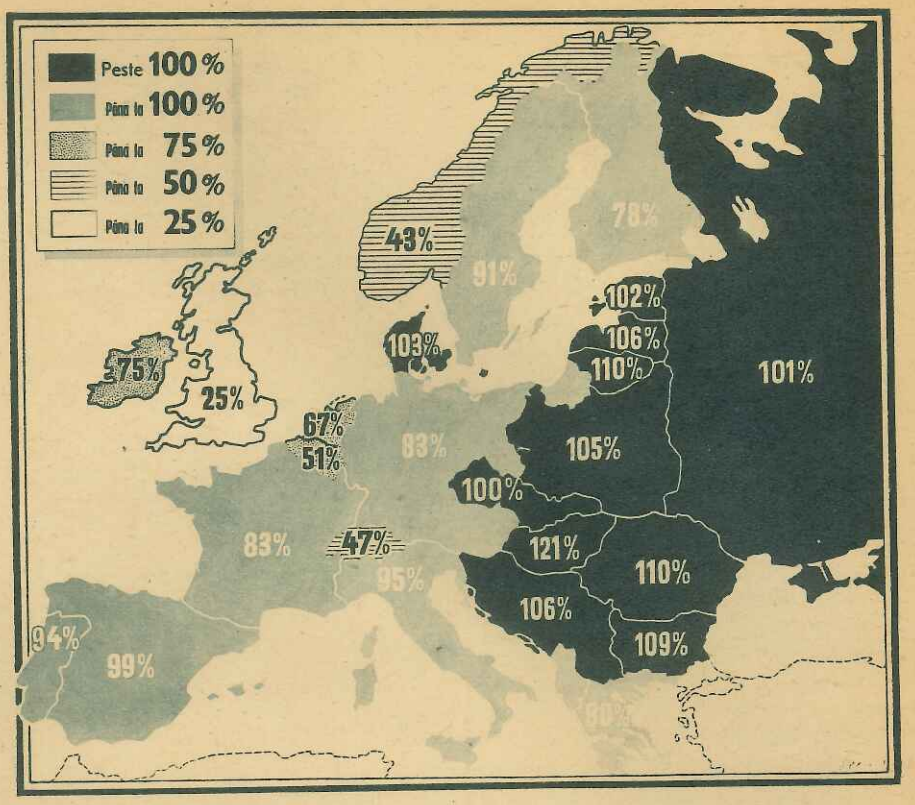

Europa se poate hrăni singură. *Această hartă care arată aprovizionarea cu materii prime a Europei în anul 1938 cu propriile ei mijloace şi tabela de mai jos ne dovedesc că Europa întreagă chiar înainte de războiu nu depindea de importul alimentelor decât cu 10 procente*

	1025/26	1927/28	1930/32	1933/35	1936/38
Recolta pe continent	135,0	142,7	149,0	154,7	160,0
Excedent de import.....	15,0	19,4	15,8	9,0	10,2
Consum.....	150,0	162,1	164,8	163,7	170,2

CAP. II

EUROPA SOLDEAZĂ

Prima şi cea mai importantă condiţie pentru o Europă continentală puternică este ca acest mare spaţiu să se poată aproviziona cu hrană din mijloacele proprii. Părerea mult răspândită chiar pe continent că Europa ar depinde în mare măsură de grânarele de peste Ocean îşi are explicaţia mai ales în experienţa războiului mondial. Europa rămasă singură părea dată pradă foametei. Dar în anul 1914, această Europă nu era nicidecum pregătită să se hrănească singură la caz de nevoie. Ea era integrată în sistemul unei economii mondiale căreia la izbucnirea războiului mondial îi fugise pământul de sub picioare. Se interceptase brusc o reţea de relaţiuni economice, care presupunea stări de lucruri absolut paşnice în lumea întreagă. Majoritatea ţărilor europene, fiindcă se orientau după legea ofertei şi a cererii pe piaţa mondială, nu produceau ceea ce le trebuia lor sau Europei, ci altora. De aceea, în momentul izbucnirii războiului trebuiau să se producă imediat grave turburări economice.

Continentul se poate hrăni singur?

Şi dificultăţile din războiul actual fac să se nască pe alocuri impresia că Europa n'ar fi în stare să se desprindă din subordonarea sa economică. Dar este un fapt extrem de surprinzător că înainte de izbucnirea războiului, înainte de anul 1939, Europa producea 90 % din alimentele pe care le consuma. Este cert că Europa poate produce fără vreun ajutor pe teritoriul propriu tot ce-i trebue pentru traiu. Pentru socoteala generală nu constitue un neajuns faptul că Anglia nu e cuprinsă în Europa continentală, căci insulele britanice nu se hrăneau înainte de războiu decât cu vreo 25 % din producţia proprie, având o mare nevoie mai ales de cereale.

Cu toate acestea, deficitul de 10 %, neînsemnat în aparenţă, are un mare rol mai ales în timp de războiu. Chiar dacă Europa ar mai produce şi aceste zece procente, ea nu ar fi încă autarhă, căci creşterea populaţiei şi sporirea continuă a standardului de vieaţă măresc la rândul lor iarăşi necesităţile de hrană. Din aceste motive, va exista şi mai departe nevoia de a spori producţia proprie. Germania prin „bătălia producţiei" şi Italia prin „bătălia grâului" au arătat ce se mai poate realiza, iar o comparaţie a producţiei pe hectar în diferitele ţări europene ne arată clar că în multe ţări există fără doar şi poate posibilitatea unei culturi mai intensive a pământului, cu atât mai mult cu cât până acum anumite ţări au neglijat mult producţia de bunuri alimentare — vrând-nevrând — producând în loc de acestea în mari cantităţi o anumită marfă care era căutată pe piaţa mondială.

Pe deasupra, operaţiunile militare din răsărit au pus la dispoziţia continentului noi teritorii fertile, mai ales Ucraina, care în viitor va fi un grânar pentru Europa întreagă.

Cu toate acestea, adaptarea producţiei, o adaptare care va fi necesară pe ici şi colo în Europa autarhă, nu este atât de revoluţionară încât să fie nevoie de o distrugere din temelii a economiilor existente, pentru a clădi altele noi. De pildă Olanda şi Danemarca vor fi şi în viitor ţări agricole producătoare de produse de calitate superioară. Fiecare ţară va contribui la economia continentului european mai ales cu materiile prime şi

alimentare pe care le are dela natură. tinentală constitue un mare sistem eco- Întradevăr, afirmația că Europa con- nomic complet, este dovedită tocmai prin faptul că în interiorul acestui spațiu există tot ce trebue, într'o anumită distribuție naturală. Ce e drept, Europa va rămâne dependentă de statele extra-europene în privința câtorva materii prime și alimente importante, dar nu decisive în timp de război. Continentul nu poate produce singur uleiuri vegetale, orez, porumb și bumbac, în cantități care să satisfacă necesitățile din timp de pace. Un critic prea pedant ar putea considera acest fapt drept un inconvenient, dar oricât de curios s'ar părea, întreaga această enumerare aproape fricoasă a inventarului disponibil și a necesităților Europei este în definitiv cu mult mai puțin hotărîtoare decât un alt lucru, anume faptul că aici începe să se impună o nouă formă economică, ale cărei principii se deosebesc fundamental de principiile economiei mondiale liberaliste perimate. Faptul că bugetul Europei este echilibrat în linii generale, nu constitue decât o condiție practică pentru întronarea noii idei economice în acest spațiu.

Poate lucra continentul?

Dar continentul european nu este numaidecât capabil de viață dacă el reușește să-și producă singur alimentele necesare. O jumătate de miliard de oameni nu vor numai să mănânce, ci să se și îmbrace. Ei vor să-și păstreze standardul de viață și să și-l mărească. Ei vor să aibă materii prime pentru activitatea lor și mii de lucruri pentru necesitățile particulare. Dar spațiul economic continental posedă într'un amestec sănătos, în afară de regiuni de producție agricolă, și regiuni industriale foarte desvoltate, precum și materiile prime cele mai necesare de care are nevoie — fără a subevalua lipsa unor materii prime ce se găsesc în Europa numai în cantități mici.

Germania și-a mărit mult producția

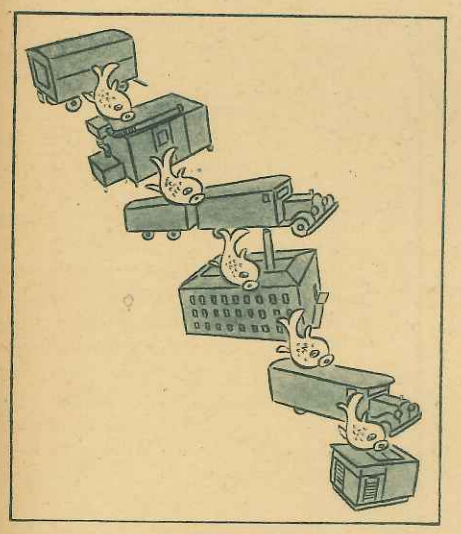

„Lanțul răcitor". *Un nou procedeu care face posibilă aprovizionarea continentului cu alimente proapete, într'o măsură nebănuită până acum*

de cărbuni, din momentul în care izbucnind războiul, Anglia nu mai putea furniza cărbuni pentru piața continentală. Împreună cu minele de cărbuni ucrainiene ocupate și cu celelalte basinuri carbonifere ale Europei, continentul nostru produce în total 480 de milioane de tone de huilă pe an, adică peste o treime din producția mondială. Același procentaj e realizat de Germania și în privința cocsului, cu 47 milioane tone. La aceasta se adaugă 18 milioane tone din alte țări. Dintre cele 265 de milioane de tone de lignit cât s'a extras în lumea întreagă, Europa a produs partea cea mai mare, adică 235 milioane tone.

În afară de Uniunea Sovietică, aproape întreaga cantitate de petrol european o furnizează România. Deoarece cele vreo 7 milioane tone nu sunt suficiente, producția de carburanți sintetici prezintă cea mai mare importanță pentru Europa. În ceea ce privește minereurile de fier, continentul european are aproape 50 % din producția mondială.

Zăcămintele de aur sunt neînsemnate. Cele 14.000 de kilograme de aur ce se produc anual în Europa abia ajung pentru atelierele de giuvaergie. Dar cantitatea aceasta e suficientă, căci aurul și-a pierdut rolul de etalon în țările europene. Aluminiul, magneziul și pirita sunt materii cu mult mai importante, iar în privința producției lor, continentul se găsește iarăși la un loc de frunte în economia mondială.

Din pricina concurenței lânei transoceanice, creșterea oilor a decăzut mult în Europa. Acum o sută de ani, treizeci de milioane de oi satisfăceau numai în Germania necesitățile în privința lânei. În anul 1933, numărul oilor în Germania era de 3 milioane. Între timp, numărul lor a crescut iarăși la 5 milioane, și se constată o creștere a inventarului ovin și în celelalte țări europene. Desvoltarea creșterii oilor este cu atât mai importantă, cu cât puținele plantații de bumbac pe care le are Europa în Balcani nu pot constitui o compensație. Și mai importantă este sporirea producției de celofibră. Se cunosc înfăptuirile Germaniei în privința producției fibrelor textile artificiale.

Celuloza utilizată în timp de război pentru fabricarea fibrelor textile nu dă deocamdată o celofibră de calitate superioară, iar după război se va începe fabricarea celofibrei în stare pură, iar acest produs artificial va putea concura cu materiile naturale.

Inventarele de acest fel sunt condițiile preliminare ale unei activități de plănuire în stil mare, ca cea necesară și chiar pusă în aplicare în spațiul economic european.

În aceste calcule nu s'a ținut încă seama de loc de marile posibilități de compensare în anumite domenii ale teritoriilor răsăritene cucerite de Germania.

Un factor nou: „Materiile de înlocuire"

Nimeni nu dorește să izoleze continentul pentru veșnicie de restul lumii. Un ideal ca acesta numai cu greu și-ar putea câștiga pionieri convinși și însufletiți. Dar câtă vreme Europa e în război, câtă vreme economia sa nu e încadrată complect în largul fluviu al economiei mondiale, după inventarierea averii sale, Europa va fi constrânsă să renunțe la câteva lucruri lipsite de importanță vitală dar frumoase și să-și complecteze celelalte deficite din inventarul său prin alte mijloace, dovedindu-și spiritul de inventivitate.

În întreaga serie de materii de înlocuire care au luat naștere odată sub o presiunea asemănătoare nu mai pot fi eliminate din economia mondială, și nu mai pot fi numite nici „surogate". Abia se mai cunosc începuturile lor cam modeste. De multe ori s'a întâmplat ca surogatul care la început n'avea decât rostul de a înlocui întrucâtva materia primă care lipsea, să învingă mai târziu această materie primă pe piața mondială, deoarece cu vremea își câștigase calități superioare. „Buna", cauciucul sintetic pe care îl produce Germania de mult, manifestă de asemenea astfel de tendințe, dovedindu-se superior în multe privințe cauciucului natural. Un viitor analog se poate prezice pentru celofibră.

În domeniul alimentar prezintă o importanță deosebită mai ales noile metode de conservare, perfecționate și promițătoare. Legumele uscate și-au șters între timp prostul renume pe care și-l câștigaseră în războiul trecut, obținându-se realizări surprinzătoare la conservarea anumitelor varietăți. Lucrul cel mai interesant este procedeul de conservare prin răcire, cu ajutorul căruia se va putea transporta peștele sau fructele în stare proaspătă dintr'un colț al Europei în altul, realizându-se un schimb care era imposibil până acum. În America, în ultimii patru ani, producția de alimente conservate prin răcire a fost însoțită de câteva crize și falimente, dar cu toate acestea a primit o mare desvoltare. Primele încercări germane s'au făcut acum 10 ani. Izbugnirea războiului a împiedecat mult punerea în aplicare a rezultatelor, nu însă și desvoltarea tehnică. Cu toate acestea, chiar în anul 1941 erau în exploatare în Germania 250.000 de aparate de congelare rapidă, iar așa numitul „lanț frigorifer", adică legătura realizată prin instalații frigorifere fixe și mobile dintre producător și consumator, continuă să crească neîntrerupt. Consumul de pește, care până acum nu putea face față dorințelor publicului consumator, deoarece fără o metodă de conservare practică, aprovizionarea consumatorilor din regiuni greu accesibile era imposibilă, își va putea lărgi mult mai ales piețile de desfacere. Sforțările de a descoperi posibilități de conservare sunt foarte vechi, tocmai în acest domeniu.

În Olanda, Belgia, Bulgaria, Italia și Norvegia, în ultimii doi ani s'a început cu ajutorul Germaniei producția de conserve congelate. Au existat pe ici și colo anumite rezistențe de natură psihologică și politică. După tratative lungi și anevoioase, în care au jucat un rol mai ales anumite resentimente politice, în luna Aprilie a anului 1940 s'a înființat în Norvegia societatea „Frostfilet A/S", care este astăzi cea mai mare instalația de congelare a peștelui, prelucrând zilnic aproximativ 120.000 de kilograme de pește brut.

Actualmente se încearcă în Germania trei procedee frigorifere diferite care sunt în concurență între ele. Cu cât mai mult se complectează „rețeaua frigoriferă", cu atât se vor ieftini mai mult conservele congelate și cu atât mai importantă va fi noua metodă de conservare pentru alimentația din spațiul european.

După prăbușirea Franței în 1940, marele spațiu european s'a conturat pentru prima dată mai precis. Despre începuturile practice ale unei economii continentale și despre problemele ei viitoare se vorbește în capitolul următor

→

Glasuri europene despre viitorul continentului

Prof. Mihail Manoilescu, București:

„Economia spațiilor mari nu e o economie mondială care din motive pur tehnice e constrânsă să se mărginească la un spațiu restrâns. Spațiul mare e o lume nouă, pătrunsă de spiritul secolului nostru."

„Popoarele din Europa occidentală au acordat în trecut cea mai mare atenție continentelor îndepărtate. Numai în vremea noastră, în care calea spre economia mondială nu mai poate fi străbătută cu ușurință, aceste popoare și-au îndreptat iarăși gândurile spre vechile teritorii uitate ale Europei. Prima cale a fost mai ușoară, căci cucerirea și stăpânirea economiei mondiale n'a cerut o organizație totalitară (care corespunde unei faze de cea mai mare desvoltare economică și culturală) ci numai indivizi talentați, curagioși și lipsiți de scrupule."

Carlo Scarfoglio, Roma:

„Orice lucru care păgubește sau oprimă vreo națiune a continentului, păgubește sau oprimă întregul continent. Orice lucru care provoacă un avantaj pentru o națiune a continentului, fără desavantaje pentru cealaltă, este avantajos pentru întregul continent. Cel care ațâță o națiune continentală împotriva celorlalte, este un dușman al întregului continent european și trebue scos din luptă imediat."

Prof. Vöchting, Bâle:

„Politica economică spațială crează posibilitatea și garanția unui progres economic accelerat, care singur este în stare să pună capăt consecințelor dureroase ale unei economii mondiale neoliberale, șomajului structural și oscilațiunilor continue ale conjuncturii."

— și două glasuri dușmane

Einzig, redactor la „Financial News" a cerut o împiedecare a comerțului german cu țările din Sud-Estul Europei. El spune că Germania ar trebui să-și importe mărfurile de care are nevoie din țările de peste ocean, că zăcămintele de petrol ale României ar trebui epuizate printr'o producție accelerată sau distruse, că sprijinirea artificială a anumitor ramuri de producție, ca de exemplu cultura soiei, ar trebui interzise în Europa. Cu toate acestea a declarat că „politica economică a regimului nazist cuprinde multe elemente care pot fi preluate cu avantaj de către țările democratice după terminarea războiului."

Voigt, directorul publicației „Nineteenth Century and After", a scris următoarele în numărul din Iunie 1942 al revistei:

„Așa cum stau lucrurile, Europa nu poate fi unificată decât pe baza unei victorii germane . . . Germanii au această poziție excelentă unică pe baza puterii lor numerice, a priceperii lor militare și a eroismului lor, pe baza talentului lor de gânditori științifici și înzestrați cu darul observației exacte, pe baza disciplinei lor civice și militare, pe baza resurselor lor și a talentului de organizație în legătură cu aceste resurse, și pe baza situației lor strategice care le asigură un avantaj strategic enorm. Niciun sistem federal nu poate schimba acest fapt."

CAP. III

PE DRUMURI NOI

Exemplul evoluției din ultimul timp din Sud-Estul european ne arată în modul cel mai clar cum începe să se desvolte și să lucreze o economie continentală autarhă.

În anii 1929—1939, când prețurile produselor agrare au suferit o scădere continuă pe piața mondială, statele europene din Sud-Est se apropiau tot mai mult de o criză catastrofală. Depozitele de mărfuri erau tot mai aglomerate. Criza burselor mondiale a făcut pe financiarii străini să-și retragă capitalul din regiunea dunăreană. Deci a lipsit pe deasupra și capitalul financiar. Împrumuturile franceze au constituit un paliativ, dar Franța, care ea însăși avea produse agrare suficiente, nu putea cumpăra, iar clientul mare cel mai apropiat, Germania, n'avea bani. Deci principala problemă rămânea nerezolvată: Mărfurile se îngrămădeau tot mai mult, și se putea calcula momentul în care urma să vie catastrofa.

Un exemplu uimitor

În momentul acesta, Germania făcu țărilor din Sud-Est o propunere care părea surprinzătoare deoarece punea capăt deodată principiilor consacrate ale comerțului mondial liber.

Nici Germania și nici țările dunărene n'aveau bani. Dar Germania avea nevoie urgentă de mărfurile înmagazinate în basinul dunărean deoarece nu-și găseau cumpărători. În schimb, Germania avea tocmai produsele industriale pe care obișnuiau să le cumpere țările dunărene din banii rezultați din exportul lor. De aceea, Germania propuse un comerț pe bază de schimb direct, un „clearing", fără a fi nevoie de bani. Dar propunerea mergea și mai departe: Germania se declară dispusă să garanteze în afară de aceasta pentru viitor, prin tratate de comerț, cumpărarea anumitor cantități de mărfuri la prețuri determinate, fixate în prealabil, precum și furnizarea produselor industriale. Ce e drept, prețurile convenite nu existau decât în mod abstract, căci nici Germania n'avea dinari sau pengö, și nici celelalte puteri contractante n'aveau mărci germane. Dar această împrejurare nu schimbă în realitate eficacitatea tratatelor. Propunerea fu primită. Țăranul din țările de Sud-Est, care și în vremuri bune era expus la variațiunile continui ale prețurilor pe piața mondială, începu să lucreze acum pe o bază cu totul nouă, cât se poate de sigură. El știa dinainte prețul pe care îl va primi pentru produsele sale, și în afară de aceasta avea chezășia că aceste produse vor fi și cumpărate.

Faptul acesta a constituit primul început practic al unei economii europene adaptate la un spațiu mare. Dar evoluția a mers și mai departe: În curând nu mai erau tratatele de comerț pe planul întâi ci planurile economice. Germania consumatoare își exprima anumite dorințe în privința mărfurilor, dorințe care puteau fi îndeplinite de către statele din Sud-Est. Experții practicieni și teoreticieni din ambele părți se întruniră pentru a elabora planuri de cultură și pentru a proceda la un schimb de experiențe.

S'a dus vremea melancolicilor

Iată deosebirea limpede și esențială: În sistemul de economie mondială existau raporturi pur negustorești din care rezultau relațiuni reciproce. Într'un mare spațiu autarh, alături de tratatele comerciale are loc o colaborare sistematică, iar dependența reciprocă ce se naște astfel nu este urmarea unor subproducții sau supraproducții pe piața mondială, a rivalității dintre antreprenorii speculanți, sau a crizelor din vreun colț oarecare al lumii, ci o relațiune stabilită prin înțelegere reciprocă. Au existat și în economia mondială dependențe care mult timp n'au fost considerate drept supărătoare din nicio parte, dar din clipa în care se ivea vreo criză undeva în lume, în care piața mondială era sguduită de prăbușiri de prețuri, de catastrofe sau de războaie, apărea în mod brutal la lumina zilei dependența abia simțită până atunci. Întradevăr, după principiul liberschimbist în vigoare, era mai mult sau mai puțin indiferent pentru un stat dacă economia unei țări se prăbușea sau nu. Dar într'un mare spațiu economic unitar, al cărui întreg sistem economic depinde de funcționarea fiecărei economii parțiale, deoarece e nevoie de o colaborare sistematică a tuturor, prăbușirea vreuneia dintre economiile naționale nu poate constitui un fapt indiferent. Melancolicii n'au decât să constate că individului i s'a luat orice libertate de a da faliment din proprie inițiativă, dar așa a fost mereu: De când e lumea și pământul. La începuturile unei ere noi s'au auzit mereu tânguielile ultimilor melancolici.

Drepturile vieții

Evoluția care are loc astăzi într'un mod vizibil pentru fiecare în viața economică, are proporțiile extraordinare ale unei revoluții de importanță istorică. Ceea ce se petrece în acest domeniu nu e o experiență interesantă germană sau europeană, ale cărei rezultate se pot urmări cu încordare. În această privință nu mai există spectatori, ci numai participanți. Sutele de experiențe care s'au făcut în istoria economiei din ultimii o sută de ani pentru a înfrânge crizele, catastrofele, nevoile pieților naționale și mondiale, nu se pot asemăna cu această evoluție nouă. Toate aceste experimente nu urmăreau decât salvarea celor vechi. Ceea ce are loc astăzi este o revoluție care pune capăt vechilor idealuri, idealuri care s'au îndepărtat de mult dela viața din care trebuiau să răsară continuu, căci viața nu se găsește în direcțiunile trusturilor mondiale, în casele de bani blindate din pivnițele băncilor. Viața aceasta e în altă parte pe ogoarele mănoase pe unde a trecut plugul, în minele de cărbuni și minereu, în mijlocul sgomotului asurzitor din atelierele fabricilor. Ea e acolo unde se lucrează, unde se ară și se seamănă, unde se construește și se crează. În vâltoarea afacerilor din cadrul comerțului mondial s'a uitat prea ușor că aurul și devizele, acțiunile și efectele la urma urmelor nu erau decât niște simboluri pentru mine, vapoare, fabrici — pentru oamenii care lucrează în aceste fabrici și care abia prin munca lor dădeau o valoare comercială acestor simboluri. Se pierduse cu totul ideea că în dosul

Producția la hectar în țările europene, în anul 1938. *Recoltele totale (grâu, secară, orz, porumb, la un loc) arată un tablou foarte diferit. Dar aceste diferențe nu sunt condiționate numai de mărimea suprafeței și capacității de producție. În câteva țări producția cerealelor a dat mult înapoi sub influența economiei mondiale și poate fi astăzi sporită din nou. Aceste producții constituesc la un loc 90% din aprovizionarea Europei*

DE IERI PÂNĂ MÂINE

Această reprezentare ilustrează fiecare fază a evoluției din comerțul liber mondial în economiile spațiilor mari

Desenele: Kossatz

Așa trebuia să fie: *Sus în figură se vede cu ajutorul reprezentării a două cercuri economice, cum era plănuită economia mondială. Țările industriale (sus în stânga) și țările agricole (sus în dreapta) trebuiau să-și schimbe intensiv între ele bunurile globului pământesc. Și acest schimb — aceasta era legea supremă — nu putea fi influențat de nicio măsură. Din așa zisul „joc liber al forțelor", urma să se nască în lume un echilibru economic. Din economii mici izolate trebuia să se nască o singură mare economie mondială*

Așa a devenit: *În mijlocul figurii aceleași exemple ne arată haosul economic ivit din această idee. Din „jocul liber al forțelor" s'a născut o concurență ce nu ține seamă de nimic, din spiritul de întreprindere privat egoismul privat, iar din schimb o speculație neînfrântă. Urmarea a fost o supraproducție și ruinarea economiilor înfloritoare. În țările industriale coșurile fabricilor au încetat să mai scoată fum, șomajul creștea cu repeziciune — în țările agricole (dreapta) au fost nimicite alimente prețioase, fiindcă prețul era totul, iar omul nu era nimic. Prăbușirea ideii economiei mondiale începuse*

Economia nouă: *Jos în figură se vede terminată desvoltarea marilor spații economice după cum decurge în mod practic. Industriile și economiile agricole supradesvoltate au fost readuse la măsura lor sănătoasă, iar cele neglijate au fost puse din nou în funcțiune. Materiile prime și alimentele care pot fi produse în propriul spațiu economic nu mai sunt aduse fără necesitate din țările îndepărtate. Între aceste mari spații autarhice va exista bine înțeles un schimb bine chibzuit, prin urmare un comerț mondial*

cotațiilor fluctuante ale valorilor de bursă se petrecea în realitate ceva viu. Astăzi simbolul aurului poate fi înlăturat fără vreo ezitare în Europa, spre stupefacția anumitor spectatori, numai din cauza că a reînviat iarăși concepția că de fapt aurul nu constitue o valoare în sine, ci numai un simbol pentru o muncă efectuată.

În sistemul economic care se zidește acum în Europa ca mare spațiu unitar, și care începe să rezolve problemele proprii pe pământul propriu, această concepție nu se va mai pierde. Iar astăzi nimeni nu se va mai putea sustrage revoluției care a cuprins economia.

Comerțul mondial va continua să existe

Oricâte sforțări sănătoase s'ar face din partea unor mari spații economice în sensul constituirii unei autarchii în interiorul granițelor lor, lumea nu va dori și nu va putea să renunțe niciodată pentru veșnicie la un schimb de mărfuri între continente. Restricțiunile pe care le impune mai ales războiul, sunt necesități ale războiului, dar nu programe pentru timp de pace. Astăzi nu se cunoaștea decât foarte puțin forma pe care o va îmbrăca schimbul mondial în timpul păcii viitoare. Dacă comerțul european va continua să evolueze în aceleași orbite ca până acum, la sfârșitul războiului continentul nostru va avea un potențial de export mai mare ca niciodată. De aceea, pentru principiul economic care se desvoltă astăzi în interiorul Europei va fi valabilă axioma că paguba și avantajul oricăruia dintre statele europene constitue o pagubă și un avantaj pentru întregul continent. Economia mondială liberă care a pus în valoare întreg globul într'o primă beție a unui spirit întreprinzător grandios, pentru a se termina apoi într'un mod grotesc și tragic, a trebuit să dea greș la urma urmelor, deoarece ea n'avea la bază o idee fundamentală. Credința ei că miile de forțe libere, într'o concurență continuă, vor crea un echilibru moral și practic, nu era decât o iluzie. În momentul în care anumite regiuni ale globului fuseseră explorate economicește de către antreprenorii liberi, s'a început o exploatare cu nemiluita care a distrus complect realizările geniale obținute în prima jumătate a evoluției. O nouă economie mondială va trebui să înceapă o nouă operă constructivă.

În afara Europei sunt actualmente în creștere două mari spații autarhe: America și Extremul Orient. Europa trebue să le opună acestora autarchia continentală, întrunirea tuturor forțelor economice pe care le posedă. Marele spațiu american are aceleași obiective autarhice ca și cel european și cel nipon, dar se deosebește din punct de vedere calitativ de acestea din urmă prin faptul că în interior mai încearcă să lucreze în parte tot cu principiile liberaliste.

Paralel cu evoluția marilor spații economice are loc formarea unor mari centre de putere politică Fără acest fenomen nu e posibilă o revoluționare a economiei. Pe continentul european, conducerea au luat-o Germania și Italia, iar în Asia, Japonia. Și deoarece nu e vorba de o transformare pur tehnică a formelor economice exterioare, ci de un proces istoric, într'o economie mondială viitoare va trebui să se impună și ideea fundamentală revoluționară.

SFÂRȘIT

Urmare din pagina 49

Numai o singură dată n'au vorbit Englezii de superioritate numerică: cu prilejul primului succes al lui Wavell în Libia. Atunci se afirma că nu superioritatea numerică, ci superioritatea strategică şi tactică a armei mecanizate britanice ar fi explicaţia succesului. Dar când Rommel obţinu o contravictorie importantă cu un minimum de trupe, atunci iarăşi nu era decât numărul care ar fi hotărît soarta bătăliei. În realitate, numai la Tobruk rămăsese un efectiv inamic mai mare decât efectivul total al lui Rommel.

Minunea din Balcani bine înţeles că nu putea fi explicată altfel decât prin enorma superioritate numerică germană. Un „expert" american afirma chiar că Germania ar fi utilizat în Balcani nu mai puţin decât 30.000 de tancuri! Ca şi cum un număr atât de mare ar fi avut acolo loc din punct de vedere tactic!

În sfârşit, când planul Angliei se împlini, când Germanii trebuiră să facă faţă primejdiei ce ameninţa Europa din partea Sovietelor, în tabăra inamică exista cea mai mare satisfacţie din cauza faptului că acum în sfârşit ar exista o superioritate sdrobitoare contra Germanilor. Dar când campania luă o întorsătură cu totul deosebită de cea scontată, când armata germană distruse şi respinse pe acest adversar fioros într'o lungă serie de mari bătălii de distrugere, atunci agitaţia engleză vorbea iarăşi de o superioritate numerică germană. Dar popoarele şi naţiunile vasale Britaniei nu protestară nici acum.

Deoarece atacurile repetate executate cu forţe superioare contra frontului dela Sollum, dela frontiera egipteană, nu avură succes, Englezii adunară aici în timp de cinci luni oameni şi material din toate ţările, până şi material din America, pentru a ataca în sfârşit în luna Noemvrie a anului 1941 cu un efectiv de 750.000 de oameni, cum recunoscuseră chiar Englezii. Rommel rămase învingător şi de astă dată şi îşi mută frontul până adânc în interiorul Egiptului. Acestei victorii care produse mirare în lumea întreagă, până şi Churchill nu îndrăsni să-i opună decât o mică superioritate numerică proprie, aruncând vina înfrângerii asupra comandantului britanic.

Firește că s'a vorbit mereu şi de

calitatea tancurilor

şi de superioritatea pe care o cauzează această calitate. După cum o dovedeşte chiar noţiunea de „atrape de tinichea", introdusă de Englezi, ei refuzară la început orice comparaţie. Putem proceda la o judecată cu atât mai puţin, cu cât aceasta şi aşa este un lucru imposibil, având în vedere diferenţa misiunilor diferitelor tipuri. Dar avem voie să citãm o mărturie din sursă britanică. După campania din Balcani, un deputat englez a afirmat în Camera Comunelor că 80 % din tancurile engleze au rămas în pană chiar înainte de a putea interveni în luptă. Iar astăzi experţii britanici şi americani îşi frământă mintea pentru a rezolva problema care a fost tipul de tancuri cel mai prost, utilizat în Libia.

Şi care este situaţia în privinţa superiorităţii

tacticei şi strategiei

blindatelor, care a fost afirmată mereu de partea britanică? Putem admite întradevăr că generalul Fuller a cerut dela început în primul războiu mondial o utilizare în masă a unor mari unităţi blindate, pentru a se produce o spărtură adâncă. Dar superiorii săi au împiedecat punerea în aplicare a planului său şi au diluat ideea atât de mult încât succesul scontat nu avu loc. După războiu, au avut loc in Anglia manevre şi încercări cu mari unităţi motorizate, dar fără vreun rezultat vizibil. După ce Germania şi-a restabilit suveranitatea armată, în Anglia se bănuia că armata germană ar dori să reia ideea lui Fuller, dar se afirma că ea va da greş deoarece avantajul anglo-francez nu mai putea fi înlăturat. Anglia a susţinut această concepţie chiar după succesele germane din campania din Polonia; dar după terminarea operaţiunilor din Franţa ea deveni mai prudentă, recunoscând că nu poate imita performanţele germane. Abia după victoriile lui Rommel asupra lui Auchinlek avu loc un reviriment: opinia publică engleză acuza armata proprie că ar fi cu mult în urma ultimelor perfecţiuni în privinţa strategiei tancurilor.

După lovitura grea pe care o aplicase Rommel adversarului său britanic, agitaţia engleză era lipsită de argumentele sale. Deoarece armata a VIII-a britanică dăduse greş atât în ofensivă cât şi în defensivă şi fusese distrusă, agitaţia engleză trebui să inventeze o

ofensivă defensivă.

Se poate imagina faptul că o apărare poate fi făcută şi prin atacuri parţiale, dar că un atac este executat în defensivă, adică mai bine zis în retragere, trebue să rămână o proprietate intelectuală a Englezilor . . .

S'ar mai putea spune multe despre această superioritate britanică, dar cred că este suficient să ne declarăm satisfăcuţi cu o singură părere britanică. În luna Maiu 1941, scriitorul englez Ward Price, bine cunoscut şi în Germania, a afirmat că Germania ar avea peste 10.000 de tancuri şi că prin urmare Anglia ar avea nevoie de 50.000 de tancuri. Prin urmare sentimentul de superioritate al Englezilor se înfiinţează abia după ce există o superioritate materială de 5 la 1.

Agitaţia engleză nu e un „general" victorios în acest războiu. După ravagiile pe care le face chiar în Anglia, am putea fi dispuşi să vedem în acest „general" mai mult pe un membru al pretinsei coloane a 5-a, inventată de această agitaţie. Efectul ei se aseamănă cu un bumerang care a nimerit alături.

De vânzare la magazinele cu articole optice

O față formată de luptă!

Iată fața unui infanterist român așa după cum a format-o lupta crâncenă împotriva unui adversar dârz. După 18 luni de război pe cea mai mare căldură, pe cel mai aspru ger și în fața unor obstacole mari, fața de sub casca pe oțel a devenit aspră, decisă și sigură pe sine

Fotografia: Lechner, reporter de război (PK)

Forțarea trecerii unei ape

Sub protecția fumului artificial, echipele de șoc ale unui batalion de infanterie român trec cu repeziciune în bărci pneumatice un râu

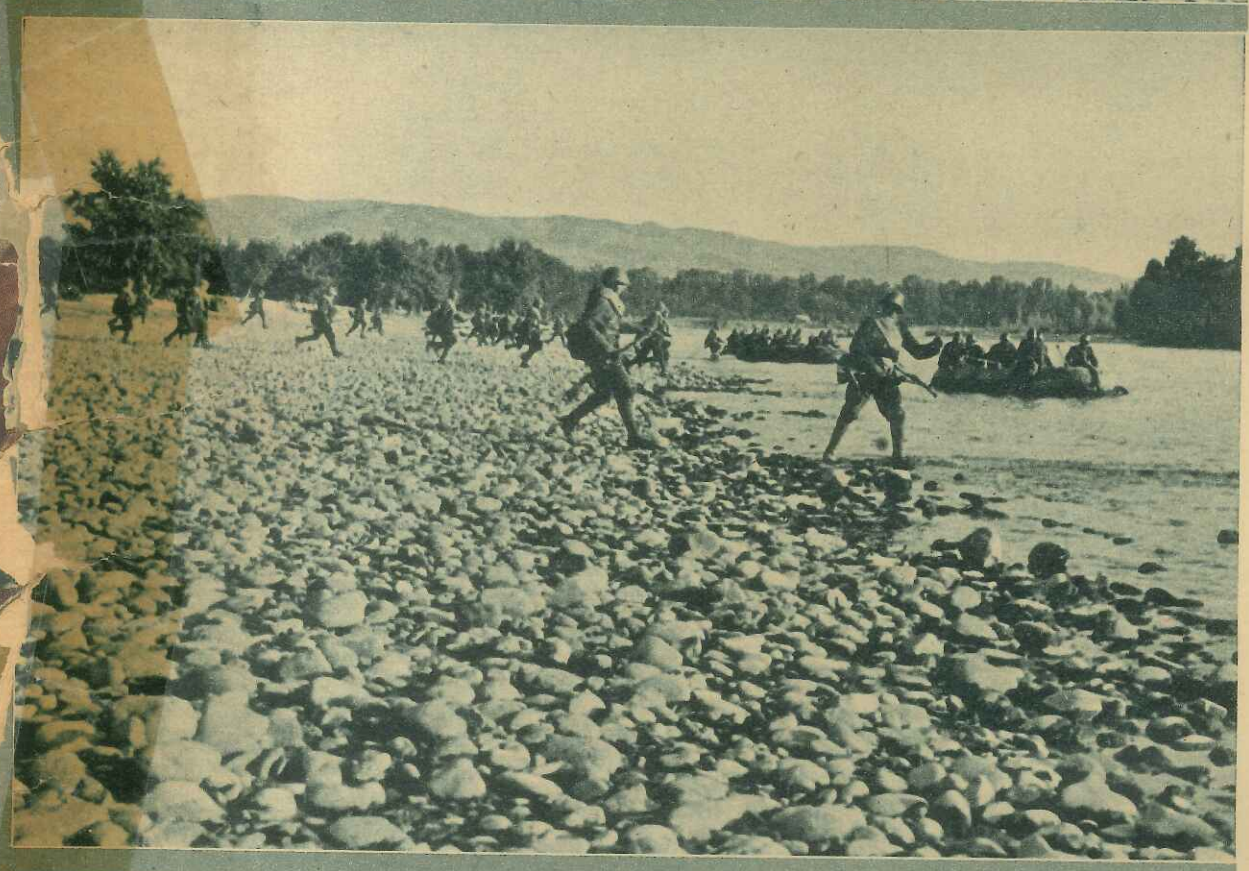

După ce echipele de șoc au curățit de inamic malul, infanteriștii din urma lor ies din acoperire, se îndreaptă spre bărcile de pe țărm și . . .

← *. . . vâslind tot mai repede caută să atingă celălalt mal. În fiecare barcă s'au suit câte 16 oameni cu echipamentul complect*

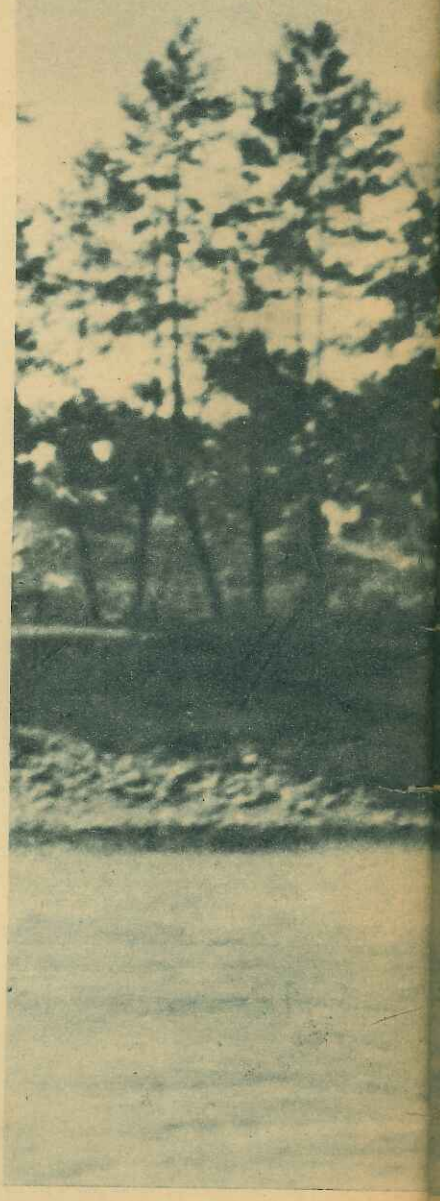

. . . trecerea a reușit cu tot focul violent!

În ciuda focului defensiv sovietic bine reglat, ale cărui lovituri cad adesea foarte aproape de bărci, infanteriștii ajung în câteva minute pe celălalt mal. Ei se angajează imediat în lupta pe care o dau acolo echipele de asalt și lărgesc poziția transformând-o într'un cap de pod

Câteva tunuri ușoare de câmp care sunt încărcate în același timp ceva mai la vale în bărci speciale (fotografia din stânga jos) și trebuesc trecute dincolo (fotografia din dreapta), atacă pe Sovietici din flanc printr'o mișcare de învăluire, făcând loc infanteriei din capul de pod să continue înaintarea

Înainte de ieşirea ei pe scenă *artista îl primeşte pe corespondentul fotografic al revistei noastre. Programul turneelor sale cuprinde dansuri după muzică de Bach, Brahms, Debussy şi Schumann precum şi o serie de dansuri naţionale româneşti*

Putere de exprimare. *Iris Barbura executând dansul „Călăreţul cu calul de lemn"*

IRIS BARBURA

Cea mai modernă dansatoare a României în Germania

Iris Barbura, maestra de balet a Teatrului Naţional din Bucureşti a studiat în mai multe rânduri în Germania la Wigman, Kreutzberg şi Terpis. Pe lângă aceasta ea conduce o şcoală proprie şi este o reprezentantă caracteristică a coreografiei româneşti. Coreografia română cuprinde peste 4.000 de dansuri, care se deosebesc prin paşi foarte complicaţi de dansurile celorlalte naţiuni

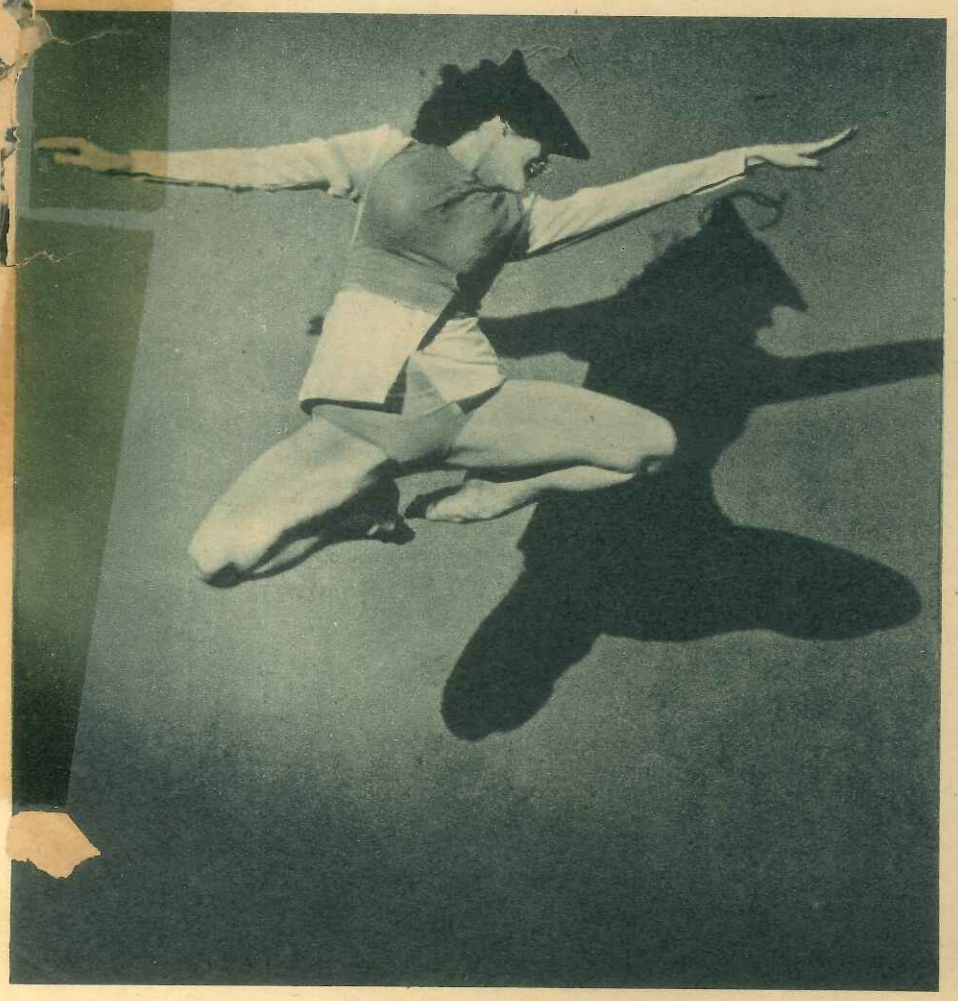

Două salturi de maestru în „Kinderszenen" de Schumann, care demonstrează în mod vizibil talentul artistei la „dansul în înălţime"

Signal Nr. 23/24, Anul 3, Numărul din Decemvrie 1942 — Apare de două ori pe lună — Redactor-şef: Wilhelm Reetz; Locţiitor al redactorului-şef: Hugo Mösslang / Editura şi tiparul: Deutscher Verlag, Berlin SW 68, Kochstrasse 22-26 / Toate drepturile rezervate. All rights reserved

SUPAPE PENTRU RECIPIENTE DE OȚEL

Supape de pasaj - Supape pentru robinete

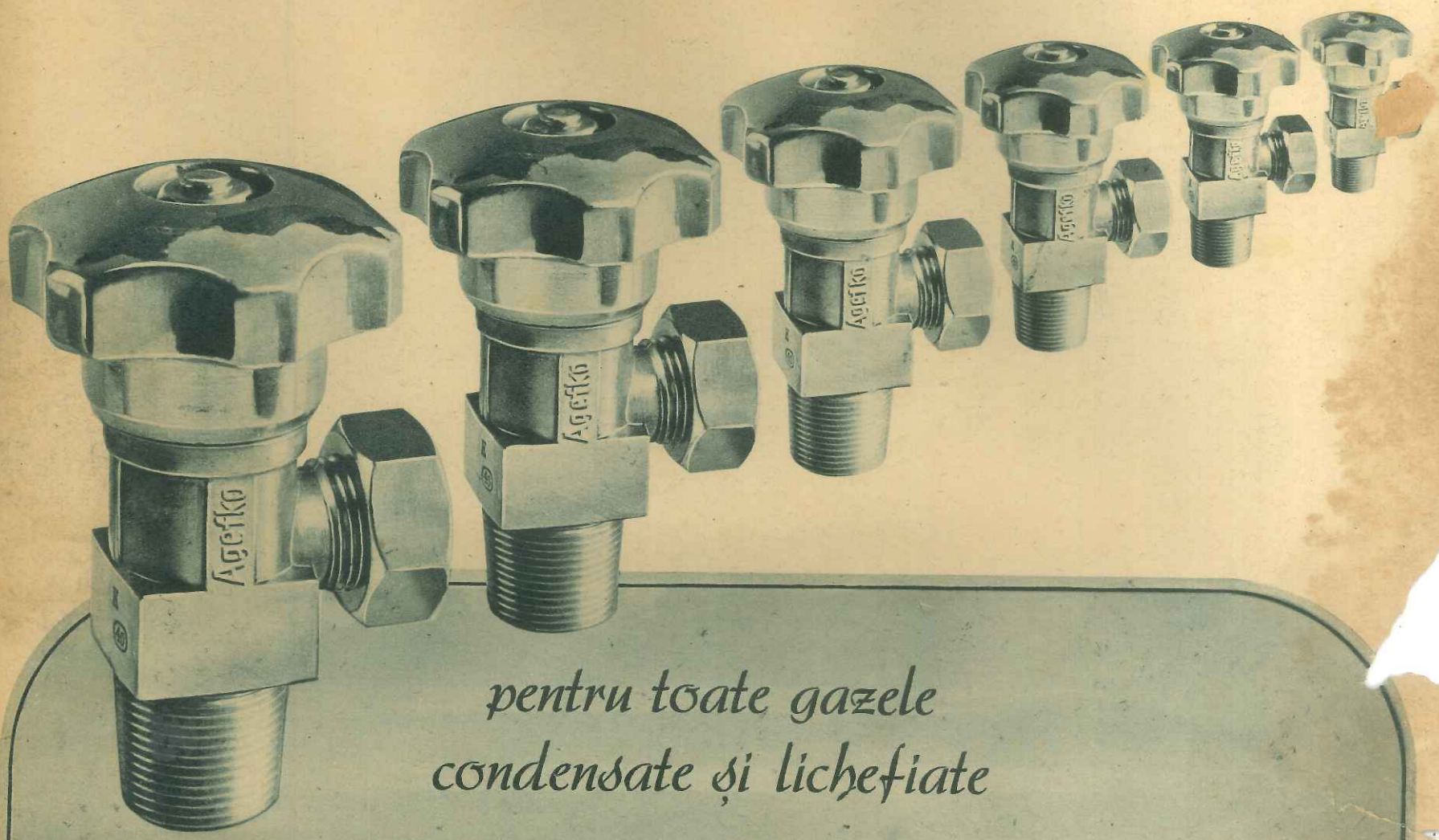

pentru toate gazele condensate și lichefiate

ca oxid de carbon, oxigen, azot, gaze nobile, aer comprimat, hidrogen, amoniac, acetilen, clor, fosgen, acid sulfuric, clorură de metil

•

Modele speciale, ce satisfac orice pretenție pentru gaze de propulziune, pentru gaz aerian, gaze filtrate, **metan, propan, butan**

AGEFKO KOHLENSÄURE-WERKE

GESELLSCHAFT MIT BESCHRÄNKTER HAFTUNG

Secția Ventil-Fabrik

BERLIN W 62

50 ani de practică

Execuţia cea mai bună şi construcţia cea mai adecvată scopului garantează un maximum de siguranţă şi de randament în fiecare caz

Signal

O revedere în Germania

Cu prilejul unui congres al studenților străini, ținut la Dresda, studenta spaniolă își vede din nou colegul ei care luptă în răsărit în Divizia Albastră

Fotografia: Hanns Hubmann, reporter de război (PK)